

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 52

112'nci Birleşim
19 Temmuz 2025 Cumartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	6
II.- GELEN KÂĞITLAR	11
III.- YOKLAMA	42
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	17
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>17:21</i>
1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, "terörsüz Türkiye" başlığı altında yürütülen süreç ve özellikle PKK terör örgütünün silah bırakmasıyla ilgili kamuoyuna yansıyan gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması	17:18
2.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	18:19
3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, "Toplumsal huzurun esası birliktir." Konusuna ilişkin gündem dışı konuşması	19:21

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan'daki toplu konut yatırımlarına ilişkin açıklaması	21
2.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 2025 Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına ilişkin açıklaması	21
3.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa ilişkin açıklaması	21:22
4.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 2025 YKS sonuçlarına ve Elâzığ Fırat Üniversitesine ilişkin açıklaması	22
5.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, depremde ağır hasar alan Antakya Kunduracılar Çarşısı'na ilişkin açıklaması	22
6.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 2025-2026 eğitim öğretim yılı takviminde ara tatilin 10 Kasım'a denk getirilmesine ilişkin açıklaması	22
7.- Yalova Milletvekili Meliha Akyol'un, Yalova'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yılına ilişkin açıklaması	22:23
8.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Nilüfer'in 30 Ağustos Zafer Mahallesi'nde geceleri salınan kimyasal gazlara ilişkin açıklaması	23
9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, belirlenen fındık rekoltesi tahminine ilişkin açıklaması	23
10.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 19 Marttan sonra yaşananlara ve tutuklu Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar'a ilişkin açıklaması	23
11.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Şehitkamil ilçesinin bazı köylerinde taşınmalı eğitime son verildiğine ilişkin açıklaması	24
12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, iktidarın tercihiyle ilişkin açıklaması	24
13.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, dün Genel Kurulda yaşananlara ilişkin açıklaması	24
14.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması	24:25
15.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, hasta tutsak Emin Aladağ'a Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması	25
16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, iktidar sıralarına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması	25
17.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, termik santral işçilerine ilişkin açıklaması	25
18.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması	26
19.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Akseki ve İbradı ilçeleri arasındaki keskin viraja ilişkin açıklaması	26

20.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2'nci Uluslararası Uşak Tarhana Festivali'ne ilişkin açıklaması	26
21.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Zeynep Gürcanlı'nın bir haberine ilişkin açıklaması	27:28
22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, hastanedeki tutuklu Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, 28'inci Dönem Üçüncü Yasama Yılındaki Genel Kurul çalışmalarına ve yapılan yoklamalara ilişkin açıklaması	28:29
23.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, "terörsüz Türkiye" vizyonuna, ekilip biçilen ama tapusu olmayan arazilere ve tarımsal desteklere, Mersin'e ilişkin açıklaması	29:30
24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Rojava devriminin 13'üncü yılına, Suriye'de Alevilerin ve kadınların yaşadığı zulme ilişkin açıklaması	30:31
25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, hastanedeki tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, dün Genel Kurulda yaşananlara ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması	31:32
26.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, eski Genel Başkanları Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	32
27.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, eski CHP Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına, bugün açıklanan YKS sınavına, İsrail'in saldırılarına; Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	32:34
28.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	34
29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	34
30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	34:35
31.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	35
32.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması	35
33.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması	52:53
34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması	53:54

35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması 54:55

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Meclisin en son ne zaman bir cumartesi bu kadar kalabalık çalıştığına ilişkin açıklaması 55

37.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, oturumu yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 55

38.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaşlan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 124:125

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

34,55

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin konuşması 34

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 55:56

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

36,38,42,56,59,123,126,137

A) KANUN TEKLİFLERİ

36:38,38:42,42:52,56,

59:122,123:124,126:136,

137:150

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoglu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) 36:38,38:42,42:52,56,137:150

2.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216) 59:122,123:124,126:136,

137:150

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

38

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

38

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Niğde Bor'dan gelen esnaf odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının başkanlarına "Hoş geldiniz." denilmesi 38

IX.- ÖNERİLER

57

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

57:59

1.- Danışma Kurulunun, 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi 57:59

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

122

1.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan'ın, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

122:123

XI.- OYLAMALAR

137

1.- (S. Sayısı: 215) Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

137:150

2.- (S. Sayısı: 216) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

137:150

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak on iki oturum yaptı.

Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde gerçekleştirilen yatırımlara,

Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar, barış için atılan adımların ve yaşanan gelişmelerin Diyarbakır'da yarattığı etkiye ve toplumsal beklentilere,

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, Sakarya'nın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı'na,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Beyşehir Gölü'ne,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, iktidarın beyin göçüne karşı geliştirdiği projeye,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Hatay'ın su sorununa,

İstanbul Milletvekili İskender Bayhan, işçiler için taleplerine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ekonominin büyümesiyle ilgili ifadesine,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun'un Havza ilçesinin çağrısına,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı,

Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül,

Ordu Milletvekili Seyit Torun,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman;

215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak'ın yarım kalan projelerin şehri olduğuna,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, İsrail'in Suriye'ye gerçekleştirdiği hava saldırılarına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, Sivas'ın Çandır köyünde bir şirketin talebine,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş,

İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt;

Fındık taban fiyatına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Devlet Memurlarının Yarım Zamanlı Çalışma Hakkının Kullanımına İlişkin Yönetmelik'e,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep'in Büyükşehirakuyu köyünün problemlerine,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, fındık sektörünün yüzde 60'ını ele geçirmiş olan firmaya,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Ulusal Süt Konseyinin açıkladığı çiğ süt tavsiye fiyatına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'ya seslenmek istediğine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Ekrem İmamoğlu'nun ve diğer belediye başkanlarının serbest bırakılmasını talep ettiklerine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, cezaevlerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne,

Şırnak Milletvekili Arslan Tatar, Şırnak’a sağlam ve estetik yapılar inşa edeceklerine, Mersin Milletvekili Ali Bozan, süreç ve çözüm karışıklığına hizmet eden yaklaşımlara, İzmir Milletvekili Seda Kaya Ösen, intiharlardaki artışa, Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, Elâzığ Cezaevine, Mersin Milletvekili Talat Dinçer, AVM’lere ve zincir marketlere, Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, MEB Proje Okulları Yönetmeliği’ne, Karabük Milletvekili Cevdet Akay, orman köylülerinin sorunlarına ve Karabük’ün orman yollarına, Van Milletvekili Gülderen Varlı, Suriye’de Alevi kadınlara yönelik saldırılara, Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Yedigöze İmamoğlu Sulama Projesi’ne, Adana Milletvekili Ayhan Barut, tarım ürünleri ithalatına, Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, Son Kaynak Tedarik Tarifesi’ne, Ankara Milletvekili Deniz Demir, Türk Böbrek Vakfına gelen mesajlara, Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Türk lirasının değerine, Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl, kamu işçilerinin taleplerine, Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır, infaz ve koruma memurları ile polislerin haklarına, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne ve Ulusal Süt Konseyinin açıkladığı çiğ süt tavsiye fiyatına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne, kamu işçilerinin durumuna, çeşitli mağduriyetlere, gerçek gündeme, Siyasi Partiler Kanunu’nda değişikliğe ihtiyaç olduğuna ancak Anayasa’da değişikliğe ihtiyaç olmadığına ve Suriye’de yaşanan olaylara,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde PKK’nın dün akşam “drone”lu bir saldırısı olduğu iddialarına, Millî Savunma Bakanlığının soru önergelerine verdiği cevaba, adliyedeki rüşvet iddiasına, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun eSIM kararına,

Elâzığ Milletvekili Semih Işıker, “terörsüz Türkiye” hamlesine, Elâzığ’a ve depremten etkilenen 11 ile,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, bu sabah gerçekleştirilen şafak operasyonuna, toplumun demokrasi konusunda yan yana geldiğine ve bunun Mecliste de sağlanabileceğine, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne, emekli maaşlarına blokaja ve dezenflasyon programına,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne ve Genel Kurulda dün yaşananlara, İstanbul’da bu sabah gerçekleştirilen operasyona, yolsuzlukla mücadelenin nasıl yapılacağına, eski Milletvekili Vahit Kiler’e ve Sakarya Belediyesiindeki olaya,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, kadın ve erkek memurlara tanınan doğum veya evlat edinme sonrası yarı zamanlı çalışma hakkına, filo ya katılan 2 yeni nesil derin deniz sondaj gemisine, “terörsüz Türkiye” sürecine, İsrail’in saldırılarına devam ettiğine, Suriye’nin toprak bütünlüğüne, Türkiye’nin dış politikasına ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Mustafa Varank, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Bursa Milletvekili Mustafa Varank’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Antalya Milletvekili Cavit Arı, Manavgat ilçesinde yaşanan hukuk ihlallerine,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, akademik zamma,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum’un bazı ilçelerinde mal müdürlüklerinin kapatılması kararına,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Denizli Büyükşehir Belediye Meclisinde AKP Grup Başkan Vekili Feride Kabadayılar’ın sosyal yardımlarla ilgili sözlerine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış;

Millî Eğitim Bakanlığının 10 Kasım ara tatil kapsamına almasına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, sebze ve meyvenin taneyle satılır hâle gelmesine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, 18 Temmuz Ezanım Muhammedî’nin aslına uygun olmadan okunmaya başlanması’nın yıl dönümüne,

Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya, Amedspor formasına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

YENİ YOL Grubunun, 18/7/2025 tarihinde Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 21 milletvekili tarafından, sözleşmeli er ve erbaşların kamuya geçiş hakkının neden etkin biçimde uygulanmadığının, yaşanan keyfi ve adaletsiz uygulamaların, görev süresi dolduktan sonra karşılaşılan sosyoekonomik sorunların ve sistemin bütüncül biçimde yeniden ele alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 14/7/2025 tarihinde Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, fındık tarımında yaşanan krizlerin çok yönlü olarak ele alınması, mevcut sorunların bilimsel ve idari açıdan tespiti, çözüm önerilerinin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve üretici lehine etkin politikaların oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 18/7/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Suroç katliamının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 18/7/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, 2025 LGS’de yaşananlarla ilgili nasıl bir telafi mekanizmasının işletileceğinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 18 Temmuz 2025 Cuma günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş, verdikleri grup önerisine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde'nin Bor ilçesindeki Asım Eren İlköğretim Okuluna,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, Filistin dostu 3 eylemcinin gözaltına alınmalarına,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Kumluca ilçesindeki dere ıslah çalışmalarına ve kamulaştırma bedellerine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir'e,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Tokat'ın Yazıcık beldesinde açılması planlanan bentonit maden ocağına,

İstanbul Milletvekili Perihan Koca, hayvan katliam yasasına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, 2025-2026 eğitim öğretim yılı 1'inci ara tatilinin 10 Kasımdan başlatılmasına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, vazifesi başında hayatını kaybeden Doktor Koray Arslan'a,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Gaziantep'in sağlık sistemine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 215) görüşmelerine devam edilerek 20'nci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 216) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır;

Kobani davasından tutuklu olanların tahliyesinin gerçekleşmemesine,

Kocaeli Milletvekili Nail Çiler, Osman Hamdi Bey Köşkü'ne,

Şanhurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, AİHM kararlarının uygulanması gerektiğine ve Giresun Cezaevine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Hatay'daki TOKİ evlerine,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökarp, Elâzığ Cezaevine,

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

Muş Milletvekili Sezai Temelli;

Eskişehir Milletvekili Fatih Dönmez'in 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Zeynep Gürcanlı tarafından biraz önce yayınlanan habere,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Genel Kurul çalışmalarına ara verilmesini ve Grup Başkan Vekillerinin arka tarafa davet edilerek bir müzakere yapılmasını talep ettiklerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Genel Kurulun sabaha kadar çalışacak olmasının insani bir durum olmadığına ve bunun kürsü arkasında toplanıp değerlendirilmesi gerektiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu;

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, milletvekillerinin bu Parlamentonun saygınlığını koruyacak bir davranış içerisinde olmaları gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 19 Temmuz 2025 Cumartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere 04.14'te birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 187

19 Temmuz 2025 Cumartesi

Rapor

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3073) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı: 219) (Dağıtma tarihi: 19.07.2025) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri
Adalet Bakanlığı

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 8 No.lu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun hayatını kaybetmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29605)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29606)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 11 Ağustos 2023 tarihinde Çorum'un Osmancık ilçesinde meydana gelen bir ölüm hakkında yürütülen yargılamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/29607)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29608)

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkûmun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29609)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29610)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 2 No.lu F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkûmun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29611)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, adli tıp teknikerlerinin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29612)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bodrum S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir hükümlünün sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/29613)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan yabancı uyruklu bir mahkûmun telefonla görüşme talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29614)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 No.lu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun infaz düzenlemesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29615)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Çorum Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/29616)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, tahliyenin ertelenmesi hakkındaki idare ve gözlem kurulu kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29617)

14.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, infaz yasasında yapılan değişiklikler sonucu tahliye edilen kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29618)

15.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, son 5 yılda uyuşturucu ile ilgili suçlardan dolayı mahkûmiyet alan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29619)

16.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Bakanlığa bağlı adli tıp laboratuvarlarının uyuşturucu maddeyle mücadeleyle yönelik kapasitesine ve donanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29620)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

17.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/29621)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, tercüman olarak çalışan bir kişinin işine son verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29622)

19.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, sosyal ve ekonomik destek alan çocukların uyuşturucu madde bağımlılığından korunması kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29623)

20.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Bakanlık tarafından uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29624)

21.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29625)

22.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, cezaevlerinde bağımlı bireyler için kurulan aile destek sistemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29626)

23.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Bakanlık tarafından uyuşturucu talebinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29627)

24.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, uyuşturucu bağımlılığından kurtulan bireylerin topluma kazandırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29628)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

25.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, çocuk işçiliğine dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29629)

26.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, asgari ücrete temmuz ayında ara zam yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29630)

27.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, asgari ücrete ek zam yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29631)

28.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, çalışma hayatında uyuşturucu ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/29632)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesinde bir İSU çalışanın dereye kirli su boşalttığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29633)

30.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş'un Konukbeyler köyünde faaliyet gösteren fabrikaların çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29634)

31.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, orman sınırları dışına çıkarılan alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29635)

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Hatay'da 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında inşa edilen konutlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29636)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, İstanbul'un Sultangazi ilçesine bağlı Cebeci Mahallesi'nde bulunan taş ocaklarının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29637)

34.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum'un Ilıca Mahallesi'nde sürdürülen kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29638)

35.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde bulunan sahil yolunda yürütülen çalışmalar sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/29639)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nde bulunan bir yolun iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29640)

37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Fatih Sultan Mehmet Mahallesi'nde bulunan bir sitede yaşanan su kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29641)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesindeki bir iş hanının yangın güvenliği konusundaki eksiklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29642)

39.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinde deniz yüzeyi renginde yaşanan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/29643)

40.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde bulunan Eşme Sahili'nin tel örgülerle kapatıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29644)

41.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, Batman Çayı'nda yürütülen kum çıkarma faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29645)

42.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Derince ilçesine bağlı Mersincik Mahallesi'nde hizmet veren bir otobüs hattıyla ilgili şikâyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29646)

43.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmit Körfezi'nde çalışan deniz ulaşım araçlarının güvenlik standartlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29647)

44.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bazı toplu taşıma duraklarına kart dolum cihazı konulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29648)

45.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'de bir otobüs hattının yeniden hizmete açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29649)

46.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde köy otobüslerinin kalkış durağının yerinin değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29650)

47.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, Sivas'ın Koyulhisar ilçesine bağlı Çandır köyünde yer alan maden sahasının atık depolama tesisi kapasite artırımı talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29651)

48.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Hatay'da bulunan beton santralleri ile taş ocaklarının atıklarının Asi Nehri'ne boşatıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29652)

49.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Malatya'nın Pütürge ilçesinde faaliyet gösteren profilit madeninin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29653)

50.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 2023-2024 yıllarında ithal edilen ve üretilen plastik atık miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29654)

51.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, imar barışı kapsamında verilen yapı kayıt belgelerinin iptal edilmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/29655)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

52.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Balaban Mahallesi'nde yaşanan sokak aydınlatması sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/29656)

53.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Arslanbey Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29657)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

54.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, gençlik merkezlerinde kurulan danışma birimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29658)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

55.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, kamu personeline koruyucu giyim yardımının aynı olarak verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29659)

56.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün personel ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29660)

57.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, bazı ürünlerden ÖTV alınmaması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29661)

İçişleri Bakanlığı

58.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2 Haziran 2025'te Sakarya'nın Adapazarı ilçesinde bazı kişilerin polis tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29662)

59.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, istihbarat riski taşıyan sığınmacıların tespitine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29663)

60.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in, Van'ın Bahçesaray ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan ulaşım sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/29664)

61.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, gümrük ve havalimanlarında görev yapan narkotik suçlarla mücadele personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/29665)

62.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, atık suda uyuşturucu analizleri sonucunda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29666)

63.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Bakanlık tarafından uyuşturucu ile mücadelede talep azaltmaya ve rotaların değiştirilmesine yönelik yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29667)

64.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, NARKOTIR Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/29668)

65.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Bakanlık tarafından uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29669)

66.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, çocukların ve gençlerin uyuşturucu ile karşılaşma riskinin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29670)

67.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, 20 Haziran 2025'te uyuşturucuyla mücadele kapsamında yapılan operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29671)

Millî Eğitim Bakanlığı

68.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara'daki üniversitelerin tıp fakültelerinde plastik cerrahi uzmanlığı kadrosu açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29672)

69.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, okullara acil tıp teknisyeni ataması yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29673)

70.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'ye yeni bir öğretmen evi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29674)

71.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, uyuşturucu madde kullanımı nedeniyle örgün eğitimden uzaklaştırılan öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29675)

72.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/29676)

73.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, uyuşturucu kullandığı tespit edilen öğrencilerin tedavi sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29677)

Millî Savunma Bakanlığı

74.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri'deki ASPİLSAN'a ait üretim tesisinde personele kötü muamele edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29678)

Sağlık Bakanlığı

75.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzurum Dumlu Cezaevinde bulunan bir mahkûmun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/29679)

76.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, adli tıp teknikerlerinin atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29680)

77.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İran'dan kaynaklanacak olası bir nükleer sızıntıya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/29681)

78.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, acil tıp teknisyeni atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29682)

79.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı'ndan acil müdahale hizmet birimlerinin çıkarılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29683)

80.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, engelli çocuğu bulunan aile hekimlerine mazeret izni kullandırılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29684)

81.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen kamu hastanelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29685)

82.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Muğla ilinde kanser vakalarında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/29686)

Tarım ve Orman Bakanlığı

83.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, kahverengi kokarca böceği ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/29687)

84.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Bozkır Arşimet Burgu HES Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/29688)

85.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde görülen şap hastalığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29689)

86.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Merkez ilçesine bağlı Hoşkar Mahallesi'nde bulunan bazı taşınmazların Hazine adına tescil edilerek satıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29690)

87.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş'ta tarımsal üretimin desteklenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29691)

88.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İsrail-İran Savaşı'nın gübre sektörüne etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29692)

89.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, sürdürülebilir tarım politikalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29693)

90.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, kuraklığın tarım üretimine olan etkilerinin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29694)

91.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, iklim değişikliğinin tarım üretimine olan etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29695)

92.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, yerli ve kuraklığa dayanıklı tohumların geliştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29696)

93.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29697)

Ticaret Bakanlığı

94.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van ilinde faaliyetlerine son veren esnaf ve sanatkârlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/29698)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

95.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır ve İzmir arasında uçak seferi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29699)

96.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, GSM operatörlerinin tarife ve paket fiyatlarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/29700)

97.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, bir İZBAN çalışanın hayatını kaybettiği bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/29701)

98.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Mardin'in Artuklu ilçesinde bir kavşağın trafiğe kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/29702)

19 Temmuz 2025 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, “terörsüz Türkiye” başlığı altında yürütülen süreç ve özellikle PKK terör örgütünün silah bırakmasıyla ilgili kamuoyuna yansıyan gelişmeler hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, “terörsüz Türkiye” başlığı altında yürütülen süreç ve özellikle PKK terör örgütünün silah bırakmasıyla ilgili kamuoyuna yansıyan gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; zaten yerin dibine batırdığınız ülke ekonomisi iyice dara düşmüşken, “Şu sektör de iyi gidiyor.” denilecek bir tek alan kalmamışken, açlık sınırının altına düşen vatandaşlarımızın yaşam standardı yerlerde sürünürken; siz 5'li çetenizi, yandaş şirketlerinizi, taşeronu olduğunuz ülkelerin tekellerini, tröstlerini Maden Kanunu teklifinizle ihya etmeye çalışırken Suriye'deki yeni gelişmeler ve İsrail'in hedefine adım adım ilerlemesiyle ülke yangın yerine dönüyor, haberiniz yok.

Bakın, siz burada millete kötülük edecek bir yasayı canhıraş biçimde muhalefete saldırarak savunmaya çalışırken dün ne oldu biliyor musunuz? Türkiye Cumhuriyeti devleti Bogota'daki Lahey Grubu zirvesinde katil İsrail'e silah ambargosu uygulanmasını öngören yaptırım belgesine imza atamadı. Peki, neye imza attınız? Sadece kınama bildirisine. İbretlik bir ayrıntı da verelim: Tam 11 ülke İsrail'e silah ambargosu getirecek mal sevkiyatı bildirisini onaylayıp imza attı, sadece Türkiye “Hayır, biz sadece kınama bildirisine imza atıyoruz.” dedi. Bu düpedüz hem dış politika hem de diplomasi skandalıdır. Üstelik bu 11 ülke sadece imza koymadı, “İmzanın gereğini de yapacağız.” dediler, taahhüt ettiler. Siz ne yaptınız? Yine, kâğıt üstünde bir vicdan gösterisi yaptınız. Açık söylüyorum, bunun adı diplomatik figüranlıktır, ikiyüzlülüktür ve riyakârlıktır. Yani yine sahnede mangalda kül bırakmadınız, masada ise suspus oldunuz. Bir yanda meydanlarda dökülen timsah gözyaşları, “asacağız, keseceğiz, kahrolsun İsrail” nutukları, öte yanda masalarda buz gibi sessizlik.

Bakın, uyarıyoruz, bugün Suriye'de olanları konuşmazsak yarın Türkiye'nin başına daha büyük felaketler gelecek. Ne zaman ki sınırlarımızın dışındaki komşu ülkelerin geleceğiyle, istikballeriyle ilgili hayaller kurmaya başladınız işte o gün felaketler başladı. Bugün Suriye'nin güneyinde Süveyda ilinde resmen bir iç savaş provası yapılıyor, Dürzi gruplar ile aşiretler çatışıyor; İsrail bu kargaşada yine devreye giriyor, “Dürzilere zarar veremezsiniz.” diyor ve bombalıyor. Sözde “bağımsızlık” adı altında, İsrail'in taşeronları, Amerika'nın piyonları, emperyalizm paktı yeniden devreye girdi. İşte böyle bir zeminde, terör örgütü PKK'nın elebaşlarından Behzat Çarçel bakın açık açık şunu söylüyor: “Türkiye Cumhuriyeti dönmek zorundadır. Federasyon ya da konfederasyon olarak yeniden inşa edilmelidir. ‘Terörsüz Türkiye’ derken bizim kastımız budur.” Daha ne desin adam? “Terörsüz Türkiye” diyerek aslında terörle mücadelelen vazgeçmemizi istiyorlar. Peki, PYD'nin başı Salih Müslim ne diyor? “Bu ümmet birliği fikri

geçmişte kaldı, federal ya da konfederal yapı olmalıdır.” diyor. Yani bunlara göre terörsüzlük Türkiye’nin PKK’ya teslim olması, Anayasa’sını değiştirmesi, milleti parçalarına ayırmasıdır; anlamıyor musunuz?

Peki, bu örgüt silah mı bırakıyor? Hayır, tam aksine. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ne demişti? “PKK’nın 2 bine yakın kadrosu SDG’nin tepesine oturuyor. ‘Mazlum Kobani’ dediğiniz adam Kandil’e hesap veren bir kukladır.” Ve şimdi duyuyoruz ki 12-13 bin PKK’lı Irak’tan Suriye’ye geçmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayalım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Kim besliyor bu terör koridorunu, kim göz yumuyor bu yapıya, silahı kim veriyor, destek kimin bilgisiyle veriliyor? Ve bu ortamda “terörsüz Türkiye” sloganı adı altında AKP, MHP ve DEM PARTİ Türk milletinin anayasal düzenini değiştirmek için harekete geçiyor. Bir yandan ümmet birliği, bir yandan yeni Anayasa, bir yandan federasyon, konfederasyon zeminleri; tüm bunlar Türkiye Cumhuriyeti devletinin anayasal düzenini cebren ve hileyle değiştirme girişimidir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Anayasa görüşmelerini yapan sizsiniz be! Haberin yok partinden.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Cebir, terör örgütlerinin silahıdır; hile, referandum oyunları, Anayasa masallarıdır. Ve söylüyorum size: Teröre “terör” diyemezsen, teröriste “terörist” diyemezsen elbette “Terörsüz Türkiye” olur ve bu da kabul edilemez. Bu milletin aklıyla alay etmekten vazgeçin!

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Haberin var mı, kimlerle Anayasa görüşmesi yaptınız geçmişte?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - HDP’yle beraberiniz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hepsini de konuşacağız Başkanım, sorun yok, her şey açık yürüyecek. Biz bu millet adına bunları konuşmak için buradayız.

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Adana’nın sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Orhan Sümer’e aittir.

Sayın Sümer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, Adana’nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, halkın iradesiyle seçilmiş, tertemiz mazisiyle Adana’ya hizmet eden Zeydan Karalar Başkanımızın; yine, daha önce tutuklanıp serbest bırakılan, tekrar tutuklanan Ceyhan Belediye Başkanımız Kadir Aydar ve Seyhan Belediye Başkanımız -Adana’nın ilk kadın Belediye Başkanı- Oya Tekin’in Adana’mıza kattığı değerlerden bahsedeceğiz.

Zeydan Karalar Başkanımızı tutuklayanların iftiralarını değil bu ülkenin dört bir yanına örnek olmuş hizmetlerini anlatmak istiyorum. Zeydan Karalar Başkan, Avrupa Konseyi tarafından demokrasi, insan hakları, adalet gibi temel değerlere bağlılığı nedeniyle Avrupa Diploması Ödülü almıştır. Yönetimde şeffaflık ve katılımcılığı esas aldığı için yine Avrupa Konseyinden Yönetişim Mükemmelliği Markası’yla ödüllendirilmiştir. Zeydan Karalar döneminde Adana eğitim ve sosyal hizmetlerde altın çağını yaşamıştır. 9 yeni kreş, 4 yurt, 4 kurs merkezi açılmıştır; ilk halk kütüphanesi, 10 okuma salonu hizmete girmiştir. 23 mahalle merkezi, 25 yeni kent parkı, 117 bin metrekarelik modern hayvan barınağı, Kozan Kubilay Meydanı yapıldı. Yüreğir, Seyhan, Sarıçam, Çukurova, Ceyhan, Kozan gibi merkez ilçelerimize yaz-kış hizmet veren, içerisinde sosyal tesisleri olan düğün salonları, taziye evleri olan kültür merkezleri ve semt pazarlarıyla Adana’ya değer katmıştır. Tarihimize ve kültürümüze sahip çıkan hizmetler yapmıştır. 6 tarihî yapı, 4 arkeolojik kazı ve Kapalıçarşı restorasyonu tamamlanmıştır. Altyapıda ise Adana’da görülmemiş bir dönüşüm gerçekleştirilmiştir. Belediyeye ait 326 yeni iş makinesi, 2.864 kilometre içme suyu hattı,

623 kilometre kanalizasyon hattı döşenmiştir. 440 asbestli boru değiştirildi, 4 atık su arıtma tesisi kuruldu, ulaşımında dev adımlar atıldı. 117 yeni otobüs, 3 alt geçit, 5 yeni bulvar, alternatif yollar hizmete açıldı. 3,5 milyon ton asfalt, 3 milyon metre sathi kaplama, 79 köprü ve menfez, alt ve üst geçit yapıldı. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, 65 kilometre bisiklet yolu, 19 akıllı kavşak, katılımcı belediyecilikle Türkiye'ye örnek oldu. Bugün sarayın bütçesine ne kadar para harcadığını AKP'li milletvekilleri bile bilmezken Adana'da 180 bin hane tek tek ziyaret edilerek halk jürisiyle Türkiye'de ilk defa bütçesini halk belirledi. Adana'nın geleceği için 7 önemli plan hazırlandı. Ulaşım ana planı, sürdürülebilir enerji ve iklim eylem planı, turizm ve kültür eylem planı, yerel eşitlik, göçle ilgili planlar, deprem planları, tarımda destekler çiftçiye nefes oldu.

Yine 4,5 milyon fide ve fidan, 9 bin ton hayvan yemi, 1.850 güneş paneli, 3 soğuk hava deposu çiftçinin hizmetine sunuldu. Arıcılardan koyun yetiştiricilerine, balıkçılardan kadın üreticilerine kadar yüzlerce destek programı hayata geçirildi. Sosyal yardımlarda örnek bir model geliştirildi.

Yine 10 bin kişilik aşevi, 558 bin gıda kolisi, 5.491 aileye Halk Kart, 10 binlerce ayni ve nakdi yardım ulaştırıldı. Tam 4.488 tekerlekli sandalye, 6.800 hasta yatağı dağıtıldı. İşte, Adana'yı böylesine kalkındıran bir belediye başkanını suçlayarak bu hizmetleri yok sayamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Zeydan Karalar bu memlekette sadece başkan değil, Adana'nın sokaklarında birçoğunun kardeşi, ağabeyi, babasıdır. Onun değerini iftiracılar değil Adana'nın sokaklarında halka sormalısınız. Bu memlekette böyle hizmet veren belediye başkanlarını hedef almak aslında şehri cezalandırmaktır. Kimse unutmasın, Adana Zeydan Karalar'dır, Zeydan Karalar Adana'dır.

Başta Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu olmak üzere, tüm tutuklu bulunan belediye başkanlarımızın yanındayız. Elbet bu zulüm bitecek, elbet karanlıklar aydınlığa dönecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in dediği gibi, kişi kendinden bilirmiş işi. O yüzden hatırlatmak isterim: Kimse bizim yol arkadaşlarımızı Ankara'yı parsel parsel terör örgütüne satan AKP'li belediye başkanlarıyla karıştırmasınlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Selam olsun Silivri zindanlarındaki Zeydan Karalar'a, Kadir Aydar'a, Oya Tekin'e. Selam olsun 15 milyon kişinin güle oynaya gidip Cumhurbaşkanı adayı olarak seçtiği Ekrem İmamoğlu'na. Selam olsun Muhtittin Böcek'e, Tunç Soyer'e ve AKP zulmünün siyasi tutsak olarak gördüğü tüm belediye başkanlarımıza, belediye bürokratlarımıza, yol arkadaşlarımıza; yine, ayrıca, Silivri zindanlarında yatan tüm siyasi mahkûmlara. Onları siyasi rehlin olarak görerek sürekli tutsak etmiş olabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ORHAN SÜMER (Devamla) - Ama şunu kimse unutmasın: O sandık gelecek korku duvarları, Silivri zindanları, saray sevdalıları mutlaka kaybedecek, biz kazanacağız, adalet kazanacak, Türkiye kazanacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, "Toplumsal huzurun esası birliktir." konusunda söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- *Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, "Toplumsal huzurun esası birliktir." Konusuna ilişkin gündem dışı konuşması*

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Toplumsal huzurun esası birliktir." konusuyla ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün insanlık nöbet değişimi yaşıyor. İnsanlık yepyeni bir çevrimden geçiyor. Nöbet değişimleri ise güvenlik açığının en yoğun olduğu zamanlardır. Zira, kontrolden çıkmış Batı tasavvurunun nereye doğru evrileceği ve ne tür felaketlere yol açacağı öngörülemez. Bu açıdan, dünyanın ağırlık merkezlerinin nasıl yer değiştireceği ve siyasi konjonktürün nasıl şekilleneceği önemlidir. Bu vesileyle, millet olarak dünyanın yeni tasarımında nerede olacağımız da önem kazanmaktadır. Hangi dinamiklerin belirleyici olacağı ise çok daha önemlidir.

Değerli milletvekilleri, bu coğrafya yüzyıllar boyunca farklı medeniyetlere ait kültürlerin, dillerin ve inançların bir arada huzur içinde yaşadığı güvenli coğrafya olmuştur. Batı dünyasının yüz elli, iki yüz yılı aşmayan birlikte yaşama tecrübesinin aksine bizler bin beş yüz yıla yakındır birlikte yaşama ve farklılıkları bir arada yaşatma tecrübesine sahibiz. Biz ezelden ebede uzanan ve kırılmayacak kardeşlik bağlarıyla mayalanmış bir millettiz. Bunu apaçık bir şekilde göstermeliyiz. Millet olarak hiç kimseye ayırmız gayrımız yoktur, olmamalıdır. Düşünce farklılıklarımızın tarihi kaynaşmamıza herhangi bir engel çıkaramayacağına yürekten inanıyorum. Üstelik bu çeşitlilik tarihi tecrübemizdeki zenginliğin bir yansımasıdır ve millet olarak gurur kaynağımızdır. Gelecek kaygısı yaşamamanın, siyasi çalkantılarda ülke olarak güvende olmanın yolu tarihimizden tevarüs eden birlik ve dayanışma ruhunu yaşatmamızdan geçer. Unutmayalım, birlik ve beraberlik sadece bir kavram değil aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Bu ruh ölmedikçe, birlik ve dayanışma azmimiz kırılmadıkça milletçe güvendeyiz demektir. Farklı birlerin birlikteliğine biz “vahdet” diyoruz ve birlik beraberlik olarak anlıyoruz. Vahdetin olmadığı yerde vahşetin de olacağını biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, birlik ve dayanışma duygumuzu zehirleyen iki tehlikeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu iki büyük tehlike asabiyet ve cehalettir. Asabiyet karanlığında kardeşlik ve dostluk yeşermez, birlik ve beraberlik de oluşamaz. Cehalet çukurunda ise birlik ve beraberliğin değeri bilinmez. Toplumumuzu zehirleyen bu iki kırılmayla millet olarak kuvvet ve haşmetimizi kaybediyoruz. Kişisel ihtiraslar, tutku ve zaafılar ülke güvenliğini tehlikeye sokuyor. Siyasi saiklerle yapılan aşırı söylem, hamaset içeren anlamsız eleştiriler bu ülke bütünlüğüne zarar veriyor. Milletin kürsüsü olan ve koca bir milleti temsil eden bu Meclis birlik ve beraberlik telkin etmeli, asabiyet ve unsuriyetin tahrip edici, zarar verici etkisinden kaçınılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, farklılık eşyanın doğası gereğidir. Farklılıklarımızla yüzleşmeli ve barışmalıyız, renk ve lisan gibi farklılıkları Allah’ın afeti değil ayeti olarak bilmeliyiz. Hem de farklılık rahmet olmasaydı Allah varlığı farklı farklı yaratır mıydı? Farklı düşünceler, tavır ve görüşler elbette olacaktır ve olmalıdır. Bu kürsüden yanlış gördüklerimizi eleştirmeli ve mutlaka gerçekleri de dile getirmeliyiz. Bir fikre karşı eleştiriler, ısrarla karşı çıkışlar da olabilir ancak eleştirilerimiz daha iyiye ulaşmayı amaçlamalıdır, her eleştirinin yanına bir öneriyi de koymalıyız; demokratik olgunun, olgunluk ve siyasi nezaketin gereği de budur, birlik ve beraberliği güçlendirmenin yolu da buradan geçer ancak iç tartışmalarımızı, siyasi eleştirilerimizi dış dünyaya taşımak millî bütünlüğümüze zarar verir, dayanışma ruhumuzu zayıflatır, kardeşlik duygularımızı tahrip eder, düşmanlarımıza karşı millet olarak bizleri küçük düşürür, kuvayımaneviyemizi ve kuvayımilliyemizi zedeler. Bu vesileyle birbirimizle kenetlenmeli, hep beraber güçlü olmalıyız. Salâhaddin Eyyubî’ye atfedilen bir söz olan “Dostlarıyla dalaşanlar düşmanlarıyla savaşılamazlar.” sözü ne kadar da gerçeği ifade eder.

Değerli milletvekilleri, bizler milletin her ferdi olarak birbirimize muhtacız, millet olarak birlikte varız ve birlikte bir değer ifade ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Genellikle hiç kimse görüldüğü kadar iyi, anlatıldığı kadar da kötü değildir. Bu vatan hepimizin, tüm renkleriyle bu milletindir. Hep birlikte farklılıklarımızı kucaklayarak

daha güçlü ve daha umut dolu bir geleceği inşa edebiliriz. Bu yolda atacağımız her adım daha barışçıl ve daha adil bir toplum için önemli bir katkı olacaktır. Birlik ve beraberlik ruhuna yürekten sahip çıkmalı çünkü zaman kardeşlik zamanıdır.

Bu kardeşlik duygularıyla hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Sayın Süleyman Karaman'ın.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan'daki toplu konut yatırımlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çevre Bakanlığının toplu konut yatırımlarıyla Erzincan adım adım depreme dayanıklı bir il oluyor. Erzincan'da Kızılay ve Hocabey'de 530 konut ve 107 dükkân tamamlanıyor, Cumhuriyet Mahallesi'nde 159 konut yapılıyor, Demirkent'te 80 konutu teslim ediyoruz, il müdürlüğü binamız bitti. Otlukbeli'nde 32 konuta, Kemah'ta 285 konuta, İliç'te 89 konuta başladık; Refahiye'de 214 konuta devam ediliyor. Çayırılı'da 158 konut bitiyor, Tercan'da 63 konut teslim ediliyor ve Altınbaşak'ta 47 konut bitti, 130 köy evi bitti; Vosgirt Deresi Millet Bahçesi yapılıyor, Erzincan geliyor. Bu yatırımlar için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımızı arz ediyoruz; son Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'a, Sayın Murat Kurum'a, TOKİ Başkanımıza ve Valimize teşekkür ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

2.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 2025 Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün açıklanan 2025 Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarının ülkemizin umudu olan genç kardeşlerimize ve fedakâr ailelerine hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bu zorlu süreçte emek verip ter döken tüm evlatlarımızı tebrik ediyor, her birini ayrı ayrı kutluyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde AK PARTİ olarak yirmi iki yıldır eğitimi öncelikli bir devlet politikası olarak görüyor, gençliğimizi çağın gerekleriyle donatılmış nitelikli bireyler olarak yetiştirmek için her alanda büyük yatırımlar yapıyoruz. Yükseköğrenime erişimi kolaylaştırdık, burs ve kredi imkânlarını genişlettik, yurt kapasitelerimizi kat kat artırdık. Şimdi öğrencilerimiz tercih dönemine giriyor; onlara tavsiyem, sadece puana göre değil kabiliyetlerine, hedeflerine ve ülkemizin ihtiyaçlarına göre tercihte bulunmalarındır. Bu vesileyle, tüm öğrencilerimize hayırlı tercihler, gönüllerine göre yerleşecekleri bir eğitim hayatı ve başarılı bir gelecek diliyorum.

Her şey gençlerimiz için, her şey Türkiye Yüzyılı için diyor, yüce Meclisten genç kardeşlerimi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

3.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün gece çekilen bu fotoğraf karesi tüm Türkiye'nin yüreğini sızlattı, tüm Türkiye'yi hüzne boğdu. Bu fotoğrafta gördüğünüz kadın, lenf kanseri riski nedeniyle hastaneye sevk edilen tutuklu Belediye Başkanımız Mehmet Murat Çalık'ın 80 yaşındaki annesi Gülseren Çalık. Bu fotoğraf hastane önünde evladı için nöbet tutarken çekildi.

Adı ak, vicdanı kara iktidara sesleniyorum: Bu nasıl bir zulümdür? Siz o annenin gözyaşına, yüreğindeki yangına karşı bu kadar mı körsünüz, bu kadar mı sağırsınız? Unutmayın, hastane önünde

nöbet tutan 80 yaşındaki annenin ahi gün gelir devirir iktidarı. Derhâl bu adaletsizlikten dönün, hayati tehlikesi bulunan Beylikdüzü Belediye Başkanımız Mehmet Murat Çalık'ı bir an önce serbest bırakın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erol Keleş...

4.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, 2025 YKS sonuçlarına ve Elâzığ Fırat Üniversitesine ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün açıklanan 2025 YKS sonuçlarının tüm gençlerimiz için hayırlı olmasını diliyorum, bu süreci tamamlayan evlatlarımızı tebrik ediyorum. Gençlerimiz sadece bir bölüm değil aynı zamanda yaşamlarının önemli yıllarını geçirecekleri bir şehri ve bir üniversiteyi seçecekler. Bu noktada, mezunu olmaktan onur duyduğum, uzun yıllar akademisyen olarak görev yaptığım Elâzığ Fırat Üniversitesini bu tercih sürecinde tüm genç kardeşlerimize gönül rahatlığıyla öneriyorum.

Fırat Üniversitemiz, URAP verilerine göre Türkiye'nin en iyi ilk 10 üniversitesi arasında, YÖK tarafından araştırma üniversitesi ilan edilen sayılı üniversitelerden biri ve Dünyanın En Etkili Bilim İnsanları Listesi'nde ülkemizi en fazla akademisyenle temsil eden 2'nci üniversite konumundadır. Bu vesileyle tüm gençlerimize başarılar diliyorum, kendilerini aziz Elâzığ'mıza ve Fırat Üniversitemiz ailesine davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Güzelmansur...

5.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, depremde ağır hasar alan Antakya Kunduracılar Çarşısı'na ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Antakya'nın Kunduracılar Çarşısı depremde ağır hasar aldı. İktidar "6 etapta çarşmayı yeniden yapacağız, esnafı mağdur etmeyeceğiz." dedi, esnafa "Dokuz ayda dükkânlarınızı geri alacaksınız." sözü verildi. Aradan tam bir yıl geçti, ortada ne çarşı var ne işleyen bir inşaat; şantiye bomboş. Depremzede esnafın umutlarıyla bu kadar oynanmaz, bu insanlar sadaka değil hakkı olanı istiyor. Buradan açık söylüyorum: Esnafı bir yıl boyunca oyaladınız, bunun adı ekonomik yıkımdır. Hatay'ın esnafını, ekonomisini ayağa kaldırmadan Hatay'ı da ayağa kaldıramazsınız. Antakya Ayakkabıcılar Çarşısı sözünüzün tutarlılığının aynasıdır ve şu an ayna paramparça.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar...

6.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 2025-2026 eğitim öğretim yılı takviminde ara tatilin 10 Kasım'a denk getirilmesine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Millî Eğitimin şaibeli Bakanı Yusuf Tekin, 2025-2026 eğitim takviminde ara tatili -özellikle- ülkemizin kurtarıcısı ve kurucusu Gazi Mustafa Kemal'in ölüm günü olan 10 Kasım'a denk getirmiş. Bu, takvim oyunu olmayıp açık bir Atatürk düşmanlığıdır. Cemaatlerin gölgesinde, tarikatların kucağında yönetilen Bakanlık, cumhuriyetimizle ve Atatürk'le aleni bir hesaplaşma içindedir; biz bu zihniyeti tanıyoruz. Bu zihniyet 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlanmasın diye o haftayı Kutlu Doğum Haftası yapmadı mı? Bu zihniyet FETÖ'ye ne istiyorsa vermedi mi? 10 Kasım milletin hafızasıdır, yok sayanı tarih de millet de affetmez. Çatlasanız da patlasanız da Atatürk sevgisi artarak büyüyecek ve siz bu milletin gözünde ve gönlünde daha da küçüleceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Meliha Akyol...

7.- Yalova Milletvekili Meliha Akyol'un, Yalova'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yılına ilişkin açıklaması

MELİHA AKYOL (Yalova) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüz dört yıl önce bugün, 19 Temmuz 1921’de Yalova’mız düşman işgalinden kurtulmuş, ecdadımız kıymetli coğrafyamızı bize emanet etmiştir. İlimiz tarihte Gazi Mustafa Kemal’i ağırlamış ve Gazi’nin “Kurtuluşa öncü.” ve “Benim kentim.” övgüleriyle değer kazanmış bir şehirdir. Termal suyu, doğası, denizi ve büyük kentleri birbirine bağlayan yol ağıyla ülkemizin göz bebeğidir. Ayrıca, Türkiye’nin her köşesinden vatandaşlarımızla bir kültür mozaigi oluşturmuş bir kenttir.

İktidarımız döneminde sağlıktan eğitime, ulaşımdan altyapıya kadar şehrimize birçok yatırım yapılmıştır. Şehrimize yatırımların artarak devam etmesi noktasında destek ve himayelerini esirgemeyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımızı arz ediyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

8.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun, Bursa Nilüfer’in 30 Ağustos Zafer Mahallesi’nde geceleri salınan kimyasal gazlara ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, Bursa Nilüfer’in en hızlı gelişen mahallelerinden biri olan 30 Ağustos Zafer Mahallesi’nde yaklaşık 30 bin insan geceleri nefes alamıyor, uyuyamıyor. Bölgedeki bir kısım sorumsuz fabrikalar geceleri doğaya ve insan sağlığına kastedercesine kimyasal gaz salıyor. Bu sadece bir çevre sorunu değil direkt, doğrudan bir halk sağlığı krizidir. Geçtiğimiz perşembe gecesi saat 23.00 sularında bu zehirli kokular nedeniyle 4 vatandaşımız hastanelik oldu. Peki, daha ne olması gerekiyor? İlle de can kaybı mı olmalı? Bursa Valiliğini, Çevre Müdürlüğünü, Bursa Büyükşehir ve Nilüfer Belediyelerini göreve davet ediyorum. Bu rezalete, insanlık suçuna bir an önce son verin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

9.- Samsun Milletvekili Murat Çan’ın, belirlenen fındık rekoltesi tahminine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Karadeniz’in alın teri, Türkiye’nin stratejik tarım ürünü olan fındık her yıl aynı senaryoyla siyasete kurban ediliyor, üretici emeği sermayeye peşkeş çekiliyor. Manipüle edilerek yüksek gösterilen rekolte, iktidarın kökü dışarıda kartellerle kol kola girerek fiyatları baskılamak için sahnelediği karanlık bir oyundur, ülke ekonomisine ihanetin kanıtıdır. Ülkemizde fındık üretiminde 2’nci sırada olan Samsun’da bu hafta fındık rekoltesi belirlendi. Samsun’da 2025 yılı toplam fındık rekoltesi 91.450 ton olacak deniliyor. Şimdi piyasa ve fiyatlar bu rekolte üzerinden belirlenecek; gerçekçi olmayan, manipülatif bu rekolte tahmini üzerinden üreticimiz zarar edecek, emekleri heba olacak, 3-5 kişinin cebi para dolacak. Fındıkta adil fiyat, etkin müdahale alımı ve çiftçiye sahip çıkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ayhan Barut...

10.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, 19 Marttan sonra yaşananlara ve tutuklu Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar’a ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, 19 Martta Cumhurbaşkanlığı adayımız Ekrem İmamoğlu’na yönelik darbenin ardından süregelen haksızlık ve hukuksuzluklar AKP’nin çıkmazda olduğunu gösteriyor. Hukuku ayaklar altına alarak, demokrasi ve adalete darbe vurarak başarılı olacaklarını sanıyorlar ama aldanıyorlar. “İtirafçı” denilen iftiracılarla hukuku katletseler de sandık gelecek, halkımız hesabını soracak. Suç isnat edilmeden haksızca tutuklanan Adana Büyükşehir Belediye Başkanımız, değerli ağabeyimiz Zeydan Karalar aynı umudumuz gibi dimdik ayaktadır. Zindanlar bize dar gelir, güneş balçıkla sıvanmaz, doğru duvar yıkılmaz; tüm bu kötülükler elbet de son bulacak, siyasi tutsak edilen Zeydan Başkanımızı ve tüm yol arkadaşlarımızı alacağız. Halkın iradesine darbe vuranlara sesleniyoruz: Tek adam karanlığına boyun eğmiyoruz, asla teslim olmuyoruz. Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Melih Meriç...

11.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Şehitkamil ilçesinin bazı köylerinde taşımali eğitime son verildiğine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Gaziantep'in Şehitkamil ilçesinde bulunan İbrahimşehir, Küllü, Türkyurdu, Günbulur, Sinan köylerinde taşımali eğitime son verildi. Eğitimde fırsat eşitliğine darbe olan bu uygulama aynı zamanda evlatlarımızın eğitim hakkını da elinden almaktadır. AKP iktidarı köy okullarını kapalı eğitim sistemiyle mahvetti. Taşımali eğitim bu skandal durumu biraz olsun dengeliyordu. Şimdi hem aileler maddi anlamda zora girecek hem de lojistik sıkıntılar baş gösterecek. Millî Eğitim Bakanlığının asli görevi çocuklarımızın eğitimini her koşulda güvence altına almaktır. Buradan yetkililere seslenmek istiyorum: Taşımali eğitimi kaldırıp "Çocukları şu okula ya da bu okullara nakledin." diye akıl vereceğinize köy okullarımızı açın, geleceğimiz olan çocuklarımızı, yavrularımızı mağdur etmeyin.

BAŞKAN - Sayın Süleyman Bülbül...

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, iktidarın tercihine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - İklim Kanunu'nun ardından mera, orman ve zeytinlikleri hedef alan düzenlemelerle AKP, doğayı ve çevreyi değil rantı korumaya devam ediyor. Denetlenmeyen JES'ler, RES'ler, vahşi maden ocaklarıyla Aydın'ın ormanları, meraları, zeytinlikleri ve birinci sınıf tarım arazileri talan ediliyor. Saray iktidarının tercihi halk değil ranttır. Emekli 16.881 TL'yle açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ediliyor, asgari ücretli 22.104 lirayla enflasyona ezdiriliyor. Gençlerin yüzde 20'si ekonomik nedenlerle eğitimini bırakıyor, yüzde 7,2'si iş arıyor ama bulamıyor, geniş tanımlı işsizlik ise 12,6 milyonu aşmış durumda. Yoksullaşan halk çözüm istiyor; doğasına, geleceğine sahip çıkan, sosyal adaleti önceleyen bir politika istiyor ama AKP'nin gündemi ne? Rant, yoksulluk, eşitsizlik. Yeter artık, bu düzen mutlaka değişecek. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Perihan Koca...

13.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, dün Genel Kurulda yaşananlara ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sermayenin emir erleri dün gece bu Mecliste zeytinliklere, memlekete, geleceğe, halkın emeğine sahip çıkan biz vekillere zorbaca saldırarak patronlara yasa çıkarmaya çalıştılar. Sermayenin emir erleri göz bebekleri olan sermaye sınıfı rahatça zeytinlikleri, memleketi yağmalasın diye sabaha kadar onlar için mesai yürüttüler.

İktidar vekillerine sesleniyorum buradan: Cengiz'in, Limak'ın gönlünü hoş tutmak için attığınız taklanın haddi hesabı yok; şirket CEO'ları gibi halk ve doğa düşmanlığında sınır tanımayarak nasıl insanlıktan çıktığınızı dün tüm Türkiye gördü. Bunun adı "sermaye diktatörlüğü"dür. Bu zorba sermaye diktatörlüğünüz elbette bitecek ve halk kazanacak. Bizler demokratik bir cumhuriyeti kuracağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sebahat Erdoğan Sarıtaş...

14.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kadınların görünmez kılındıkları yerden ayağa kalkarak tarihin akışına müdahale ettiği Rojava devrimi 13 yaşında. Otoriter rejimlere karşı olduğu kadar erkek egemen zihniyete karşı da yürütülen bu mücadele, kadınların özgürlük mücadelesiyle toplumsal dönüşümün nasıl mümkün olduğunu hepimize göstermiştir. Rojava'da kadınlar yalnızca eşit temsiliyetin değil siyaset, hukuk, ekonomi ve eğitimde yeni bir yaşamı kurmanın da öncüsü olmuşlardır. Bütün kuşatmalara, saldırılara rağmen kadınlar kendi elleriyle karanlığı dağıtan bir yol açmış, Orta Doğu'da umutla örülen bir toplumsal alternatifi büyütmüşlerdir.

Kadınların öncülüğünde kurulan yeni yaşamı kutluyor, Rojava kadın devrimini, karanlığa karşı aydınlığın, mutsuzluğa karşı direnişin adı olarak selamlıyorum. "..."¹ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz Hun...

15.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, hasta tutsak Emin Aladağ'a Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Elâzığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yatan ağır hasta tutsak Emin Aladağ yirmi yedi yıldır ağır sağlık sorunlarına ve ilerlemiş yaşına rağmen cezaevinde tutulmaktadır. Sağ dizinde kitle tespit edilmiş, sol omuz ve kalçasına tıbbi müdahaleler yapılmış; doktor raporları "Bakımının üçüncü bir kişi tarafından yapılması gerekir." demektir. Anayasa'nın 17'nci maddesi yaşam hakkını güvence altına alır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi insanlık dışı muameleyi yasaklar. Bu bağlamda, siyasi tutsakların, özellikle ağır hasta olanların insanca yaşam koşullarına kavuşması devletin hem hukuki hem ahlaki sorumluluğudur. Ceza infaz sisteminin temel amacı intikam değildir, insan onuruna saygıdır. Talebimiz açıktır; hasta tutsaklar derhâl bağımsız heyetlerce değerlendirilerek tedavi ve tahliye koşulları sağlanmalıdır. Bu, vicdani ve ahlaki bir sorumluluktur. Elâzığ T Tipi Cezaevinde yatan ağır hasta Emin Aladağ bir an önce tahliye edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Reşat Karagöz...

16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, iktidar sıralarına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması
REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidar sıralarına sesleniyorum: Günlerdir Meclisin önünde zeytinliklerin kıyımını kabullenmeyen köylülerimiz direniyor, isyan ediyor, sesini duyurmaya çalışıyor. Aranızdan bir kişi olsun çıkıp sizleri bu Mecliste görevlendiren o insanların yanına gitti mi, derdini dinledi mi? Ben cevabını vereyim: Kocaman bir "Hayır." Biz burada günlerdir sadece bir yasa teklifini değil Anadolu'nun bağrına saplanmak istenen bir talan planını görüşüyoruz. Zeytinlikleri maden şirketlerinin kâr zarar hesaplarına feda etmeyi planlayan bir zihniyetle mücadele etmeye çalışıyoruz. Bu yasa halkı değil holdingleri koruma yasasıdır. Bu yasa ağacı değil parayı sevenlerin yasasıdır. Torba kanunlarla halktan kaçırılan, denetime kapatılan bu düzenlemelere artık "Dur!" demek zorundayız. Çiftçiye rağmen, köylüye rağmen, doğaya rağmen yasa yapılamaz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak ülke topraklarımızı sermayenin sömürüsüne açan bu teklifin yasalaşmaması için direniyor ve talan yasasına "hayır" diyor,

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sevda Karaca Demir...

17.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, termik santral işçilerine ilişkin açıklaması
SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Varank, dün bu süper talan yasasını savunurken kalktı dedi ki: "Termik santral işçileri de bu yasayı destekliyor." Cevap versin buradan açıkça; 2014'te Yatağan, Yeniköy, Kemerköy Termik Santralleri özelleştirilirken o işçiler yöre halkıyla birlikte tam dört yüz kırk yedi gün boyunca "Bu santralleri özelleştirmeyin, bizi bu şirketlerin kölesi hâline getirmeyin." diye bas bas bağırdı, eylem yaptı, direndi, mücadele etti. O zaman niye o işçilerin sesini duymadı, arkasında durmadı da şimdi kalkıp o köle hâline getirilen işçileri köle hâline getiren şirketleri savunmak için işçileri kullanıyor? Burada ondan cevap bekliyoruz. Bakın, sendikal bürokrasiyi talan politikalarınıza yedekleyip, işçileri şirketlerin kölesi hâline getirip çıkarı aynı olan köylüler ile işçilerle karşı karşıya getiriyorsunuz. Çok düşünüyorsanız kamusallaştırın buraları! Çok düşünüyorsanız kamusallaştırın buraları! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

18.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Rojava kadın devriminin 13'üncü yılına ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Rojava kadın devrimi 13'üncü yaşında; bir arada, ortak ve eşit yaşamı savunanlara yönelik tüm saldırılara rağmen binbir bedelle direnen halkların Orta Doğu'daki isyanı, hafızasıdır. Kadınları köleleştiren IŞİD çetelerine karşı direniş ne Kobani kumpas davasındaki siyasetçilerin tutsaklık rehineliğiyle ne de şimdi dayatılan bölgesel ve uluslararası statüsüzlükle yok edilemez. Rojava'dan dünyaya yayılan enternasyonal kadın devrimini sahiplenmeye, dayanışmaya, mücadele etmeye devam edeceğiz. 13'üncü yılında sadece Rojava kazanımları değil aynı zamanda çoğulculuk ilkesini temsil eden Dürzi ve Alevi inanç topluluklarına karşı gerici odakların ciddi tehditleri yükselmektedir. Rojava'dan Türkiye'ye, Orta Doğu'da bir arada, eşit, adil bir yaşamı mümkün kılmak için "..."² felsefesiyle özgürlük ruhunu yaşamsallaştıracız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aykut Kaya...

19.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Akseki ve İbradı ilçeleri arasındaki keskin viraja ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Akseki ve İbradı ilçelerimiz arasındaki Çamlı Yokuş mevkiindeki "S" şeklindeki keskin viraj, özellikle Akseki yönünden gelen araçlar için büyük bir tehlike arz etmektedir. Bayır aşağı inen yolda aniden başlayan bu viraj, bugüne kadar çok sayıda ölümlü ve yaralanmalı kazaya neden olmuştur. Geçmişte yol güzergâhında bir revizyon yapılmasına rağmen eğim artırılmış, görüş açısı daralmış, mevcut tehlike azaltılacağına daha da büyütülmüştür. Birçok araç bariyerlere çarpmakta, bazıları ise uçurumdan aşağı yuvarlanmaktadır. Özellikle yaz aylarında, turistleri taşıyan tur otobüslerinden bölge halkına kadar yoğun bir trafiğe sahip olan bu alan bir an önce düzeltilmelidir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Akseki ve İbradı ilçelerimiz arasındaki bu tehlikeli virajda kaza riskini ortadan kaldıracak mühendislik çalışmaları derhâl başlatılmalı, yol yeniden projelendirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Ali Karaoba...

20.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2'nci Uluslararası Uşak Tarhana Festivali'ne ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarhananın yurdu Uşak adına tüm Türkiye'ye selam olsun. Uşak tarhanamız her yıl, Yörük kadınlarımızın sabırlıyla, efelerimizin yüreğiyle, tarladaki emekle yoğrulur; sadece karın doyurmaz gönül de doyurur. Bu yurdumuzda her hastalığa şifa olan, tencereden sofraya gelen tarhana festivalimiz var. Bu yıl 2'ncisi düzenlenecek Uluslararası Uşak Tarhana Festivali şehrimizin hem kültürünü hem de misafirperverliğini yansıtıyor. Türkiye'nin en önemli gastronomi değerlerinden biri olan bin derde deva olarak bilinen tarhanamızın adıyla hafta sonu düzenlenen festivalde başta Belediye Başkanımız olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Hepinizi efesiyle, yörüğüyle, âşığıyla, Kuvayimilliyeye ruhuyla yoğrulmuş Uşak'a bekliyoruz çünkü Uşak'ta tarhana içilir, dostluk yeşerir, gönüller ısınır. Hepinizi davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

21.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, dün Genel Kurulda yaşananlara ve Zeynep Gürcanlı'nın bir haberine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; dün burada bir kanun görüşülürken -biliyorsunuz, bugün tamamlayacağız inşallah o kanunu- burada nahoş olaylar oldu. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine uygun olmayan görüntülerdi ve burada sesimizi değil sözümüzü yükseltmemiz icap ediyordu. Yani eğer bizler bunları kendimize yakıştırıyorsak, 86 milyonun karşısına çıktığımız zaman “Ya, ne güzel insanlar bunlar, her gün birbirlerine hakaret ediyorlar, birbirlerine küfrediyorlar, zaman zaman da yumruklaşıyorlar, zaman zaman da burada çok ağır hakaretlerde bulunuyorlar, sizi alkışlıyoruz.” dedirtiyorsak yapmaya devam edelim bunları. Burada sesimizi yükseltmememiz gerekirken, sözümüzü yükseltmemiz gerekirken bakıyoruz burada bir yandan sesimiz yükseliyor, bir yandan da hakaretler uçuşuyordu; dün bütün Türkiye, bugün de bütün gazetelerde ve sosyal medyada bizleri gösteriyorlardı. Ne kadar mahir insanlarmışız ki bu şekilde kendimizi takdim ediyoruz. Ya, Türkiye'nin o kadar çok problemi var ki, hepimize o kadar çok görev düşüyor ki; işsizlik diz boyu, yoksulluk almış başını gidiyor, denetimsizlik var; cezaevleri dolu, 420 bin kişi cezaevlerinde kalıyor; 31 Temmuz Covid yasasında ciddi adaletsizlik vardı, onu gideremedik, hâlâ yaralar kanamaya devam ediyor. Öbür tarafta, uyuşturucuya müptela olmuş binlerce kişi, milyonlarca kişi var; aileler felaketi yaşıyorlar, insanlar kiralarnı ödeyemiyorlar, insanlar ev alamıyorlar, araba alamıyorlar, seyahat edemiyorlar. Böyle bir iklimde, bizim, vicdanımızın kanayarak daha fazla milletvekilliği sorumluluğu içerisinde hareket etmemiz gerekmiyor mu Allah aşkına? Buna göre hareket etmemiz gerekiyor. Zaman zaman burada laf atmalar olabilir.

Ben iktidar partisine şunu söylemek isterim: Hani derler ya Anadolu'da “Taç giyen baş uslanırmış.” Yani akıllanır, us akıl demektir. Bence iktidar partisinin milletvekillerinin biraz daha sabırlı, biraz daha toleranslı, biraz daha hoşgörülü olmaları gerekiyor. Nasıl olsa bu kanun geçiyor, çoğunluğunuz var sizin. Biz burada zaman zaman eleştirilerde bulunacağız, bazen ağır eleştiriler de olabilir; bu eleştirilere karşı sizin daha çok olgun olmanız gerekiyor. Yunus Emre'nin çok güzel bir sözü var. Ne diyordu Yunus Emre? Yunus Emre “Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı.” diyordu. O nedenle, bizim Anadolu'daki yoksulluğu, hırsızlığı, açlığı, felaketleri yani eşitsizliği, bunları giderecek olan sözler sarf etmemiz lazım; bunlara dikkat etmemiz gerekiyor. Siyaset bilgiyle yapılır arkadaşlar, siyaset ahlakla yapılır, siyaset aynı zamanda da tecrübeyle yapılır. Burada, eğer biliyisek ve ahlaklıysak ve tecrübemiz de varsa ki hepimiz biliyisek, ahlaklı olduğumuza inanıyorum, bir diğer yandan da tecrübe ediniyoruz burada... O nedenle sözlerimize dikkat etmemiz gerektiği inancı içerisindeyim.

Dün burada önemli bir konuya temas etmiştim; biliyorsunuz, Zeynep Gürcanlı'nın bir haberi vardı. Ne diyordu? Burada bir Lahey Grubu var biliyorsunuz, Güney Afrika. Ne yaptı? İsrail'i Uluslararası Ceza Mahkemesine vermişti. Bunlar toplandılar 9 ülke, bu 9 ülke birlikte 30 ülke olarak bir yerde toplantı yaptılar, Kolombiya'nın başkenti Bogota'da. Burada üç konuya temas ettiler. Bir: “İsrail'i kınayalım.” dediler. İsrail'in yaptığı soykırıma, ölümlere... Sivil ölümlerine kadar... 60 bin kişiyi öldürdüler. “Bunları yapalım.” dediler, yaptılar, Türkiye de imzaladı bunu. İkinci olarak ne dedi? 12 ülke daha da ileriye gitti, biz şunu yapalım dedi: “Limanlarımızdan asla İsrail'e silahlar gitmeyecek ve aynı zamanda da buradan İsrail'e gidecek gemilere de ‘Dur!’ diyeceğiz, asla da müsaade etmeyeceğiz.” ifadesini kullandı, Türkiye buna imza atmadı. Bir şey daha yaptılar orada, İsrail'e ilgili olarak da dediler ki: “Biz ülkemizdeki hukuk sistemimizi değiştireceğiz, savaş suçu olarak ilan edeceğiz bunları.” O nedenle, ben Dışişleri Bakanlığımızdan ve Sayın Cumhurbaşkanımızdan da bir açıklama bekliyorum, İletişim Başkanlığından da bir açıklama bekliyorum. Eğer böyle bir şey yoksa “Yok.” desinler ve kamuoyu bununla meşgul olmasın. Eğer varsa da bu noktada Türkiye'den bir özür borçları var çünkü -İsrail'in soykırım yaptığı bir yerde hâlâ daha- “Limanlarımızdan oraya silah gönderilmesin.” diyen ülkeler varken, Türkiye'nin daha cesur hareket etmesi gerekirken bin yıllık bir devletin, 5 bin yıllık milletin çocuklarının bugün İsrail'in yapmış olduğu zulme karşı daha net tavırlar takınması gerekmektedir ama gördüğümüz şu ki sayın iktidar bu noktada

sınıfta kalmış vaziyette. Zaten daha önce sabıkası var. Ne diyorlardı? “Asla buraya bir yardım gitmiyor.” “Bu limanlardan, limanlarımızdan buraya asla bir silah gitmiyor, malzeme gitmiyor.” diyorlardı. Sonra gittiği ortaya çıkınca da bu sefer dediler ki: “Filistin’e gönderiyoruz. Filistin’in limanı olmadığı için İsrail’e gönderiyoruz, oradan da Filistin’e gidiyor.” Ne kadar masum bir ülke değil mi bu, hümanist bir ülke... Filistin’e giden yiyecekleri ve malzemeleri İsrail’in limanlarına gönderiyor, İsrail de Filistinlilere gönderiyor, onun için öldürüyor zaten; yaşatmak için mi gönderecek onları, zaten açlığa mahkûm etmiş vaziyette. Daha sonra da Ulaştırma ve Altyapı Bakanı “Evet, buraya 1,9 milyon ton malzeme gönderildi.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - “Peki, nedir?” diye sordu gazeteciler, “Bilmiyorum, onu da Ticaret Bakanına sorun.” dedi.

İnşallah, hayırlı bir çalışma olur. Biraz daha dikkat edelim sözlerimize, davranışlarımıza der, saygılar sunarım hepinize efendim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun lütfen.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun, hastanedeki tutuklu Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, 28’inci Dönem Üçüncü Yasama Yılındaki Genel Kurul çalışmalarına ve yapılan yoklamalara ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sizlerle bir fotoğraf paylaşacağım. Bu, Murat Çalık, hastanede, hastane odasından silüeti görünüyor, aşağıda da duran anacağızı. Bu fotoğrafa baktığımda ben acılı bir anne görüyorum, bu fotoğrafa baktığımda ben ağır hasta olan bir insan görüyorum, bu fotoğrafa baktığımda ben millet iradesinin tutuklu olduğunu görüyorum -bu iradeye baktığımda- bu fotoğrafa baktığımda ben hukuk sistemimizin nasıl çürüdüğünü görüyorum, bu fotoğrafa baktığımda ben Kuddusi Okkır’ı hatırlıyorum.

Bu fotoğraf dün gece önüme düştüğünde arkadaşlara dedim ki: “Basın, paylaşalım.” Siyasetçiyiz, milletvekiliyiz, her şeyden önce -bir babayım ben, evlatlarım var- insanız; bu bizim sorumluluğumuz ve bunu mümkün olduğu kadar hatırlatmamız hepimizin görevi.

Bakin, bu fotoğrafı görüp de eğer vicdanınız sızlamıyorsa o vicdanda bir sakatlık vardır. Fotoğraftaki kişinin partisine, fotoğraftaki kişinin kimliğine, mezhebine vesairesine bakıp vicdanınız eğer harekete geçiyorsa o vicdan sakatlanmış bir vicdandır. Buradaki, AK PARTİ’li bir belediye başkanı da olabilirdi -hakkında herhangi bir hüküm verilmemiş, tutuklu yargılanan yani bir suçlu olup olmadığı ortada değil, ağır hasta, ölüm riskiyle karşı karşıya- MHP’li de olabilirdi, İYİ Partili de, DEM PARTİ’nin bir belediye başkanı da olabilirdi; hiç fark etmez. Eğer böyle bir durumda vicdanlarınız sızlamıyorsa o vicdan sakatlanmış bir vicdandır. Ha, vicdanınız sızlıyor ve ses çıkaramıyorsanız o zaman kusura bakmayın, korkaksınız; o zaman kusura bakmayın, ses çıkarmaktan imtina ediyorsanız dilsiz şeytansınız. “Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır.” dememiş mi yüce dinimiz ya? E, biz bunları söyleyince deniyor ki işte: “adli yargı, yargı sistemi, devlet, düzen...” Ya, böyle bir hukuk sistemi olabilir mi? Devlet kim? Devlet benim ya, devlet sizsiniz; devlet burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi. Biz burada neyin ne olduğunu, nasıl olduğunu belirleyeceğiz. Eğer bizim vicdanımız burada objektif hareket ederse bu ülke bir hukuk devleti olur. Eğer bizim vicdanımız burada birileri için sızlar, başka birileri için sızlamazsa işte o zaman bugünkü gibi olur; devlet içinde yandaşlar olur, devlet içerisinde kayıranlar olur ve bu ülkede ayrımcılık başlar. Ben, Murat Çalık’la ilgili, insan olan -hadî bırakın milletvekilliğini- vicdanı olan herkesin bu

konuda bir şeyler yapabileceğine inanıyorum. Biz kendi adımıza bu konuda herhangi bir adım atılana kadar hatırlatmaya devam edeceğiz.

Dün, evet, bu Meclise yakışmayan hadiseler oldu ve bu gerginliğin sebebini iyi anlamak lazım. Bir kere şu sorunun cevabını iyi bulmak lazım; ben geçmiş kayıtlara baktım, dedim ki: “Bu dönem, 28’inci Dönem Üçüncü Yasama Yılında Genel Kurul nasıl çalışmış, nasıl bir performans göstermiş?” Bakın, otuz yedi hafta, yüz on iki gün çalışmışız biz ve İç Tüzük’ün 54’üncü maddesine göre Genel Kurul salı, çarşamba, perşembe çalışması gerekirken birçok hafta salı, çarşamba çalışmışız. Perşembe çalışmadığımız günlerin sebebi bazen muhalefet partilerinin talebi olmuş ama ana ağırlık, iktidar partisi perşembe günleri Meclisi çalıştırmamış. 5’inci maddede yer alan Genel Kurulun 1 Temmuzda tatile girmesine ilişkin hüküm de görmezden gelinmiş. Hadi bunları geçtim.

Bakın, AK PARTİ’nin performansını burada sizlerle paylaşacağım. 14’üncü Birleşim, 5 Kasım 2024; yargı paketi görüşmeleri sırasında yoklama istenmiş ve yapılan ikinci yoklamada AK PARTİ’nin yeterli sayıda milletvekiliyle burada hazır bulunmadığı görülmüş. 15’inci Birleşim, 6 Kasım 2024 Çarşamba; gene yargı paketi görüşmeleri sırasında AK PARTİ milletvekilleri gene yeterli sayıda burada yok, oturum kapanmış. 20-30 tane böyle durum var ama ben önemlilerini söylüyorum. Emekli maaşı görüşülürken yoklama istenmiş, AK PARTİ milletvekilleri gene yeterli çoğunluğu sağlayamamış ama nasıl bir şevk, nasıl bir motivasyonunuz varsa bu Maden Kanunu geldiğinde, geçtiğimiz dönem, bu dönem hiç olmadığı sayıda milletvekili burada olmuş, saat dörde kadar da ısrarla oylamaya firesiz katılmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayalım lütfen.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

Şimdi soruyorum: Sizi burada motive eden nedir? Emekli maaşından daha fazla sizi motive eden nedir? Ya, bu -Maden Kanunu’nda- 11’inci madde dışında bana deyin ki: “Memleketin hayrına şu çok önemli.” 11’inci madde de bir iki tane firmanın menfaatine. Bu kadar aşkla, şevkle buralara gelip dörtlere kadar bu yoklamalarda bulunmanız ve bu sorumluluk duygusunu burada taşımanız gerçekten manidar. Ben bunu kamuoyunun vicdanına bırakıyorum.

Sağ olun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Levent Uysal.

Buyurun lütfen.

23.- Mersin Milletvekili Levent Uysal’ın, “terörsüz Türkiye” vizyonuna, ekilip biçilen ama tapusu olmayan arazilere ve tarımsal desteklere, Mersin’e ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; cumhuriyet kurulduğundan beri bu topraklarda bir arada yaşıyoruz ve kırk yıldan beri terörle birlikte mücadele ediyoruz. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin samimi, sevgi dolu ve toplumun her kesiminden olumlu karşılık gören “terörsüz Türkiye” vizyonunu destekleyerek hep birlikte ülkemizde huzurlu ve birlikte yaşamalıyız.

Sayın milletvekilleri, üzerinde durmamız gereken başka bir konu da özellikle atalarından kalan ama tapusu olmayan binlerce dönüm arazi konusudur. Köylü ekiyor, biçiyor ama tapusu olmadığından dolayı gerekli desteği alamıyor. Bu arazileri 2/B kapsamına alarak ekip biçen köylüye uygun fiyatta, özellikle uygun fiyatta satılmasıyla ilgili destek vermemiz gerektiğine inanıyorum. Aziz Atatürk’ün bizlere bıraktığı en önemli miras topraktır ve vatandır. Özellikle tarımda çalışan köylü kadınlarımıza yıpranma payı ve sigorta desteği vermeliyiz. Çiftçilerimize daha düşük fiyatla su ve enerji sağlamalıyız ki tarımımız gerekli yerde olsun çünkü köylü milletin efendisidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güçlü devletin en büyük örneğini Mersin’de yaşıyoruz. DSİ’nin 5 milyar değerinde 4 sulama projesi, Karayollarının 7 milyar lira değerinde 20 kilometre yol ve 1 tünel projesi, Millî Eğitim Müdürlüğümüzün 6 okulu güçlendirme ve 3 yeni okul projesi, İŞKUR’un 10 bin kişiye iş imkânı sağlaması en önemli örneklerdendir.

Mersin, 2025 yılının ilk üç ayında Türkiye ekonomisine 2 milyar dolar ihracat geliri ve serbest bölgede ise 85 milyon üretimli katma değer sağlamıştır. Ama yetmez, Mersinliler olarak 1 trilyon TL'lik üretim hedefimiz var. Bunun için zincir marketlerin Anamur ve Bozyazı'da üretilen yerli muza destek vermeleri gerekiyor satmak amaçlı. Akdeniz ilçemize kentsel dönüşüm, Toroslar ilçemize Tekstilkent, Kızkalesi'ne çevre düzenleme ve tanıtım desteği, Mut'a modern bir hal, Gülnar'a arıcılık desteği, Silifke'ye çok amaçlı bir liman ve Erdemli'ye OSB desteği vermek bizlerin boynunun borcudur.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Rojava devriminin 13'üncü yılına, Suriye'de Alevilerin ve kadınların yaşadığı zulme ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bundan tam on üç yıl önce Orta Doğu'nun bağrında, Kuzeydoğu Suriye'de yani Rojava topraklarında bir halkın iradesi filizlendi ve dünyaya da bizlere de umut olmaya devam ediyor. Bu irade, sadece Rojava halkları için değil dünya halkları için de insan onuruna dayalı, eşit ve özgür bir yaşam arayışının adı oldu. Rojava, halkların eşit, özgür, birlikte yaşam kurduğu bir model olarak aslında dünyanın dört bir yanında insanların, ezilenlerin, kadınların, gençlerin umudunu da filizlendirdi, filizlendirmeye de devam ediyor.

Kadınların öncülüğünde kurulan bu sistem halk meclisleriyle, demokratik yapısıyla, ekolojik ve cinsiyet özgürlüğü yaklaşımıyla Orta Doğu'da karanlığa karşı büyük bir ışıktır. Bu umut DAİŞ karanlığına karşı en ön cephede savaşan kadınlarla, halkların dayanışmasıyla büyümüştür. Rojava'da kurulan demokratik yönetim sadece Kürtlerin değil Arapların, Süryanilerin, Ezidilerin, kadınların, gençlerin ve en önemlisi bugün yaşamları tehdit altında olan, katliama uğrayan Dürzilerin yaşam garantisidir. Bu iradeye yönelen her saldırı halkların birlikte yaşama umuduna da yönelmiş bir saldırdır. Bugün Orta Doğu'da barışçıl ve çoğulcu bir çözüm arıyorsak Rojava devrimini ve onun kazanımlarını, katkılarını, potansiyelini görmezden gelerek bir adım bile atamayız. Bu Meclisin artık bu gerçeği görmesi gerekiyor ve ona göre de bir tutum alması gerekiyor. Rojava devriminin 13'üncü yılında bu uğurda yaşamını yitiren tüm devrim şehitlerini saygıyla anıyor, direnişin taşıyıcısı olan kadınları, gençleri ve halkları selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de Alevilerin yaşadığı bölgelerde köyler kuşatılıyor, inanç yerleri ve ormanlar yakılıyor, insanlar zorla yerinden ediliyor ve bunun ötesinde insanlık düşmanı çeteler Suriye'nin batısında büyük bir kadın soykırım suçu işliyorlar. Kadınlar sistematik biçimde kaçırılıyor, işkenceye uğruyor, cinsel şiddete maruz kalıyor ve köle gibi alınıp satılıyor, zorla "dini nikâh" adı altında cihatçı Selefilere peşkeş çekiliyor. Bunlar münferit mi? Hayır. Bunlar bireysel suçlar mı? Hayır. Bu, Orta Doğu halklarına dayatılan siyasal mühendisliğin cihatçı çeteler eliyle yürüttüğü mezhep temizliği ve kadın kırım politikalarının bir yansımasıdır. Heyet Tahrir el-Şam gibi selefi çeteler 8 Aralık 2024'ten bu yana bölgeyi fiilen kontrol ediyorlar. Sadece Hama çevresinde üç ayda 1.060 kişi katledildi, binlercesi kaybedildi ve en çok kim hedef alındı biliyor musunuz? Genç Alevi kadınlar. Suriye Kadın İnisiyatifi'nin verilerine göre, Tartus, Humus, Lazkiye başta olmak üzere Mart 2025'ten bu yana en az 90 Alevi kadın kaçırıldı, kız çocuğu kaçırıldı; hiçbirinin akıbeti bilinmiyor, kimse onların adını anmıyor, kimse onlardan bahsetmiyor. Kaçırılan kadınlar için istenen fidyeler Türkiye'deki hesaplara yönlendiriliyor. Kimlerin bu işin içinde olduğunu, hangi yapıların bu çetelerle yıllardır ilişki kurduğunu çok iyi biliyoruz. HTŞ'ye yıllarca "ılımlı İslam" "ılımlı muhalif" diyenler bugün Alevi kadınların yaşamı, iradesi, bedeni üzerinde kurulan bu köle pazarına da göz yumuyorlar. Bunlar insanlığa karşı işlenmiş suçlardır ve bu suçlara sessiz

kalan herkes de bu suçun suç ortağıdır. 2011'den bu yana, bu çeteler Suriye'de palazlandırıldı. Bugün Alevi kadınlarının yaşadığı bu karanlık o politikaların bir sonucudur. Kardeşlik edebiyatı yapıp sıra Alevi kadınların yaşadığı zulmü dile getirmeye gelince herkes kafasını kuma gömüyor; herkes sessiz, herkes bu suça ortak. Sadece Suriye'de değil, Antakya'da Samandağ'da kadınlar güvende hissetmiyorlar kendilerini. Depremle yıkılan kentlerde hâlâ çadırlarda yaşayan halk, yanı başında kadınların kaçırıldığı bir karanlıkla karşı karşıya. Türkiye kamuoyu sessiz, Meclis duyarsız ama biz susmayacağız. Kadınlar bu sessizliği kırmak için harekete geçti, paneller düzenleniyor, insan zincirleri oluşturuluyor, "Biz ganimet değiliz." diyorlar. Barışa İhtiyacım Var Kadın İnisiyatifi bugün 10 ilde "Suriye'de Alevi soykırımına karşı kadınların yanındayız." demek için alanlara, meydanlara çıkıyorlar. Buradan altını çizelim: Alevi kadınların, Ezidi kadınların, Dürzi kadınların, Kürt kadınlarının, Türk kadınlarının, ezilen bütün kadınların yanındayız ve buradan bir kez daha çağrımızı yeniliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Cihatçı, insanlık düşmanı, kadın özgürlüğü düşmanı çetelerin yarattığı bu karanlığa karşı dayanışmayı büyütelim. Bu topraklarda eşit, özgür ve ortak bir yaşam için, barış ve demokrasi için hep beraber mücadele edelim.

Kadınların sesini sokaktan Meclise taşımaya devam edeceğiz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun lütfen.

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, hastanedeki tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık ve annesine ait fotoğrafa, dün Genel Kurulda yaşananlara ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de konuşmama bu resimle -özellikle AKP sıralarına bu resmi gösteriyorum- Türk adaletinin utanç resmiyle başlamak istiyorum: Bakın, hastanede odasında Beylikdüzü Belediye Başkanımız Murat Çalık, hastane bahçesinde annesi. Bir anne endişeyle evladından umutla gelecek haberi bekliyor, sağlığından endişeli ve adalet istiyor; hâlâ bir yargıç çıkıp "Bir dakika... İnsan hayatından daha kıymetli hiçbir şey olamaz." deyip tahliye kararı vermiyor. Türk adaletinin geldiği resim bu. Utanıyorum ya. Neyle inatlaşıyorsunuz? Çok mu zor bir tahliye kararı verip ev hapsi kararı vermek, çok mu zor? İnsanların ölmesini mi bekliyorsunuz? Ve İzmir Şehir Hastanesi "Cezaevinde kalamaz." diye son bir rapor verdi, ona rağmen direnen bir mahkeme var. Utanıyorum artık bu yargıçlardan, üzüliyorum. Kimden talimat bekliyorsunuz? Vicdanınıza göre, yasaya göre, Anayasa'ya göre karar verin. AK PARTİ'nin milletvekillerine, Milliyetçi Hareket Partisinin milletvekillerine sesleniyorum: Allah korusun, bugün akşam saatlerinde, bu saatlerde kötü bir haber alsak bunun hesabını kim verebilir? O yüzden, bir an önce Belediye Başkanımız tahliye edilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, birazdan 215 sayılı Maden Yasası'nı oylayacağız. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve diğer muhalefet partisi grupları bir direnç gösterdi; bunu çevre için, çiftçi için, halk için, geleceğimiz için yaptık. Dün gece sabaha karşı dörtte muhalefete saldırıldı, düşmanca saldırıldı, 100 milletvekili buraya geldi. Ben şimdi o milletvekillerine sormak isterim: Değerli milletvekilleri, Soma maden faciasında 301 madenci öldüğünde katillerinin üzerine böyle hunharca yürüdünüz mü? Ben size sormak isterim: Çorlu tren faciasında 7'si çocuk toplam 25 kişi hayatını kaybetti, faillerine karşı yürüdünüz mü? İliç'te altınlarımızı bir Kanadalı şirket çıkartıyor, oraya vermişsiniz, 9 işçi bir ay toprağın altında kaldığında o Kanadalı şirkete karşı bir yürüyüş yaptınız mı, üzerine yürüdünüz mü? En son Kartalkaya'da 36'sı

çocuk, 78 yurttaşımız öldüğünde hesap vermeyen Bakanın üzerine burada yürüdünüz mü? Ama bu yasaya karşı direnen muhalefetin üzerine yürüdünüz, saldırdınız. Arkadaşlar, bizim görevimiz muhalefet etmek, edeceğiz, ret oyu vereceğiz, direneceğiz; biz halk için bunu yapıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi sormak isterim: Biz neyin bedelini veriyoruz? Yıl 14 Ekim 1978, Enerji Bakanımız Deniz Baykal, Başbakan Sayın Bülent Ecevit, tüm Türkiye'deki madenleri kamulaştırıyor ama 80 darbesinden sonra Kenan Evren çıkıyor, kamulaştırılan bu madenleri tekrar şirket sahiplerine veriyor ve siz 2 tane şirkete bugün tartıştığımız topraklarımızı vermişsiniz, "Niye direniyorsunuz?" diyorsunuz. Bakın, yerin altındaki zenginlikler çıkartılırken bu toplum, kamu bir bedel ödüyor; ağaçları kesiliyor, toprakları alınıyor. Bilssek ki devlet işletiyor, bilssek ki devlete bu gelirler geliyor, belki bir parça anlayabilir insanlar. Yahu, 2 şirket için burada nasıl bir mücadele veriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Daha geçen hafta 12 askerimiz şehit oldu. Bununla ilgili hesap soran, Bakanlığa yürüyen bir milletvekili yok ama işte, bakın, Soma'da, İliç'te insanlar ölmüş ve hiçbiriniz sesinizi çıkarmamışsınız, dün burada milletvekillerini linç etmeye kalkıyorsunuz. Biz burada halk tarafındayız, siz 2 şirket için bunu yapıyorsunuz. Ne oldu Kızılcahamam'da, Cumhurbaşkanı ne söyledi de bu kadar hırslandınız? Bu millet 2 şirketten büyüktür, büyük olacaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu millet, bu grup, Parlamento o şirketten büyüktür arkadaşlar. O yüzden, bari muhalefete tahammüllü olun, kapıda açlık grevi yapan o çiftçilere saygı gösterin. O yüzden, son dakikaya kadar direneceğiz, direneceğiz, direneceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, sözüm bitti ama bir acı haber aldık, mümkünse...

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Tabii.

BAŞKAN - Buyurun.

26.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, eski Genel Başkanları Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Genel Başkanımız, değerimiz Altan Öymen'in vefat haberini aldık.

Çok değerli bir devlet adamıydı. Bakanlık yaptığı dönemde, Genel Başkanlık yaptığı dönemde çok önemli hizmetler yaptı bu ülkeye, gazeteci olarak çok önemli hizmetler verdi. Acımız büyük, grup olarak çok üzgünüz.

Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Ülkemize, partimize, üyelerimize sabır diliyorum. Diyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN - Altan ağabey...

Sonra konuşacağım ben.

Buyurun.

27.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, eski CHP Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına, bugün açıklanan YKS sınavına, İsrail'in saldırılarına; Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biz de AK PARTİ Grubu olarak az önce vefat haberini teessürle öğrendiğimiz siyaset insanı, CHP Genel Başkanlığı yapan Altan Öymen Bey'in vefatından duyduğumuz teessürü paylaşmak isteriz. Mekânı cennet olsun, merhuma Allah'tan rahmet diliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi camiasına ve ailesine de başsağlığı dileklerimizi AK PARTİ Grubumuz olarak iletiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün YKS sınavı açıklandı. Ben bu sınav sonucunda hayallerini gerçekleştiren tüm gençlerimizi tebrik ediyorum. Sınav sonucunda emekleriyle, gayretleriyle çalışan, başarıya ulaşan tüm gençlerimize, onları yetiştiren anne babalara ve öğretmenlerimize şükranlarımızı sunuyoruz. Umarız her şey gönüllerine göre olur ve bundan sonraki hayatları da kendileri için en başarılı bir şekilde sonuçlanır. Gençlerimizin eğitimde geldiğimiz noktada çok önemli başarılarını hep yakından görüyoruz. Seçim bölgemiz olan Gaziantep Nizip'te tüm soruları doğru bilerek Türkiye 1'inci olan gençlerimizi tebrik ediyorum; Ahmet Eren Özyurtseven'i ve bu konuda başarılı olan tüm gençlerimizin -hepsi bizim evlatlarımız- hepsini tebrik ediyor, gözlerinden öpüyoruz, Gazi Meclisten tüm gençlere selamlarımızı iletiyoruz.

İsrail yine Gazze'de saldırısına, soykırımı devam ediyor; Suriye'nin birliğine, beraberliğine yönelik tehditlerini maalesef hepimiz izliyoruz, görüyoruz, bu saldırıları sürdürüyor. Suriye'nin toprak bütünlüğü hepimiz için, insanlık için ve bölgemiz için çok önemli. Suriye'nin tüm farklılıklarıyla beraber yaşaması, varlığını koruması Türkiye'nin de en temel yaklaşım noktasıdır. Biz, Suriye'nin toprak bütünlüğünü, birliğini, beraberliğini oradaki Kürt'üyle, Arap'ıyla, Türkmen'yle, tüm unsurlarıyla, tüm inançlarıyla, tüm varlıklarıyla yaşamalarının gerekli olduğuna inanıyoruz. Türkiye olarak bu saldırgan tutumu, İsrail'in tutumunu kınıyoruz.

Az önce de ifade edildi "Ülkemize yönelik Lahey Grubunun imzaladığı hususta niçin Türkiye yok?" diye. Haksız eleştiriler yöneltildi ülkemize, Hükümetimize yönelik. Bu konuda Dışişleri Bakanlığımız da bir açıklama yaptı. Lahey Grubunun bu açıklamasına yönelik imza atma süreci 20 Eylül 2025 tarihine kadar devam etmektedir. Takdir edilir ki bu gibi protokoller, uluslararası belge ve bildiriler belli kurumların görüşleri, değerlendirmeleri yapıldıktan sonra ülke olarak oraya imza atılır. Ülkemiz bu sürecin tüm kurumlarıyla müzakeresini, değerlendirmesini sürdürmektedir ve gerekmesi hâlinde de bu konuda gerekli adımı atacaktır ama şunu ifade etmemiz gerekir ki dünyada Filistin'e yapılan zulümden dolayı İsrail'e yaptırım uygulayan tek ülke zaten Türkiye. Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde alınan kararlar, tutumlar tüm dünyanın, milletimizin yakından bildiği hususlardır. Bu konuda temenniden de öte, uygulamaya geçmiş bildirinin ötesinde, hayata geçen uygulamalar, ambargolar yapan bir Türkiye var. Türkiye, Filistin halkının yanında olmaya yine güçlü bir şekilde devam edecektir.

Son olarak, dün yaşanan hadiselerle ilgili şunu ifade etmek isterim ki AK PARTİ Grubumuz tüm milletimizin temsilcileri olarak Meclisimizde, komisyonlarda yasama faaliyetlerini milletimiz adına yakından takip etmektedir. O yüzden hiçbir grubun, hiçbir partinin AK PARTİ Grubuna yönelik, milletvekillerimize yönelik tanımlama, kategoride bulunma, yaftalama, suçlama ve hakaret yapmaya hakkı yoktur, haddi yoktur; bunu ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) AK PARTİ Grubu tüm yasama çalışmalarında -her aşamasında- milletimiz adına tüm meseleleri yakından takip etmektedir. Biz muhalefetin de gerek komisyonda gerek Genel Kurulda tüm çalışmalarını yakından izliyoruz, takip ediyoruz ama burada Grup Başkan Vekilimiz Sayın Akbaşıoğlu konuşurken hakaretler yapılarak, sesini bastırarak, konuşmasına tahammül etmeyerek; yine, diğer Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin Usta Hanımefendi'ye yönelik saygısızca tutumları, davranışları; yine, bir kadın milletvekili arkadaşımız Sayın Nilgün Ök'e yönelik yapılan saldırılar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bunların hepsi yaşandı ve tüm milletvekili arkadaşlarımıza, Grup Başkan Vekillerimize yapılan bu saygısızlıkları, bu hakaretleri aynen iade ediyoruz, kabul etmediğimizi ifade ediyoruz. Özellikle kadın milletvekillerimize yönelik bu saldırıları da hiçbir şekilde hiçbir milletvekiline yakıştırmadığımızı... Bu hakaretler yapıldı ve kürsü işgalleri yapıldı; bunların hepsini milletimiz görüyor, hep beraber yaşadık. Ben kadın milletvekili arkadaşlarımıza, grubumuza yönelik yapılan bu hakaretleri de kabul etmediğimizi, bu saldırıları da kabul etmediğimizi ve bize atfedilen bu ifadeleri kabul etmediğimizi söylüyorum. AK PARTİ Grubu milletin hizmetinde; millettten başka hiçbir yerden icazet almayan, millettten başka hiçbir yere yaslanmayan bir partidir, bir gruptur, öyle olmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Gül, Perihan Hanım'dan da özür dileyecek misiniz? Sizin milletvekilleriniz burada Perihan Hanım'ın üstüne yürüdü. Bir özür de sizden bekliyoruz burada.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bazı haberler vardır ki duyulduğunda anlık şok etkisi yapabiliyor. Az önce de ben Altan ağabeyin acı haberini alınca duygusallaştım, beni anlayışla karşılayacağınızı umut ediyorum. Altan ağabey çok iyi bir insandı, iyi bir yazardı, iyi bir gazeteci idi ve kendisiyle bir dönem siyaset yapma şansına sahip olmuştum. İlkelerinden asla taviz vermedi ve Türkiye önemli bir değerini kaybetti. Başımız sağ olsun diyorum. Allah rahmet eylesin.

Sayın Özdağ, buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Sayın Altan Öymen'in Rahmetirahman'a kavuştuğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Türk siyasetine hizmet etmek kolay değildir. Uzun yıllar hem kendi kalemiyle, yazılarıyla hem de aynı zamanda siyaset sahnesindeki duruşuyla hakikaten güzel duruş sergilemiş bir kişi. Hem Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyoruz hem de aynı zamanda ailesine başsağlığı diliyoruz. Altan Öymen gibi değerli siyasetçilerin Türk siyaset sahnesinde çoğalmasını Allah'tan niyaz ediyorum, kendilerine rahmet diliyorum, geride kalanlara sabır diliyorum ve bir Fatiha okumaya davet ediyorum Meclisimizi.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun lütfen.

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmetler diliyoruz, mekânı cennet olsun. 40'ıncı Hükûmet döneminin Turizm Bakanlığını yapmış, Türk basınına öncülük etmiş çok kıymetli bir değerini kaybetti Türk siyaseti. Ben Cumhuriyet Halk Partisine de sabırlar diliyorum. Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN - Sayın Akçay, buyurun lütfen.

30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı, gazeteci, yazar, aydın ve yakın siyasi tarihimizin de önemli tanıklarından Sayın Altan Öymen'in vefatını az önce teessürle öğrendik; Allah rahmet eylesin. Ailesine, yakınlarına, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına ve milletimize başsağlığı dileklerini iletiyorum.

Sayın Başkan, tabii, Altan Öymen'in CHP Genel Başkanlığı her ne kadar kısa sürse de yakın siyasi tarihimize yani 40'lı yıllardan günümüze kadar gazeteciliğiyle, yazarlığıyla ve aydın vasfıyla önemli ve değerli izler bırakmış muhterem ve örnek bir şahsiyet olarak tanıyorum. Özellikle bütün milletvekili arkadaşlarıma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Merhum Sayın Altan Öymen'in kitaplarının özellikle yakın siyasi tarihimize ilgili önemli hadiseleri anlatması bakımından çok önemli olduğunu düşünüyorum ve ben de hemen hemen bütün kitaplarını büyük çoğunlukla okumuş bir arkadaşınız olarak, özellikle Öfkeli Yıllar, Değişim Yılları, Ve İhtilal, Kayıp Yaz, Umutlar ve İdamlar gibi yakın siyasi tarihimize ilgili kitaplarının çok faydalı olacağını, yararlanacağınızı ve ufuk açıcı bir perspektif getirdiğini bu vesileyle de ifade ediyorum. Tekrar, Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun.

31.- Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit'in, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisinin önceki dönem Genel Başkanı, aynı zamanda gazeteci ve yazar Sayın Altan Öymen'in vefatını derin bir üzüntüyle öğrendik. Sayın Öymen, Türk siyasi hayatında, Türkiye'de siyasal yaşamında örnek duruşuyla aslında gerçekten çok önemli bir kişilikti, siyasette bıraktığı derin izler vardı, gazeteci olarak da yine Türkiye'de çok bilinen bir isimdi. Bu anlamıyla kendisine rahmet diliyoruz. Özellikle Cumhuriyet Halk Partisine, ailesine, yakınlarına, sevdiklerine, birlikte çalışmış sizlere başsağlığı ve sabır dileklerimizi DEM PARTİ adına iletmek istiyorum. Mekânı cennet olsun, ışıklar içinde uyusun.

BAŞKAN - Sayın Bayhan, sisteme girmişsiniz, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Altan Öymen'in vefatına ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biz de Emek Partisi olarak Sayın Altan Öymen'i kaybetmenin acısını, üzüntüsünü paylaşıyoruz. CHP Grubuna, ailesine başsağlığı diliyoruz.

Tabii, Altan Öymen, sadece halkın sevgisini kazanmış bir siyasetçi değil duayen bir gazetecidir. Türkiye'de basın emekçilerinin tarihine ismini altın harflerle yazdırmış bir gazeteci, bir öncü gazetecidir; onu aynı zamanda bu özelliğiyle de hatırlayacağız. Birikimiyle, geride bıraktığı yapıtlarıyla örnek olmaya, bizlerle birlikte olmaya devam edecek. Onun için hepimizin başı sağ olsun diyorum. Altan Öymen gibi, halkın sevgisini kazanmış, bu ülkenin aydın, aynı zamanda siyasete de değerler katmış tutarlı bir demokratını kaybetmenin üzüntüsü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) ³

BAŞKAN - Komisyon...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Komisyon yok Başkanım.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Komisyon yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Komisyon yok, toplantıya ara verin Başkanım.

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan 19'uncu maddesi kabul edilmişti.

Teklifin görüşmelerine 20'nci madde üzerindeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

20'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 20- Bu kanun Resmi Gazetede yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.”

Bülent Kaya

Hasan Karal

Sadullah Ergin

İstanbul

İstanbul

Ankara

İdris Şahin

Elif Esen

İrfan Karatutlu

Ankara

İstanbul

Kahramanmaraş

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

BAŞKANI MUSTAFA VARANK (Bursa) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın İdris Şahin.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

³ 215 S. Sayılı Basmayazı 3/7/2025 tarihli 105'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de biraz önce vefat haberini öğrendiğimiz, sosyal demokrasinin ağabeyi, Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı Altan Öymen Bey'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifine geçmeden önce Parlamentonun çalışma usulleri hakkında kısaca bir bilgilendirme yapmayı görev olarak addediyorum. Malumunuz, Anayasa'nın 93'üncü maddesi, İç Tüzüğü'müzün 4'üncü ve 5'inci maddeleri Meclisin hangi tarih dilimi içerisinde çalışacağını net olarak düzenliyor. Anayasa'da yazan çalışma takviminin, İç Tüzük'le net olarak belirtilmiş olan bir sürecin -üzülerek ifade ediyorum ki- Parlamento tarafından dikkate alınmayışı ve 1 Ekimde başlayan çalışma takviminin 1 Temmuz itibarıyla sona ereceğini bilmemize rağmen, özellikle dokuz aylık çalışma takvimi içerisinde 21 kez toplantı yeter sayısı bulunamadığından Meclisin kapanmış olması, 22 kez aç-kapa çalışma kararı alınan gün sayısıyla toplamda 7 Genel Kurul çalışma haftası toplantı yeter sayısından, 7 Genel Kurul çalışma haftası ise aç-kapa nedeniyle gerçekleştirilememiş. Yani iktidar, Meclisi çalıştırmayı becerememiş arkadaşlar, işin özü bu. Dokuz ay boyunca La Fontaine'in "Ağustos Böceği ile Karınca Hikâyesi" gibi yatmış, yatmış, temmuz ayına gelince de arka arkaya kanun tekliflerini Parlamentonun gündemine taşımış. Arkadaşlar, önünüzü görmekten bu kadar aciz misiniz? Sadece haziran ve temmuz ayı içerisinde 6 tane kanun görüşüldü. 1 Ekimden bu yana; Sayın Başkanım, otuz sekiz hafta çalışma süremizin on dört haftası boş geçirilmiş. Planlama yok, yorgun bir iktidar, bir hafta sonrasında gündeme neyi getireceğini dahi hesaplayamayan bir durumla karşı karşıya. Gelen kanun tekliflerinin en az yüzde 70'i Anayasa Mahkemesinin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini iptali sonrasında yapılan yasal düzenlemelerden ibaret ve toplamda dokuz ay boyunca çıkardığımız kanun teklifi sadece 22; 6'sı son bir ayın içerisinde ve 4 tane de uluslararası sözleşme. E, arkadaşlar, aylarca yattınız, yattınız, milletin öncelikli gündem maddelerini Genel Kurula getirmediğiniz ve temmuzun sıcağında sadece bir kısım şirketlere vermiş olduğunuz taahhütlerin gereğini yerine getirmek adına Meclisin tansiyonunu yükselterek gece gündüz bir çalışma takvimini milletimizin huzuruna sunuyorsunuz. Yaptığımız gerçekten çok büyük bir yanlışlık, bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Elbette ki Maden Kanunu'yla alakalı bir kısım çalışmalar...

HALUK İPEK (Amasya) - Meclis hep böyle çalışıyordu.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Böyle olmadığını gayet iyi biliyorsunuz Sayın Başkan ama ayıbınızı örtmek için buradaki bir hatibe laf atmayı kendiniz için bir gerekçe görüyorsanız; onu da milletin takdirine, sizin vicdanınıza bırakıyorum.

Ancak şunu özellikle ifade edeyim: Elbette ki Maden Kanunu'nda bir kısım düzenlemeler, elbette ki milletimizin ihtiyaçlarını karşılıyor ancak 1'inci, 2'nci, 4'üncü, 11'inci ve 12'nci maddelerde açıkça Anayasa'ya aykırılıklar söz konusu. Dolayısıyla görüşmekte olduğumuz Maden Kanunu üzerinden bu kürsüde aslında bir gelecek tartışması yapıyoruz. Bu kanun sadece maden sahaları, maden arama ruhsatları, bu konuyla ilgili planlanan kurulu değil doğayla, insanla, inançla ve vicdanla ilişkili derin bir meseleyi gündeme getiriyor.

Zeytin sıradan bir tarım ürünü değildir; zeytin bir emektir, bir değerdir, bir kültüredir, bir medeniyettir, bir inançtır arkadaşlar. Peki, biz ne yapıyoruz? Maden şirketlerinin önünü açmak adına zeytinliklerin kesilmesini, taşınmasını, yerinden edilmesini tartışıyoruz. Üstelik bunu sadece kâğıt üzerinde mümkün olan zeytin ağacını başka bir yere taşıma iddiasıyla meşrulaştırmaya çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın milletvekilleri, zeytin ağacı ortalama on-on iki yılda ürün vermeye başlar ama asıl verimini otuz yıl sonra, bazen yüz yıl sonra verir. Bazı zeytin ağaçları bin yıl yaşar yani bir zeytinliği yok ettiğinizde, aslında bir kuşağın değil, birkaç kuşağın emeğini yok ediyorsunuz; emeği, ata yadigârlarını, mirası yok ediyorsunuz. Sizin için bunun hiç mi değeri yok? Şimdi soruyorum: "Bu ağaçları

başka yere taşıyalım.” demek gerçekten bir çözüm müdür? Üç beş maden patronuna söz verdiniz diye millete hikâye anlatmayı bırakın. Hayır, uygulamada bu mümkün değil; taşınan zeytin ağaçlarının büyük bir kısmı tutmuyor, tutsa bile verimli hâle gelmesi onlarca yıl sürüyor. Bu nedenle zeytini keserseniz o toprağı öksüz bırakırsınız sayın milletvekilleri.

Buradan bir kez daha bu yürütme maddesinde sizlerin vicdanına sesleniyorum: Gelin, bu hatalı işlerden dönelim diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 3 önerge aynı mahiyettedir. Aynı mahiyetteki önergeleri birlikte işleme alacağım. Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan “yayımlı tarihinde” ibaresinin “yayınlandığı tarihte” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan

Adalet Kaya

Osman Cengiz Çandar

Mardin

Diyarbakır

Diyarbakır

Ferit Şenyaşar

Nevroz Uysal Aslan

Perihan Koca

Şanlıurfa

Şırnak

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Mehmet Akalın

Burhanettin Kocamaz

İstanbul

Edirne

Mersin

Yavuz Aydın

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ayyüce Türkes Taş

Trabzon

Bursa

Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ednan Arslan

Şeref Arpacı

Talat Dinçer

İzmir

Denizli

Mersin

Aykut Kaya

Kadim Durmaz

Jale Nur Süllü

Antalya

Tokat

Eskişehir

Aliye Timisi Ersever

Ayça Taşkent

Adnan Beker

Ankara

Sakarya

Ankara

İbrahim Arslan

Ömer Fethi Gürer

Eskişehir

Niğde

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Niğde Bor'dan gelen esnaf odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının başkanlarına “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Niğde Bor esnaf odaları ve sivil toplum kuruluşunun başkanları Meclisimizi ziyarete gelmişlerdir. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoglu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir iklim krizi çağında, enerji savaşları, küresel ısınmanın tartışıldığı bir çağda, yakın dönemde İklim Yasası, şimdi de “Maden Yasası” “enerji yasası” adı altında maden talan yasasını konuşuyoruz. Daha geçen hafta “İklim Yasası” adı altında, çevreyi nasıl koruyacağımızın, çevreyle ilgili koordinasyonlar kurup yerel planlamaların peşine düşmüşken aynen o yasaı boşa çıkaran, çelişkilerle dolu şimdi bir Maden Yasası’nı görüşüyoruz. Sermayenin sınırsız kazı, talan, yağma hakkını sunarken ormanı, suyu, toprağı, halkı, ekolojii yok saymayı sürdürüyoruz.

Son 2 madde kaldı, günlerdir süren direniş, sosyal medyada yapılan çağrılar, sivil toplumun ortaya koymuş olduğu raporlara rağmen birazdan maalesef bu yasa teklifi burada oylanacak.

Şu an bu topraklarda yaşayan her köy, her ev, her şehir, herkes bu ekolojik tehdidin altında. Maalesef yeni de değil, Kürt illerinde birçok yönüyle yüz yıllık bir savaş yöntemiyle sürdürülen yeni bir versiyonuyla karşı karşıyayız. Çünkü kapitalist neoliberal politikalarla yok edilen talan politikası, kürdistanda inkâr politikası, kimlik politikasının iç içe geçirilmiş bir şekliyle yürütüldü. Doğa kırımına, ekolojik kırıma güvenlik politikaları kolaylaştırıcı bir rol oynadı; ekolojik bir savaş yürütüldü, hâlen de yürütülüyor ve tüm Türkiye’ye, tüm toprağa, her yere yayılmaya çalışılıyor. Çevre hukukunun, iklim adaletinin, kamu yararının zerresi yok ne Dersim’de ne boşaltılan köylerde ne güvenlik barajlarının kurulumunda ne de “ÇED Gerekli Değildir” diye her yere verdiğiniz kömür, petrol, şu anda linyit ve uranyum diye yedire yedire bitiremediğiniz diğer yerlerde. Cudi’yi, Gabar’ı, Munzur’u, Akbelen’i bir bütünen militarize ederek yok etmeye çalıştınız. Bu yıkım stratejisini daha yaygın bir biçimde yasalaştırmaya ve meşrulaştırmaya çalıştığınız bu yasa teklifiyle bugün burada tartışmanız sizlerin utancı olarak kalsın.

Peki, burada günlerdir söyleniyor: Bu yasa dışı, hukuk dışı, toplum karşıtı, talan politikasının burada çoğunluğa güvenerek yasal olarak geçmesi hâlinde meşruluk sağlanacak mı? Hayır. Herkesçe burada söylendi; Anayasa Mahkemesinin daha önceki çevre hukukuyla ilgili vermiş olduğu kararlar, ÇED raporlarıyla ilgili değerlendirmeler, maden süreçleriyle ilgili verilen kararlara güvenerek ya da oraları referans alarak bir Anayasa iptal kararı çıkmasını umuyor, bekliyor, bu beklenti içerisindeyiz ancak bu karar çıkana kadar talan edilen, peşkeş çekilen, başlatılan her bir madenin, yerinden sökülecek olan her bir zeytin ağacının, yok sayılacak halkın toprağının, suyunun, havasının hesabını kim verecek? Buradakilerin, bugün buraya oy verenlerin vermeyeceği kesin. Bu yüz yıllık talan politikanız aynı zamanda yüz yıllık halkın direniş tarihiyle paraleldir çünkü Kürt halkı, doğaseverler, yaşam savunucuları biliyor ki doğayla beraber kendi yaşamını da savunmak; kendi benliğini, kimliğini korumakla eş değer bir potansiyeldedir. Bu kadar çok yönlü, çok boyutlu savaşa, ekolojik yıkıma rağmen, kırıma rağmen, başarılı olunabildi mi? Hayır. Kürt halkı burada, Kürt halkı direniyor; doğası için, emeği için, iradesi için; varlığı, dili, kültürü, şarkısı, ağacı ve ormanı için.

Bugün bu maden yasasıyla tüm Türkiye halkları bir arada; doğasını savunmak için, toprağını, havasını savunmak için bir arada bir direniş hattı, ortak mücadele hattı oluşturmak istiyor. Çünkü Ege’de, Yırca’daki zeytinliklerden Kaz Dağları’ndaki altın şirketlerine, İkiçce’deki taş ocaklarına kadar köylüler direnişe; Şırnak’ta kömür ve şu anda petrole zehirlenen, su arayan köylüler direnişe; bugün GES’lerle, RES’lerle getirmiş olduğunuz türbinlerle, “ÇED Gerekli Değildir” diye dört bir yanını güneş enerji panelleriyle sardığınız topraktaki köylüler, Akkaya’daki asbest gemilerine, Akbelen’deki termik santraline direnmeye ve ortak mücadeleyi büyültmeye devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Sermayedarlar, şirketler -bir, iki, üç, beş; fark etmez- bir arada, bu savaşta, ekolojik yıkımda birleştiyse bizler de yaşamı savunanlar bugün gönül ister ki iktidar ve

muhalefet ayrımı yapılmadan, vicdanen, hukuken, insanlık namına bunu kurabilelim. Maalesef ki birazdan yapılacak oy oranları bu farklılığı ortaya çıkaracak. Bir arada durmaya, birlikte mücadele etmeye devam etmeliyiz. Yerelden evrensele, kimlikler arası dayanışmaya, topraklar arası, ortak doğayla ortak yaşamı kurabileceğimiz bir mücadele hattını oluşturacağız. Yüz yıllık yıkım politikası yüz yıllık direnişle boşa çıkarıldı; bugün bu talan yasası da direnişle, köylülerle, halkla, burada ortaya çıkan ortak akılla er ya da geç boşa çıkarılacaktır.

Maden talan yasasını kabul etmiyor, “ret” oyu vereceğimizi bir kez daha ifade ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, öncelikle, ben de Sayın Altan Öymen’in vefatından dolayı üzüntülerimi bildirirken başta Cumhuriyet Halk Partisi camiası olmak üzere milletimize, ailesine başsağlığı diliyorum. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Muhterem milletvekilleri, son tahlilde, bu kanun teklifinizin içeriğine baktığımızda görüyoruz ki bu teklif yalnızca çevresel ve toplumsal hassasiyetleri hiçe saymakla kalmıyor, aynı zamanda Anayasa’nızın temel hükümlerine, kamu yararı anlayışına ve hukuk devleti ilkesine açıkça aykırı hükümler içeriyor. Kısacası, bu kanun teklifi doğrudan doğruya milletimizin anayasal haklarını elinden alıyor. Örneğin, Anayasa’nın 56’ncı maddesi “Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına alır.” diyor. 169’uncu madde ormanlarımızın korunmasını, devredilmemesini, yok edilmemesini emrediyor. 45’inci madde tarım arazilerinin ve zeytinliklerin korunmasını şart koşuyor. 35’inci madde ise mülkiyet hakkını temel hak olarak tanımlıyor. Şimdi soruyorum size: Bu teklif hangi Anayasa’yla bağdaşır, hangi hukuk devleti anlayışıyla açıklanabilir? Teklifin birçok maddesi “yatırım” adı altında çevresel denetimi ortadan kaldırmakta; önce izin, sonra denetim gibi hukuk dışı bir mantığı meşrulaştırmaktadır. Bu anlayış çevre hukuku değil çevreyi yok etme hukukudur. Daha da vahimi, karar alma yetkileri elinden alınarak merkezi yönetime devredilmekte, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Başkanlığında kurulacak bir yapıya geniş ve denetimsiz yetkiler verilmektedir. Yerel yönetimler, meslek odaları, bilim insanları, halk yani o kararların doğrudan muhatapları tamamen sürecin dışına itilmektedir. Bu, demokratik yönetim değil otoriter bir planlamadır.

Daha açık söyleyelim: Bu teklifinizle doğal kaynaklarımızın özel sektöre, özellikle de yabancı sermayeye sınırsızca tahsisi söz konusudur. Vatandaşın öncelikle de köylülerimizin mülkiyet hakkı sermayeye sınırsızca tahsis edilmektedir. CED raporları bir formaliteye indirgenmekte, yöre halkının, birinci derecede kutsal kesimlerin söz hakkı elinden alınmaktadır ve en önemlisi kamusal denetim ve hesap verilebilirlik tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, bu teklifin satır aralarında yazan şey şudur: “Devlet, yurttaşın yaşam alanları üzerindeki koruyucu elini çeksin; doğa ve toprak, sermayenin dilediği gibi kullanacağı sınırsız bir kaynak hâline gelsin.” Peki, bu tekliften kim kazançlı çıkacak? Halk mı? Hayır. Köylüler mi? Hayır. Doğa mı? Asla. Kazançlı çıkan, kamu denetiminden muaf tutulan birkaç büyük şirket olacaktır. Kaybeden ise bu ülkenin çocukları, köylüleri, çiftçileri, ormanları, nehirleri ve toprağı olacaktır. Oysa hepimiz biliyoruz ki çevreye bir kez verilen zarar geri döndürülemez. Bu teklif yasalaşırsa sadece bugünü değil, geleceği de kaybetmiş olacağız.

Bu teklif yasa tekniği açısından da sorunludur. Belirsiz kavramlar, geniş takdir yetkileri ve hukuki denetime kapalı hükümler hem idari keyfiliğe yol açacak hem de yargı mekanizmalarını işlevsizleştirecektir. Bu nedenle çağrımız açıktır: Bu teklif tümüyle geri çekilmeli ya da anayasal ilkeler ve kamu yararı doğrultusunda baştan sona yeniden hazırlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Zira, mesele bir teknik düzenleme değil, bir vicdan meselesidir. Bu kürsüden bir kez daha sesleniyorum: Toprak vatandır, orman vatandır, zeytinlik vatandır ve biz bu vatana asla talana teslim etmeyeceğiz.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Sayın Jale Nur Süllü.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kirazı size aslında şehrim Eskişehir'in ihraç kirazıyla ünlü Mihalicçık ilçemizden getirmek isterdim ama ne yazık ki don vurduğundan ağaçlarda tek bir adet kiraz kalmadı. Bir ilçedeki zarar 1 milyarın üzerindeyken ülkemizdeki üreticilerin toplam ekonomik kaybını varın siz düşünün.

"Doğal afet" denilse de aslında insan faaliyetlerinin yol açtığı iklim krizi dolayısıyla aşırı doğa olaylarının artışının etkisini yaşıyoruz. Yanlış tarım politikaları da eklenince vatandaş artık sebze ve meyve de yiyemez oldu. İklim kriziyle mücadelenin azaltım ve uyum süreçlerinde önlemler yerine, şirketlerin bedelini ödeyerek daha çok kirletebileceği bir metni "İklim Yasası" adıyla geçirdiniz. Ardından madencilerin tüm ülkeyi talan alanına çevirebileceği bir metni kucağımızda bulduk. "Dostum Trump"ın "mine everywhere" yani "her yerde maden" "Millî parkları, tarihî anıtları bile kazın." demesi ve stratejik madenler vurgusu teklifinizle örtüştüğünden hani insan böylesine de tesadüf olur mu diye düşünmeden edemiyor açıkçası. (CHP sıralarından alkışlar) Bu teklifle sadece zeytinlikler değil; tarım alanlarına, su kaynaklarına, sera gazı yutak alanları ormanlarımıza, tapulu arazilere, tarihî sit alanlarına bile tam da Trump'ın dediği gibi kazma vurulabilecek ve gıdamız, suyumuz, geleceğimiz yok olacak. Yok oluşu rehabilitasyon maddeleriniz önleyemez, Birleşmiş Milletler raporları madenlerle tahrip edilen alanların geri getirilemeyeceğini ortaya koyuyor. Özellikle altın gibi metalik madencilik alanlarında toprak döküp fidan dikmekle kurtaramıyorsunuz o alanı. Bakın, burada gösterilen "rehabilitasyon" adı altındaki resimlerin tamamı kömür madenlerine ait, altın madenlerini asla kurtaramıyorsunuz. Aslında restorasyon gerekiyor, o da çok çok büyük paralar gerektiriyor ama paralar şirketlere ve maliyet hepimize kalıyor; sağlığımız, toprağımız, suyumuz, coğrafyamız, hepsi bu maliyetin içinde. "Keseriz." "Tasırız." "Şu kadar diktik." "Bu kadar dikeriz." dediğiniz ağaçlar, kök ve yeşil yaprakattan ibaret değil sadece; her biri toprağı, su kaynakları, her türlü canlı ve yaban hayatıyla bütünsel bir ekosistem. Bir avuç toprak tam dokuz yüz yılda oluşuyor. Topraklarımız yirmi beş-otuz yıl ömrü olan termik santraller ya da madenler için heba edilecek. Yaşam kaynağımız su heba edilebilir mi peki? Birleşmiş Milletler raporuna göre 2030'da Türkiye'nin yüzde 88'i çölleşme riskiyle karşı karşıyayken yer altı sularının kaybına, su havzalarında bile tonlarca su gerektirecek madencilikle yaşamın yok olmasına nasıl izin verebiliriz? (CHP sıralarından alkışlar) Biz bu yok oluşu şehrim Eskişehir'in Sivrihisar Kaymaz Koza Altınından çok iyi biliyoruz; Kaymaz fasulyesi bitti, ağaçlar kuruyor, kanser vakalarında artış ve ne yazık ki ne yöreye ne de kalkınmaya, istihdama bir yararı yok. Şimdi de Çanakkale'den ayrıştırma için maden taşınacak, yüreğimiz yine ağzımızda. Zeytin, narenciye, her türlü yeşilliğin yettiği mikroklima iklimine sahip Anadolu'nun Çukurovası Sakarya Vadimize Cengiz Holding el attı; İliç'teki gibi açık ocak işletmeciliği yapılacak ve Sakarya Nehri'nin geçtiği 7 yer siyanür sızması hâlinde risk altında. Trump'ın stratejik madenler merakıyla Beylikova'daki nadir toprak elementleri ne yazık ki yüreğimizi daha bir hoplatıyor. Vahşi madencilik her bir yanda.

Bakın, Kaz Dağları'nda ormanlar, Muğla'da, Mazıdağı'nda köyler yok oldu; Soma, Amasra, İliç faciaları ortada. Faciaları denetimle önleyebildiniz mi? Bir yanda yangınlar sürerken bu teklif yasalaşırsa ülkemizin her köşesini yangın yerine çevirecek. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Hatay yangınında Derya Cesur'un duygularını getirdiği dizeleri görmeyen gözlere, duymayan kulaklara, vicdanlarınıza ses olsun ki bu yasaya “ret” oyu kullanın:

“Diyelim ki biz öldük, siz kaldınız,

Diyelim ki kurudu ormanlar, nehirler, yuvalarında kuşlar,

Diyelim ki ateş olup küller üfürdünüz memlekete,

Baktınız,

Kalmamış yakacak tek bir ağaç,

Sönmeyen ocak,

Akacak tek damla gözyaşı.

Sonra?

Geçip ortasına ölümün düğün mü kuracaksınız?

Diyelim ki kurdunuz,

Külden ağaçlar,

Uçmayan kuşlar,

Ağıtlar,

Bu zifli yaslar sarmışken toprağı mutlu mu olacaksınız?

Bize nasip bunca kalp ağrısından size tatlı huzurlar kalır mı dersiniz?”

Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki....

III.- YOKLAMA

(DEM PARTİ sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN - Oylamadan evvel yoklama talebi vardır.

Sayın Kılıç Koçyiğit, Sayın Aslan, Sayın İrmez, Sayın Hülakü, Sayın Bozan, Sayın Şenyaşar, Sayın Koca, Sayın Sayyigit, Sayın Fırat, Sayın Hun, Sayın Sarıtaş, Sayın Bartın, Sayın Kordu, Sayın Demir, Sayın Kaya, Sayın Konukçu, Sayın Uçar, Sayın Çağlar, Sayın Kunt Ayan, Sayın Çiftiyrek.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olan 4 önerge vardır.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 215 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 21'inci maddesinde geçen "hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür" ibaresinin "hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür." biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan	Şeref Arpacı	Talat Dinçer
İzmir	Denizli	Mersin
Aliye Timisi Ersever	Ayça Taşkent	Adnan Beker
Ankara	Sakarya	Ankara
Aykut Kaya	İbrahim Arslan	Ömer Fethi Gürer
Antalya	Eskişehir	Niğde
Kadim Durmaz		Aliye Coşar
Tokat		Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

George Aslan	Osman Cengiz Çandar	Adalet Kaya
Mardin	Diyarbakır	Diyarbakır
Perihan Koca	Ferit Şenyaşar	İbrahim Akın
Mersin	Şanlıurfa	İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya	Hasan Karal	Sadullah Ergin
İstanbul	İstanbul	Ankara
İdris Şahin	Elif Esen	İrfan Karatutlu
Ankara	İstanbul	Kahramanmaraş

Necmettin Çalışkan

Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Mehmet Akalın	Selcan Taşcı
İstanbul	Edirne	Tekirdağ
Ayyüce Türkeş Taş	Burhanettin Kocamaz	Yavuz Aydın
Adana	Mersin	Trabzon

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Aliye Coşar.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Önceki dönem Genel Başkanlarımızdan Sayın Altan Öymen'in vefatından büyük üzüntü duydum. Önemli siyaset ismi, gazeteci, yazar, bizlere mücadelesiyle örnek olmuş; hepimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kanun teklifi düşünün ki bir ülkenin geleceği bir avuç yandaşa tercih ediliyor. Millet iradesini gasbeden zihniyet, şimdi de halkın ata toprağını, zeytinliklerini gasbeden yasa teklifiyle karşımıza çıkıyorsunuz. Teklife karşı birçok yurttaşımız eylem yaptı ve eylemlerine devam ediyor çünkü ata topraklarına, zeytinliklerine ve geleceklerine sahip çıkıp seslerini...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Coşar, bir saniye lütfen.

Değerli milletvekilleri, çok yoğun bir uğultu var yani siz belki dinleme ihtiyacı hissetmiyorsunuz ama ben ve diğer milletvekilleri hatibi dinlemek istiyoruz. Lütfen...

Buyurun lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - ...duyurmak istiyorlar ama siz burada ne yapıyorsunuz? Onların seslerini duymak yerine bu talan teklifini geçirme derdindesiniz. Bu ülkenin birçok derdi varken milletin geleceği olan orman, mera ve su kaynaklarını, zeytinliklerini gasbetme peşindesiniz. Yirmi üç yıllık iktidarınızda bizi hiç şaşırtmadınız; sizin için durmak yok, ranta devam. Ülkenin tüm varlıklarına göz dikmiş bulunmaktasınız. Sizler millet için değil, yandaşlar için buradasınız.

Yurttaşların, emeklilerin, çalışanların çözüm bekleyen onlarca sorunu varken yine bir özel izin, yine bir yandaş şirket düzenlemesiyle karşı karşıyayız. Bu kez kişiye özel zeytinlik talanı yasasıyla karşımıza çıkıyorsunuz. Daha önce tüm ülkeyi kapsayan düzenlemelerle zeytinliklere göz dikmişsiniz, şimdi ise belli bir bölgeyi hedef alan, belli şirketlere özel düzenlemelerle karşımıza çıkmaktasınız. Amaç açık; ormanlar, zeytinlikler, meralar, tarım ve sit alanları, su kaynakları madencilere ve enerji şirketlerine açılıyor, hem de ÇED süreçleri tamamen baypas edilerek. Bu yasa, doğrudan süper izin yasasıdır, “kamu yararı” adı altında aslında sadece bir avuç çıkar grubunun menfaati gözetilmektedir. Ayrıca, acele kamulaştırma yetkisiyle halkın elindeki topraklar şirketlere verilerek mülkiyet hakkı da gasbediliyor, madencilik faaliyetlerine sınırsız yetkiler veriliyor. Ayrıca, bu düzen tek adamın izniyle uzatılabilir. Bu teklif Anayasa’ya ve kanunlara açıkça aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, burada bir şirketin çıkarı uğruna onlarca köyün zeytinlikleri yok edilmek isteniyor. Bir bölgenin geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık birkaç yandaş şirketin çıkarı için feda ediliyor. Bu sadece bir çevre meselesi değil bu bir adalet, bir gelecek meselesidir çünkü yok edilen doğa ve geleceğimizdir. Soma’da, Ermenek’te, İliç’te faciaları unutmamak; her biri vahşi rant politikalarının, denetimsizliğin sonucu göz göre göre gelen ölümler. Şimdi aynı hatalar yeniden yapılıyor aynı zihniyetle, aynı yöntemlerle.

Madencilik faaliyetleri sonrası çevresel tahribatı onarmak için hiçbir şey de yapmıyorsunuz. Vahşi madencilığe tüm imkânlar seferber edilirken iş, doğayı korumaya gelince yine, AKP sessiz kalmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar) Gidip talan ettiğiniz yerlere bir bakın, oralar için ne yaptınız şimdiye kadar, onu bir düşünün.

Her hafta Antalya’nın farklı ilçesinde çevre eylemindeyiz. Toroslardaki ormanlar, meralar, dereler GES ve HES’lere, maden ve taş ocaklarına feda ediliyor; su kaynaklarımızın yanı başına ve meralara GES projeleri yapılmak isteniyor. Mesele enerji üretimi değil mesele rant üretimidir.

Değerli milletvekilleri, bu sadece bir yasa teklifi değil bu teklif bir tercihtir; ya doğayı, halkı, üretimi, yaşamı tercih edeceğiz ya da birkaç şirketin çıkarını. Bu tercih, tarihî bir tercihtir. Şimdi ise bu sesi burada, bu Mecliste de duyun. Bu yasa vicdanlarda telafisi imkânsız yaralar açacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Çünkü mesele sadece zeytin değil mesele havamız, suyumuz, toprağımız, ormanımız ve geleceğimizdir ve biz o geleceği birkaç yandaş şirketin hırsına kurban etmeyeceğiz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu teklifin karşındayız; halkın, doğanın, toprağın, suyun yanındayız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yasa teklifi geri çekilmelidir, aksi hâlde bu talanın hesabı bugün sorulmazsa yarın tarih önünde sorulacaktır. Doğayı, yaşamı, Anayasa’yı yok sayan bu anlayışa artık “Dur!” denmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki öneriler üzerinde ikinci konuşmacı Sayın İbrahim Akın.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri heyecanla izleyen sevgili halklarımız; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime başlamadan önce sevgili Altan Öymen’e, CHP camiasına, gazeteci camiasına ve demokrasi güçlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Evet, Türkiye'nin kaderini belirleyecek önemli bir yasayı görüşüyoruz ancak sözüme başlamadan önce dünkü konuşmam üzerine Komisyon Başkanımızın bir itirazı olmuş ve aynı zamanda bir özrü galibinden istemiş ama konu şuydu, tekrar onu söylemek isterim. Yirmi yedi saatlik görüşmemiz sırasında 7 tane toplantı yapıldığını söylediler ve bu söylenen toplantı içerisinde Komisyon Başkanımız olmadığını söyledi ama toplantı yapılmış olması bizim açımızdan şuydu: Biz bu toplantılarda dâhil değildik, yasama yapılma sürecinde dâhil değildik ancak sanayi şirketleri, maden şirketleri ve diğerleriyle yapılan toplantının bilgisini aktardım. Kendisi katılmadığını söyledi, bunu düzeltirim, başka bir konu yoktur Başkanım.

Şimdi, konu şu arkadaşlar: Evet, dünden bu yana görüşüyoruz. Ben şahsen bu dönemin yeni bir milletvekili olarak böyle bir Mecliste, böyle bir ortam içerisinde çalışmaktan mutsuzum. Çünkü burada biz aslında halkı temsil ediyoruz yani milleti temsil ediyoruz. Karşınızdakiler siyasi rakiplerinizi olabilir ancak onlar aynı zamanda bu ülkenin halkını temsil eden birer vekil, dolayısıyla bir düşmanlık ilişkisi kurmaya gerek yok çok kaba söylemem gerekirse. Demokrasiden anladığımız bizim açımızdan şu değil: Dört yılda ya da beş yılda seçim yaparak çoğunluğu elde ettiğinizde çoğunluk diktatörlüğünü kuracak bir Meclis demokrasi için yeterli değil, aynı zamanda olumlu değildir. Bu, tam aksine, bir çoğunluğun diktatörlüğü hâline gelmiş durumdadır. Böyle bir süreçte milyonlarca insanın temsilcisi olan ve onların sözünü söyleyenleri yok saymak demek aynı zamanda bu konuda bu süreç içerisinde var olan itirazları görmemek anlamına gelir. Demokrasi, eşit, özgür, siyasal katılım süreçlerini ve temsil süreçlerini eğer kapsamıyorsa bir diktatörlük ilişkisine dönüşmüş duruma gelmektedir. Tarihte böylesine yapılar vardır ve bunun birçok örnekleri de vardır.

Bakın, sizleri çoğunluk olarak burada görüyoruz ve şu anda da birçok arkadaşımız burada. Maalesef sıralar şimdiye kadar boştu. Ama şunu anlatmak isterim: Bu yasama sisteminin gerçek anlamda demokratik olabilmesi için azınlıkların da ya da size göre çoğunluk olmayanların da sözünü dinlemek, onları da anlamak, onların da görüşlerini kapsamak durumundasınız. Aksi takdirde böyle bir demokratik hayatın inşa edilmesi mümkün değildir. İnanınız, çok samimi söylüyorum, siz, bir avuç azınlık şirketin temsilcisi gibi görünüyorsunuz ama bunun karşısında milyonlarca insanın da hakkını gasbettiğiniz bir durum ortaya çıkmış oluyor. Karşınızdaki olan insanlar köylüler, çiftçiler, enerjiden mağdur olan insanlar ve köyünden yok edilmek istenen insanlar ve bu insanlar dışarıda bekliyorlar ve bu yasanın çıkmamasını istiyorlar, biz de onların sözünü burada dillendirmeye çalışıyoruz. Bizi muarız görebilirsiniz ancak halkla karşı karşıya kalıyorsunuz. İnanın benim gittiğim yerde, birçok AKP'li, MHP'li seçmenler bu sürecin çok ciddi bir şekilde mağduru oluyorlar ve "Ya, keşke bu oyu ben böyle kullanmasaydım, bunlara oy vermeseydim, burada yaşamamı ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkardılar." diye itiraz ediyorlar. Bakın, göreceksiniz, bu yasa teklifi şimdiye kadar sizlerin 20 kere, 30 kere değiştirdiğiniz yasalardan çok farklı. Biz zeytin yasasını tartışmıyoruz, aynı zamanda bir bütün olarak ekolojiyi, çevreyi, doğayı, hayatımızı, suyumuzu ortadan kaldırabilecek bir süreçte doğru gidiyor bu durum. Farkında değilsiniz ama buradan geri dönüş yok. Siyanürle yapılan bir maden şirketinin yetmiş yıl sonra bile oradaki hayvanları, balıkları öldürdüğünü Balıkesir'deki arkadaşlarımız görüyorlar ve biliyorlar. Öyle bir rehabilitasyon merkezi falan yok. Yaşadığımız pratikte bunların hepsi mümkün ve yaşanan gerçekler. Dolayısıyla birbirimizin karşısında sanki rakip siyasetçiler gibi konuşarak, onların sözünü dinlemeyerek değil, gerçek anlamda hayatın içinden konuştuğumuzun farkına varın ve gerçek anlamda bu yasanın nereye gittiğini görün. Biz acil bir durum olduğunu ve gerçekten bu havamızın, suyumuzun, toprağımızın kirlenmesi sonrası geri dönüşüme tehlikeli bir yola girildiğini görüyoruz, yaşıyoruz ve yaşadığımız şeyi size anlatıyoruz. Dolayısıyla bu yetkiyi bu şekilde antidemokratik olarak kullandığımız süreçte bu ülkede mutlu, birlikte, ortak vatan içinde yaşama şansımızı öldürüyorsunuz. Bu ülkede eğer barış olacaksa, toplumsal müzakere yapılacaksa, birlikte yaşamamız temin edilecekse bunun yolu birbirimizi duygu ve düşüncede anlamak, insan olarak görmek, yurttaş olarak görmek ve yurttaşlık hakkımız çerçevesinde de haklarımızı ifade ettiğimizi görmek gerek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, tamamlayalım.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Şunu söyledim çünkü yasama sırasında: Aslında şu anda her türlü hukuksuz kararı alsanız bile anayasal haklarımız bize demokratik hak olarak bunu veriyor ve ben size tekrar söylüyorum, gerçekten ben 12 Eylülde yedi yıl cezaevinde yatmış, hukuksuz bir şekilde yatmış bir insanım ama 12 Eylül Anayasası'nı değiştirmek için yıllardır uğraşıyoruz. Ama ne gariptir ki şu anda 12 Eylül Anayasası'na dayanarak hakkımızı savunmaya çalışıyoruz. Tekrar ediyorum bunu, bu çok vahim durumdur. Bizim, kırk yıl sonra ya da kırk beş yıl sonra 12 Eylül Anayasası'na dayanarak bu kadar çağın geliştiği bir yerde, bu kadar hukukların geliştiği bir yerde hâlâ çok geriye giden bir durumu kabul etmemiz mümkün değil. Azıcık ülkedeki ve dünyadaki gerçeklerle yüzleşerek devam edelim, azıcık haklarımız ve hukuklarımızı iyileştirmek için uğraşalım, daha çok geriye gitmeyelim. Değiştirdiğiniz bütün yasalar daha kötüye gitmek, daha otoriter sistem kurmak, daha baskı kurmak, toprağı, havayı, suyu katletmek üzerine kuruluyor. Bunu kabul etmek mümkün değil. Bu aklen de vicdanen de mantiken de mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, bir dakika vermiştim.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Ben bu yasanın bir an önce çekilmesini istiyorum.

Peki, ben teşekkür ediyorum arkadaşlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Sayın Necmettin Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bugün 19 Temmuz 2025 tarihinde maden yasasını görüşmeye devam ediyoruz. Yasanın geneliyle ilgili pek çok konuşuldu, gramı bile kabul edilmedi.

Ben AK PARTİ'li arkadaşlara bir hususu hatırlatmak istiyorum: Arkadaşlar, farkında mısınız, Meclis açıldığından bugüne kadar iki yılı aşkın bir süredir ilk defa canla başla vatan müdafaası yaparcasına bir yasa için 7/24 Mecliste nöbet tutuyorsunuz? Bu gerçekten sorgulamanız gereken, vicdani açıdan kendinizi hesaba çekmeniz gereken bir yasa. Keşke siz vatan savunması gibi yaptığımız bu mücadeleyi hak hukuk mücadelesi için de yapabilseydiniz. Keşke siz cezaevlerinde haksız yere yatan hasta mahkûmlar için de böyle mücadele edebilseydiniz. Keşke ülkemizde cinayetlerle, benzeri huzursuzluklarla yatan insanlar, depremzedeler için bu mücadeleyi sürdürebilseydiniz. Keşke siz şu İsrail'in Gazze'de uyguladığı soykırıma karşı öyle slogan atmaktan öte samimi anlamda bir mücadele etseydiniz. Burada sahte isimlere fatura keserek İsrail'e sevkıyatın durdurulmasını sağlayabilseydiniz. Anlaşıldı ki sizin ilkesel bazda bir önceliğiniz sadece parti yönetiminin verdiği talimatları yerine getirmek, bu da tarihe kara leke olarak geçecek bir husus.

Sizin son üç günden beri gece gündüz burada canhıraş mücadele ettiğiniz yasanın sonunda ne olacak biliyor musunuz? Yüz yıllık, iki yüz yıllık zeytin ağacı başka bir yere taşınacak ve böylece de ağaca zarar verilmeyecekmiş. Buna ancak kargalar güler arkadaşlar; bu, insanların aklıyla dalga geçmektir. Bu vesileyle, aynı zamanda, son iki gündür yedek oyuncuların da piyasaya sokulduğunu gördük; sağ olsunlar, Meclisi de canlandırmış oldular.

Arkadaşlar, bizim niye bu yasaya karşı olduğumuzu çok merak ediyorsunuz. Elbette, bu ülkede yaşayan herkes bu ülkenin kalkınmasını ister, enerjisinin artmasını, üretiminin artmasını ister ama biz niye karşıyız? Biz meraların yok edilmesine karşıyız. Meralar, bugüne kadar 7 sebeple başka alanlarda kullanılabiliyordu, siz bunu 15'e çıkardınız; korkarız bu gidişle ülkede mera kalmayacak. Biz ormanların talan edilme tehlikesine karşıyız, korkarız bununla köyler tamamen tahliye edilecek. Biz zeytin ağaçlarının yok olmasına karşıyız. Biz, adrese teslim, kişiye özel yasa çıkarılmasına karşıyız. Bu, utanç olarak gerçekten yeter. Hepimiz biliyoruz, saklamaya gerek yok; gidip bir şirketle anlaşmışsınız,

ayıplı mal satmışsınız, parayı cebe indirmişsiniz, on seneyi aşkın bir süredir iş sürüncemede kalmış, defalarca getirmişsiniz düzenlemeye, Danıştay bozmuş, “Olmaz kardeşim, böyle bir şey yapamazsınız.” demiş, duvara toslamışsınız; şimdi çözüm olarak, noter gibi görerek, suçu Meclise atarak kurtulmaya çalışıyorsunuz; bu, yapılacak şey değil.

Zaten, yüz kızartıcı bir suç olduğunu bildiğiniz için de yazın ortasında Meclis Televizyonunun vermediği bir günde bu yasa görüşülüyor. Sayın Başkan, sizden talebim, Meclis Başkan Vekili olarak... Şu anda, Meclis TV'nin, bu ülkenin kaynaklarının talan edilmesi tehlikesiyle karşı karşıya olduğumuz bir dönemde, bu Meclis görüşmelerini aktarmaktan daha önemli bir yayını asla olamaz. Bu, Meclisin onuru açısından önemlidir, derhâl, hemen Meclis TV bu yayınları vermelidir. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bugün, yarın, öbür gün burada konuşan bu Meclisin onurlu üyeleri, bu milletin temsilcileri millet adına her ne konuşuyorsa halkımız bunu bilmelidir. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Burada bu yayınları keserek gerçekleri milletin gözünden silemezsiniz, saklayamazsınız; millet gerçekleri görecektir, görmek zorundadır. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ve biz burada neye karşıyız? Acele kamulaştırmaya karşıyız. Allah'tan korkun! On iki yıldan beri bitmeyen bir dava var, on iki yıldır sürüyor; yasanın içerisine acele kamulaştırma, istediği yere el koyacak, sonra bir de uzatma yetkisi...

Ya, siz kimden, neyi kaçırıyorsunuz? Allah'tan korkar insan; vicdanlı, insafı davranır. Acele kamulaştırma ancak deprem bölgesinde, ancak olağanüstü hâllerde uygulanması gereken bir yetkidir. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ve biz burada neye karşıyız? Kaçak yapıların affına karşıyız; bu yasa teklifi aynı zamanda, bugüne kadar gayrimeşru yöntemlerle iş yapmış insanları legal hâle getirip affetme, bütünüyle yanlışlarına karşıyız. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Onun için de bu kanun teklifine “ret” dediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Sayın Selcan Taşcı.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Meclis de milletin olmasına rağmen aramıza duvarlar sokuldu. Günlerdir dışarıda ağaçlarını, topraklarını, ocaklarını, yurtlarını, vatanlarını savunan Akbelenli köylülerimizi, İkizköylüleri, Gökçeyazlıları, Türkmenadağlıları, İkizderelileri, Anzerlileri, bilge kadınlarını ülkemin -en çok da onları- az sonra çıkacak olan kararın peşin mahcubiyetiyle selamlıyorum. Demek ki neymiş? İrfan tahsile tahvilli değilmiş. Hangi üniversiteden mezun olursanız olun -köylünün idrakine ulaştıramadığımıza göre günlerdir burada bazı arkadaşlarımızı; kimin, hangi üniversiteden, nasıl mezun olduğu- Anadolu köylüsünün irfanı sizden daha aydınlanmacı, aydınlatıcı olabiliyormuş.

Kanun görüşmelerinin artık sonuna geldik ve ben haksızca infaza sürüklenen, boynunda bir kirli organ, sehpası tekmelenmeden önce usulen son sözü sorulan bir milleti temsil ediyor gibi hissediyorum şu anda maalesef burada kendimi. Son sözümüz de bu manada ilk sözümüzden farklı değil: Bu yasa teklifini geri çekin, hâlâ geç değil. Yasaya karşı teknik, ekonomik, vicdani hatta dinî bütün itirazlar yapıldı. Kanunla ilgili söyleyecek hiçbir şey kalmadı ama kanunu yapan zihniyetle ilgili söyleyecek çok şey var. Ben o zihniyetin kurbanı olmuş bir ili, Tekirdağ'ı, o zihniyetin kurbanı olmuş Trakya'yı temsil ediyorum.

Her şeyden önce bizim yaşadıklarımızı Muğla da, Manisa da, Rize de, İzmir de, Balıkesir de, Çanakkale de yaşamasın diye bu teklife “hayır” demeyi görev biliyorum. Bu zihniyet, benim on binlerce hektarlık dev bir gıda deposu olan, bir ayçiçeği cenneti, bir çeltik ambarı, üzüm, kiraz bağları, ülkenin mutlak korunacak tarım arazisine en yüksek oranda sahip olan bölgemi güneş, rüzgâr enerjisinden faydalanma potansiyeli de varken üstelik ne yaptı biliyor musunuz? On binlerce dönüm tarım ve orman alanını, meşeliğini termik cehenneme çevirmeye girişti. Istrancaları taş ocağı kevgirine çevirdi, dünyadaki üç longozdan 1’i olan İğneada’yı nükleerle tehdit etti. Doğal gaz boru hattını insanın denize girmeye bile kıyamadığı Selvez Koyu’ndan karaya çıkardı. Ergene’yi sözde koruma projesiyle parasını bastırıp kirletme özgürlüğü tanıdığı 2 binden fazla ağır sanayi tesisiyle nehir olmaktan çıkarıp bir kanalizasyona çevirdi.

Peki, bu talan, bu yağma -yatırım deniliyor ya başından beri- bu tecavüz çok mu geliştirdi senin bölgeni; çok mu kalkındınız, çok mu zenginleştiniz böylelikle diye soracak olursanız: Ölüyoruz, ölüyoruz biz orada, ölüyoruz. Zehir yiyoruz, zehir içiyoruz, zehir soluyoruz. Kanser hastası olmayan aile yok Trakya’da. Su yok, sulama suyu yok, içme suyu yok. Kalkınmaya gelince hâlâ 2025’te 65 kişilik sınıflı olan, hâlâ 2025’te 3’ü, 4’ü birleştirilmiş okullarda okuyor çocuklarımız. Kalkınma nasıl, kalkınma iyi mi oluyor; takdirinize bırakıyorum.

Can suyu diye bıraktığı oranla derelere akabilme şansı bile bırakmayan tuhaf hidroelektrikçilikle sulak alanları yok olmuş bir ülkenin, yerel yönetimleri yüzde 80’lerde atık su arıtma tesisine sahip olmayan, siyanürlü madencilikle ekosistemi altüst olmuş, gıda güvenliğini garanti altına alamamış bir ülkenin vatandaşı olarak da yine bu yasaya “hayır” demeyi millî bir görev sayıyorum. Kendine “milletin vekili” diyen bir Allah’ın kulunun da aslında bu yasaya “evet” diyebileceğine inanmıyorum. Bu yasaya “evet” diyebilmek için tek satırını bile maalesef okumamış olmak gerekir ya da kendisine oylamada bir sayıdan ibaret olmayı yakıştırabiliyor olmak gerekir çünkü bu yasaya “evet” demek, bu ülkede yaşadıklarına göre iktidar sıralarındaki arkadaşlarımız da bu ülkenin havasını soluduklarına, suyunu içtiklerine göre onlar için de bir intihar eylemidir. Ölmeyi bu kadar arzuluyorsanız gerçekten bunun envaiçeşit yolu var, koca bir ülkeyi peşinizden sürüklemeyin.

Ve bu karşı çıkışın madencilik nefretiyle hiçbir alakası yok; başından beri bu söyleniyor. “Yapılırsa yaşam alanı olmaktan çıkar.” raporu olan yeryüzü cennetlerinde madencilik yaptırma fütursuzluğuyla ilgisi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Sonu İliç gibi olur mu umursamadan, sırf o ruhsatı verebilmek için malum şirketlere, heyelan bölgesine “Heyelan tehlikesi yok.” raporu verdiren gözü dönmüşlükle ilgisi var. Yerin yedi kat dibinde 14 yaşında, kayıt dışı çalıştırılan çocuklarla ilgisi var. 16 bin maden işçisi bulunan ilçeye bir yanık ünitesi kurma gereği duymamakla, bu umursamazlıkla insan hayatını beş para etmez sayan rantçı fitratla ilgisi var. Anmadan bitirmek istemiyorum: Bu yasaya “hayır” demek 3-5 ağaca kalkan oldu diye katledilen çocuklarımıza, üzerine TOMA sürülen Yörük analarına, Karadenizli kadınlara da en temel borcumuzdur arkadaşlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

21’inci madde kabul edilmiştir.

Böylece ikinci bölümde yer alan maddelerin tümünün oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylamasına geçmeden önce İç Tüzük’ün 86’ncı maddesine göre 2 milletvekiline söz vereceğim.

İlk söz, lehte olmak üzere Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya'ya aittir.

Buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Başkanım size de yeni görevinizde başarılar diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olun.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı ve siyasetçi, yazar Sayın Altan Öymen'in vefatını üzüntüyle öğrendik; kendisine Allah'tan rahmet, ailesine ve CHP teşkilatına da başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, bu kanunun amacı enerji arz güvenliğini sağlamaktır. Yani ülkemizdeki enerjinin sürekli ve sürdürülebilir bir şekilde sağlanmasını, devam etmesini sağlamak için bu kanun teklifini verdik. Bununla da yenilenebilir ve yerli enerjiyle enerji kaynaklarımızı çalıştırmayı amaçlıyoruz. Yenilenebilir enerji kaynaklarımız GES'ler, güneş enerji sistemleri, HES ve RES'ler rüzgâr enerji sistemleriyle yenilenebilir enerji kaynaklarımızla, yine, hidroelektrik santrallerimizle yani su santrallerimizle; yine, baz yüklü yerli taş kömürü, linyit, kömür santrallerimizle ve doğal gaz çevrim santrallerimizle enerji ihtiyacımızı karşılamaktayız. Yalnız Güneşli olmayan havalarda GES'ler, rüzgârlı olmayan havalarda RES'ler, yine, kurak havalarda hidroelektrik santralleri, yine bir enerji krizi olduğunda Hürmüz Boğazı'nın kapanması gibi doğal gaz çevrim santrallerinin çalışmadığı dönemlerde de bu yükü alacak baz yüklü taş kömürü veya linyit santrallerinin çalışması gerekiyor. Bu enerji arz güvenliği için de termik santralin çalışması için, bu alanlardaki kömürlerin çıkarılması için birtakım düzenlemeler yaptık. Avrupa'da 2025 yılının Nisan ayında İspanya'da ve Portekiz'de bir enerji sıkıntısı oldu. Yani enerjisinin çoğunu yenilenebilir kaynaklardan karşılayan bu ülkelerde enerji arz güvenliği sıkıntıya girdi ve enerji için bir telaş ortaya çıktı. İşte, bu tip enerji kesintileri olmasın diye termik santrallerin de bu durumlarda devreye girmesi için esas amaç bu düzenlemelerin yapılması gereği ortaya çıkmıştır. Yenilenebilir üretimin giderek arttığı yapıda santrallerin verimli ve kontrollü çalışması fiyat istikrarını da sağlamaktadır.

Gelelim bu kanunun içeriğine: Bu kanunla Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan'daki termik santral alanlarındaki birtakım alanların, zeytin alanlarının taşınması öngörülmekte. Peki, bu santraller ne zaman kurulmuş? Bu santrallerden Yeniköy ve Kemerköy santralleri 1986 yılında, Yatağan Santrali de 1982 yılında kurulmuştur. Bugün ise yaptığımız mevcut düzenlemeyle bu alanlarda yaklaşık 200 milyon ton kömür bulunmaktadır; bu kömürlerin çıkarılması ve santrallerin işletilmesi sağlanacaktır. Peki, bu santraller Türkiye elektriğinin ne kadarını sağlamaktadır? Türkiye elektriğinin yüzde 3,5'ini sağlamaktadır. Bizim yaptığımız nükleer santral yani Akkuyu'da yaptığımız santral Türkiye elektriğinin, enerjisinin yüzde 10'unu sağlamaktaydı; bu 3 santral de yüzde 3,5'ini sağlamaktadır. Bu santrallerle yaklaşık 5 milyon hanenin elektriği verilmekte ve kesintisiz enerji sağlanmaktadır. 1,5 milyar dolarlık da ülke bütçesine katkı sağlamaktadır. Peki, bu alanların, zeytinlik alanlarının büyüklüğü ne kadardır? 37 bin hektardır. Peki, bu zeytinlik alanlarda ne kadar zeytin taşınacak? Ülkemizde 200 milyonun üzerinde zeytin vardır, bu alanlarda 82 bin zeytin taşınacaktır ve taşınırken 1 zeytinin yerine 2 zeytin dikilecektir. Bu zeytin kanunu başka yerlerde, Türkiye'nin başka bir yerinde uygulanacak mı? Kesinlikle uygulanmayacak, koordinatları belli olan bu alanlarda, sadece bu bölgede; başka madenlerde, Türkiye'nin başka alanlarında bu kanun uygulanmayacaktır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başka kanun mu çıkaracaksınız o zaman?

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Ve bu kanun çalışmalarında Komisyon da o bölgeden sivil toplum örgütleri, köylüler, muhtarlar, doğa dernekleri hepsi konuştular, fikirlerini dile getirdiler; onların da hassasiyetlerini anlıyoruz, onların da bu konuya ilişkin çekincelerini göze alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Anayasa Mahkemesinden dönünce özür dileyecek misiniz?

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Kanunla beraber rehabilitasyon miktarı yüzde 30'lardan yüzde 70'lere çıkarılmakta, böylelikle yüzde 107'lik bir rehabilitasyon artışı getirilmektedir. Kanunla beraber yine, devletin madenlerdeki payı yüzde 18'lerden yüzde 25'e çıkarılmaktadır yani bir düşüş değil, bir artış mevcuttur ve bu kanunla beraber önceden belediyelerin, özel idarelerin vermiş olduğu ruhsatları artık Çevre Şehircilik Bakanlığı da veriyordu zaten, onunla beraber Enerji Bakanlığı da verebilecektir, burada da tek elden işlerin daha kolay gördürülmesi, hızlı yapılması sağlanmış olacaktır.

Bu kanunun komisyon çalışmalarında, Genel Kurulda geç saatlere kadar katkı sunan tüm milletvekillerimize, eleştiri getiren, öneri getiren herkese teşekkür ediyor, kanunun lehinde olduğumuzu belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci söz, aleyhte olmak üzere Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'na aittir. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakırlıoğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Önceki dönem Genel Başkanımız, cumhuriyet sevdalı, Cumhuriyet Halk Partisi sevdalı, gazeteci, yazar, siyasetçi Genel Başkanımız Altan Öymen'i kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz; tüm sevenlerine, tüm Cumhuriyet Halk Partisi ailesine başsağlığı diliyoruz. Işıklar içinde uyusun, Allah rahmet eylesin.

Değerli dostlar, bu yasanın adı kamuoyunda “zeytinlik yasası” olarak adlandırıldı, “Maden Yasası” dendi. Meseleyi daha iyi anlamak için öncelikle adını doğru koymak lazım. Baktığımız zaman bu yasaya, bu yasanın adı “talan yasasıdır” bu yasanın adı “iharet yasası”dır ve inanın, bu teklif sizin için bile fazla arkadaşlar. Çevre Kanunu'nu defalarca değiştirdiniz, Orman Kanunu'nu değiştirdiniz, “Maden Kanunu'nu değiştirdiniz ve bu teklif tabuta çakılan son çividir. Dün görüşmelerde “Bu kanunu şirketler için çıkarıyorsunuz, bir avuç şirkete hizmet ediyorsunuz.” dedik, tartışmalar çıktı, itiraz ettiniz, “Hayır.” dediniz. Teklifin 11'inci maddesini okuyun arkadaşlar. 11'inci maddede, biraz evvel biraz evvelki hatibin de belirttiği gibi, Muğla'da 2 termik santralin kömür ihtiyacını karşılamak için zeytin kanununu deliyorsunuz. Bu 9'uncu teşebbüsünüz, 8 defa getirdiniz, kamuoyu tepkisinden geri adım attınız ancak bu sefer gözünüzü karartmışsınız, o zeytin ağaçlarını her şeye rağmen, köylülere rağmen, açlık grevinde bulunan köylülere rağmen katledeceksiniz. Koordinatları vermişsiniz ve açık açık da söylüyorsunuz, “Biz 2 tane termik santral, 2 tane özel şirket için bu işi yapıyoruz.” diyorsunuz. Benim lafı fazla uzatmama gerek yok esasında, şunu diyebilirim: “Kanunların genelliği ilkesi gereği, hiçbir kişi, zümre ya da grubun çıkarına özel yasa, düzenleme yapılamaz. Bu yasa Anayasa'ya aykırıdır.” deyip buradan çıkabilirim, oturabilirim ancak siz ne yazık ki Anayasa'yı da takmıyorsunuz, halkı da takmıyorsunuz. Bu aralar sizin tek bir odağınız var, tek ilgilendiğiniz şey var: İşte o da bir avuç şirket. Sonra, biz “Siz bir avuç şirket için bu talan yasasını çıkartıyorsunuz.” dediğimizde bize kızılıyorsunuz. Bir de diyorsunuz ki: “Biz bu ağaçları kökleyip başka bir yere taşıyacağız.” Benim gördüğüm en büyük yalanlardan bir tanesi bu. Bu teklife imza atan madenciler var, aranızda birçok madenci var, ben madencilikten anlamam, benim işim zeytincilik; 3 tane, 5 tane, 10 tane değil yüzlerce, binlerce zeytin fidanı dikmiş bir kardeşinizim. Bunu yapmak neredeyse imkânsız, bu çok masraflı iştir, meşakkatli iştir. O ağaçlar tutmaz, bu iş olmaz, olmayacak, zaten herkes de bunu biliyor.

Teklifin 11'inci maddesi, Muğla'daki köylüleri, zeytin üreticilerini ilgilendiriyor, onlar için hayati önem taşımakta ancak diğer maddeler 86 milyon kişiyi ilgilendiriyor. 86 milyon kişinin sağlığı tehlikede arkadaşlar, yaşam alanlarımız tehlikede, su kaynaklarımız, topraklarımız, ormanlarımız, meralarımız, bu kanun teklifinden etkilenecek, tarımımız etkilenecek, gıda güvenliğimiz etkilenecek, tapu güvencesi ortadan kalkacak eğer bu kanun teklifi yasalarsa. O yüzden diyoruz ki: Bu kanun teklifi talan yasasıdır.

Ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? ÇED süreçlerini hızlandıracamız diye zaten zorunlu olan ÇED’i askıya alıyorsunuz, kaldırılıyorsunuz âdeta. Bakın, şu anda her 100 ÇED projesinden 1 tanesi olumsuz rapor alıyor, bu bile sizin ayağınıza ayak bağı oluyor. Şimdi, neden yapıyorsunuz bunu? Ey, kendisine “yerli ve milli” diyenler, burayı iyi dinleyin arkadaşlar, Birleşik Arap Emirlikleri’yle yapılan bir enerji anlaşması vardı, siz bu Arap emirlerine şu taahhüdü verdiniz, “Türkiye Cumhuriyeti izinlerin, ruhsatların alınmasında ve ÇED süreçlerinde kolaylık ve destek sağlayacak.” diye siz imza attınız arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Şimdi, ÇED süreçlerini Arap emirlerine ayak bağı olmasın diye askıya almaya kalkıyorsunuz. Bu ülkenin ormanları, meraları, köyleri, su kaynakları yabancılara, bu şirketlere ayak bağı olmasın diye burada yasa geçirmeye çalışıyorsunuz. Bu teklifle ruhsatsız, izinsiz yani kaçak inşa edilmiş enerji tesislerine af çıkarıyorsunuz, düpedüz imar affı çıkarıyorsunuz, cezalarını siliyorsunuz. Kime imar affı çıkarıyorsunuz? Bir avuç şirkete. Kimin borcunu siliyorsunuz? Bir avuç şirketin. Sonra yüzünüze vurduğumuz zaman da köpürüyorsunuz, kızılıyorsunuz. Ya, bu kanunda hiç mi halk yok? Var elbet, var; halkı da düşünmüşsünüz. Bu kanun teklifinde halkın payına düşen de acele kamulaştırma yani el koyma.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - EPDK milletin malına el koyacak. Bir kurul kuracaksınız, bu kurul vasıtasıyla da milletin malını elinden alacaksınız.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkan... Başkan...

BAŞKAN - Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkan, oylamaya geçmeden önce -arkada da söyledik- yerimizden söz istiyoruz.

BAŞKAN - Sonra vereceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Oylama öncesi Sayın Başkan.

BAŞKAN - Planladım onu, sonra vereceğim.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, oylamadan sonra anlamı yok ki konuşmamızın.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Oylamaya geçtik.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Oylamaya geçildi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Oylamadan sonra anlamı yok ki konuşmamızın, oylama öncesi, usuli bir şey.

BAŞKAN - Neyi değiştirecek? Neyi değiştirecek?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Olur mu Başkanım, lütfen...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunu konuştuk ama.

BAŞKAN - Peki, peki.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Olmaz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya...

(AK PARTİ sıralarından “Oylamaya geçildi.” sesleri, gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, ikişer dakika konuşabiliriz ya. Gerginliğe gerek yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Arkadaşlar, usul diye bir şey var. Usuli bir şey var Başkanım, usul var.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu her kanunda yapılan bir uygulama, normal.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, üç dakika süreniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bu, zaman zaman bir teamül olarak ortaya çıkan veyahut da gelenek olarak ortaya çıkan bir durum; alınmaya gerek yok, birkaç dakika sonra oylayacağız bunu ve oy çokluğunuz var zaten, oylanacak bu ve kabul edilecek. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Ses yok.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Oylamaya geçildi, olmaz böyle bir şey.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çok ayıp ya, çok ayıp vallaha! Bu kadar da mı tahammül edilmez?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, konuşmayı yeniden başlatırsanız eğer, süremi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun lütfen.

Süreniz üç dakika.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir dakika arkadaşlar ya...

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada yaklaşık üç haftadır bir kanunu görüşüyoruz, bir ara verilmişti. Bu, birilerine göre zeytin yasası, birilerine göre maden yasası, birilerine göre ise enerji yasası. Biz, YENİ YOL Grubu olarak oyumuzun rengini belli etmek üzere söz almış bulunuyoruz. Oyumuzun rengini öncelikle söyleyeyim, “ret” oyu vereceğiz. Neden diyeceksiniz?

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Demiyoruz, demiyoruz; anladık zaten, saatlerce anlattınız.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Hiç demeyin neden olduğunu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bu kanunda çok ciddi problemler var. Biz “Enerjimizi çıkarmayalım.” demiyoruz; RES’lerimiz olsun, GES’lerimiz olsun, nükleer santrallerimiz olsun, olursa da kontrollü bir şekilde fosil yakıtlardan olan kömürle ilgili olarak da bizim aynı zamanda termik santrallerimiz olsun istiyoruz ama gördüğümüz şu ki: Bugün Türkiye’de RES’lere, GES’lere veyahut da nükleer santrallere daha çok önem vermemiz gerekirken bunlara önem verilmediğini görüyoruz. Şöyle söylüyordunuz hatırlarsanız eğer, “Devleti şirket gibi yöneteceğiz.” diyordunuz ama geldiğimiz noktada şirketlerin devleti yönettiğini görüyoruz. Neden diyeceksiniz?

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Demiyoruz, biliyoruz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben Muğla milletvekilim, Manisa’yım; Manisa’da da termik santral var, Muğla’da da termik santral var ve bu termik santrallerle ilgili olarak da ciddi problemler var. Nedir bunlar mesela? Bu termik santrallerin bir, filtrelerinin olması gerekiyor.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, süküneti...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bunlarla ilgili filtreler bazı yerlerde çok değerli, bazı yerlerde ise yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, siz devam edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Eğer sessizliği sağlarsak çok değerli bir şey olur. Neden olur? En azından saygı duymuş olursunuz.

(AK PARTİ sıralarından “Yeter artık!” sesleri, gürültüler)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Bitmedi mi ya konuşmanız! Yeter ya!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Yeter artık, yeter!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, nasıl bir şey... Hatibe bile saygı duymayacaklarsa!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yani konuşmamıza saygı duymayacak mısınız!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Niye tepki gösteriyorlar, anlamadım yani.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Konuşmamıza saygı duymayacak mısınız! Konuşmayalım mı!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu konuşma bitmeden görüşmelere geçilemeyecek.

BİROL AYDIN (İstanbul) - Hocam, sessizlik olmadan konuşulmasın ya lütfen!

BAŞKAN - Sayın Özdağ, tamam, siz devam edin. Genel Kurula hitap edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Değerli arkadaşlar, düşüncelerimizi söylüyoruz, “Devleti şirket gibi yöneteceğiz.” diyordunuz ama geline nokta şirketlerin devleti yönettiğini görüyoruz. Buradan Muğla’ya... Muğla’dan kömür çıkartılıyor. Neden? 3 tane termik santral var. Peki, şimdiye kadar bu kömürler nereden geliyor? Manisa’dan geliyor, Soma’dan geliyor. Kaç kilometre? 280 kilometre. Bu, firmalara ne kadar zarar verir? 1 dolar zarar verir. Peki ne olur bunun sonunda?

Muğla göz bebeğimiz bir yer; turizmin cenneti, turizmin merkezi, dört mevsimi aynı anda yaşıyor. Burada iki şey olması lazım: Bir, turizm olması lazım, bu turizmin devam etmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun lütfen.

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arkadaşlar, anlamanız için söylüyorum yani neden konuştuğumuzu anlamanız için... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Müsaade eder misiniz, bir müsaade eder misiniz?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sükûnet sağlanmayacaksa Başkan ara versin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kanun teklifleriyle ilgili bütün görüşmeler yapıldıktan sonra Grup Başkan Vekillerine ikişer üçer dakika söz verilir. “Kullanmak ister misiniz?” dendi, biz de “Peki.” dedik; bunun neyi rahatsız ediyor sizi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hayır, neyi rahatsız ediyor? Kullanmayalım mı bu hakkımızı? Neyi rahatsız ediyor sizi, neyi rahatsız ediyor?

REFİK ÖZEN (Bursa) - Öyle bir usul yok ya!

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Yeter, yeter!

AHMET KILIÇ (Bursa) - Oylamaya geçti ama. Oylamaya geçti.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) - Oylamaya geçti, işlemi devam ettirdi.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tamam, yapsın oylama kardeşim. Bana değil, ona söyleyin. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Ya, var ya aklınızı da vicdanınızı da kaybetmişsiniz ya! Söyleyin, ona söyleyin. Bana diyor ki “Kullanmak ister misin?” ben de “Evet.” diyorum; bunun neyi rahatsız ediyor sizi? Nasıl insanlarsınız ya! Konuşmuyorum ya! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Yeter be, yeter be!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Var ya, aklınızı da kulağınızı da kaybetmişsiniz. İki dakika konuşacağız şurada, iki dakika! Bir kelam edeceğiz ya, bir kelam edeceğiz! Bana diyor ki: “Hakkını kullanır mısın?” Ben de “Evet.” diyorum. Bunun neyinden rahatsız oluyorsunuz yahu, neyinden rahatsız oluyorsunuz?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, sükûneti sağlayamıyorsak lütfen ara verelim.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sormayın o zaman bize Başkanım, “Konuşmak ister misiniz?” diye sormayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hayır, sükûneti sağlayamıyorsanız ara verin lütfen Sayın Başkanım. İç Tüzük açık.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen buyurun; tamam, sağladık sükûneti.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Biz söylenecek her şeyi söyledik o anlamda haklısınız, konuşulacak her şey konuşuldu, muhalefet bütün itirazlarını söyledi, bize dendi ki: “Üç dakika konuşmak ister misiniz, son?” “Evet, konuşmak isteriz.” dedik. “Yok, konuşma!” deyip gelip bizim ağzımızı kapatacaksanız buyurun, gücünüz yetiyorsa susturun.

Biz bu maden teklifinde üç şeyi gördük. Bir, bununla ilgili ciddi bir rahatsızlık var ama biz AK PARTİ sıralarının ne emekli ne çiftçi ne öğrenci ne eğitim; hiçbir kanun teklifinde bu kadar kalabalık, bu kadar ısrarcı olduğunu görmedik; milleti ilgilendiren hiçbir konuda sizi bu kadar ateşli, hararetle görmedim ben. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Ama bu maden yasasının 11’inci maddesinde oradaki 2 firmayı ilgilendiren bir konunun haklarını savunmanızdaki bu coşkunuz, bu ateşiniz gözlerimizi yaşıyor. Biz Türkiye’de enerji olmaz, elektrik yetmez, bu yetmez; bunların hepsinin yalan olduğunu anladık. Biz denetleme mekanizmasının hafifletildiğini, kurulan 4 bakanlıktan oluşan komisyonda burada en fazla bulunması gereken Tarım ve Orman Bakanlığının o komisyona da dâhil edilmediğini öğrendik. Bütün bunları gördük, bir de neyi gördük biliyor musunuz? Peygamber Efendimiz’in söylediği bir sözün hiçbir hükmünün olmadığını “Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile ağaç dikin.” dediği hadisin sizin nezdinizde hiçbir hükmü olmadığını gördük.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Alet etme ya!

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

Süreniz üç dakika.

35.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Grup Başkan Vekillerinin kanun teklifinin görüşmeleri bittikten sonraki söz taleplerine ve 215 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında bu gürültünün kendisi, bu tahammülsüzlüğün kendisi bugün içinde bulunduğumuz ülkenin manzarası açısından bize çok şey anlatıyor. Çoğunluğu ele geçirenlerin, iktidar koltuğuna oturanların, gücü eline geçirenin; mazlumu, haklıyı, çiftçiyi, köylüyü, emekliyi, engelliye, doğayı nasıl yok saydığının resmidir bugün, burada, Grup Başkan Vekillerinin üç dakikalık konuşmasına yapılan tahammülsüzlüğün kendisi. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) - Mecliste sizden fazla konuşan yok. Grup Başkan Vekilleri konuşuyor zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Biz burada, günlerdir, 2 Temmuzdan beri Cemal Süreya Parkı’nda yağmurun, güneşin altında direnen; toprağını, yaşamını savunmak için ses çıkaran köylüler için burada konuşuyoruz. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Burada, Yatağan’da 3 tane termik santralin patronu -3’ü de özelleştirilmiş- sipariş vermişler, “Bizim maden rezervimiz yok, madenimiz olmadığı için santrali çeviremiyoruz, çalıştıramıyoruz. Buradaki ağaçları kökünden sökelim, madeni çıkaralım, santrali çalıştıralım, cebimize para dolduralım.” diyorlar. AKP milletvekilleri de bu yasayı, zeytini yok edecek, doğayı yok edecek yasayı almış getirmiş; bize burada güzelleyip pazarlamaya çalışıyor. Neymiş? Kamu yararı. Hangi kamu yararı? Yazın oraya: Sermayenin yararı, Yatağan Termik Santrali’nin patronunun yararı diye yazın. Hangi yarar? (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Burada, bu ülkede, bu topraklarda beş yüz yıllık, yedi yüz yıllık, sekiz yüz yıllık zeytin ağaçlarını sökme marifeti ve onun adı AKP’ye kaldı. Beş yüz yıllık ağaçları kökünden sökmeyi hiçbir iktidar

düşünmedi, hiçbir yönetim düşünmedi ama beş yüz yıldır o ağaçtan meyve alan, o ağaçla geçimini sağlayan köylüyü ağacından, toprağından uzaklaştırıp oradaki bir avuç sermayedarı zengin etme şanına AKP nail olmuş durumda!

Biz bu yasaya sokakta da Mecliste de itiraz ettik, edeceğiz. Cudi'nin de Gabar'ın da İkizköy'ün de Kaz Dağları'nın da Munzur'un da hakkını savunduk, savunacağız. Kurdun kuşun hakkı için, yetimin hakkı için, halkın hakkı için bu yasaya direndik, direneceğiz; kim ne derse desin.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Meclisin en son ne zaman bir cumartesi bu kadar kalabalık çalıştığına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, çok kısa konuşacağım; söylenecek her şey söylendi, yapılacak tüm eylemler yapıldı. An itibarıyla AKP Grubu tam kadro burada. Bir soru sormak isterim: En son bu Meclis cumartesi bu kadar kalabalık ne zaman çalıştı? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bütçede yani 86 milyonun rızkı için ve bugün, sekiz ay sonra 2 şirket için toplandı. Yazık, gerçekten yazık! (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Son sözüm, içiniz rahat etsin; Komisyon yerinde, oyunuzu verebilirsiniz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

37.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, oturumu yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan, öncelikle, "Oylamayı başlatıyorum." dedikten sonra böyle bir usule, olmayan bir usule ben ilkesel olarak da o yüzden söz alıp konuşacak değilim. Sadece bunu kayıtlara geçirmek istedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Oylama işlemini başlattık...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - "Oylamayı başlatın, işimiz gücümüz var." diyorsunuz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Şunu da söylemem gerekir ki 101 milyon zeytin ağacını 205 milyona yükselten ve hiçbir zaman aldatan, aldanmayan bir AK PARTİ olarak biz sadece ve sadece milletimizin hizmetinde olduk, olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurul başlamadan önce arkada Grup Başkan Vekilleri bir talepte bulundular ve bu talep daha önceki kanun teklifleri görüşülürken de dile getirilmiş ve kabul görmüştü ama Sayın...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ben yoktum Başkanım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teamül bu.

BAŞKAN - Bir saniye, müsaade edin ama... Yani bu artık bir alışkanlık hâline geldi. Ben söz alınca itiraz ediyorsunuz, bir müsaade edin. Ben sizi dinledim ama lütfen. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Tamam, devam edin, konuşsunlar, sonra ben devam edeyim; bir susturum önce grubunuzu, devam edeyim.

Olabilir, Sayın Gül yoktu ama ben tam ikide, yirmi beş dakika önce odaya geldim, arkadaşları bekledim; konuşulabilecek bir şeyleri varsa konuşsunlar, ondan sonra Genel Kurulu başlatayım. 5 Grup Başkan Vekili oradaydı, Sayın Gül yoktu ve bunun bir teamül hâline geldiği ifade edildi; ben de arkadaşlara sordum, daha önce bu yapılmış. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Şu olabilirdi, daha önce...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, bu usul Grup Başkan Vekillerinin işine gelen bir usul, İç Tüzük'te yok ya.

BAŞKAN - Anlaşılan bir ara vermek gerekiyor herhâlde. Ara mı verelim? Yani bitiriyorum ya, Allah Allah! (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

5 Grup Başkan Vekili orada ise, Grup Başkan Vekilleri bunu işletip oraya gelmişse ben de Meclis Başkan Vekili olarak bunu dikkate almak zorundayım. Ancak şu olabilirdi... Ben, burada, bu oylamadan sonra Grup Başkan Vekillerine söz vermenin daha uygun olabileceğini düşündüğüm için bunu oylamadan sonra yapayım diye düşündüm ve oylamaya geçmek için teşebbüste bulundum. Fakat Grup Başkan Vekillerinin tamamına yakını buna itiraz edince... Bir şey fark etmeyecek, ya, on beş dakika; Allah aşkına, on beş dakika ya! Sonuna geldik, oylama yapacağız; on beş dakika sabırsızlığın nedenini anlamıyorum ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve Zonguldak Milletvekili Ahmet Çolakoğlu ile 113 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3159) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi oylamaya geçeceğiz.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 215 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 454

Kabul : 255

Ret : 199⁴

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

⁴ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, iktidar sıraları boş, diğer muhalefet de boş, isterseniz...

BAŞKAN - Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

IX.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

No: 66

19/7/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 19/7/2025 Cumartesi günü (bugün) yaptığı toplantıda 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Abdulhamit Gül

Ali Mahir Başarır

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Erkan Akçay

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Bülent Kaya

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

İYİ Parti Grubu

YENİ YOL Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkanı

BAŞKAN - Danışma Kurulu kararını oylarınıza sunuyorum...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, karar yeter sayısı isteyebilir miyim...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Danışma Kurulu bu, Danışma Kurulu.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - 2 defa konuşmayı siz istediniz, isterseniz konuşmayın.

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisini oylamaya...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım ama olmaz ki! 200-300 kişinin en azından içeride olması gerekmez mi?

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - 2 kişi konuşmayı siz istediniz, isterseniz konuşmayın, bizce mahzuru yok.

BAŞKAN - Danışma Kurulu önerisini oylamaya sunmadan önce karar yeter sayısı aranmıştır.

Karar yeter sayısı aramak için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Tamam, mahzuru yok, konuşmayın ikişer kişi o zaman.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Niye konuşmayalım ya!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - O zaman direkt notere gönderin siz bu kanunları, direkt onaylasın, Meclisi dağıtın ya! Böyle bir şey olabilir mi ama ya! Sabahtan beri kaç oldu! “Konuşmayın o zaman.” ne demek ya?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Gelmeyelim o zaman, Meclise de gelmeyelim. Allah Allah!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ya, bunu mu anlıyorsunuz demokrasiden falan gerçekten? Meclisi kapatalım, bunu istiyorsunuz zaten. Meclisi kapatalım, çalışmasın Meclis.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Danışma Kurulunun kararını siz kabul ediyor musunuz?

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Nasıl savunuyorsunuz bunu ya, nasıl savunuyorsunuz bunu?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - İsmail Bey, bari sen deme ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya “2 kişi konuşsun.” diyor yani biz 2’yi kabul de etmeyebiliriz, reddedebiliriz, fark etmez yani.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Niye var burası o zaman kimse konuşmayacaksa ya?

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.29

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulu önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmiştir.

2'nci sırada yer alan, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216) ⁵

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 216 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama geçmeden önce, bugün vefat haberini aldığımız Altan Öymen'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesine, sevenlerine ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına da başsağlığı dileklerimi iletmek istiyorum.

Şimdi, aslında tam bir torba kanun görüşüyoruz yine. “Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu” diye başlasa bile içerisinde maalesef çok da fazla bir şey yok. Özellikle zaten bir şey olmadığı da AK PARTİ'nin bu kanun teklifine şu andaki ilgisinden belli. Burada sermayenin çıkarına yönelik bir şey olmadığı için veya zeytinliklerin katliamına ilişkin bir şey olmadığı için de AK PARTİ sıraları az önce bomboştu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 21 madde olarak geldi bu kanun teklifi -bakın yani biz nelerle uğraşıyoruz Meclis olarak, bunu bir görmekte fayda var- yürütmeye, yürürlük 2 maddesini çıkalım, 19 madde. 19 maddenin 6 tanesi ihtilafların giderilmesi, netleştirme yapılması, açıklık kazandırılması gibi aslında bir hüküm

⁵ 216 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

içermeyen ancak kötü yapılan kanunlar nedeniyle onları tekrar düzeltmeye yönelik kanun maddelerinden oluşuyor. Yani işte müzakeresiz kanun yapmanın bir sonucu bu. Şu andaki kanun teklifinin üçte 1'i -bakın, size ifadeleri okuyayım gerekçeden- "anlaşılabilirliğin artırılmasını teminen" diyor madde 1'de, madde 3'te "kanun metnine daha açık dercedilerek" deniliyor, madde 10'da "ihtilafın giderilmesi", 11'de "farklı yorumlanmaması", 13'te "Bakanlık yetkisinin netleştirilmesi", işte, 19'da "uygulamaya açıklık getirilmesi" gibi ifadeler; bunlar için kanun yapıyoruz, Meclis bunlar için uğraşılıyor. Niye böyle yapılıyor? Çünkü apaçık hatalar buluyoruz bu kanunlarda veya ikaz ediyoruz ancak Meclisin hem komisyonda hem de Genel Kurulda Cumhur İttifakı tarafının bu kanunun bir yerinde değişiklik yapma iradesi olmadığı için hatalı olarak geçiyor ve daha sonra başka bir kanunla bu hataları gidermeye çalışıyorlar.

Bunlardan bir tanesini örnek olarak vereceğim: Bu kanun teklifinin 17'nci ve 18'inci maddesi, 17'nci maddede bir hüküm var, 18'inci maddede oraya atıf var, olmayan bir fıkraya atıf yapılıyor bu kanun teklifinde. Biz ikaz ettik, bunu söyledik, haklı gerekçelerimiz var fakat inat edildi, şu anda hâlâ değiştirilmiş değil. Emin olun, bir süre sonra getirecekler bunu "Ya, burayı bir düzeltelim." diye diğer maddelerde olduğu gibi. Yani bir kanunun üçte 1'i, değerli arkadaşlar, "açıklık getirilmesi" "farklı yorumlanmaların önlenmesi" işte "netleştirme" diye bir şey olabilir mi ya, hangi hukuk devletinde böyle bir şey var? Ama maalesef, işte, AK PARTİ'nin yönettiği Türkiye'de böyle, bu şekilde kanun yapılıyor.

Şimdi, kısa kısa maddelerin bazılarına dokunmak istiyorum. 3'üncü maddede bu döviz alım satım bürolarıyla ilgili düzenlemeler yapılıyor. Burada Anayasa Mahkemesinin iptali olmuştu, o iptal nedeniyle şimdi oraya ilişkin düzenleme yapılıyor. Değerli arkadaşlar, burada döviz bürolarına lisans veriliyor, o işlemi yapabilmesi için -legal olarak yapanlar için söylüyorum- bir lisans veriliyor, bunun da bir bedeli var. Bunun ifadesinde "lisans bedeli" olması gerekirken, kanunda "ücret" olarak geçiyor. Bakın, getirdiğiniz kanunlar Türkçeyi de katlediyor. "Ücret" emeğin karşılığıdır arkadaşlar, bu "lisans bedeli" denilen şeye "ücret" diyemezsiniz. "Bunu düzeltin." dedik Komisyonada, düzeltmediler. Ya, Türkçe anlamıyorsunuz, İngilizcesini söyleyelim: Bu aldığımız şey "fee" arkadaşlar, "f-e-e" fakat siz buraya bunu "wage" olarak yazıyorsunuz. Ya, böyle bir rezalet olabilir mi ya, böyle bir kanun yapılabilir mi ya! Ve ikaz ettiğimiz hâlde bu düzeltilmiyor biliyor musunuz? İşte, böyle, yaptığınız iş bu. Neyse, bu, işin Türkçe yönüydü. Türkçemizi güzel kullanmak durumundayız yani bağımsız ülke için bağımsız dil gerekir, dile de saygı gerekir.

Şimdi, bu hisse devirlerinde, mesela bir güneş santraliniz var veya bankacılık lisansınız var, lisans devirlerinde, hiçbir lisans devrinde devralandan tekrar bir lisans bedeli alınmıyor arkadaşlar; bir tek istisnası var, döviz büroları. Anlaşılabilir bir şey değil. Yani sizin bir döviz büronuz var, lisans bedelini vermişsiniz, döviz bürosu açmışsınız ama bunun bir kısmını, hissenizi birisine devretmek istediğinizde, satmak istediğinizde -işleriniz bozulmuş olabilir, başka bir yatırım yapacaksınız- sizin verdiğiniz lisans bedeli -ki bugünkü parayla 26-27 milyon lira- çöp oluyor, alacak kişinin tekrar lisans bedeli ödemesi lazım. Bu neye yol açıyor biliyor musunuz? Bu, şu anda 980 civarında kayıtlı döviz bürosu var, 6 bin de kayıtsız döviz bürosu var, işte, kayıtsız işlem yapılmasına yol açıyor. Siz sisteme girişi bu kadar zorlaştırırsanız ve devirde de tekrar insanlardan para isterseniz insanlar devretmez çünkü kayıtsız iş yapmanın cezası 250 bin lira arkadaşlar, hakikaten akıl alacak bir şey değil. 100 defa yakalandığınız zaman bir lisans bedeline ancak denk geliyor. 100 defa da hiç kimse yakalanmaz burada, iki senede 1 kere yakalanabilir yani senede 1 kere yakalanmış olsa bile yaptığı işten dolayı -tamam mı- kapatır dükkanını -zaten bu kayıt dışı- başka bir levhayla tekrar bir tane daha açar. Ancak 100 defa yakalandığınızda lisans bedeline denk geliyor, niye insanlar lisans alsın? Yani yaptığınız iş bu kadar saçma. Bunları anlattık ama maalesef bunlarla ilgili herhangi bir düzeltme yapılmadı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 5'inci maddede Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatlarında mesai saatleri dışında çalışmalarda ücretler artırılıyor; gayet olumlu buluyoruz, bu yapılsın. Zaten hangi kesimde

olursa olsun memurların maaşı düşük, hiç olmazsa bir kesimin maaşını düzeltelim ancak burada adaletli yapmak durumundayız, “Bal tutan parmağını yalar.” misali iş yapmanın bir anlamı yok. Komisyonunda “Maliye Bakanlığı bu teklifi getiriyor diye Maliye personeline vereceksiniz, taşrada SGK’nin de denetmenleri var, onlar da aynı işi yapıyor, kayıt dışılıkla mücadele ediyorlar, onlara niye vermiyorsunuz? Bunu ilave edelim.” dedik; yine buna da maalesef olumlu yaklaşmadılar.

Şimdi, Mehmet Şimşek’in beyanatlarını hatırlayın -muhalefet partilerinin de genel olarak söylediği bir şeydir- vergilerdeki istisna ve muafiyetlerin azaltılması yönünde kamuoyunun aslında bir talebi var. Mehmet Şimşek geldi, Mehmet Şimşek de aynısını söyledi “İstisna ve muafiyetleri azaltacağız.” dedi fakat bu kanunda 3 tane maddede istisna ve muafiyetler genişletiliyor; bunu anlamak mümkün değil. Yani bir politika ortaya koyuyorsunuz “İstisna ve muafiyetleri azaltacağız.” diye, sonra da buraya bunu genişleten, artıran maddeler getiriyorsunuz; hem de nasıl? Vakıfların elindeki veya vakıfların temsil ettiği, yönettiği taşınmazların satışından KDV istisnası getiriliyor. Bugüne kadar böyle bir istisnaya ihtiyaç duyulmamış. Şimdi bakmak lazım tabii, ne tür bir işlem yapacaklar, kime, neyi satacaklar da onu KDV ödemekten kurtarıyorlar; bunu önümüzdeki günlerde, bu kanun çıktıktan sonra mutlaka göreceğiz. Bakın, göreceksiniz, büyük bir satış olacak vakıflardan; bir yandaşı kıyak yapılıyor burada. Kardeşim, niye bunu KDV’siz satıyorsunuz? Bugüne kadar böyle bir şeye ihtiyaç olmamış, bir de üstelik ortaya “İstisnaları azaltacağız.” diye politika koymuşken bunu yapıyorsunuz; madde 6, buna itiraz ettik, olmadı.

Şimdi, bu “serbest bölgeler ve asgari kurumlar vergisi” diye bir uygulama getirildi hatırlarsanız, geçen yıl temmuz ayında burada çıktı. Aslında biz de onu bir yönüyle destekledik fakat o uygulama getirilirken ben orada, Plan ve Bütçe Komisyonunda şöyle ikaz ettim, burada tutanaklarda da var, dedim ki arkadaşlar... Orada hemen bir önerge verildi. Asgari kurumlar vergisi getiriliyor, kanun daha Plan ve Bütçede görüşülürken getirilenin istisnaları gelmeye başlıyor. Hemen haber alan birileri bastırıyor, onun dışına çıkmaya çalışıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Ve orada şunu söylemişim: “Bu önerge, oylanan önerge -AK PARTİ’liler verdi, kabul edildi- kabul edilen önerge bize gösterdi ki önümüzdeki günlerde artık biz bu maddeden istisna edilen kanunlarla uğraşacağız.” Tam da dediğimiz oluyor, şimdi tekrar, o gün çıkarılandan bugün istisnalar getiriliyor; madde 8’de de bu var.

Madde 18’de de savunma ve güvenlik amacıyla taşıt edinmelerinde ÖTV istisnası getiriliyor. Bugüne kadar buna da ihtiyaç duyulmamış. Ya, devletin bir birimi, öbür tarafta da bir başka birimi; kamu maliyesinin göstergelerini bozmaktan başka bir işe yaramaz. Yani Millî Savunma Bakanlığı ÖTV’sini yatırır, öbür tarafta da hazineye geçer; devletin bir cebinden öbür cebine giriyor ama yaptığınız bu iş başka sıkıntılara neden oluyor, şimdi onların teferruatı üzerinde duramayacağım.

Şimdi, bu otomobillerde ÖTV meselesi var değerli arkadaşlar, 15’inci ve 16’ncı maddede. Şöyle kötü bir uygulama başlamıştı Türkiye’de: İşte, biliyorsunuz, bizde ÖTV’ler “cc”lere göre; 1600 cc altı, 1600-2000, 1600-1800, 2000-2000 üzeri şeklinde gidiyor. Şimdi, burada, 1600’ün altında da mesela 3-4 kademe oluşturulmuştu. Neye göre? Vergisiz fiyata göre. “Bu kadar yüksek enflasyonun olduğu bir ortamda vergisiz fiyata göre, daha doğrusu matrah üzerinden, fiyat üzerinden bir vergi uygulaması olmaz.” diye defalarca ikaz ettik. Şu anda zaten uygulama olarak bütün hepsi kalktı, yüzde 80 maksimum orana geldi yani oradaki yazan rakamlarda bir otomobil kalmadığı için artık bütün oranlar yüzde 80’e geldi. Şimdi bu kanun teklifinde de orada eşik değerler hem yazılıyor, hepsinin karşısında da “yüzde 80” yazıyor. Madem bu eşik değerleri koruyorsunuz, o zaman oranları farklılaştırın; oranları farklılaştırmıyorsunuz, eşik değerleri niye koruyorsunuz? Böyle karmakarışık, anlamsız bir kanun yapılıyor; bu yanlış. Yani matrah üzerinden vergileme olmaz; bu, tüketici açısından da sıkıntılıdır, özellikle üretici açısından -üretim planlaması yapamaz- yani neyin vergisinin nasıl olacağı hususu yani fiyatın değişimine göre sizin verginiz bir anda yükseliyor veya düşüyor olabilir. Böyle bir vergileme dünyanın hiçbir yerinde görülmuş bir şey değildir, bundan uygulama olarak vazgeçilmiş durumda ancak Cumhurbaşkanına verilen yetkiler ve hâlen

bu eşik değerlerin korunması nedeniyle bir kafa karışıklığına ve belirsizliğe yol açıyor. Bu belirsizlikten de Türkiye'yi kurtarmak lazım.

Bir de şu otomobillerdeki ÖTV'yi artırma eğiliminden de artık vazgeçelim. Bakın, ben lüks araçlar için demiyorum, lüks olmayanlar için... Otomobil artık neredeyse erişilebilir, ulaşılabilir değil yani insanlar bir şey satarak ancak otomobil alabiliyor ama kazanarak, para biriktirerek otomobil alma imkânı neredeyse kalmadı. O yüzden, buradaki ÖTV oranlarının, özellikle 1600 cc'nin altındaki ÖTV oranlarının yüzde 80'den aşağı çekilip makul bir seviyede tutulması lazım, artık bir yerde de durmak lazım. Sürekli olarak bunların artacağı yönündeki beklenti aslında otomobil piyasasını -otomobilciler belki de bundan memnun- canlı tutuyor çünkü aldığınız mal durduğu yerde değer kazanıyor. Normalde otomobil tüketim aracıdır, tüketim maddesidir, tüketim malıdır; normalde fiyatının, değerinin düşmesi lazım ancak sürekli olarak ÖTV'sini artırdığınız için bir anlamda da yatırımı değil de tüketimi teşvik etmiş oluyorsunuz. Sürekli olarak ÖTV artırma çabasından vazgeçilmesi lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu teklifin 14'üncü maddesinde indirimli kurumlar vergisiyle ilgili bir düzenleme var. Şimdi, yapılan şey -sistemi anlatacağım- indirimli kurumlar vergisi uygulamasında bir sınırlandırma getiriliyor kaç yıl düşüleceğine ilişkin; 10 hesap dönemiyle sınırlandırılıyor, bir de kurumlar vergisinde indirim oranı yüzde 60'la sınırlandırılıyor, bu yüzde 80'e kadar çıkıyordu. Bu doğru, yanlış; bunu neye istinaden yaptıklarına ilişkin bize bir açıklama yapamadı Bakanlık yani aslında önümüze -hem Maliye Bakanlığı hem Sanayi Bakanlığı için söylüyorum- bir etki analizi koymaları lazımdı. Yani "Biz şu şu nedenlerden dolayı; bunun istihdam etkisi, büyüme etkisi, üretim etkisinden dolayı sistemde şöyle bir değişiklik yapıyoruz, şöyle bir kısıtlamaya gidiyoruz." şeklinde bize bir açıklama yapmaları gerekirdi, böyle bir açıklama yapılmadı.

İşin biraz geçmişine gidelim arkadaşlar. 2006 yılının başından itibaren Türkiye'de var olan bir sistem vardı, yatırım indirimi uygulaması. Bu sistem 2006 yılında kaldırıldı. "Yatırım indirimi" dediğimiz şey esasında güzel bir sistemdi yani reel sektörü teşvik eden, hizmet sektörünü veya yatırımın az olduğu sektörleri daha az teşvik eden bir sistemdi. Kurumlar vergisi oranını yüzde 30'dan yüzde 20'ye düşürünce eş zamanlı olarak bu sefer "Ya, madem kurumlar vergisini düşürüyoruz, bu indirimi de kaldıralım." denildi. İtiraz ettik biz o zaman, bürokrat olarak da itiraz eden kurumlar oldu fakat bu uygulama yapıldı. Sonradan bunun hatalı olduğu ortaya çıkınca üç yıl sonra "yatırım indirimi" demeden yatırım indirimine benzer fakat karmakarışık bir sistem getirildi. Şimdi o sistemde tekrar bir düzenleme yapılıyor, yapılmaya çalışılan şey o. Tabii, keşke yatırım indirimi kaldırılmasaydı; buna da "yatırım indirimi" denilerek daha basit, anlaşılabilir bir sistem olması lazım. Örnek olsun diye söylüyorum: Bir fabrikanız var, bir tane makine daha koyuyorsunuz, o makineye teşvik belgesi aldınız; o makine nedeniyle kazancınızdaki artış üzerinden size kurumlar vergisi indirimi getiriliyor. Ya, bana muhasebe sisteminde bir fabrikanın içerisinde bir makinenin ürettiği ile diğer makinelerin ürettiğini ayırt edebilecek bir sistem söyleyin ya? Böyle bir muhasebe sistemi yok. Bu nedir biliyor musunuz? Bu saçma sapan bir şey. Bu, dürtüst, düzgün firmaları cezalandıran fakat hile yapmaya meyilli olan firmaları da ödüllendiren bir sistemdir. Bunlardan vazgeçilmesi lazım. Türkiye'yi yeniden düzgün bir şekilde yatırım indirimi sistemine geçirmek gerekir.

Şimdi, burada, biraz geçmişe gideceğim ama tarihe de bir not düşmek lazım çünkü bürokratken çok canımızı yaktı, onu o zaman söyleyemedik ama bugün burada söylemek istiyorum. Şimdi, zannediyorum 2005 yılının son çeyreğindeydi, TÜRK TELEKOM özelleştirildi biliyorsunuz, yüzde 55'ini 6,5 milyar dolara o Hariri ailesine sattı. Ondan sonra onlar, biliyorsunuz, bütün hırsızlık yaptılar zaten, saçtılar savurdular, neyse... Fakat TÜRK TELEKOM'un yüzde 55'i yabancılara satıldıktan birkaç ay sonra Türkiye'de hiçbir kuruma danışılmadan... Bakın, biz Devlet Planlama Teşkilatındaydık. Hazine, DPT ve Maliye Bakanlığı; bu kararları üçü birlikte alır, vergiye ilişkin kararlarda özellikle Planlamanın da çok ciddi bir etkisi vardır. Hiçbirimize danışılmadan TÜRK TELEKOM özelleştirildi, iki ay sonra Türkiye'de

kurumlar vergisi yüzde 30'dan yüzde 20'ye düşürüldü. TÜRK TELEKOM'un o dönem kurumlar vergisi ne kadar biliyor musunuz? 1 trilyon 323 milyar lira; bakın, belgesi burada yani tam 1 milyar dolar ediyor. TÜRK TELEKOM'u alanların cebine bir düzenlemeyle yıllık 333 milyon dolar konuldu arkadaşlar. O zaman, vicdan sahibi olan, AK PARTİ içerisinde ve bürokrasiden vicdan sahibi olan herkes itiraz etti, dedi ki: "Arkadaş, madem kurumlar vergisini düşürecekliniz, bunu TÜRK TELEKOM'un özelleştirmesinden iki ay önce söyleseydiniz, iki ay önce yapsaydınız bunu; bu, TÜRK TELEKOM'un bedelini müthiş bir şekilde değiştirecekti." Sadece on yıl için düşünelim -6,5 milyar dolara almışsın zaten- TÜRK TELEKOM'un cebine on yıl için 3,5 milyar dolar civarında para koyuyoruz ya. Adamın aldığı paranın neredeyse tamamını kurumlar vergisi olarak adama iade ediyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? Bunu bir not olarak düşmek istiyorum. Tabii, o zaman -nedir, ne değildir- Kemal Unakıtan'ın Maliye Bakanlığı dönemindeydi, sadece o kadarını söylüyorum.

Şimdi, diğer bir husus arkadaşlar -tabii, Türkiye'de yolsuzluk ve hırsızlık maalesef bitmiyor- bu Trendyol meselesi. Hatırlarsanız bu Trendyol'u hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de bu Genel Kurulda çok konuştum. Ekim ayında buraya bir kanun geldi. Daha doğrusu önce şöyle söyleyeyim: 2022 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün partilerin ittifakla çıkardığı bir kanun vardı, bu e-ticaretin düzenlenmesi ve tüketicinin korunmasına ilişkin bir kanun. Bir tane ret oyu yok arkadaşlar. Bakın, belki de böyle tek bir kanun çıktı Türkiye Büyük Millet Meclisinden, bütün siyasi parti gruplarının ve bütün milletvekillerinin olumlu oy kullandığı bir kanundu çünkü yerli ve millî bir kanundu. Mehmet Muş'un Ticaret Bakanlığı döneminde çıkarılmış bir kanundu; tüketiciyi korumaya ve e-ticaret pazarında da belli bir büyüklüğün, tekelleşmenin önüne geçmeye ilişkin bir kanundu. Bu kanun yürürlüğe girdi. Bu kanunun bir maddesi vardı ki -lisans bedeline ilişkin madde- bu, iki yıl sonra yürürlüğe girecekti; bir geçiş dönemi verilmişti, o da gayet güzel bir şeydi fakat bu geçiş dönemine rağmen geçiş döneminin sonuna doğru yaklaşıldı. Normal şartlarda ciddi bir lisans bedeline maruz kalacak olan firmaların ne yapması beklenir? Biraz frene basması, büyümemesi beklenir. Trendyol hiç bunu dinlemedi, kanunun nasıl olsa değiştirileceğinden emin bir şekilde büyümeye devam etti ve Trendyol kanunu değiştirdi arkadaşlar, burada çıktı. Biz feryat ettik burada, söyledik; her yıl 46 milyar lira, o günkü kurla yaklaşık 1,5 milyar dolar Trendyol'un cebine para bırakıldı. Ne yapılarak? Buradan bir kanun geçirilerek. "Bu kanunun sahibi kim?" dedik. Ne Plan ve Bütçe Komisyonunda ne de şu Genel Kurulda bir kişi, bir tane AK PARTİ'li veya Cumhur İttifakı milletvekili bu kanuna sahip çıkmadı; bir kişi sahip çıkmadı, savunamadı bu maddeyi yani lisans bedelini iptal eden, iptal demeyeyim de onu düzenleyip Trendyol'un cebine 1,5 milyar dolar bırakan maddeyi hiç kimse savunamadı. "Hamisi kim, bunun sahibi kim?" dedik ya, sahibi yok; kanun geçiyor ama, buradan kanun geçti. Şimdi, 16/7/2025 Çarşamba günü Bloomberg'de bir haber çıktı arkadaşlar; kanunun sahibinin, hamsinin kim olduğunu anlamış olduk. Haber şu: "Trendyol grubu, Baykar Grubu, ADQ ve Ant International arasında stratejik iş birliği anlaşması imzalandı." Şimdi, Trendyol'u biliyoruz, Çinli Trendyol. Baykar kim? Sayın Cumhurbaşkanının damadının firması, savunma sanayisinde güzel işler yapan firma, Selçuk Bayraktar'ın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu firma. ADQ kim? 15 Temmuzun finansörü dediğimiz, Birleşik Arap Emirlikleri merkezli, ödeme sistemleriyle ilgili bir şirket. Diğeri de Ant International, o da yarı Çinli, yarı İngiliz bir şirket.

Değerli arkadaşlar, meseleyi anlatabiliyor muyum? Trendyol'un cebine yıllık olarak bir defada 46 milyar TL veya 1,5 milyar dolar bırakan düzenlemenin hamisinin kim olduğu anlaşıldı; Baykar Grubu veya Sayın Cumhurbaşkanımı, orasını anladık. Kazançlı çıkan onlar fakat bunun kaybedeni kim? Kaybedeni Türkiye Cumhuriyeti devleti. Bu neyin karşılığında yapıldı? Sorum şu, buradan hem Ticaret Bakanına hem de Hazine ve Maliye Bakanına soruyorum: Bu kanun neyin karşılığında geçirildi? Bunu isteyenlerin kim olduğunu anladık, Baykar Grubunun veya Sayın Cumhurbaşkanının talebiyle oldu ama bu ne karşılığında verildi? Yani bu stratejik iş birliğinden hangi çıkar elde edildi de hazinenin yıllık 46 milyar lirasından

vazgeçildi? Yani milleti iliğine kadar sömüreceksiniz, herkesten vergi toplayacaksınız, milletin ümüğünü sıkacaksınız, emekli aç duracak; siz 1 tane firma için 46 milyar liradan vazgeçeceksiniz ve bunu da neyin karşılığında yapacaksınız? İşte, beraber olduğunuz veya akrabanız olan bir firmanın başka birileriyle iş birliği yapması için bunu yapacaksınız. Hazinesinin kaybeden olduğu kesin. Kim kazandı? Buna da ilgili sayın bakanlardan cevap bekliyoruz.

Şimdi, mesela, bu uygulamadan sonra Trendyol'un değeri 16,5 milyar dolara çıktı, biliyor musunuz arkadaşlar? Tabii, olur; sadece yıllık 1,5 milyar dolar bizden kazandı, on yıl desenez zaten 15 milyar dolar ediyor; tamamen bizim hazinenin kesesinden alınmış bir parayla Trendyol'un piyasa değeri artıyor.

Bakın, şimdi Amerika'da Amazon'un başına gelen meseleler Türkiye'de bizim başımıza gelecek; daha doğrusu Amazon'un Amerikalılara yaptığını Trendyol bize yapacak. Ben bu konuda çok uyardım fakat lafımız dinlenilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ERHAN USTA (Devamla) - Tekrar, bir kez daha söylüyorum: Bakın, Mehmet Muş'un Bakanlığı döneminde çıkan o kanunun gerekçelerinin tamamıyla bugün federal mahkeme, federal savcı ve 17 tane eyaletin savcısı Amazon'a dava açmış durumda, Amazon'la davalık durumundalar. Bizim o kanunu çıkarırken amacımız, oradaki gerekçelerin tamamı şu anda Amerika mahkemelerindeki davanın gerekçesi olmuş durumda. Türkiye'yi bu şekilde perişan edecek bir kanun; kendi çıkarları için, kendi aile şirketlerinin çıkarları için tüketiciyi de mağdur edecekler, hazineyi de mağdur edecekler, yerel üreticiyi de mağdur edecekler. Bunu da bu şekilde, bu vesileyle ifade etmek istedim. Başka birkaç konu daha vardı ama onlara vakit kalmayacak.

Bu kanun teklifi önemli bir kanun teklifi değil arkadaşlar. Dolayısıyla bu kanun teklifine ilişkin verilecek -işin doğrusu- oyun renginin de bir anlamı yok. İşte, düzeltmeler yapan bir kanun teklifiyle bugün AK PARTİ Grubu karşımızda. O yüzden de hiçbir ilgi yok çünkü bir sermaye çevresinin bu kanundan bir çıkarı yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Elif Esen'in.

Buyurun lütfen Sayın Esen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve kıymetli izleyicilerimizi... İzleyebilen varsa ben de TRT konusuna değinmek istiyorum. Eğer burada kanun görüşmeleri yapılıyorsa; burada ülkemizi, milletimizi ilgilendiren çok önemli konular görüşülüyor ve kararlar alınıyorsa bunu vatandaşımız takip edebilmeli, TRT de aynı şekilde Meclis TV de Meclis çalıştığı sürece yayınlarına devam etmeli diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Bu kürsüye bir milletvekili olarak değil vatandaşın temsilcisi olarak çıkıyorum. Her gün mutfağından sebzesi, meyvesi, eti, yumurtası lokma lokma eksilen; maaşı ay sonunu getiremeyen, geçimine yetmeyen, umudu gün gün tükenen milyonların sesiyle konuşmak istiyorum. Görüşmekte olduğumuz 216 sıra sayılı Kanun Teklifi bir tasarruf kanunu değildir, bu bir teslimiyet kanunudur. Devletin değil halkın tasarrufa zorlandığı, yükün yine halkın sırtına bindirildiği, lüks ve israf içinde yaşayan bir iktidar anlayışının bunun bedelini millete ödettiği yeni bir yetki talebiyle karşı karşıyayız. Krizin tablosu oysa çok açık; TÜRK-İŞ Konfederasyonunun 30 Haziran 2025 verilerine göre açlık sınırının 26.115, yoksulluk sınırının ise 85.066 liraya yükseldiğini görüyoruz. Peki, asgari ücret brütte 26 bin, nette sadece 22 bin lira yani bir aileye 1 maaş giriyorsa 4 kişilik bir ailenin yalnızca gıda masrafını bile karşılayabilmesi mümkün değil. Bu tablo, nüfusun çok büyük kesiminin açlık ve yoksulluk sınırının altında geçinmeye çabaladığını, halkın yarı

aç yarı tok yaşadığını gösteriyor. Bu teklif neden bir teslimiyet kanunu? Çünkü bu teklifle iktidar bize şunu söylüyor: Devlette kaynak yok; halkın tasarruf yapması, bu kaynağı oluşturması lazım. Ne güzel! Vatandaşın cevabı da belli, hani toplumda derler ya: “Bende olsa dükkân senin.” Peki, bize söylediği gibi devlet hazinesinde kaynak yok diyelim; o zaman 1 trilyon lira kur korumalı mevduat sahiplerine nasıl ödendi, zengin nasıl daha zengin edildi? 2024 bütçesinde sarayın günlük harcaması neden 34 milyon liraya çıkarıldı? Kamu-özel iş birliği projeleri için belli şirketlere 162 milyar lira garanti verilirken neden çiftçiye sadece 91 milyar lira ayrıldı?

Değerli vekillerim, kıymetli vatandaşlarım; bu tablo adalet değil, bu tablo hak değil; bu, bir tercih tablosu, bir tercihin tezahürü, iktidarın bir tercihinin. Bu tercih belki AK PARTİ’nin ilk zamanlarında halktan yana oldu ancak özellikle yaklaşık son on yıldır, bilinen şirketlerden ve zaten zengin kesimden yana kullanıldı. İlk zamanlar vatandaşlar zenginleştirilirken daha sonraki zamanlarda yandaşların ve zenginlerin parasına para kattığı bir dönem başladı ve vatandaşın da ezim ezim ezildiği tablolarla karşılaştığımız bir süreci yaşıyoruz. Şimdi de bu anlayışı destekleyecek kanun teklifleriyle yol almak zorunda kalıyor bu yüce Meclis. İşte, bu yasa teklifi de aynı tercihleri kurumsallaştırıyor. Bir yanda artan, artırılan vergilerin altında ezilen dar gelirli vatandaşım; öte yanda servetine servet katan ayrıcalıklı guruplar. Ha, devletin bütçesine bakılıyor, iktidar “Fon yok, fon lazım.” diyor. Peki, bir yanda memura, emekliye TÜİK’in makyajlı, Türkiye şartlarından kopuk enflasyon oranında zam; öte yanda dövize endeksli korumalı mevduatlara çılgın teşvikler, faizler, destekler. Bir yanda borcuna borç katan milyonlar, öte yanda kamu bütçesinden beslenen ihaleci holdingler. Nüfusun en zengin kesiminin millî gelirden aldığı pay artarken en düşük gelir grubunda yer alan kesimin payı gün geçtikçe azalıyor. Bu durum toplumsal huzuru da olumsuz etkiliyor. Servet dağılımı cumhuriyet tarihimizin en kötü seviyelerinde. TÜİK verilerine göre gelir dağılımındaki adaletsizlik bölgesel düzeyde de kendini gösteriyor. Eğitim, sosyal çevre ve emek piyasasının bozuk olduğu bölgelerde gelir dağılımı da bozuk oluyor. Bölgesel gelir dağılımı bozukluğu genç nüfusta işsizliğe ve ne pahasına olursa olsun iş bulma isteğine yol açarken kayıt dışılık da bu sayede artıyor.

Konuya biraz daha teknik açıdan bakacak olursak, kanun teklifindeki en temel sorunlardan biri Cumhurbaşkanına ek ödenek çıkarma yetkisi verilmesi. Bu düzenleme Meclisin bütçe yapma ve harcamayı denetleme yetkisini doğrudan devre dışı bırakıyor. Parlamentar sistemin temel taşlarından biri olan bütçe hakkı böylece tek bir kişinin kararına terk ediliyor.

Bir diğer ciddi sorun ise ödeneküstü harcamaların yasalaştırılması. Bu teklif kamu harcamalarında kural dışılığı olağanlaştırıyor, bütçe disiplinini yok ediyor ve mali saydamlığa ağır bir darbe vurma potansiyelini taşıyor. Harcama limitlerine uymak yerine bu limitleri aşmak ve bunu hukuki hâle getirmek yine bu kanun teklifinin yapacağı sonuçlardan biri. Peki, temelde sonuç kamu maliyesini keyfilik zeminine çekmek ve mali disiplinden uzaklaşmak.

Teklifle ilgili bir başka kaygı verici nokta ise kamu-özel iş birliği projelerine ilişkin denetimsizliğin devam etmesi. Üstelik devasa garanti ödemeleriyle halkın sırtına yüklenen bu projelerin ağır mali yükü bütçe dışında tutuluyor. Ödenmeyen ama vatandaşa fatura edilen borçlar şeffaflık dışında kalıyor, üstü de sıkıca örtülüyor, kimsenin haberi olmasın. Bu durum bu konuyu okuyabilecek uzmanlar dışında kamu borcunun gerçek boyutunun vatandaştan gizlenmesi anlamına geliyor. Vatandaşın haberi olmazsa iktidara da kızmaz mantığı işliyor.

Son olarak, Sayıştay denetimiyle ilgili istisnaların genişletilmesi ciddi bir sorun teşkil ediyor. Bakıyorum da peyderpey her çorba kanunda Sayıştayın denetim alanlarını küçültüyorsunuz, ne âlâ memleket! Denetim dışı bırakılan kamu kurum ve harcamaları şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesini açıkça ihlal ediyor. Sayıştayın denetim yapmasının tercihe bağlı hâle gelmesi zaten yetersiz olan kamu denetimini tamamen işleyemez hâle getiriyor. Sahi arkada neler çevriliyor da denetimden bu kadar korkuyla kaçınılıyor, onu da merak ediyoruz.

Teklifteki 9, 11 ve 19'uncu maddeler ise ayrıca birer skandal. 9'uncu madde serbest bölgelerdeki şirketlere yeni vergi istisnaları getirerek vergide eşitlik ilkesini ihlal ediyor. Aynı işi yapan ama serbest bölgede olmayan mükellefler âdetâ cezalandırılıyor. 11'inci madde Sayıştay raporlarıyla tespit edilmiş kamu zararlarını yorum farkı bahanesiyle meşrulaştırıyor; üst düzey yöneticileri aklıyor, kamu zararını sineye çekiyor. 19'uncu madde yatırım teşviklerini budayarak özellikle 6'ncı bölge gibi kalkınmada öncelikli yerlerde yatırımı caydırıcı hâle getiriyor. Bu üç madde bir yanda adaleti, bir yanda yatırımı baltalıyor, kamu zararı ile eşitsizliği yasallaştırıyor; bu nedenle tamamen tekliften çıkarılmaları gerekiyor. Bu kanun “Kaynak yok.” diyen Hükûmetin elini güçlendirmek için ama kaynak nereden oluşturulacak? Yine emekçiden, asgari ücretliden ve yoksulun cebinden çıkacak, sırtına yük binecek. Yahu, bu millet sizin iktidarınızı finanse etmek zorunda olan bir köle topluluğu mu? Bir yanda açlık sınırı 26 bin lira, öte yanda asgari ücret 22 bin lira; öte yanda bütçe dışı garantiler ve ek ödenekle beslenen zenginler varsa bu bir tercih meselesidir. Bu, sizin bu milleti tercihen fakirleştirdiğiniz ve bir servet transferi gerçekleştirmeye yasal zeminler oluşturduğunuz anlamına geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Bu kanun teklifi alenen, devletin değil halkın tasarrufa zorlandığı, lüks ve israf içinde yaşayan bir iktidarın bedelini millete ödettiği yeni bir yetki devridir. Bu teklif, özetle; Meclisin bütçe hakkını fiilen ortadan kaldırmakta, Sayıştay denetimini işlevsizleştirmekte, keyfî harcamaları yasallaştırmakta, şeffaflık yerine gizliliği, hesap verebilirlik yerine keyfiliği büyötmektedir. Ancak biz DEVA Partisi olarak diyoruz ki hukukla, adaletle bu mümkün. İşte, tam bu yüzden DEVA'yı temsil ediyoruz çünkü DEVA Partisi olarak bu zihniyete itiraz ediyoruz. Biz tüm bunlar yerine hesap soran bir Meclis, denetlenen bir Hükûmet, adil bir bütçe ve vatandaşın hakkını koruyan bir kamu maliyesi sunuyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına ikinci söz Sayın Necmettin Çalışkan'a ait.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Genel Kurul, aziz milletimiz; bugün yeni bir yasa daha görüşüyoruz. Yasanın ismine bakınca Türk Parasını Koruma Yasası ama net olarak belirtelim ki bir insanla beş saat sohbet ettiniz, bütün sözleri doğru ama tek bir cümlesinin net yalan olduğunu eğer anlarsanız hiçbir şeyine inanmazsınız, bütünüyle sahteci gözüyle görürsünüz. Yasanın da ismine “Türk Parasını Koruma” deyip de altındaki gerçek niyeti görünce bu hisse kapılıyorsunuz.

Bu yasa bir cümbüş yasası; okus pokus edilerek cafcaflı kelimelerle süslenmiş ama net olarak vergi yasası. Zaten iktidardan farklı bir şey beklemiyoruz, ya İklim Yasası'nı çıkaracaklar ya Maden Yasası'nı ya enerji yasasını ya da vergiyle ilgili vatandaşa yüklenecekler. Lobilerin, güç odaklarının taleplerinin dışında vatandaşın herhangi bir beklentisine cevap vermediklerinden pekâlâ buradan bunu da anlamak durumundayız.

Değerli milletvekilleri, sözlerimin başında TRT'yi, “telin” kelimesi ağır olur, “lanetleme” ağır olur ama kınayarak tekrar sözlerime başlıyorum. TRT'yi kınıyorum. Ey TRT, bu milletin sesini kısamazsın! Ey TRT, Türkiye Büyük Millet Meclisinde millet adına yapılan konuşmaları aktarmaktan daha önemli bir yayının yoktur, olamaz. Onun için, Genel Kurul açık olduğu sürece, buradan onlarca milletvekili defalarca kez bu talebi ilettiği hâlde sağır rolüne yatman kabul edilemez. Burada pek çok Meclis Başkan Vekilimiz de yönetimi esnasında bu sözü teyit ettiler. Bugün bu talebimi ben bir kez daha yineliyorum ve birazdan daha sert bir karşılıkla bu tepkinin nasıl yansıdığını görürsünüz, onun için milletin sesine kulak verin.

Değerli milletvekilleri, yasaya gelecek olursak, evet, vergi yasası ama sunumda “vergide adalet,

düzensizlikleri kaldırmak, hukuki boşluğu gidermek” falan filan gibi laflar söyleseler de bunların her “adalet” dediğinin altından zulüm çıkıyor. Her bir yaptıkları iş bizi bir yönden şaşırtmıyor çünkü getirilen her yasa bir öncekine rahmet okutuyor. Her yasada bir bakıyorsunuz -bir değil, birden çok yerde- vatandaş nasıl baskı uygularız, vergi yazarız, ceza talep ederiz; bunlara yönelik girişimler yapılmış, bunu görüyoruz. Şunu net söyleyeyim ki bugüne kadar hiçbir yasa için vatandaşımız “Hay Allah razı olsun şu Meclistekilerden, iyi ki şu yasayı çıkardılar.” demediği gibi bu yasada da demeyecek. Bu yasa çıktığı için tek bir maddesinden dolayı aziz milletimiz “Elimiz rahatladı, iyi, bundan sonra şu yönde bir ferahlama hissedeceğiz.” demeyecek; bürokratlar diyecek, siyasiler diyecek, güç odakları diyecek ama vatandaşımız demeyecek. Neden net olarak ortada, neresinden tutarsanız elinizde kalacak şekilde. Ülkenin bu kadar büyük ekonomik krizde olduğu bir dönemde yapılacak en önemli iş yatırımcıyı teşvik etmek ama görüyorsunuz ki “free zone”lara, serbest bölgelere vergi muafiyeti geliyor; karşılığında yerli yatırımcımız, yerli sanayicimiz zarar görüyor, rekabet ortamı ortadan kaldırılıyor. Yani hiç dokunmasalar bundan iyi, dokunarak yabancı yatırımcıyı -ki çoğunlukla serbest bölgeler yabancı yatırımcılardan oluşur veya çok güçlü şirketlerden oluşur- siz onları kayırınca doğal olarak yerli şirketlerin zarar görmesini sağlamış olacaksınız.

Burada, yine, döviz bürolarıyla ilgili bir husus var. Başlangıçta, anlamayan bir gözle baktığınızda, herkes para kazanıyor, bunlar da kazanıyorsa vergisini versin gibi anlaşılabilir; oysa durum bir tekelleşme sürecidir küçük esnafın yok olmasını sağlamaya yönelik. Sadece güçlü lobiler nasıl ki AVM’ler yoluyla bütün ülke geneline yayıldı, küçük esnafları bitirdilerse bundan sonra yine sermaye piyasasında güçlü odaklar, döviz büroları yoluyla... Çünkü küçük işletmeciler büyük miktarlarda rakamları ödeyerek lisans alamayacaklar. Burada sadece vergi konulmuş olsaydı her iş yapan iş yaptığı kadar, kazancı kadar vergi öder ama sen çok yüksek miktarlarda lisans bedeli koyarsan “Bunu sadece belli insanlar alsın, küçükler yok olsun.” demiş olursun.

Bir başka açıdan, yatırım teşvikiyle ilgili 19’uncu maddede getirilen husus şu: “Türkiye’yi tahliye edin.” demek, “Köyleri boşaltın.” demek, “Anadolu insanı elini eteğini işten güçten çeksin.” demek. Bugün, özellikle geri kalmış illerimizin daha çok teşvik edilmesi gerekirken -siz orayı teşvik etmelisiniz ki üretici, yatırımcı istihdam alanı oluştursun; insanlar kendi topraklarında doysunlar, yaşasınlar, hem topraklarımıza sahip çıksınlar hem de ülkemizde dengeli bir kalkınma olsun- görüyoruz ki bu yasa aynı zamanda köyleri boşaltmaya, küçük şehirleri yok edip büyük şehirlere akın edilmesine yönelik getirilmiş.

Yasanın içerisinde -hani dedik ya- cafcacı laflar var, cümbüş her şeyi doldurmuş, bir tane de kanunun içinde Truva atı var; kişileri aklama, kurtarma kanunu. Az önceki, kişiye özel Maden Yasası gibi, bugün de kişiye özel Türk Parası Kanunu. Evet, kanun önünde herkes eşittir, kim suç işlemişse cezasını çekmelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi usulsüzlükleri örtme, aklama yeri değildir, burası millet adına denetim yapma yeridir. Burada getirilen yasayla, 11’inci maddeyle hazine zararı kanun yoluyla örtbas etmeye çalışılıyor. Siz bir taraftan kamuda tasarruftan bahsedeceksiniz, okulların elektriklerini kısacaksınız, öbür taraftan muhtemelen bazı Bakanlarınızın da adının karıştığı bir gayrimeşru harcamayla ilgili Meclisi alet ederek burada bir kanun çıkarmaya çalışacaksınız; bunu anlamak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, yine, kanunun içerisinde matrahlarla ilgili bir durum var. Öyle bir dengesizlik var ki yüksek motor cc’si olan araçlarla en düşük araçların âdeta aynı muameleyi gördüğü bir anlayış var. Bugün, toplumda gelir düzeyi kısıtlı vatandaşlarımızın kullandığı Clio gibi, Tofaş marka araçlar gibi araç kullanıcılarına yönelik yeni bir vergi var. Burada, pekâlâ matrah güncellemeyle bırakılıp oran yükseltilmeseydi bu vatandaşlarımız zarara girmeyecekti.

Ey aziz milletim, Clio kullanan, Tofaş marka araç kullanan vatandaşım; bu yasa sana özel vergi getirmek üzere çıkarılıyor, öyle “Türk parası” falan dendiğine aldanma; bu, maalesef, bugüne kadar olduğu gibi böyle bir yasa. Bu yasa aynı zamanda -hemen her dönem ısrarla vurguladığımız- bütün sorumluluğu,

vebali Cumhurbaşkanına atma yasası; bütün kanunlarda, konularda tek yetkili Cumhurbaşkanı; eminim onun bile haberi yoktur çünkü sadece bürokrasiyi takip etse bunlara yetişemez. Her tarafta çetelenmiş, yuvalanmış, oluşmuş birtakım yapılar... Bu gücü kullanmak üzere bütün yetkiler Cumhurbaşkanına yine devrediliyor. Bu Meclise, bu millete, bu ülkeye, bu ülkenin geleceğine haksızlık ediyorsunuz ve bu yasa aynı zamanda Anayasa Mahkemesinin iptallerini düzenleyen yasa.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Zaten bütün yasalarda işimiz gücümüz, yarım yamalak, yirmi yedi saat kesintisiz Komisyonunda görüşülen yasa gelsin; apar topar, silah zoruyla, baskıyla, milletvekilleri Meclise gelsin, robot gibi oy kullansın; kanun çıksın, yasalaşsın, yarım yamalak olduğu için de tekrar Anayasa Mahkemesi bozsun, yeniden gelsin. Bugün de bunu görüyoruz. Bu yasa aziz milletimizin hayrına bir yasa değildir. Bu yasa güç odaklarının, lobilerin menfaatine çıkarılmış bir yasadır. Bu yasa Anadolu sermayesini ezen, zayıflatan, onları baskı altına alan bir yasadır. Bu yasa hazinenin tamtakır olduğu bir dönemde faizcilere biraz daha fazla para akıtabilmek için çıkarılmış bir vergi yasasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu yasa reddedilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın İsmail Faruk Aksu konuşacaktır.

Buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı, gazeteci ve yazar Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifinde ağırlıklı olarak kamu gelirlerinin artırılmasına, kayıt dışılıkla mücadele edilmesine, vergi tabanının genişletilmesine, vergiye uyum ve vergide adaletin tesisine, yorum farklılıklarının önlenerek hukuki belirliliğin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Orta vadeli programda etkin, basit, adil bir vergi sistemi oluşturmak ve kamu finansmanını kalıcı kaynaklarla sağlamak hedefleri doğrultusunda temel vergi kanunlarının gözden geçirileceği; etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılacağı belirtilmiştir. Vergi, devletin egemenlik hakkına dayanan maliye politikasının en etkin aracıdır. Kapsayıcı, verimli, adil, aynı zamanda basit bir vergi sistemi kamu gelirlerinin artırılmasının yanı sıra kamu hizmetlerinin sunumunda, toplumsal refahın artırılmasında ve gelir dağılımı adaletinin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Anayasa'nın 73'üncü maddesinde "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır." hükmü bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hâle getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlerce hakça paylaşılmasına dayanan bir ekonomik ve toplumsal düzenin tesis edilmesini öngörmektedir. Bu doğrultuda, devletin kamu gelirlerini karşılamada temel gelir kaynağı olan vergileri herkesin mali gücüne göre ödemesini ve az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınmasını temin edecek adaletli bir sistemin inşasını gerekli görmektedir. Bu amaçlara katkı sunan düzenlemelerden oluşan kanun teklifinin ilk 3 maddesiyle Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nda değişiklikler yapılmaktadır. Bu kapsamda, kambiyo ve kıymetli maden işlemlerinin ihracı ve ithalinin tanzim ve tahdidine Cumhurbaşkanı yetkili kılınmakta,

böylece döviz piyasalarında oluşabilecek spekülâtif hareketlerin önüne geçilmesi ve finansal istikrarın korunması hedeflenmektedir. Ayrıca, yetkisiz faaliyetleri sistematik ve yaygın şekilde yürütenlere yönelik caydırıcılığın sağlanması amacıyla uygulanan para cezaları ile faaliyet durdurma yaptırımının yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na göre suç sayılmayan ancak kabahat olarak değerlendirilen döviz, altın veya diğer kıymetli maden ve taşları izinsiz olarak yurda sokan ya da yurt dışına çıkaranlara değerinin yarısı ile 2 katı arasında para cezası kesilmesi hükmüne bağlanmaktadır. Mezkûr kanunda geçen suç ibareleri kabahat olarak değiştirilmekte ve tekrerrür hâllerine ilişkin sürenin belirlenmesi yoluyla Kabahatler Kanunu'yla uyum sağlanmaktadır.

Teklifte yer alan bir başka düzenleme yetkili müesseseler, rafineriler ve kıymetli maden aracı kuruluşlarına ilişkin faaliyet izinlerine ve ücretlerine yöneliktir. Buna göre, müessese ve kuruluşların hangi faaliyetlerinin izne tabi olduğu, verilen izinler kapsamında ücretlerin hangi tutar, usul ve esasa göre tahsil edileceği, faaliyet izinlerini vermeye ve söz konusu izinleri iptal etmeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu Anayasa Mahkemesinin konuya ilişkin kararı da dikkate alınarak açıkça düzenlenmektedir. Yapılan bu düzenlemelerle uygulamada hukuki belirliliğin ve öngörülebilirliğin sağlanarak yetkisiz faaliyetlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin 4 ve 5'inci maddelerinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda değişiklik öngörülmektedir. Yapılan değişiklikle, elektronik ortamda yapılan yoklamalarda yetkilisinin bulunmaması veya imza atmaması hâlinde polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinin imzalarının aranması zorunluluğu kaldırılmakta, kanundaki kâğıda ve imzaya dayalı süreçlerin azaltılıp e-belge altyapısına olan güvenin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Vergi Usul Kanunu'nda yapılan bir diğer düzenlemeyle de Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatı personelinin vergi denetimlerine ilişkin fazla çalışma ücreti ve sahalarda görevlendirilebilecek personele ilişkin üst limitler artırılmaktadır. Buna göre, fazla çalışılan her bir saat için ödenen 160 gösterge rakamı 300'e çıkarılırken denetime çıkacak ve fazla mesai ödemesi yapılacak personel sayısı toplam personel sayısının yüzde 20'sinden yüzde 40'ına yükseltilmektedir.

Parti programımızda da belirttiğimiz gibi, vergi denetimlerine önem verilerek vergi daireleri ve Gelir İdaresinin organizasyon, insan gücü ve teknolojik kapasitesinin artırılmasıyla kayıt dışılığın önüne geçilebileceğini ve vergide adaletin tesisine katkı sağlanabileceğini öngörüyoruz.

Teklifle, kayıt dışılıkla mücadele kapsamında akaryakıt sektörüne ilişkin de bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda, akaryakıt ve LPG ve bunların türevlerinden oluşan malların ithalat aşamasında henüz tahsil edilmemiş olsa dahi ÖTV tutarının KDV matrahına dâhil edilmesi zorunlu hâle getirilmekte ve ithalatçı ile yerli üretici arasındaki vergisel eşitsizlik giderilmektedir. Ayrıca, Petrol Piyasası Kanunu'ndaki değişiklikle bir dağıtıcıdan temin edilen LPG'nin başka bir dağıtıcıya satılmasına kısıtlama getirilmekte, bu hükme aykırı davrandığı tespit edilen dağıtıcılara idari para cezası uygulanması ve aykırılığın lisans sahibi tarafından iki yıl içinde tekrar edilmesi hâlinde dağıtıcı lisansının iptal edilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemelerle vergi kayıplarının önüne geçilmesi ve vergi sistemindeki şeffaflığın artırılması hedeflenmektedir.

Maliye politikasının temel amacı, ülkenin makroekonomik hedeflerini gerçekleştirmeyi de içerecek şekilde kamu gelir ve harcamalarının kalitesini iyileştirmek ve kamu açıklarını azaltmaktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak hem gelir hem de harcama yapısının makroekonomik hedefleri gerçekleştirecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini, harcamalarda israf ve verimsizliğin önüne geçilmesini, vergisiz kazançların vergilendirilmesini, kayıt dışılığın önlenmesini, vergi tabanının genişletilmesini ve vergi gelirlerinde artış sağlanmasını öngörüyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifle düzenleme yapılan bir başka konu ise vergi istisnalarına ilişkindir. Bu kapsamda, Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönettiği ve temsil ettiği mazbut vakıfların mülkiyetinde

bulunan taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimlere KDV istisnası, serbest bölgelerde imal edilen ürünlerin bölge içine ve diğer serbest bölgelere satışından elde edilen kazançların da gelir ve kurumlar vergisinden istisnası öngörülmektedir. Gerekçede de belirtildiği gibi, bu istisnalarla vakıf mallarının ve kamu tüzel kişiliklerinin elindeki kaynakların daha etkin kullanılması hedeflenmektedir.

Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle ise Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının taşıt alımlarında vergi istisnası getirilerek millî güvenliğin gerekliliklerine cevap verilmesi ve yerli üretimin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, millî savunma ve iç güvenlik maksadıyla alınacak ve münhasıran bu amaçla kullanılacak yerli katkı oranı en az yüzde 40 olan taşıtlar ile yerli üretimi bulunmayan hafif ticari taşıtlar, kamyon, kamyonet grubunda bulunan arazi taşıtları ve motosikletlerin teslimi KDV ve ÖTV'den istisna edilmektedir.

Teklifin 10'uncu maddesiyle organize sanayi bölgelerine tanınan muafiyetler kendi faaliyet alanlarıyla sınırlı kalacak şekilde korunmakta, muafiyetlerin kapsamı belirginleştirilerek ihtilafların giderilmesi hedeflenmektedir.

Bilim ve teknolojiye kaydedilen gelişmeler üretimi, tüketimi, ekonomik ve sosyal yapıyı hızla değiştirmekte, rekabet ve dönüşüm sürecinde doğru teknolojilere yönelmeyi, aynı zamanda da uygulanan ekonomik politikaların uyumunu önemli hâle getirmektedir. Küresel eğilimler dikkate alındığında ülkelerin sosyoekonomik yönden gelişmesinde AR-GE ve yenilik faaliyetlerinin itici güç olduğu görülmekte, bu doğrultuda AR-GE ve yenilik faaliyetlerine önemli teşvik ve destekler verilmekte, kaynaklar ayrılmaktadır. Ülkemizde de teknoloji geliştirme bölgeleri, araştırma merkezleri ve araştırma altyapılarında çalışan AR-GE tasarım ve destek personeline yönelik vergi teşvikleri özel sektör öncülüğünde önemli bir AR-GE ekosisteminin oluşmasına katkı sağlamıştır. Başta savunma sanayisi olmak üzere birçok sektörde ve diğer yüksek teknoloji alanlarında somut çıktılar üretilmeye başlanmış, ayrıca insan kaynağında ve AR-GE harcamalarının millî gelir içindeki payında kayda değer artış meydana gelmiştir. Ancak uygulamada karşılaşılan bazı istismalar söz konusu teşvik mekanizmasının yeniden yapılandırılmasını gerekli hâle getirmiştir. Bu kapsamda, teklifte AR-GE tasarım ve destek personeline sağlanan gelir vergisi stopajı terkin teşviki ile damga vergisi istisnasının aylık olarak asgari ücretin brüt tutarının 40 katıyla sınırlandırılması, aşan kısmının ise teşvik ve damga vergisi istisnasından yararlanmaması düzenlenmektedir.

Teklifle, verimli yatırımların desteklenmesi amacıyla yatırım teşvik belgesine yönelik indirimli kurumlar vergisi uygulamasının indirim hakkının kullanılabileceği ilk hesap döneminden itibaren en fazla 10 hesap dönemi boyunca uygulanacağına ilişkin sınırlama getirilmekte ve kurumlar vergisi indirim oranı yüzde 60 olarak belirlenmektedir.

Kanun teklifiyle, uzun süredir güncellenmeyen otomobil piyasası ÖTV matrah limitleri de yeniden ele alınmaktadır. Özel tüketim vergisine tabi motorlu kara taşıtlarında 2016 yılından itibaren vergi matrahına dayalı dilimli oran sistemine geçilmiş, 2018 yılında yapılan güncellemeyle de taşıtların vergilendirme eşiği olan matrah tutarları belirlenmiştir. Düzenlemeyle ise hâlen uygulanmakta olan fiilî oranlar aynı şekilde kanuna dercedilmektedir; öte yandan, motor silindir hacmi, elektrik motor gücü, batarya kapasitesi ve menziline göre farklı oranlar belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmekte. Böylece hem vergi uygulamasında netlik sağlanmakta hem de piyasa dinamiklerine daha hızlı yanıt verebilecek bir sistem kurulması hedeflenmektedir. Azami yüklü kütlesi 3.500 kilogramı aşmayan arazi taşıtlarının ÖTV oranı yüzde 4'ten yüzde 50'ye yükseltilmekte, kırsalda kullanılan 4x2 tipi pikap, kamyon ve kamyonet sınıflarındaki araçların ÖTV oranlarında ise herhangi bir değişikliğe gidilmemektedir.

Teklifle ayrıca, Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda yapılan değişiklikle kamu görevlilerine koruyucu giyim ve donanım malzemesi yardımı uygulamasında Sayıştayca yapılan denetimlerde usulsüzlük tespit edilen ancak konusu suç teşkil etmeyen hususlardaki idari ve mali takibatın

durdurulması ve yargılamanın kaldırılması öngörülmektedir. Buna göre, 31 Mayıs 2025 tarihine kadar kamu görevlilerine “koruyucu giyim ve donanım malzemesi” adı altında yardım yapan kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlularına idari ya da mali sorumluluk doğmaması sağlanmakta, başlamış olan işlemlerin ise durdurulması amaçlanmaktadır. Böylece uygulayıcıların iyi niyetli çabalarının soruşturma konusu yapılmasının önüne geçilmekte; yardımın amacı, kamu hizmetinin gerekleri ve denetim süreçleri arasında sağlıklı bir denge kurulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, yıllık programda, sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılmasında vergisel işlemler ve kayıt dışılıkla mücadele gelir politikasının öncelikleri olarak sayılmıştır. Vergi sisteminin temel amacı, kamu harcamalarını finanse etmek için gerekli olan gelirleri toplamaktır. Ayrıca, vergi sistemleri gelir dağılımının iyileştirilerek toplumun refah düzeyinin yükseltilmesi gibi sosyal amaçlar doğrultusunda da kullanılmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, etkin kamu hizmetinin yanı sıra, yoksul kesimlerin gözetildiği, üretimin özendirildiği, kamu harcamalarında israf ve usulsüzlüğün önlendiği, kayıt dışı ekonominin azaltıldığı ve bunlara yönelik yapısal tedbirlerin devreye konulduğu bir mali sistem öngörüyoruz. Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara köklü cevaplar hazırlayarak Türk ve Türkiye Yüzyılı’na temel olacak kalıcı ve güçlü reformları peş peşe hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Büyümenin nimetlerinden çiftimizden memurumuza, işçimizden emeklimize, esnafımızdan sanayicimize kadar her insanımızın adil ve hakkaniyetli pay almasını sağlamayı amaçlıyoruz. Dar ve sabit gelirli vatandaşlarımızın hak ettikleri sürdürülebilir sosyal, ekonomik ve insanî seviyeye kavuşturulmasını istiyoruz. Bunun için gayret göstermeye, haklı taleplerin takipçisi olmaya devam ediyoruz. Son yıllarda Türkiye, uyguladığı ekonomik reformlarla güçlü bir sanayi altyapısı geliştirmiş, ekonomik kalkınmadan savunma sanayisine, enerji ve ulaştırma altyapısından Türk dünyasıyla entegrasyona kadar birçok alanda önemli ilerlemeler kaydederek bölgesel ve küresel ölçekte etkinliğini artırmıştır. Ekonomimizin üst üste on beş yıl ve kesintisiz on dokuz çeyrektir yakaladığı yüksek büyüme başarısının arkasındaki asıl itici güç de sahip olduğumuz güçlü sanayi altyapısı olmuştur.

Savunma sanayisi alanındaki yerleşme ve millileşme politikaları bu sektördeki dışa bağımlılığı büyük ölçüde azaltmış ve Türkiye’yi ihracat yapabilen bir savunma gücü hâline getirmiştir. Ulaştırma alanında gerçekleştirilen mega projeler hem lojistik kapasiteyi güçlendirmiş hem de Türkiye’yi Avrasya bağlantısının merkezine yerleştirmiştir. Enerjide yeni keşiflerle yerli kaynakların kullanımı artırılmış, Türkiye doğu-batı enerji koridorundaki stratejik bir geçiş noktası olma konumunu pekiştirerek Avrupa’nın enerji güvenliğinde kilit rol üstlenmiştir. Bu gelişmeler, Türkiye’nin askerî caydırıcılığını artırmanın yanında, teknoloji transferi ve stratejik otonomi açısından da önemli kazanımlar sağlamış, kendi coğrafyasıyla birlikte küresel düzlemde önemli bir aktör hâline gelmesine zemin hazırlamıştır.

Türkiye’nin aydınlık geleceğinin mimarı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Cumhuriyet’tir. Türkiye ekonomisinde güven ve istikrar kuşkusuz ki doğru tedbirler yanında kararlı politikalarla sağlanabilecek, halkımızın refahını gözetken atılımlar bu şekilde mümkün olabilecektir. Türkiye için emsalsiz fırsatlar sunan yeni yüzyılda millî birlik ve beraberlikle bu fırsatı yakalayacağımıza, Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefini adım adım gerçeğe dönüştüreceğimize yürekten inanıyoruz. Terörsüz Türkiye, millî varlığımızın iç barış ve huzurumuzun ebedi güvencesi olacak, refah, güven ve huzur dolu bir geleceğin önünü açacaktır. Genç ve dinamik nüfusu, stratejik coğrafi konumu, bölgesel krizlerde üstlendiği yapıcı roller ve gelişen teknolojik altyapısı sayesinde Türkiye, yükselen bir güç, aynı zamanda geleceğin belirleyici aktörlerinden biri olacaktır.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri ve muhterem vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Heval Bozdağ'a aittir. Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 19 Temmuz, Rojava devriminin 13'üncü yılı. 19 Temmuz 2012'de Kobani'de başlayan ve tüm Kuzey ve Doğu Suriye'ye yayılan Rojava devrimi, tüm Orta Doğu halklarına bir yaşam umudu oldu. Kadın özgürlükçü, ekolojik ve demokratik bir toplumsallık capcanlı, en yalın hakikatle bizlere tüm dünya halklarına başka bir dünyanın mümkün olduğunu gösterdi. Bugün Dürzilere, Alevilere yönelik devam eden katliamlar bir kez daha kanıtlamıştır ki Rojava'nın demokratik ve ortak yaşam modeli, barışçıl bir gelecek için karanlığa karşı umut olmayı sürdürüyor. Bu onurlu devrimi ve kazanımlarını, meşalesini yakan halkları, öncülük eden kadınları, demokrasi ve özgürlük mücadelesini selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin genel gerekçesinde kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, dolaysız vergilerin vergi gelirleri içinde payının artırılması hedeflerine hizmet etmek üzere düzenlemeler yapıldığı gibi büyük cümleler var. Ekonomik istikrarı sağlama, kayıt dışılığı önleme ve vergi adaletini güçlendirme hedefleri kulağa hoş gelse de teklifin detaylarına bakıldığında milyonlarca dar gelirlinin, toplumun çoğunluğunu oluşturan kesimlerin lehine bir şey yok maalesef.

Bu teklifle Cumhurbaşkanına genişletilen yetkiler veriliyor, halkın aleyhine vergi istisnaları getiriliyor. Millî savunma ve iç güvenlik ihtiyaçlarında kullanılmak üzere alınacak kimi araçlarda ÖTV istisnası, binek otomobillerde ÖTV oranları belirleme yetkisinin tamamen Cumhurbaşkanına bırakılması gibi düzenlemelerle zaten yüksek olan enflasyon ve geçim sıkıntısıyla boğuşan halkın daha fazla yük altına gireceği görülüyor. Dar gelirli esnaf, çiftçi, vergi yükü altında zaten ezilirken büyük oranda tarımda, kırsalda küçük esnafın ve çiftçilerin kullandığı araçların ÖTV oranının yüzde 4'ten yüzde 50'ye çıkarılması da bunun en açık göstergesi ve buradan 14 milyar lira yıllık gelir etkisi öngörülmüş. Bu durum vergiyi, alınının teriyle geçinmeye çalışan emekçilerden alan mevcut adaletsiz vergi sistemini ve iktidarın ekonomik, politik tercihlerini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu kanun teklifinin gerekçesinde sözü edilen sorunların giderilmesi isteniyorsa böyle yasal düzenlemelere değil vergi sisteminde büyük bir yapısal reforma ihtiyaç vardır. Sermayeden yana olan ekonomik, politik tercihler değişmelidir. Anayasa açıkça, çok kazananın çok, az kazananın az vergi alınmasını, vergilendirme politikalarında sosyal adaletin yerine getirilmesini söyler ama gerçekte tam tersi olarak vergi gelirinin yaklaşık yüzde 65'i dar gelirli milyonlarca yurttaşta ödetilmekte. Biz, zenginleştikçe zenginleşen sermaye sahiplerine yönelik bir servet vergisi beklerken sermayedarların "vergi teşviki" ve "vergi affı" adı altında ayrıcalıklarla donatılarak vergiden muaf kalmalarına devam edilmekte.

2025 yılının Mayıs ayı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda 2024 yılının Mayıs ayına göre emekçilerin ödediği gelir vergisi gelirleri yüzde 88,4 oranında artmış. Buna karşılık şirketlerin ödediği kurumlar vergisi gelirleri yalnızca yüzde 16,6 artış göstermiş, resmî enflasyonun dahi çok altında seyrediyor. Yoksulluk sınırında ücretle çalışan bir emekçi de servet sahibi bir yurttaş da aynı oranda KDV ve ÖTV ödemekte. Örneğin, süper lüks aracı için akaryakıt alan zengin bir yurttaş ile tarımsal üretim yapan bir çiftçinin zorunlu olarak tükettiği akaryakıt için ödediği ÖTV aynıdır. Zengin ile yoksulun aynı oranda KDV, ÖTV ödediği bir sistemde adaletten bahsetmek söz konusu değil. Bu nedenle dolaylı vergiler görünürde eşit, gerçekte ise aşırı adaletsizdir. Dolaylı vergiler gelir ve servete dayalı bir esasa dayanmadığı için yoksulu da zengini de vergi yükümlülüğü bakımından eşitlemekte, dolayısıyla var olan eşitsizliği büyötmektedir. Türkiye'de sosyal ve ekonomik adaleti esas alan servete dayalı ve artan oranlı bir

vergileendirme politikası yoktur. Türkiye'nin vergi yükü servet sahibi zengin azınlığın değil evinin mutfak ihtiyacını karşılayamaz, kirasını ödeyemez hâle gelen ve açlık sınırı altında ücret ve aylıklarla borçlanarak yaşamaya mecbur bırakılan milyonlarca dar gelirli yurttaşın sırtındadır.

OECD karşılaştırmalı analizleri Türkiye'nin mal ve hizmet üzerinden alınan vergilerde 38 OECD ülkesinin ortalamasının üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır. 2021 yılında Türkiye oranı 42,1 iken, OECD ortalamasında 32,2'dir. 2022'de ise Türkiye'de yüzde 43,9; OECD ortalaması ise 31,4 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında Türkiye'de dolaylı vergilerin vergi gelirleri içindeki payı yüzde 43,1 iken, bu oran OECD ülkeleri ortalamasında 32,5'tir. OECD, Türkiye'yi en adaletsiz vergi sistemi olan ülkeler arasında sıralamaktadır.

AKP iktidarının vergi politikaları dar gelirliyi vergiye boğarken büyük sermayeyi vergi yükümlülüğünden özgür kılmak şeklinde somutlaşmıştır. Servet ve büyük sermaye sahiplerine başta denetimsizlik aracılığıyla olmak üzere çeşitli istisna, muafiyet ve vergi afları aracılığıyla vergiden kaçınma alışkanlığı kazandıran AKP iktidarı, bu tercihleriyle ülke kamuoyuna “vergi yüzsüzleri” kavramını da kazandırmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışından bu yana 42 tane vergi affı düzenlemesi yapılmış, 2000 ile 2025 yılları arasında 15 adet af kanunu çıkarılmış yani yaklaşık iki buçuk yılda bir vergi affı düzenlemesi yapılırken bunun 15'i AKP döneminde yapılmış. Akaryakıttan otomobile, alkolden elektronik eşyaya, temizlik ürünlerinden cep telefonuna kadar çok geniş bir tüketim kaleminde ÖTV uygulanarak yurttaşın cebine doğrudan yük bindiren kolay vergilere yönelinirken sermayeye vergi muafiyetleri ve istisnalarıyla bu açığın yükü de yıllardır yoksulun sırtına bindirilmiştir.

Türkiye vergi sisteminin adaletsizliğinin göstergelerinden biri de vergi harcamalarıdır. Vergi harcamaları şeffaf değil, hangi sektörlerin, hangi ölçütlerle desteklendiğine dair yeterli bilgi yok. Yüksek kârlılığa sahip sektör, kurum ve kişilere tanınan vergi teşvikleri gelir dağılımını daha da bozmakta ve ayrıca kamu kaynaklarının adil olmayan bir şekilde yeniden dağıtılmasına yol açmaktadır. 2025 bütçesinde 3 trilyon 5 milyar TL vergi harcamasının gerçekleşmesi öngörülmekteydi. Bu rakam 2025 yılında toplam bütçe gelirinin yani 12 trilyon 800 milyar liranın yüzde 23,5'inden vazgeçilmesi anlamına gelmektedir. Bu durum iktidarın 2025 yılı içinde toplamayı düşündüğü gelirlerinin dörtte 1'inden sermaye lehine vazgeçmesi anlamına geliyor.

Bir diğer adaletsizlik de düşük tutulan vergi dilimleri nedeniyle emekçilerin gelirlerinin büyük bir kısmını vergi olarak vermek zorunda kalmaları. Bakın, yüzde 35 vergi dilimi. Aile hekimleri her gün iki saat, ebe hemşireler ise bir buçuk saat sadece vergi ödemek için çalışıyorlar; bu yüzden aylarca emekçinin sırtındaki bu yük nedeniyle “Vergide adalet istiyoruz.” eylemleri yaptılar, tüm hak taleplerine olduğu gibi buna da kayıtsız kaldınız.

Sayın vekiller, gerçekten vergi adaletinin sağlanması isteniyorsa emekçiler, dar gelirli, emekliler, küçük esnaf, çiftçiler, kadınlar lehine kapsamlı ve radikal bir vergi reformu yapılmalıdır. Vergiler yalnızca devletin gelir araçları değildirler, aynı zamanda bir toplumun adalet anlayışının da göstergesidirler. Türkiye'de ÖTV başta olmak üzere dolaylı vergi oranlarının yüksekliği ekonomik eşitsizliği derinleştirmiştir. Eşitlikten yana bir ekonomik düzenin ilk adımı vergi yükünün hakkaniyetli bir şekilde paylaşılmasından geçmektedir. Vergi yükünün dağılımında adaleti sağlamak, herkesin vergiye katılımını sağlamak için vergi tabanını genişletmek, “az kazanan az, çok kazanan çok” temelindeki vergi politikalarının hayata geçirilmesi zorunludur. Vergi sistemi tarafsız, adil, uygulanabilir ve kimseye ayrıcalık sağlamayan bir nitelik taşınmalıdır. Vergi, harcamadan değil, kazananın alınmalıdır. ÖTV, KDV gibi dolaylı vergiler kaldırılmalı veya sembolik bir orana taşınmalı, bunların yerine servet vergisi getirilmeli ve kurumlar vergisi oranı yükseltilmelidir.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Gülcan Kaçmaz Sayyigit.

Buyurun Sayın Sayyigit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ekranları başında bizi izleyebilen cezaevindeki tüm yoldaşlarımı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Rojava devriminin 13'üncü yılındayız. Bu devrim, şüphesiz, Kürtlerin ve diğer bölge halklarının, kadınların ve gençlerin öncülük ettiği bir devrim. Rojava devrimi, El Nusra'dan IŞİD'e uzanan karanlığın kadınların öncülüğünde parçalandığı; Kürt, Arap, Türkmen, Hristiyan, Müslüman halkların el ele vererek "Orta Doğu'da başka bir yol mümkün." dediği bir Rönesans hamlesi olarak karşımıza çıktı. Özellikle Lazkiye'de Alevi sivilere yönelik katliamlar, Süveyda'da Dürzilere yönelik tehditler de Rojava devrim paradigmasının Suriye'de yegâne çözüm olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Bu vesileyle, Kobani'de çocukların yüzünü güldürüp aydınlığı büyütmek isterken on yıl önce, 20 Temmuzda Suruç'ta katledilen 33 düş yolcusunu da saygıyla anıyorum, onları asla unutmayaacağımızın altını da buradan bir kez daha çiziyorum. Rojava tüm insanların umududur, tüm insanlığın onurudur; insanlığın onurunu kurtaranlara buradan binlerce kez selam olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bilindiği üzere, son birkaç ayda Plan ve Bütçe Komisyonunda birçok torba teklif üzerinde çalıştık, uzmanlık isteyen düzenlemeler ısrarla ilgili ihtisas komisyonlarına maalesef gönderilmedi çünkü on beş yıldır siyasi iktidarın torba teklif inadıyla karşı karşıyayız. Maalesef siyasi iktidarın yasama kalitesi gibi bir derdi yok, yurttaşın ve müteşebbislerin sorunlarına kalıcı bir çözüm bulma gayreti hiç yok. Geçmiş yasama dönemlerinde arzu ettiğimiz bir yol ve yöntem benimsenmedi, umut ediyor ve bekliyoruz ki en azından 1 Ekimden sonra torba tekliflerin olmadığı bir yasama sürecini hep birlikte görelim.

Sayın milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeye başlandığında bundan ne murat edildiğini de dinledik orada. Teklifte kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması gibi hedefler bizlerle paylaşıldı. AKP iktidarında bu hedeflerin pek iddialı hedefler olduğunun da altını çizmek gerekiyor çünkü vergi sistemi bir torba teklifle çözülemeyecek ölçüde yapısal sorunlara sahip. Diğer bir nokta ise Türkiye'de adaletsizliğin derinleştiği yerlerin başında vergi sisteminin geldiğidir, bu sorunu yaratan da elbette icra makamıdır, her zaman sermayeden yana saf tutarak emekçinin alın terini doğrudan veya dolaylı vergilerle sömüren kapitalist modernite anlayışıdır.

Bugün ülkenin en temel sorunlarından biri vergi adaletsizliği olarak karşımıza çıkmakta çünkü verdiği emeğin karşılığını alamayan, aldığı ücretle hayat pahalılığının üstesinden gelemeyen milyonların yaşadığı bir ülkeyiz. Elbette Anayasa'ya göre vergi bir yurttaşlık ödevi olabilir hatta iktidar ve sermaye sahipleri bundan bir eşitlik hikâyesi de çıkarabilirler ama adalet ve hakkaniyet olmadığı ölçüde her eşitlik söylemi eşitliği sağlayamaz. Bu sebeple, vergi ödeviyle ilgili Anayasa maddesinde geçen "mali gücüne göre" vurgusu es geçilemez derecede önem arz etmektedir. AKP iktidarı Anayasa 73'ü doğru okuyup anlamak zorunda ama AKP ne yapıyor biliyor musunuz? "Herkes" sözcüğünü okuyup bir es verdikten sonra "vergi vermekle yükümlüdür" kısmını da hızlıca okuyuveriyor. Böylece, aradaki "mali gücü" kıstası yok sayılıyor ve görünmez kılınıyor çünkü Hükûmette "çok kazananın çok, az kazananın az vergi alınması" diye bir dert maalesef yok. Bu sebeple, altını çizerek söylemek gerekirse Türkiye halkları AKP'nin bilinçli, politik tercihlerinin mağdurudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin bölgesel eşitsizlikleri ve teşvikleri içeren ilgili maddesi yani 19'uncu maddesi, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan görüşmeler sırasında iktidar üyesi bazı vekillerin söyledikleri "bölgesel eşitsizlik" gerçeğine nasıl çarpık bir mantıkla yaklaştıklarını

da tekrar net bir şekilde ortaya koymuştur. Çünkü Komisyonunda AKP’li üye açıkçası şunu diyebilmiştir, cümlelerini tutanaktan olduğu gibi okuyacağım: “Aynı işi diyelim ki biz doğuda, güneydoğu illerinde, Doğu Anadolu illerinde yaptırmamız lazım.” Biz tepki gösterdikten sonra Karadeniz’i de buna dâhil ediyor, “Karadeniz’i de ekleyelim.” diyor. Yani “Teşvikleri verirken sektörel bazda teşvik vermemiz gerekiyor.” diyor. Devamında da “Seçici olmalıyız.” derken de ekseriyeti Kürtlerin yaşadığı bölgelere yatırımın götürülmesinin ülkenin büyümesi anlamına gelmediğini de ifade ediyor. Dolayısıyla geri dönüşüm sektöründe hâlihazırda teşvikte 3’üncü bölgede yer alan bir kentte zaten yatırımlar, işletmeler, fabrikalar ve benzeri varken teşvik sisteminde en son sırada yer alan 5’inci ve 6’ncı bölgelerde olan ve Kürtlerin yoğun yaşadığı illere geri dönüşüm sektörü yatırımı yapılmaması gerektiğine ilişkin sözler çarpık ve adaletsiz bakışı ve aklı tekrar tekrar ortaya çıkarmaktadır. Oysa Türkiye Cumhuriyeti’nin yüz yılı aşan tarihine baktığımızda bölgesel eşitsizlik makasının giderek açıldığını, devletin merkezi yapısının ekonomi politikalarına da sirayet ettiğini açık bir şekilde görebiliyoruz. Bölgesel gelişmişlik, istihdam ve işsizlik oranları, kamusal hizmetlere erişim ve yatırım olanaklarından faydalanma oranları kıyaslandığında on yıllar boyunca istikrarlı şekilde devam eden bir sonuç da ortaya çıkmıştır. Kürt sorununun ekonomik boyutu bölgesel eşitsizlik gerçeğiyle de kendisini fazlasıyla hissettirmektedir. Kürtlerin yoğunlukla yaşadığı iller bilinçli bir devlet politikasıyla geri bırakılmıştır. Bölgesel eşitsizlikler Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca bilinçli bir şekilde ekonomik, politik bir tercih olarak uygulanan politikaların neticesinde günümüze kadar gelerek derinleşmiş. Kürtlerin yine yoğunlukla yaşadığı coğrafyanın geri bırakılması, Şark Islahat Planı’ndan umumi müfettişliklere, OHAL uygulamalarından kayyumlara kadar devam eden bir sürekliliği de ortaya koymaktadır. Tarihsel izlekte Kürt sorununun demokratik ve eşitlikçi bir çözüme kavuşmamış olması teritoryal hiyerarşiyi sürdüren, ret ve inkâra dayalı güvenlikçi politikaların tamamıyla bir sonucudur. Hâl böyle iken “Doğu ve güneydoğu illerine teşvik sistemi temelinde yatırım yapılmasın, o yatırım hâlihazırda zaten ülkenin batısında var.” anlayışı ve söylemini bizler DEM PARTİ olarak asla ve asla kabul etmiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de vergi sisteminin en önemli karakteristik özelliği toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliği derinleştirmesi olarak da karşımıza çıkıyor çünkü istihdamda toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklere, daha düşük ücretli ve güvencesiz işlere, esnek ve kayıt dışı çalışma koşullarına, cinsiyet temelli ayrımcılıklara maruz kalan, ekonomik açıdan kırılgan koşullara mecbur bırakılan kadınlar, vergi sisteminde de toplumsal ve ekonomik kadın eşitlikçi perspektifinin yokluğuyla adaletsizlikten ciddi oranda payını almakta. Dolaylı vergiler ekonomik açıdan gittikçe güvencesiz hâle gelen ve yoksullaşan kadınlar için eşitsizliği maalesef katlamakta, adaletsizliği de sistematik bir hâle getirmekte. İstihdamda olmamakla birlikte ev içinde emek üreten kadınlar ev ve geçim ekonomisi bakımından yarattıkları değere karşılık vergi sisteminde destek ve teşvikler bakımından yok muamelesi görmektedir. Yine, ev içi emek gösteren kadınlar için vergi sisteminde düzenlenen destek veya teşvik mekanizmaları da bulunmamakta. Temel gelir desteği ya da sosyal destekler aracılığıyla güvence sağlanmayan kadınlara ekonomik yoksulluk dayatılmakta, kadınlar sistematik bir yoksulluğa maruz bırakılmakta. Bu noktada hem temel tüketim gruplarında yapılan harcamalarda hem de kadınlar açısından zorunlu tüketim malzemeleri için yapılan harcamalarda ödemek zorunda kalınan dolaylı vergiler kadınlar için daha büyük bir vergi yükü anlamına gelmekte.

DEM PARTİ olarak tüm haklı talep ve önerilerimize rağmen kadın hijyen ürünlerindeki ve kadınlar için zorunlu olan tüketim kalemlerindeki yüksek KDV oranlarının uygulanmasına maalesef iktidar tarafından devam edilmekte, zorunlu tüketim kademelerindeki vergi yükünün ortadan kaldırılması yönündeki taleplere de kulak tıkanmakta. Bu sebeple, ısrarla biz kadınlar, kadınlara yönelik uygulamaların politik ve ideolojik olduğunu söylüyoruz çünkü ortada siyasi iktidarın politik bir tercihi var. Buna karşı biz

kadınlar olarak her yerde dayanışmayı büyüterek “...”⁶ sloganı altında buluşacağız ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini büyüten politikaların tam karşısında durmaya devam edeceğiz.

Vergide adalet kadar yaşamda özgürlük, toplumda demokrasi ve ülkede barış, milyonların arzusu olarak karşımıza çıkmakta. Orta Doğu’da yaşananlar, bölgemizde büyüyen riskler, herkesi sorunlara yeni bir bilinç düzeyinden bakmaya da zorlamaktadır. Dolayısıyla, bugün yüz yıllık süreçte ortaya çıkan sorunların eski bilinç düzeyiyle çözülmeyeceği de açık ve net bir şekilde ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım, lütfen

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Devleti yöneten akıl ile demokratik muhalefet aktörleri arasındaki konsensüs halkların onurlu ve kalıcı barışa duyduğu özlemi de hâliyle büyütmede. Özellikle barış ve demokratik toplum çağrısının etkileri de düşünüldüğünde, tüm halkların, tüm inançların, tüm renklerin bir arada yaşayacağı iklimin ne kadar mümkün olduğu da anlaşılmıştır. Kürt meselesinin çözülmesiyle, barış ve demokratik toplumun inşasıyla kazanan yaşamın ta kendisi olacaktır ve bizler bunu mutlaka ama mutlaka başaracağız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Cavit Arı.

Buyurun, lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Nezaketi, demokratlığı, bilgi birikimi, hoşgörüsüyle örnek bir siyasetçi, değerli bir gazeteci, önceki dönemlerden Genel Başkanımız Sayın Altan Öymen’i kaybettik. Kendisine Allah’tan rahmet, CHP örgütlerine ve ailesine, tüm sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Kanun teklifi içerisinde gerek Cumhurbaşkanına gerek Bakanlar Kuruluna verilen ucu açık yetkilerle Anayasa’ya açıkça aykırı olan düzenlemeler bulunmakta. Plan ve Bütçe Komisyonunda bu maddeler yönünden ayrı ayrı, detay şekilde Anayasa’ya aykırılıkları ileri sürdük. AKP’nin genel alışkanlığı “Kanun çıksın, uygulansın, bir süre sonra Anayasa Mahkemesi iptal ederse etsin çünkü iptal edinceye kadarki geçecek sürede ve hatta Anayasa Mahkemesinin idareye düzenleme yapması yönünden son dönemlerdeki genel uygulamasıyla verecek olduğu dokuz ay ya da bir yıl gibi süreler içerisinde nasıl olsa bu kanunu uygulayarak istediğimiz sonucu alırız.” mantığı üzerinden devamla Anayasa’ya aykırı bu düzenlemelerde ısrar ederek bu kanun tekliflerini buraya getirmiş durumdalar.

Değerli arkadaşlar, Meclis kapanacak, tatile girecek ancak siz apar topar zeytin yasasını çıkardınız ve bu zeytin yasasıyla toplumların vicdanını yaraladınız. Ayrıca, ÇED raporu süreciyle ilgili çok önemli bir düzenlemeyle idari sistemin en temel kuralı olan, idareye verilen bir talepte yapılan müracaatta iki ay gibi bir süre içerisinde eğer bir cevap verilmezse idare o talebi reddetmiş sayılır temel kuralı var iken siz ÇED süreciyle ilgili, ilgili bakanlıklara ve idarelere yapılan müracaatlarda üç ay, artı bir ay, toplam dört ay süre içerisinde eğer bir cevap verilmez ise o talebin kabul edilmiş sayılmasına dair kanun çıkararak çevreyle ilgili gerçekten çok önemli bir tehdit içerikli kanunu buradan geçirmiş bulunmaktasınız. İşte, aslında vatandaş sizden zeytin yasasıyla ilgili düzenleme yapmanızı değil kendi sorunlarını bir an evvel çözecek düzenlemeler yapmanızı beklemekteydi. Bunlar arasında en önemlisi vatandaşlarımızın, işte, esnafımızın, çiftçimizin, emeklimizin, işçinin, işsiz, herkesin bu toplumda özellikle kamuya -işte, başta Maliye, SGK olmak üzere- çiftçimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine, Ziraat Bankasına borçları, esnafımızın yine esnaf kredi borçları; kısacası, işte kredi kartı borcu, tüketici kredi borcu gibi yani toplumun her kesiminin ödemekte zorlandığı ve hatta ödeyemediği borçları ve bu sebeple de çok sayıda icra dosyalarının açılması nedeniyle artık o dosyalardan icra dairelerine girilemez döneme geldiğimiz bugünlerde vatandaşımız bir yapılandırma beklemekte. Meclis kapanmadan esasen bu konuların çözülmesi ve zorda olan vatandaşın nefes alabileceği bir yapılandırmanın düzenlenmesi gerekir idi, siz başka tercihlerde bulundunuz.

⁶ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu düzenleme içerisinde şöyle bir madde var: “Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönettiği ve temsil ettiği mazbut vakıfların mülkiyetinde bulunan taşınmazların satışında KDV muafiyetinin getirilmesi.” Şimdi ben soruyorum: Bu KDV muafiyetini getirmekteki amacınız nedir? Yani şimdi, vakıflara ait çok önemli, çok değerli, çok kıymetli bir taşınmazı bu kanun teklifini buraya getirenlerden birileri satın mı alacak da bu KDV muafiyeti getirilmekte? Bunun kamuoyuna açıklanması gerekir. KDV muafiyeti demek bedelinden yüzde 20 ucuza satılması demek. Vakıflara ait taşınmazın yüzde 20 ucuza satılmasının kamuda genel vatandaşın menfaatine olacağını hiç düşünmüyorum. Burada çok kıymetli bir taşınmazın ya da taşınmazların birilerine satılma ihtimali var. Bu düzenlemenin adrese teslim getirilmiş bir düzenleme olduğunu düşünmekteyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, Vakıflar İdaresine defalarca buradan çağrıda bulundum, defalarca; Antalya’da yaşanan bir soruna çözüm bulun dedik. Antalya’da Muratpaşa ilçesinde Kızıllık ve Yeşildere Mahallesi’nde vatandaşlarımız çok önemli bir sorun yaşıyor. Vakıflar İdaresi bu sorunu çözmek yerine satacak olduğu taşınmazdaki KDV’yi kaldırmakla meşgul ama gelin görün ki Antalya’da Kızıllık Mahallesi’nde bulunan ve en az üç nesildir, yüz yıla yakındır hayatını orada geçirmiş olan vatandaşımız, dedesinden babasına, torununa orada yaşayan vatandaşımız bugün kendi mülküymüş gibi yaşadığı o taşınmazlardan, evinden barkından çıkarılma tehdidiyle karşı karşıya. Vakıflar ile vatandaş arasındaki uzun yıllar süren davanın Vakıflar İdaresi lehine sonuçlanmasıyla vatandaş o mülklerinde artık bir kiracı ya da işgalci durumuna düştü. O nedenle, kendilerine ihbarlarla o mülklerden çıkma yazıları gönderilmeye başlandı. Vatandaşımız huzursuz ve çaresiz. Buradan Vakıflar İdaresine bir kez daha sesleniyorum: 4706 sayılı Yasa’yı uygulayın ve oradaki vatandaşın kullandığı arazileri Muratpaşa Belediyesine devredin, Muratpaşa Belediyesi de o taşınmazları beş yıl süreyle yapacak olduğu taksitlendirmeye vatandaş devretsin, satsın ve bu mağduriyet giderilsin. Kızıllık halkının sonuna kadar yanında olduğumuzu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, daha biraz önce burada “zeytin yasası” olarak bilinen yasa teklifi onaylandı, AKP ve MHP oylarıyla kabul edildi. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu yasa içerisinde özellikle acele kamulaştırmayla vatandaşın mülkiyet hakkının tehdit edildiği defalarca söylendi. İşte, bu, sadece zeytinlik alanlarda değil bakın, örneğin, Antalya’nın Kumluca ilçesi Çaltı mahallesinde nar bahçesi olarak vatandaşın ektiği diktiği ve oradan elde ettiği gelirle hayatını idame ettiği taşınmaz hakkında GES projesi nedeniyle Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle acele kamulaştırma kararı alınmıştır. Orada GES firması bir taşınmazı satın almış, yanındaki taşınmazla ilgili de Cumhurbaşkanlığı acele kamulaştırma kararı almıştır. Bir taraftan zeytinlere saldırıyorsunuz, bir taraftan ekili dikili bahçelere, tarım alanlarına saldırıyorsunuz; işte, burada da nar bahçelerine acele kamulaştırmayla vatandaşın arazisine el konulmakta. Bu düzenlemeden, bu el koymaktan vazgeçin, vatandaşın oradaki alın terine el koymaktan vazgeçin, Çaltı’da bulunan vatandaşımızı mağdur etmeyin diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, AKP yargısı şöyle davranıyor: Artık iktidar adına görevlendirilmiş hâkim, savcı genel, hepimizin bildiği bir yargının temsilcisi gibi değil iktidarın oradaki görevlisi gibi davranmakta ve o davranışında tarafgir olduğunu da açıkça hissettirir tutum ve davranış içerisinde girmekten de hiç çekinmiyor. Yani o hâkim ve savcı “Ben adaleti temsil etmek üzere buradayım.” diyeceği yerde “Ben AKP’nin memuru gibi davranmak için buradayım.” hissiyatını vermekten çekinmez vaziyette. İşte, siz yargıyı bu hâle getirdiniz, yargı sizin elinizde iktidarın bir sopası hâline geldi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kamuoyunda tüm vicdanları sızlatan bir uygulamayı ısrarla sürdürüyorsunuz. Bakın, Beylikdüzü Belediye Başkanımız Murat Çalık Adli Tıp Kurumuna daha birkaç gün önce gönderildi, muayene işlemleri gerçekleştirildi ama yapılan bu muayeneleri yeterli görmediniz, tekrar Adli Tıp Kurumuna gönderilme kararı alındı. Lenfoma şüphesiyle geçtiğimiz günlerde ameliyat edilen tutuklu Belediye Başkanımız, hakkında yapılan tüm bu tetkikler varken -ve hatta hayati tehlike taşıdığı

hâlde- bir an evvel tutuksuz yargılanması gerekirken tutukluluğu devam etmekte. Sizleri, iktidarı vicdanlı davranmaya davet ediyorum. Bakın, Belediye Başkanımız hayati tehlike altındadır ve bir an evvel sağlıklı ilgili gerekli müdahalelerin yapılması zorunludur ve bir an evvel tahliye edilmelidir.

Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu hakkında hâlâ bir iddianame yoktur ve kendisi hakkında delil bulunmadığı için de delil uydurabilmek için her yolu denemektesiniz ve bu anlamda da her hafta birilerini gözaltına alan sizi tüm toplum artık bir anlamda ciddiye almadan izlemekte.

Adana deyince akla Zeydan Karalar gelmekte, Zeydan Karalar deyince de Adana. Belediye Başkanımız on bir yıl önce var olduğu iddia edilen bir meseleden dolayı -ki böyle bir iddianın varlığı bile söz konusu değil- bugün haksız ve hukuksuz bir şekilde tutuklanmış durumda. Bu uygulamaların hepsi AKP iktidarının yanlı ve taraflı bir yargı yaratmasından kaynaklanmakta

Değerli arkadaşlar, geçen hafta yaşadığımız yargı uygulamalarının bir örneğini size kısaca anlatmak istiyorum. Manavgat ilçesinde Cumhuriyet Halk Partisi ile AKP'li ve MHP'li Meclis üyelerinin arasındaki fark 6 ve yapılan operasyon sonucu 7 Meclis üyesi tutuklandı. Fark 10 olsaydı herhâlde 11 kişi tutuklanacaktı. 7 Meclis üyemiz tutuklandı, özellikle 6'sı hakkında hiçbir delil olmadan, hiçbir isnat olmadan ama uydurma gerekçelerle verilmiş bir tutuklama kararı var. Bu arkadaşlarımız istifa etti. İstifa eden bu arkadaşlarımızın asil olarak göreve davet edilmesi görevi, isim bildirme görevi İlçe Seçim Kurulunda. İlçe Seçim Kuruluna ilk 2 yedek bildiriliyor, yarım saat içinde isimler İlçe Seçim Kurulu tarafından Belediyeye bildiriliyor. Sonrasında 4 isim bildirilecek; bildirecek olan hâkime bir uydurma itiraz var, hâkim karar veremiyor. O gün karar veremedi, ertesi gün karar veremedi, üçüncü gün Yüksek Seçim Kurulundan yapılan talebe istinaden 2 karar gelir. Birinci karar şu: "İlk bildirilen 2 ismin geri alınması söz konusu mu?" diye soran hâkime "Hayır, sizin bildirmiş olduğunuz o görevlendirme devam edecektir, geri alamazsınız." şeklinde Yüksek Seçim Kurulu kararı var. İkinci kararda "Sizin göreviniz sadece isim bildirmektir, yorum yapmak değildir." der ve 4 ismin derhâl bildirilmesine dair karar verir. Peki, ne olur? Saat 16.00 gibi gelen bu karara bir an evvel karar vermesi gereken hâkim, rapor alır ve bu kararı imzalayamaz. Yerine gelen hâkim ne yapar? Yerine gelen hâkimin kendisine saat 15.00 gibi dosya verilir, "16.30'da evde inceleyeceğiz." diyerek evine gider ve sonrasında saat 24.00'te ancak bir zahmet gelir ve beş dakika içinde yapması gereken işlem için bizleri, Manavgat kamuoyunu tam altı saat bekletir ve sonrasında 4 ismi bir zahmet bildirir. Peki, ertesi gün ne olur? Bu istifalardan bir tanesinin istifasını geri aldığı gerekçesiyle hızlı bir şekilde o istifasını geri alan kişinin geri alma gerekçesiyle yedekten gelen üyenin üyeliğini iptal kararı alır. Yani sizin yargınız işte böyle bir yargı. Ve Yüksek Seçim Kurulu kendisine tokat gibi bir cevap verir, gecenin 03.06'sında verdiği o kararı iptal eder. Bu hâkimde hiç mi utanma olmaz ki Yüksek Seçim Kurulunun vermiş olduğu bu 2 karara rağmen bu kararı nasıl verir sizlere soruyorum; sizin yarattığınız o yargıya, o hâkime soruyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, işte böyle bir yargıyla biz mücadele ediyoruz. Sizin yarattığınız bu yargı, muhalefeti kendine neredeyse hasım gören bir yargı hâline geldi. Böyle bir hâkim olamaz; Yüksek Seçim Kurulunun çok açık, çok net kararına rağmen beş dakikalık işi altı saat, yedi saat uzatan hâkim olamaz. Buradan sizlere sesleniyorum: 5 meclis üyemiz -dün 1'i tahliye edildi- haksız ve hukuksuz bir şekilde orada tutuklu bulunmakta. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna buradan sesleniyorum: O haksız tutuklamaları veren hâkimlerin kararlarının incelenmesini talep ediyorum. Saygın ve ekonomik anlamda hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Manavgat'ın en seçkin insanları şu an tutuklu bulunmakta. Gerçekten vicdanlar yarananmış durumda. Buradan tekrar söylüyorum: O kararların bir an evvel incelenmesi ve tahliye kararlarının verilmesi gerekir.

Antalya'nın yerel TV'sinin sahibi, Antalya'nın en önemli yerel kanalının sahibi "Alacağını bir otelden alacaksın." denmesi üzerine yapmış olduğu programın, yapmış olduğu etkinliğin ücretini almış, ücretini aldı diye tutuklu. Bakın, bu nedenle tutuklanmış bir iş adamı var şu an Antalya'da, bir televizyon sahibi var Antalya'da. Bunların hepsi bir baskı yaratma, hepsi tehdit yaratma adına verilmiş kararlar.

Değerli arkadaşlar, Belediye Başkanımız Sayın Muhittin Böcek vatandaşların arasında yaşanabilecek bir ihtilafta vatandaş mahkemeye, savcılığa gitse, müracaat etse savcılığın almayacağı bir dilekçeden, alsa bile ertesi gün takipsizlik vereceği bir meseleden dolayı tutuklu bulunmakta. Bugün neredeyse on beş gündür Antalya'nın Büyükşehir Belediye Başkanı haksız ve hukuksuz bir karar nedeniyle tutuklu bulunmakta. Biz bir an evvel kendisinin tahliye edilmesini bekliyoruz. Geçtiğimiz yıllarda yaşadığı ciddi bir sağlık sorunu var, o sağlık sorununun tekrarlanma ihtimaline binaen kendisinin bir an evvel tahliye edilmesini, olmadığı takdirde adli kontrol hükümlerine göre serbest bırakılmasını ya da en fazla belki de ev hapsiyle sürecin devam etmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

CAVİTARI (Devamla) - Çünkü hakkındaki iddialar kesinlikle cezai bir soruşturmayı gerektirmeyecek konular. Böyle bir konudan Belediye Başkanımız tutuklanmış durumda ama “Esas tutuklanma gerekçesi nedir?” derseniz Sayın Başkanımız “Bizler, tüm CHP’li belediye başkanlarımızla, halka dokunan, milletin parasını millete harcayan hizmetlerimizle Türkiye haritasını kırmızıya boyadık; iktidara yürüdüğümüz bir dönemde kumpaslarla tutsak edilerek başarılarımız sözde iftiracılarla halkımız nezdinde silinmeye çalışılmaktadır.” diyerek halkımıza düşüncelerini mektubuyla paylaşmış durumda. Biz belediye başkanımızın bir an evvel tahliye edilmesini bekliyoruz ve yüz sekiz günlük yoğun hastalık döneminde Azrail kendisini yenemedi, AKP yargısı hiç yenemeyecek diyor, hepinize saygı ve sevgiler sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Şahıslar adına ilk söz Sayın Mustafa Erdem’e ait.

Buyurun Sayın Erdem. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli yurttaşlarımız; görüşülmekte olan teklif üzerine şahsım adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, hayatını kaybettiğini büyük bir üzüntüyle öğrendiğimiz eski Genel Başkanımız, gazeteci yazar, kıymetli insan Altan Öymen’e Allah’tan rahmet; büyük CHP aileme, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyorum.

Yine buradan bir isyanımı dile getirmek istiyorum: Seçilmiş bir Belediye Başkanı olan ve hukuksuz bir şekilde tutuklu bulunan Murat Çalık aylardır ağır sağlık sorunlarıyla boğuşuyor. Mevcut sağlık durumunun cezaevi koşullarında tedavi edilemeyecek kadar ciddi olduğu ortada ama bu iktidar tüm dünyanın gözü önünde bu insana işkence çektiyor. Adli Tıp süreci durmadan uzatılıyor. Günden güne eriyip giden Başkanımız hastanede mahkûm koğuşunda tutuluyor. Annesi, ablası dışarıda yaşlı gözlerle feryat figan ediyor. Anne kendisi hasta ama çocuğunun sağlığı için sabahlara kadar hastane kapısında bekliyor, “Oğlumu kaybetmek istemiyorum, gözümün önünde eriyor.” diyor. Bir anneye bunu yaşatmak insanlık mıdır değerli arkadaşlar? Sizde hiç vicdan yok mu? Sizin hiç adalet anlayışınız kalmadı mı? Sizin anneniz yok mu değerli arkadaşlar? Yargıyı siyasetin sopası hâline getirerek hukuksuz uygulamalarla aklınız sıra Cumhuriyet Halk Partili belediyelere diz çöktürmeye çalışıyorsunuz. Biz Mustafa Kemal Atatürk’ün partisiyiz; biz yedi düvele diz çökmemişiz, size mi diz çökeceğiz! Haydi oradan! (CHP sıralarından alkışlar) Buradan Adalet Bakanlığına sesleniyorum; bu ülkenin savcılarına, hâkimlerine sesleniyorum: Murat Çalık bir an önce serbest bırakılmalı ve tutuksuz yargılanmalıdır. Bu yapılan adaletsizliktir, vicdansızlıktır, insan haklarına da aykırıdır.

Değerli arkadaşlar, kısa adı “Türk Parasının Kıymetini Koruma” olan kanun teklifi üzerinde görüşüyoruz. Komisyon da iktidar mensubu arkadaşlara söylemişim, bu teklifin adını duyunca içimden

bir gülme geldi. Allah aşkına cevap verin, siz bu ülkede yandaşların hakkı dışında, sermayenin çıkarı dışında neyi korudunuz da Türk parasının kıymetini koruyacaksınız? Sizin ülkeyi yönettiğiniz yirmi üç yıllık ekonomik tabloda Türk parasının değeri de ortada, insanlar yoksullukla boğuşuyor; emekli, asgari ücretli, kamu emekçisini evine ekmek götüremez, pazara çıkamaz hâle getirdiniz. İnsanların cebine giren parayı Antalya sıcaklığında kalmış dondurma gibi erittiniz. “Ben ekonomistim.” dediniz, “İrrasyoneliz.” dediniz, “Nas dururken sana bana ne oluyor?” dediniz, “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dediniz, milleti açlığa mahkûm ettiniz. Bugün bu ülkede açlık sınırı 26.115 lira, buna karşın emekli maaşı 16.881 lira, asgari ücret ise 22.104 lira. Böyle mi koruyacaksınız Türk parasını?

19 Mart demokrasi darbesinin bu ekonomiye maliyeti ortada. İki yıl boyunca âdeta kapı kapı dolaşarak biriktirilen Merkez Bankası döviz rezervlerinde 60 milyar doları aşkın erime yaşandı. Faiz indiriyoordunuz, faizleri yükselttiniz; 19 Mart öncesi 39 lirayla seyreden euro kuru bugün 47 liraya yükseldi, vatandaşın cebindeki paranın alım gücü kalmadı.

Bakın, iktidar mensup arkadaşlar, siz çarşıya pazara çıkmaktan kaçtığınız için bilemezsiniz ama zeytin talanı yasasının yılmaz savunucusu, sermayenin sözcüsü Sayın Varank kazayla Ankara’da pazara çıktı; o biliyor pazar fiyatlarını, kendi bir şey diyemedi ama etiketleri mutlaka okumuştur. Vatandaş çocuğuna meyve alamıyor, meyve.

Değerli arkadaşlar, siz Türk parasının kıymetini korumak istiyorsanız sizin yapacağınız tek şey sandığı vatandaşın önüne getirmek. Meclis tatile girerken görüştüğümüz bu torbada da vatandaşın yaşadığı sorunlara yönelik hiçbir şey yok. Vatandaşın dışından tırnağından artırarak aldığı araca vergi artırımı var. Bakın, 2025 yılının ilk altı ayında yurttaşlar toplamda 4 trilyon 771 milyar lira vergi ödemiş ama hâlâ “Nasıl fazla vergi alırsınız?”ın peşindesiniz. Ne var bu torbada? Öve öve bitiremediğiniz Uzay Ajansının bütçesinden 2,4 milyar TL’ye yakın kaynağın Savunma Sanayii Destekleme Fonu’na aktarılması var.

Ben buradan yurttaşlarımıza seslenmek istiyorum: Siz derin bir yoksulluk altında mücadele ederken bu iktidarın derdi kendi varlığını ve sermayenin çıkarlarını korumak. Ülkenin zeytinliklerini korumayan; doğasını, suyunu, ormanını korumayan; köylüsünü, üreticisini, çiftçisini korumayan; emeklisini, emekçisini korumayan; aylarca emek vererek sınava hazırlanan minicik öğrencilerin sınav sorularını korumayan, Kartalkaya’da yaşamını yitiren 78 canımızı korumayan, iş cinayetlerinde hayatını kaybeden işçisini korumayan, her gün katledilen yüzlerce kadını korumayan; sahillerimizi, kıyılarımızı, tarihi alanlarımızı yandaşa peşkeş çekip korumayan; Antalya Müzesi’ni rant için yıkım kararı alıp korumayan, milletin iradesiyle kazanılmış demokratik sonuçları korumayan; adaleti, hukuku, insan haklarını korumayan bu iktidardan Türk parasını korumasını beklemeyin çünkü bu iktidarın bu ülkenin halkına verecek hiçbir şeyi kalmamıştır. Bir ülke düşünün değerli arkadaşlar, halk devletin koruyacağı ne varsa onları devlete, iktidara karşı korumak zorunda kalıyor. Neden? Çünkü devlet ile iktidarı özdeşleştirdiniz.

Son olarak iktidara seslenmek istiyorum: Bu ülkenin ezilen, horlanan, aç bırakılan, toprakları talan edilen yurttaşları bu ülkeyi kendi çıkarları için parsel parsel satan, sermayeye peşkeş çeken sizlere sandıkta gereken cevabı verecek; biliniz ki yaşadığınız karanlığa mahkûm olacaksınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci söz Sayın Seydi Gülsoy’a aittir.

Buyurun Sayın Gülsoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekillerini, Osmaniyeli yiğit hemşehrilerimi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, bugün kaybettiğimiz Cumhuriyet Halk Partisi önceki dönem Genel Başkanı Altan Öymen’e Allah’tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

Bursa Milletvekilimiz Sayın Ahmet Kılıç ile birlikte ilk imza sahibi olduğum Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hazırlamış olduğumuz kanun teklifiyle kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, dolaysız vergilerin vergiler içindeki payının artırılması, ihtilafların önlenmesi ve hukuki belirliliğin artırılması amacıyla çeşitli konularda kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesini amaçlamaktayız.

Türkiye Yüzyılı vizyonumuz doğrultusunda ekonomik hedeflerimize sağlam adımlarla yürümekteyiz. Makrofinansal istikrarı sağlayacak, mali disiplini yeniden tesis edecek, enflasyonu orta vadede tek haneye düşürecek ve bu kazanımları kalıcı hâle getirmek için yapısal reformları hayata geçirdik, geçirmeye devam ediyoruz. Bu dönemde en büyük önceliğimiz fiyat istikrarıdır. Bu kapsamda para ve maliye politikalarımızda eş güdümü güçlendiriyoruz. Mali disiplinden taviz vermeyeceğiz. Bu doğrultuda vergide adalet ve etkinliği artırmayı, kayıt dışılıkla mücadeleyi, hukuki belirliliği sağlamayı, indirim ve istisnaları azaltmayı amaçlayan düzenlemeler içeren kapsamlı bir kanun teklifi hazırlamış bulunmaktayız. Herkesin gücü oranında vergi ödediği, vergiden kaçınmanın değil vergiye güvenin teşvik edildiği, kayıt dışılığın değil dürüst mükelleflerin ödüllendirildiği bir mali sisteme doğru kararlı bir adım atıyoruz. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi sadece bir vergi düzenlemesi değil ekonomik adaletin tesisi, hukuki belirliliğin güçlenmesi ve vergi güveninin artırılması yönünde önemli bir düzenlemedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifimizde Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu düzenlemeyle kıymetli maden ve taşların yurt içinde alım satımına ilişkin ikincil mevzuata esas teşkil eden yetkilere kanunda yer verilerek bu hususa ilişkin hukuki çerçeve netleştirilmektedir. Mevcut durumda uygulanan idari yaptırım tutarları revize edilmekte ve faaliyet izni alınması zorunlu olan konularda izinsiz faaliyette bulunanlara uygulanacak yaptırım yeniden belirlenmektedir. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümler dikkate alınarak yetkili müesseseler, kıymetli madenler, aracı kuruluşlar ve rafinerilerin hangi faaliyetlerinin izne tabi olduğu, verilen izinler kapsamında tahsil edilecek ücretlerin hangi tutarlarda ve hangi usul ve esaslara göre tahsis edileceği, bahse konu şirketlere faaliyet izinlerini vermeye ve söz konusu izinleri iptal etmeye Hazine ve Maliye Bakanının yetkili olduğu hususları açıkça düzenlenmekte ve kanuna eklenen ücret tarifeleriyle kanun kapsamında her bir izin türü için ücretler belirlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayıt dışılıkla mücadelede önemli yer teşkil eden yoklamalarda etkinliği artırmak ve gereksiz ihtilafların önüne geçmek amacıyla düzenleme öngörülmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından geliştirilen elektronik yoklama sistemiyle yoklama vergi dairelerindeki tablet bilgisayarlar aracılığıyla elektronik ortamda gerçekleştirilmekte ve bu yoklamaya ilişkin fişlere de elektronik ortamda erişilebilmektedir. Bu yoklamalarda yoklama yapılan yerin konumu GPRS kaydıyla otomatik olarak kayıt altına alındığı gibi tespit edilen hususlar da fotoğraflanmakta ve koordinatlar bilgisi bu fotoğraflara eklenerek düzenlenen fişin ayrılmaz parçası hâline gelmektedir. Oluşturulan sistemle elektronik ortamda tespit edilen hususların sıhhati net olarak ortaya konulabilmektedir. Bu kapsamda elektronik ortamda düzenlenen yoklama fişlerinde hakkında yoklama yapılanın veya yetkili adamının yoklama esnasında bulunmaması veya imzadan çekinmeleri durumunda polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinin imzasının aranması uygulamasına son verilmektedir. Elektronik ortamda yapılan yoklamalarda işlevsiz kalan bir prosedürün kaldırılmasını bu kanunla öngörüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vergi Usul Kanunu'nda yapılan diğer bir düzenleme ise, Gelir İdaresi Başkanlığının saha denetiminin kapasitesinin artırılmasına yönelik. Gelir İdaresi Başkanlığı saha denetimi kapsamında sürekli, hafta sonları da dâhil olmak üzere, mesai saatleri dışında saha denetimleri gerçekleştirmektedir. Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında belirlenen sayının üzerinde personel saha

denetimlerinde görevlendirilir hâle gelmiştir. Lakin, mevcut düzenleme gereğince Gelir İdaresi Başkanlığı toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde 20'sini saha denetimlerinde görevlendirmesi üzerine fazla çalışma ücreti ödenmektedir. Saha denetimine fiilen çıkan ve mesai saatleri dışındaki denetime katılıp fazla çalışma ücreti ödenecek personel sayısının artırılması ve ayrıca mesai saatleri dışında yapılan denetimlerdeki fazla çalışma ücretinin güncellenmesi amacıyla maddede değişiklik öngörmekteyiz. Düzenlemeyle, daha önce 160 olan gösterge rakamını 300 gösterge rakamına yükseltmekte ve kurumun toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının da yüzde 20'si yerine, yüzde 40'ına fazla çalışma ücreti ödenebilmesini sağlamaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifimizle Serbest Bölgeler Kanunu'nda düzenleme yapmaktayız. Düzenlemede ihracatın desteklenmesi ve mükelleflere uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlanmasını teşvik etmek amacıyla serbest bölgelerde üreten, faaliyette bulunan mükelleflerin bulundukları serbest bölge içine veya diğer serbest bölgelerde yatırım yapanların ürünlerin satışından elde ettikleri gelirlerin, gelir kazançlarının kurumlar ve gelir vergisinden istisna edilmesini öngörmekteyiz.

Diğer bir maddeyle Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nda düzenleme yapmaktayız. OSB tüzel kişiliğine sağlanan vergi, resim ve harç muafiyetlerinin geniş tanımlanmasından kaynaklı sorun olan banka ve sigorta muamele vergisi açısından bu istisnanın geçersiz olduğu hususunu netleştirmek için hukuki bir belirliliği sağlamaktayız.

Diğer bir taraftan AR-GE ve inovasyon odaklı istihdamı artırmak amacıyla geçmişte hayata geçirilen düzenlemeler çerçevesinde bu alanda çalışan personele ödenen ücretlerin tamamını veya tamamına yakın bir bölümünü gelir ve damga vergisinden istisna etmekteydik. Hem teşvik sisteminin suistimalinin önlenmesi hem de kamu maliyesinin adil, ölçülü, şeffaf ve sürdürülebilir bir vergi yapısı oluşturmak hedefleri kapsamında gelir vergisine ilişkin teşvik, istisna ile damga vergisine istisna konu edilecek en yüksek ücret tutarını aylık brüt asgari ücretin 40 katı, 2025 yılından itibaren aylık olarak da 1 milyon 40 bin Türk lirasıyla sınırlandırıyoruz, bu tutarı aşan kısımda gelir vergisi ve damga vergisi alınması öngörülmektedir. Öngörülen düzenlemeyle yalnızca maliyet artışı olmayacağı, vergi istisnası ve teşviklerin daha adil şekilde dağılması, kaynakların amacına uygun olarak kullanılması, piyasa dışı uygulamaların önlenmesi, kayıt dışılıkla mücadele edilmesi hususlarında önemli bir katkı sağlayacağını öngörmekteyiz. Ayrıca, endüstri bölgesinde yeni alan ilave edilmesi veya çıkarılmasıyla ilgili burada da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımıza verilen yetkiyi netleştirmiş bulunmaktayız.

Diğer bir taraftan, özel tüketim vergisinde düzenleme yapmaktayız. Bu kapsamda, ulusal güvenlik kuruluşlarımızın; Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı gibi başkanlıklarımızın millî savunma ve iç güvenlik amacıyla alacakları ve münhasıran bu amaçla kullanacakları, yerli katkı oranı en az yüzde 40 olan taşıtlar ile ilgili kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacağı nitelikte kamyon, kamyonet, motosiklet gibi araçların ilk iktisaplarında ÖTV ve muafiyet sağlamaktayız. Ayrıca, binek otomobillerin özel tüketim vergisine ilişkin olarak da motor silindirik hacmi, menzilleri ve batarya kapasiteleri itibarıyla farklı oranlar belirleme yetkisini de Cumhurbaşkanımıza vermektediriz.

Diğer bir alanla alakalı, likit petrol gazının dağıtıcılarıyla ilgili buradaki toptan olan satışlarda toptan olarak başka bir dağıtıcıya satılmamasıyla alakalı düzenleme yapmaktayız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak bizler güçlü devlet, adaletli vergi, sürdürülebilir bütçe ve hakkaniyetli mali sistem hedeflerimizden asla taviz vermedik, vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Söz konusu düzenlemeler, vergilemede güvenliğin ve öngörülrlüğün sağlanması, kayıt dışılıkla mücadele, vergi adaletini güçlendirmeye ve dolaysız vergilerin vergi gelirleri içerisindeki payının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Kanun teklifimizin ülkemize ve milletimize şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 30 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.39

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin 5'inci Oturumunu açıyorum.

216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 12'nci maddeleri kapsamaktadır.

Sayın milletvekilleri, şu andan itibaren konuşmalara ilave süre veremeyeceğim yani artı bir dakika için lütfen milletvekili arkadaşlarım anlayış gösterebilirler.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, Yeni Yol Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ.

Süreniz on dakika.

Buyurun Sayın Özdağ.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili kanun üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son bir aydır burada yani Türk milletinin iradesinin tecelli ettiği ya da etmesi gerektiği düşünülen Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir müsamere oynanıyor. Böyle bir ifade kullanmak zorunda kaldığım için herkesten de özür dilerim ama hafif tabirin bu olacağını düşünüyorum. Aslında bu müsamere sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinde icra edilmiyor, aslında ülkenin her yerine sirayet ettirilen bir layüsellik, ciddiyetsizlik ve liyakatsizlikle böyle bir müsamerenin normal olarak algılanması isteniyor. Devlet kurumlarının en alttan en üstte içinin boşaltıldığı bu realitede vasatlık liyakatmış gibi algılanır oldu, vasatlığın iktidarını yaşıyoruz. Her yerde ülkeye batan geminin malı gibi davranan küçük insanlarla muhatabız “Hazır batarken bir parça da ben koparayım, biraz da ben iç edeyim.” diyenlerin üstelik el üstünde tutulduğu, taltif edildiği -tırmak içinde- yeni Türkiye gerçeğini yaşıyoruz. Küçük insanların şerri ülkeyi sarmış, herkes illallah etmiş durumda çünkü yetki sahibi yapılmış kıt akıllı ezikler. İnsanların hayatları, özgürlükleri, malı mülkü, ailesi ve çocukları hakkında tasarruf edebilen, kararlar alabilen yetkili, etkili figürler bunlar. Bunların bazıları hâkim, savcı olarak karşımıza çıkıyor; kimileri akademisyen, gazeteci, yazar çizir olarak; kimileri iş insanı, bürokrat, üniformalı; kimileri de siyasetçi ya da devlet insanı libası giymiş olarak maalesef karşımıza çıkıyorlar. Çok pervasızlar, hayli hadsizler, layüsellere; ülke, millet dertleri yok. Her rezilliklerine tevül getirme konusunda da pek mahirler, hiçbir değer iftira atmaktan bunları alıkoymuyor. Milletın vergilerini, ülkenin kaynaklarını kendilerine ve yakınlarına peşkeş çektikleri yetmezmiş gibi, Türk milletinin mülkiyetine, malına mülküne de çöken bir yapıya evrildi. Öyle bir çaldılar ki, öyle bir çaldılar ki diyorlar, çalarken kendilerine alkış atanları bile gördü bu gözler. Paramızı çaldılar, özgürlüğümüzü çaldılar; çocuklarımızı, geleceğimizi, zeytinliklerimizi, madenlerimizi, ormanlarımızı, sağlığını, aşımızı, ekmeğimizi, evlerimizi ve yahu en sonunda sınavları çaldılar. Bunlar yetmemiş olacak ki Türk parasının değerini çaldılar, pasaportumuzun itibarını çaldılar. Bir ülkenin dünyadaki saygınlığı, itibarı ve sözünün karşılık bulması, millî parasının ve pasaportunun değer ve itibar seviyesiyle mümkünken millî paramızı çala çala öyle bir hâle getirdiler ki dünyanın en değersiz parası yaptılar. Pasaportumuzun ne hâle getirildiğini gümrük kapılarında, vize kuyruklarında yaşıyor, biliyoruz zaten. Eskiden ay yıldızı görenin itibar ettiği pasaportumuz, maalesef, aynı ay yıldızı görenlerin üçüncü sınıf insan muamelesi yaptığı bir değersiz evraka dönüştürüldü. Kim yaptı bunu arkadaşlar? Kuru hamaseti bırakın da gerçekleri konuşalım; bunlar yalansa “Yalan.” deyin, gerçekse de çıkın, “Niye böyle?” diye de iki laf edin. Bu ülke ve millete olan bağlılığınız sizin nazarınızda bunu yapanlara olan bağlılığınızdan daha mı az ve değersiz?

Değerli milletvekilleri, burada, özellikle birkaç gündür birilerinin çıkarı için canla başla mücadele eden sizleri, Türk milletinin can yakan hiçbir sorununda niye bu kadar cevval göremedik acaba? Mesela, engelli vatandaşlarımızın sorunlarını çözmek için burada bir görüşme yaparken “Daha önemli işlerimiz var.” diyordunuz; tıpkı yolsuzluklar, hırsızlıklar, hukuksuzluklar; sağlık, gıda, eğitim, çalışanların, memurların, emeklilerin maaşları, ekonomik sorunları görüşülürken de aynı şekilde sizleri bu kürsülerde göremedik ama birkaç sermaye sahibinin çıkarı için Türk milletinin iradesini bu çatı altında bir müsamereye alet ettiniz. Allah lillah aşkına, siz gerçekten bütün bunlardan hicap duymuyor musunuz? Bu millete, bu ülkeye olan bu muarızlığın sebebi nedir; çıkın ve söyleyin. Tamam, ülkeye ve millete olan bu tavrınızı anlıyoruz artık, adalet konusunu da geçtim. Peki, o çok başarılı olduğunuz kalkınma ve ekonomi başarılarınız nerede? Yahu, ekonomiyi kurtarsın diye getirdiğiniz kişi, zevahiri kurtarmak için trafik cezalarından gelecek paraya umut bağlattı sizi; bu bir dramdır, hatta bir trajedidir. O da yetmedi, şimdi de gariban emeklinin maaşlarına göz diktiniz. Önceki gün milyonlarca emekli vatandaşımızı ilgilendiren önemli bir gelişme yaşandı ama maalesef, dünyaya nizam veren iktidarın umurunda bile olmadı. “Haczedilemez.” hükmüne rağmen “Emeklinin maaşları haczedilebilir.” kararı verdi Yargıtay. Bakınız, emekli maaşlarını zaten kuşa çevirmiştiniz. Emekli maaşına Türk milleti nasıl bakar bilir misiniz? Türkiye’de milyonlarca vatandaşın aç kalmamak için kefenlik parası gibi gördüğü bir maaştır bu; öyle ki insanların ahir ömründe, elden ayaktan düşüklerinde kimseye muhtaç olmamak için en çok güvendiği şey bu emekli maaşıdır. Hatta Vehbi Koç gibi Türkiye’nin en zengin iş insanı bile o kadar servetini bir kenara koymuş ve “Her şeyimi kaybetsem bile benim sırtım yere gelmez çünkü devletten aldığım emekli maaşım var.” dediği rivayet edilir. Yahu, şimdi bu güvenceyi bile bu insanların elinden aldınız hem de yargı kararıyla. Peki, bu mümkün mü? Elbette mümkün değil. Yasada açıkça hükme bağlanan ve orta yerde duran bir hükmü görmeyen bir Yargıtay olabilir mi? Burası Türkiye ve artık hiçbir şeye şaşırıyoruz.

Şimdi, huzura getirdiğiniz yasa teklifiyle güya Türk parasının kıymetini koruyacağınızı söylüyorsunuz. Siz daha, bütün hayatı boyunca çalışıp çabaladığı, hak ettiği kefenlik parasını yani emeklinin aç kalmamak için aldığı maaşı koruyamamış bir iktidarsınız hem de kanun hilafına. Siz mi Türk parasının kıymetini koruyacaksınız? Şimdi bu iktidarın Türk parasının kıymetini nasıl koruduğuna bir örnek vereyim sizlere. Hazine ve Maliye Bakanlığı 2025 yılı ilk altı aylık Ocak-Haziran verilerine göre kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerine 465 milyar TL, eğitim hizmetlerine 750 milyar TL, sağlık hizmetlerine 493 milyar TL, savunma hizmetlerine 370 milyar TL kaynak ayırırken buraya dikkatinizi celbetmek istiyorum: Sadece faiz harcamalarına 1 trilyon 111 milyar TL ayrılmış. Bu rakamın büyüklüğünü şöyle ifade edeyim: Milletimizin hizmetine sunulmuş bire bir tüm temel kamu hizmetlerine ayrılan kalemlerin neredeyse tamamından daha yüksek bir rakam bu. “Genel Kamu Hizmetleri” başlığı altındaki toplam harcama ise 2 trilyon 428 milyar TL. Yani milletimizin etinden, kemiğinden koparılarak toplanan vergi gelirlerinin neredeyse her 2 lirasından biri faize gitmiş.

Peki, huzura getirilen Türk parasının kıymetini koruyacağı söylenen bu yasa teklifinde bunun çözümüne dair bir şey var mı? Elbette var. Nedir o? Cilalı laflar, bolca vaat, “ecek”ler, “acak”lar, “mış”lar ve “miş”ler. Bakınız, böylesi devasa bir faiz aktarımı güya faize en çok karşı olduğunu söyleyen Sayın Cumhurbaşkanın iktidarında oluyor. Yani “faiz lobisi, dolar lobisi” diye milletimize şikâyet ettiği bu kişilere bu kadar faizi bizzat kendileri ödüyor. Hep söylüyorum, bu iktidar “Ele verir talkını, kendi yutar salkımı.” iktidarıdır. Dilleri “Ali” derken kalpleri maalesef “Yezid” diye atanların her yerde hamaset parçaladığı bir iklimde faiz olmuş, lobi olmuş, borç gırtlığı aşmış kimin umurunda; değil mi?

Şimdi gelelim konuşmak istediğim bir başka konuya. Değerli milletvekilleri, dün gece bu konuyu gündeme getirmiş bazı sorular sormuştum. Bugün gündemle ilgili değerlendirme yaparken de atıfta bulundum ve burada Abdulhamit Gül Bey de buna bir cevap vermişti. Neydi o? Kolombiya’nın başkenti Bogota’da İsrail’in Gazze, Lübnan ve Suriye’ye yönelik saldırılarına karşı uluslararası bir toplantı

yapılıyor. “Lahey Grubu” olarak bilinen, aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 32 ülke bu toplantıya katılıyor. Konferans mahiyetindeki toplantının ana konusu İsrail’in son dönemde bölgede gerçekleştirdiği saldırıların uluslararası hukuka aykırılığı ve bu duruma karşı alınabilecek ortak önlemlerdi. İsrail’in Filistin topraklarında gerçekleştirdiği eylemleri “uluslararası hukuku ihlal eden ve sivilleri hedef alan saldırılar” olarak tanımlayan kınama bildirisi tüm dünyaya sunuldu ve Türkiye bu bildiriye imza atarak İsrail’in saldırılarını resmen kınayan ülkeler arasında yer aldı. Ama şaşırtıcı olan ne biliyor musunuz? Aynı toplantıda İsrail’e silah, mühimmat, askerî yakıt ve çift kullanımlı yani hem sivil hem askerî alanda kullanılabilecek ürünlerin ihracatının tamamen durdurulmasını öngören metni sadece 12 ülke imzaladı ve Türkiye ise buna imza atmadı.

Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yaptı. Ne dedi? Dedi ki: “25 Eylül 2025 tarihine kadar imzalama hakları vardır bunların.” Kaç ülke imzalamış? Bu 32 ülkeden 12’si imzalamış. Peki, Türkiye niye 1’inci olarak imzalamamış? Yani İsrail’le ticaret yapmadığınızı söylüyorsunuz, limanlarımızdan asla oraya silah gitmediğini, malzeme gitmediğini, bunları söylüyorsunuz ama “2025’in 25 Eylülüne kadar da vaktimiz vardır.” diyorsunuz. Niye? Onların vakti yok muydu? Onların da, o 12 ülkenin de bu 25 Eylül’e kadar vakti vardı. En hassas Türkiye’nin olması gerekmiyor muydu? Yani Kolombiya’nın, Güney Afrika’nın hassasiyeti var da Türkiye Cumhuriyeti devletinin Filistin hassasiyeti yok muydu yoksa? Ne diyeyim ben buna? “İkiyüzlülük” mü diyelim? “Milletimize hamaset satarken İsrail’e petrol, gıda ve inşaat malzemesi satıyor.” mu diyelim?

Güney Afrika’nın Uluslararası Adalet Divanında açtığı davaya önce “Dâhil olduk.” deyip sonradan olmadıklarının ortaya çıkmasına getirilen tevellere “devlet aklı” mı diyelim? Dışişleri Bakanının açıklamasına “Bu nasıl bir açıklama? Ne diyorsunuz siz? Ne anlatıyorsunuz? İmza attınız mı, atmadınız mı? Niye kıvranıyorsunuz?” mu diyelim?

Hasılı bu iktidar neyin kıymetini korumuş ki huzura getirdikleri Türk Parasının Kıymetinin Korunmasına İlişkin Kanun Teklifi gibi metinlerle paramızın değerini koruyacak işler yapsın. Bunların koruyacakları tek şey makamları, iktidarlara, vasatlıkları, layüsellikleri, vurdumduymazlıklarıdır; milletimizi yolunacak kaz, ülkemizi de batan geminin malı olarak görme yüzüzlüğüdür. Allah bu iktidar zihniyetinden ülkemizi ve milletimizi bir an önce kurtarsın diyor, bu kanuna da “ret” oyu vereceğimizi şimdiden ifade ediyorum.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Adnan Şefik Çirkin.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, hayatını kaybeden Altan Öymen Beyefendiyi rahmetle anıyor ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Türk Parasını Koruma Kanunu’yla ilgili söz aldık lakin Türk parasının kanunlarla korunmadığını, içinde bulunduğumuz ortamda artık dünyanın en değersiz paraları arasında yer aldığını görmekte olduğumuzdan ve bu konuda benden çok daha iyi hatipler bu kürsüde konuşacaklarından müsaade ederseniz ben çözüm süreciyle ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. 22 Ekimde İmralı’daki teröristbaşına yapılan bir çağrıyla başlayan bir süreç. Üzerinden on ay geçmiş, on ay boyunca çeşitli temenniler “Silahlar bırakılıyor.” “Türkiye’ye barış geliyor.” işte “Kürtlerin sorunu çözülüyor.” “Türkiye Orta Doğu’nun en güçlü ülkesi olacak.” “Türkiye Kürtlerle ittifak edecek doğru bir yol seçmiştir.” gibi hatta biraz daha uçarak, terörle mücadelede 3 trilyon doların gittiği gibi, harcandığı gibi uçuk kaçık rakamlarla; bu sürecin sonunda, bu süreç hallolursa, iyi neticelenirse Türkiye’nin ekonomik anlamda da uçaacağı gibi birçok yalan da devam etti. Huzurlarınızda, bundan birkaç gün evvel yani bu sözde “silah bırakma” deyip

silah yakmaya dönmüşen süreçte ben bir pikap silah, bir kamyon yalan ifadesini kullanmışım. Çıka çıka bir pikap da çıkmadı ve sonunda bir kova dolusu silahla ve bu silahları teslim etmeyip, Türkiye Cumhuriyeti devletine teslim etmeyip yakmayla neticelenen ve Türk devletinin oldukça küçük düştüğü, alay edildiği bir süreç yaşadık. Şimdi, bu sahneyi bir düşünün, arkasından bu sürecin bizim de tahminlerimize göre iyi sonuçlanmadığını ve terörle mücadelenin yeniden başladığını düşünün. Dünyanın aklında kalan bu sahne olacaktır yani dünyanın gözünde Türkiye, silahlarını yakan, barışmaya hazır olan bir örgüte tekrar, yeniden barışı kabul etmeyerek saldırmış olacaktır ve tüm dünya ülkelerinde terör listesinde olan PKK'nın bu listeden çıkması için bir zemin hazırlanmış olacaktır. Bunun sonucu budur ve Türkiye bundan ne elde etmiştir ya da ne kaybetmiştir, bunu aklı olan insanların vicdanına ve ferasetine bırakıyorum.

Derken İmralı'nın bir mektubu çıkmıştır. Mektuba PKK'nın cevabı gelmiştir. Bu mektupta ortak noktalar vardır ve ortak hedefler vardır. Ortak noktalar anayasal güvence -neyse bunlar artık, kimse bunları da konuşmuyor- demokratik cumhuriyettir. İki de ortak hedef vardır. Bu ortak hedeflerin bir tanesi cumhuriyet, diğeri de Lozan'dır. Yani bu milletin, bu devletin birliğini ihtiva eden ve güvencesi olan meselelerdir cumhuriyet ve Lozan. Arkasından bu sürecin millî bir süreç olduğu ve Türkiye'den çıktığı, bir yabancı gözû olmadığı ifade edilmiştir. Şimdi elimizde her türlü imkân vardır, internet vardır; düğmeye basın, bu sürecin başlangıcının 2007'ye dayandığını ve Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olan David Philips isimli bir Yahudi'nin hazırladığı bir plan, proje olduğunu göreceksiniz. Neredeyse madde madde aynıdır. Dolayısıyla buna kimse yerli ve millî bir süreç diyemez.

Üzüldüğümüz bir nokta da cumhuriyeti kuran ve cumhuriyeti kurmakla haklı bir övünce sahip olan Cumhuriyet Halk Partisinin cumhuriyete olan saldırıya sesini çıkarmamasıdır. Cumhuriyet Halk Partisinin birinci Genel Başkanı cumhuriyeti kuran Mustafa Kemal Atatürk'tür. İkinci Genel Başkanı da rahmetli İnönü Lozan'ı imzalayan önemli, büyük bir devlet adamıdır. Yani biz Cumhuriyet Halk Partisinin bu sürece sadece bu sebeple karşı çıkmasını beklerken bu sürece karşı çıkmak İYİ Parti'ye kalmıştır.

Bir diğer mahzurlu tarafı bu süreçte Kürtlerin istismarıdır, Kürtlerin PKK'ya teslimiyetidir, Kürtleri PKK'nın eline teslim etmektir yani anlamadığımız şudur: Bir yandan Kürt meselesini hallediyoruz derken diğer yandan da görüşmeleri PKK'yla yapmaktasınız. Bu, Kürtlere yapılacak olan en ağır hakarettir. Kürtlerin terörle ilgisi, alakası yoktur; devletlerine, vatanlarına sadık vatandaşlardır ama bilinçaltında Kürtlerin bundan sonraki hamisinin PKK olacağını ima eden çevrelere maalesef bu sürecin sahipleri hizmet etmektedir. Öyle ki DEM PARTİ'nin Sayın Genel Başkanı "Güneydoğuda korucuların eline değnek verip, onların elinden silahı alıp onları çoban yapacağız." diyebilmiştir. Şimdi, bunun koruculara nankörlük olduğu meselesini bir kenara bırakalım. Bilinçaltında güneydoğuyu yönetmek hedefi vardır, bunu Kürtler kabul etmez. Dolayısıyla bu sürecin başaktörü olarak Kürtleri ima etmek, bunun böyle olduğunu söylemek en başta Kürt vatandaşlarımıza hakarettir ve yanlışır.

Aynı zamanda cumhuriyet hedef alınmıştır. Sayın milletvekilleri, cumhuriyet eşitliktir. Cumhuriyet kurulmadan evvel batıda da önemli oranda eksiklikleri vardı ama bilhassa doğudaki vatandaşların iş hayatıyla, memuriyetle ve demokratik ortamda haklarını araması ve eşitlikle tanışması cumhuriyetten sonradır. Dünyanın en mutlu Kürtleri bizim Kürtlerimizdir. İş adamı olabilmekte, memur olabilmekte, her göreve gelebilmekte, Başbakan olabilmekte, Cumhurbaşkanı olabilmektedir. Suriye'nin Kürtlerinde vatandaşlık hakkı bile yoktur, Irak'taki Kürtlere kimyasal gaz atılmıştır, İran'daki Kürtlerden dünyanın haberi yoktur. Şimdi, böyle bir ortamda Türkiye Cumhuriyeti devletini, cumhuriyeti suçlamak insafsızlıktır, gaddarlıktır, hayâsızlıktır. İşte İYİ Partinin karşı çıktığı süreç de budur. İYİ Parti Kürtlerin de hakkını korumakta, cumhuriyeti savunmakta ve varlığımızın, bütünlüğümüzün, devletimizin tapu senedi olan Lozan'a sahip çıkmaktadır.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinde ağırlıklı olarak vergi uygulamalarıyla ilgili düzenlemeler ve Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun’da yapılan değişiklikler yer almaktadır. Teklifte ticari amaçla döviz alım satımında bulunmak için izin alarak gerekli ücreti ödeyen döviz bürolarının pay devirlerinde de ücret ödemeleri düzenlenmektedir. Pay devirlerinde şirket sermayelerinin çok üzerinde ücret almak yerine sermayelerinin güçlendirilmesinin daha uygun olacağını değerlendiriyoruz. Teklifte bazı vergi indirim ve istisnalarını sınırlandıran ve bazı konulara da yeni vergi istisnası getiren maddeler ile kayıt dışılıkla mücadeleyle yönelik maddeler bulunmaktadır.

Vergi mevzuatımız karmaşık ve sürekli değişen bir yapıya sahiptir. Esasen vergi sisteminin basit, sade, anlaşılır ve hakkaniyetli hâle getirilmesi, doğrudan vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması gerekmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak vergiye uyumu kolaylaştıran, öngörülebilirliği artıran, yatırım ve üretimi destekleyen, herkesin mali gücüne göre vergi ödediği, adaletli bir vergi sistemi oluşturulması görüşümüzü tekrar ifade ediyorum. Ayrıca vergisel teşviklerin tüm iktisadi ve sosyal etkileriyle birlikte değerlendirilmesini, etkin olmayanların kaldırılmasını gerekli görüyoruz.

Teklifte, Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatında yaygın ve yoğun vergi denetimi için görevlendirilen personel sayısı ile fazla çalışma ücreti artırılmaktadır. Akaryakıt, LPG ve bunların türevlerinin ithalinde teminata bağlanan ÖTV, KDV matrahına dâhil edilmekte, ayrıca herhangi bir dağıtıcıdan temin edilen LPG’nin başka bir dağıtıcıya satılmamasına ilişkin kısıtlama getirilmektedir. Bu düzenlemelerin kayıt dışılıkla mücadeleye, vergi güvenliğine ve vergi uyumunun artırılmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Kayıt dışılık, kaçakçılık, dolandırıcılık, fahiş fiyat ve stokçuluk, usulsüzlük ve yolsuzlukların önlenbilmesinde etkin bir denetim sisteminin varlığı büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla denetim sisteminin görev, yetki, sorumluluk ve kurumsal yapı itibarıyla etkinleştirilmesi, denetim elemanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca verilen konaklama bedeliyle küçük şehirlerde dahi makul bir otelde kalamadığı dikkate alınarak denetim elemanlarının gündelik ve konaklama ücretlerinin günün koşullarına uygun hâle getirilmesini gerekli görüyoruz.

Kayıt dışılıkla mücadele, vergi tahsilatı ve vergi bilincinin yerleştirilmesinde çok önemli bir işleve sahip olan mali müşavirlerin yaşadığı sorunlara çözüm getirilmesi gerekmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları birçok veri mali müşavirler tarafından hazırlanmaktadır. Bu itibarla mali müşavirler tarafından beyanname, bildirim ve formlar ile mali belgelerin eksiksiz ve doğru bir şekilde düzenlenebilmesi amacıyla yapılan veri paylaşımlarından katılma payı alınmaması uygun olacaktır. Yoğun iş yükü altında çalışan ve birçok sorumluluk yüklenen mali müşavirlerin aynı verilere dayalı beyan ve bildirim yüklerinin hafifletilmesini, ayrıca yasayla düzenlenen mali tatil uygulamasının meslek mensuplarının ve çalışanlarının rahatça dinlenebileceği bir dönem hâline dönüştürülmesini gerekli görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde teşvik belgeli yatırımlar için uygulanan indirimli kurumlar vergisinin en fazla on hesap dönemi uygulanmasına dair sınırlama getirilmekte ve kurumlar vergisi indirim oranı yüzde 60 olarak belirlenmektedir. Kazanç bulunmasına rağmen yararlanılmayan yatırıma katkı tutarlarının müteakip dönemlerde dikkate alınmayacağı hususuna açıklık getirilmektedir. Ayrıca, illeri ve ilçeleri gruplandırma, teşvik edilecek yatırım konularına ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirleme, yatırıma katkı oranını yüzde 50’yi geçmemek üzere belirleme, dördüncü hesap döneminin

sonuna kadar yatırıma katkı tutarını kısmen kullandırma ve proje bazlı yatırımlarda yatırıma katkı tutarı süresi ve oranını artırma konularında Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. 30 Mayıs 2025 tarihinde yürürlüğe konulan Yeni Yatırım Teşvik Sistemi temelde Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi ile Sektörel ve Bölgesel Teşvik Sistemi uygulamalarından oluşmaktadır. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında Teknoloji Hamlesi Programı, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ve Stratejik Hamle Programı bulunmaktadır. Sektörel ve Bölgesel Teşvik Sistemi ise Öncelikli Yatırımlar ve Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi programlarından oluşmaktadır. Yerel Kalkınma Hamlesi Programı'yla yerel dinamikler dikkate alınarak bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, illerin potansiyellerinin değerlendirilmesi ve rekabet güçlerinin artırılmasına katkı sağlayacak, her il için belirlenen 4 yatırım konusuna yönelik yatırımlar desteklenecektir. 9 Temmuz 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğlerde uygulama usul ve esasları ile her il için 4 olmak üzere yerel yatırım konuları belirlenmiştir. Örneğin, Konya için belirlenen 4 yatırım konusu: Raylı taşımacılık için demir yolu araçlarına ait parçaların üretimi, mermi üretim tesisi, MIM teknolojisiyle askerî silah parçaları ve soğuk dövme namı ile yem katkı maddeleri, buzağı mama üretimidir.

İller için yatırım konularının belirlenmesi çok önemlidir ve destekliyoruz. Bununla birlikte, nüfusuna, yüz ölçümüne ve ülkemizin ihtiyacı olan yatırım konularına dair potansiyeline bakılmadan her il için 4 yatırım konusunun desteklenmesi teşvik sisteminin amacına tam olarak hizmet etmeyecektir. Zira bugün yüz ölçümü birçok ülkeden büyük iller ve nüfusu birçok ilden büyük ilçeler bulunmaktadır. Örneğin, birçok ülkeden dahi büyük olan Konya'nın birçok ilden büyük olan ilçeleri vardır. Teşvik sisteminde ikinci bölgede yer alan Konya'nın merkez dışındaki Ereğli, Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Ilgın, Kulu, Cihanbeyli ve Karapınar ilçeleri alt bölge teşvikinden yararlanan ilçeler arasında yer almamaktadır hâlbuki bu ilçelerimizin gelişme potansiyeli yüksektir. Dolayısıyla bu uygulama söz konusu ilçelerimize bir fayda sağlamayacak, daha küçük illerle aralarında eşitsizlik oluşturacaktır. Bu itibarla, gelişme potansiyeli yüksek olan ilçeler için de yatırım konuları belirlenmesi yerel kalkınma açısından daha yararlı olacaktır.

Konya'nın diğer 20 ilçesinde ise belirli yatırımlar bir alt bölge yani üçüncü bölge, bunların OSB'lerinde yapılanlar ise iki alt bölge yani dördüncü bölge teşvikinden yararlanabilmektedir. İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması'na göre söz konusu ilçelerimizden Çumra ve Sarayönü dördüncü kademe; Hüyük, Kadınhanı, Çeltik, Yunak, Bozkır, Doğanhisar, Derebucak, Güneysınır, Altınekin, Akören, Hadim, Yalıhüyük, Tuzlukçu, Taşkent, Emirgazi ve Halkapınar beşinci kademe; Ahırılı ve Derbent ise altıncı kademe de almaktadır ama 18 ilçemizin OSB'si de olmadığından iki alt bölge teşviklerinden yararlanamamaktadır. Acaba bu ilçeler beşinci ve altıncı bölgede yer alan il ve ilçelerden çok mu gelişmiş durumdadır? Olmadığı açıktır. Bu ilçelerimize potansiyeli olan alanlarda dahi yatırım gelmemekte ve sürekli göç vermektedir. Tüm illerimizde benzer durum söz konusudur.

Yerel kalkınmayı sağlamak; köy, belde ve ilçelerdeki potansiyeli değerlendirmek, şehre göçü durdurmak ve tersine çevirmek için ilçe bazlı teşvik sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir. Esasen, her bir ilçe için hedef sektörlerin belirlenmesi ve Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'nde bulundukları kademeye karşılık gelen bölge teşviklerinden yararlandırılmaları yerel kalkınma açısından daha isabetli olacaktır.

Bu görüş ve düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak "kabul" oyu vereceğimiz kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyorum, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Semra Çağlar Gökalp.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündemdeki yasa teklifine gelmeden önce, on üç yıl önce tüm dünyanın tanıklığında gerçekleşen bir mucizeyi yıl dönümünde anmak istiyorum. On üç yıl önce tarihin en barbar ve yıkıcı çetelerine karşı karanlığın içerisinde bir kardelen gibi açan Rojava devrimine tanıklık ettik. Rojava devrimi halkların, kadınların ve yoksulların kurduğu onurlu bir yaşamın adıdır. O topraklarda yükselen devrim modern çağın tüm çürümüş sistemlerine karşı bir isyan, bir yeniden doğuş ve bir özgürlük deneyimidir. Orta Doğu'da savaşın, sömürünün, erkek egemenliğinin ve milliyetçi tahakkümün gölgesinde, yıkımın en karanlık anında halklar bir araya geldi. Kürtler, Türkler, Süryaniler, Ermeniler, Türkmenler ve Asuriler hepsi bir araya gelerek yeni bir yaşam felsefesi kurdular.

Bu devrimde en önde kadınlar vardı. Kadınlar hem yaşamın hem devrimin taşıyıcısı oldular. Erkek egemen sistemin bin yıllık tahakkümüne karşı “...”⁷ diyerek ayağa kalktılar. Tüm dünya kadınlarına ezilenlerine umut olan Rojava devrimini selamlıyorum. Sayın milletvekilleri, bugün bu kürsüden yalnızca teknik bir yasa teklifini tartışmıyoruz, aynı zamanda bir toplumun nasıl yaşaması gerektiğine, ne üretmesi, ne paylaşması ve nasıl örgütlenmesi gerektiğine dair temel bir tartışma yürütüyoruz çünkü mesele yalnızca sayılar, oranlar, teşvikler veya muafiyetler meselesi değildir; mesele, kimin için ve ne adına bir ekonomi yaratıldığı meselesidir. Yüzyıllardır devletler kendi halklarından topladıkları vergilerle sosyal düzen kurduklarını iddia ederler ancak bu düzenin adaleti bu kaynakların nasıl toplandığı ve nasıl dağıtıldığıyla doğrudan ilişkilidir. Bugün yaşadığımız ülkedeki vergi politikaları bir adalet sistemi değil bir sömürü düzeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Vergi, kamu giderlerini karşılamak üzere halktan toplanan bir kaynaktır ama hangi halktan, kimden ne kadar; kimin sırtına daha çok, kimin servetine daha az yük biniyor; işte “adalet” dediğimiz şey tam da bu sorularda gizlidir. Bugünkü sistem alın teriyle yaşayan milyonlarca insanı verginin yükünü taşıyan ana kesim hâline getirmiştir. Geliri düşük olan işçiler, köylüler, kadınlar, emekliler yani emekle yaşayanlar sistematik olarak vergi yükünün altında ezilmektedir; buna karşın, büyük sermaye grupları, bankalar, holdingler ya vergi affıyla ya teşvikle ya da muafiyetle sistemden kurtarılmaktadır. Bu adaletsizlik sadece bireysel değil sınıfsaldır, yalnızca coğrafi değil politik bir tercihin ürünüdür. Mevcut sistemde vergi en yoksuldan en fazla alınmakta, en zenginden ise en az tahsil edilmektedir.

Türkiye’de dolaylı vergilerin oranı yüzde 65’in üzerindedir yani herkesin zorunlu olarak tükettiği temel ürünlerden alınan vergi bütçenin ana kaynağını oluşturmaktadır. Örneğin, bir buzdolabı alan yoksul bir aile ile lüks konutta yaşayan milyonerin ödediği vergi aynıdır. Bir tarafta devletin bankalarında yüklü miktarda kredi borçları sıfırlanan büyük şirketler, diğer tarafta ürettiği patatesin maliyetini bile karşılayamayan Ahlatlı çiftçi. Bir çiftçi ile sermayedarın aynı oranlarda ÖTV ödediği bir düzende sosyal adalet sadece lafta kalır. Üstelik sermaye gruplarına tanınan ayrıcalıklar sadece vergiyle sınırlı değildir. Serbest bölgeler, yatırım teşvikleri, kamu ihaleleri, muafiyet düzenlemeleri; tüm bu alanlar halkın değil zenginlerin çıkarına hizmet etmektedir.

Bakın, bu kürsüden defalarca dile getirmemize rağmen seçim bölgesi Bitlis’te sorunlar hâlâ çözülüyor. Ahlat’ın Bahçe köyünün yolu yirmi yıldır yapılmıyor ve bu yılki programa yine alınmamış. Tatvan’ın Göllü ve Çanakdüzü köylerinin 5 kilometrelik yolu dahi yapılmıyor. Bitlis’in ve ilçelerinin birçok köyünde yıllardır devam eden benzer sorunlar kronikleşmiştir; gerekçe bütçe yetersizliği, yetkililer ise o 5 kilometrelik yolla ilgili sessiz ve bu sessizliğin ardında bir gerçek var: Vergi adaletsizliği. Köylü aldığı her ekmekte, içtiği her suda, sürdüğü her traktörde dolaylı vergi ödüyor. Sermaye ise vergi affıyla, teşvikle, istisnaya yollarını çoktan döşemiş. Bitlisli çiftçi traktörüne mazot alırken yüzde 40’ı aşkın ÖTV ödüyor. Yollarına bütçe yetmeyen Göllü’nün, Çanakdüzü’nün, Bahçe’nin gençleri kırtasiye alışverişine çıktığında KDV ödüyor ama aynı devlet bu halktan topladığı vergilerle 5 kilometrelik bir yolu yapmaya “Bütçem yok.” diyebiliyor ve bu sadece bir ihmal değil açık bir ayrımcılık politikasıdır. Biz buradan bu adaletsizliğe itiraz ediyoruz.

⁷ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada yalnızca vergi kalemlerinden, yasa teklifinden ya da rakamlardan söz etmeyeceğim. Bugün bu kürsüde görünmeyenleri, sesi bastırılanları ve talan edilenleri konuşmak istiyorum çünkü bu ekonomik düzenin yükünü sırtında taşıyanlar ne planlama toplantılarına davet edilir ne maliye raporlarında adları geçer ne de bütçenin pastasından dilim alırlar. Kimdir bunlar? Ev içi emeği görünmez kılınan kadınlar. Bitlis'te, Tatvan'da, Norşin'de işsizlik ve yoksulluk sarmalında mücadele ederken on-line bahis sitelerinde borç batağına saplanan, uyuşturucu çetelerinin elinde heder olan, bir gece yarısı evinin damında boynuna ip geçirip yaşamdan kopan gençler. Küresel ve yerel sermaye menfaati uğruna madenlere açılarak delik deşik edilen dağlar, kurutulan nehirler; güvenlikçi politikalarla yoksullaştırılan coğrafyalar, ihmal edilen bölgeler. İşte, bu tablo bize yalnızca vergi adaletsizliğini değil topyekûn bir ekonomik sömürge düzenini göstermektedir. Cumhuriyet tarihi boyunca “kamu harcaması” adı altında silaha, savaşa, sermayeye, saraylara, propaganda mekanizmalarına aktarılan kaynaklar aslında halktan zorla alınan vergilerdir. Bu sistem toplumdaki alıp devlete, devletten de sermayeye akan bir sömürü mekanizmasıdır. İşte, tam da bu noktada artık yeni bir şey söylemek gerekiyor, yeni bir mekanizma kurmak gerekmektedir. Toplumsal ihtiyaçlara cevap olamayan, tekrarlayan kriz hâllerine mahkûm eden bu ekonomik düzen bir yük hâline gelmiştir. Üretimin, mülkiyetin ve paylaşımın halkın ortak denetiminde olduğu bir yaşam biçimini örebiliriz. Bir avuç sermayedarın zenginliğini arttırmak için değil halkın tümünün ihtiyaçlarını karşılamak için komünal temelde bir ekonomi modeli geliştirebiliriz. Bu modelde ekonomi merkezietçi bürokratik yapılarla değil yerel meclisler, üretim kooperatifleri ve sivil toplum örgütlenmeleri aracılığıyla işler. Halk yalnızca üretimin değil dağıtımın ve karar alma mekanizmalarının da öznesidir. Neyin ne kadar ve nasıl üretileceği doğrudan halkın katılımıyla belirlenir. Ekonomi hedefleri hem sınıfsal eşitsizlikleri düzeltecek hem de toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini hedef alacak şekilde düzenlenir. Böylece kadın emeği görünür hâle gelir, kadınlar üretimin ve ekonominin taşıyıcısı olur. Kadın kooperatifleri, bakım emeğinin kolektifleştirilmesi ve ekonomik özerklik mekanizmaları bu sistemin vazgeçilmezidir. Komünal ekonomi vergiyi bir tahakküm aracı olarak değil bir toplumsal dayanışma mekanizması olarak görür. Zorunlu tüketimden değil ihtiyaç fazlası gelirden vergi alınır, mülkiyet değil ortak kullanım esas alınır, lüks değil yaşam hakkı öncelenir. Bu anlayışla vergilendirme gelire ve servete göre artan oranlıdır. Vergi yükü zenginliğe göre dağıtılır. Temel ihtiyaçlar vergiye tabi tutulmaz, aksine bu alanlar sübvansé edilir. Gıda, barınma, sağlık, eğitim gibi temel haklar piyasa metası olarak değil toplumsal hak olarak değerlendirilir. Vergi toplama süreçleri ise şeffaf bir şekilde yürütülür. Toplum ödediği verginin nereye harcandığını, kimin yararına kullanıldığını bilir, denetler ve hesap sorar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim mücadelemiz sadece vergiden muafiyet kazanan birkaç holdingin karşısında değil halkın sofrasındaki ekmeği küçültün bu zihniyetle ilgilidir. Bizim itirazımız “ekonomi” denince akla sadece rakamlar değil insanların yaşamı, onuru, emeği gelmelidir. Bu ülkenin dağlarında, vadilerinde, mahallelerinde, köylerinde kendi toprağını eken, suyunu paylaşan, ürününü komşusuna veren milyonlarca insan komünal ekonomiyi zaten yaşamaktadır; bunu adı konmamış bir toplumsal sözleşme olarak uygulamaktadır. Biz o sözleşmeye bu Mecliste “herkes için eşit yaşam, herkes için adaletli üretim, herkes için hakça paylaşım, herkes için onurlu bir yaşam” diyebiliriz. Sistemin dışında bırakılan kadınlara, talan edilen doğaya, yoksullaştırılan bölgelere kulaklarımızı kapatırsak inşa ettiğimiz düzen ne demokrasi olur ne de adalet. Bugün bu kürsüde toplumsal sözleşmeye dayanan bir ekonomi modelini sadece bir alternatif olarak değil bir toplumsal zorunluluk olarak savunuyoruz çünkü biliyoruz ki halk için olmayan ekonomi yıkım getirir, toplumla inşa edilmeyen üretim sömürüye dönüşür.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ahmet Vehbi Bakırlioğlu.

Sayın Bakırlioğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, değerli milletvekilleri, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanun Teklifi hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Türk parasının değerini, kıymetini koruma, bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanına, Hükûmete ait. Peki, Türk parasının değeri korunabilmiş mi? Mesela, 200 liralık banknot ilk çıktığı 2009 yılında 133 dolarken bugün ise sadece 5 dolar. Yani ülkemizi yöneten ekonomistler ne yazık ki Türk lirasının kıymetini koruyamamış ancak bu ülkede bir günde bir imzayla arsasının, dükkânının ederini, kıymetini 2 katına kadar çıkarabilecek maharetle olan insanlar var. Nasıl mı oluyor? Şimdi, şöyle bir yazı var, bu yazı Kentsel Dönüşüm Başkanlığından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yazılmış bir yazı; bu yazıda özetle şu söylenmekte: Malatya ili Yeşilyurt ilçesi Yaka Mahallesi'nde belediye iştiraki olduğu iddia edilen İŞKAYA şirketine ait 187 tane dükkân rezerv alan olarak ilan ediliyor ve Ankara, İzmir, Aydın, Diyarbakır'da bulunan 15 tane parsel ile -bu 15 parsel ki hazineye ve TOKİ'ye ait olan parseller, toplam büyüklüğü 324 bin metrekare- bu rezerv alan 187 tane dükkânın trampa edilmesi söz konusu. Şimdi, değer biçilmiş, GEDAŞ diye bir değerlendirme şirketi -ki bu TOKİ'nin şirketi- bir değerlendirme yapmış. Buna göre dükkânların ederi 1 milyar 990 milyon lira, hazineye ait arsaların değeri ise 2 milyar 55 milyon lira; aradaki 65 milyon lira farkı ise İŞKAYA firması verecek. Şimdi, burada bir tuhaflık var. Birincisi, daha yeni bitmiş olan bu 187 iş yeri, dükkân neden rezerv alan olarak ilan edilmekte? Tuhaf bir durum bu. Peki, Malatya'da arsa kalmadı da neden Aydın'daki, Ankara'daki, İzmir'deki, Çeşme'deki arsalarla bu trampa edilmekte? Farklı bir durum var. Bu yazı da İŞKAYA'nın belediye iştiraki olduğunu söylemekte ancak İŞKAYA belediye iştiraki değil, İŞKAYA genellikle altyapı hizmetleri veren büyük bir firma.

Şimdi, Malatya'daki söz konusu yer şurası; burası Malatya Büyükşehir Belediyesine aitmiş, 2020 yılında burası ihale ediliyor ve burayı İŞKAYA alıyor, burada 400'ün üzerinde dükkân çıkarıyor, yaptığı iş karşılığında da bu 4 parselde 187 adet dükkân alıyor bu İŞKAYA. Şimdi, bu 187 adet dükkân Türkiye'nin dört bir yerindeki taşınmazlarla takas ediliyor. Şimdi, biz burada bir araştırma yaptık, dedik ki: "Ya, bu yerleri bir tespit edelim; bakalım neredeymiş bu yerler, tespit edelim." Tespit ettik, daha sonra bir değerlendirme yaptık; değerlendirme şirketlerine danıştık, müteahhitlere danıştık, belediyelere danıştık, emlakçılara danıştık ve çıkan sonuç karşısında ağzımız açık kaldı arkadaşlar. Şimdi, mesela, söz konusu arsalarından biri, burada 2 tane parsel var. Neresi burası? Gölbaşı Çevre Yolu'nun yanında hemen, burası 112 bin metrekare bir yer. Şimdi, bu GEDAŞ buraya 339 milyon liralık bir değer tespit etmiş, bizim yapmış olduğumuz tespitte ise 450 milyon lira; 110 milyon liralık bir fark var. Buranın değerinin daha da artacağı söylenmekte, 550 milyon olacağı da söylenmekte. Burası neresi? Burası da Diyarbakır Kayapınar Barış Mahallesi, burada 4 tane parsel bulunmakta. Bu GEDAŞ yani TOKİ'nin değerlendirme şirketi 432 milyon lira değer tespit etmiş buradaki arsalarla, bizim yapmış olduğumuz değerlemede bu 4 arsanın fiyatı 992 milyon lira yani neredeyse 1 milyar lira; arada 550 milyon lira bir fark var. Bakın, burası Çeşme, 16 Eylül Mahallesi, görüyorsunuz değil mi? Görüyorsunuz değil mi ağabey?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Görüyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Şurası deniz, denize nazır. Çeşme'yi biliyorsunuz, Çeşme Türkiye'deki emlakın en hızlı olduğu ve birim fiyatların en pahalı olduğu yerlerden bir tanesi. Denize nazır bir parsel, 13.014 metrekare, tahmin edilen bedel 404 milyon lira; biz de üç aşağı beş yukarı aynı değeri tespit etmişiz. Size başka bir yer, Çeşme Alaçatı, tam bir kupon arazi, denize nazır, altında oteller var, çevresinde villalar var; buraya GEDAŞ 316 milyon lira değer biçmiş, bizim tespitimiz 875 milyon lira; arada 550 milyon liralık bir fark var, 550 milyon liralık. Buradaki emlakçılarla yapmış olduğumuz sohbette buranın değerinin 2 milyar liraya kadar çıkabileceği söylenmekte, ciddi fark var. Bakın, burası gene Çeşme, burası Çeşme arkadaşlar; bilenler bilir, burası marina, Altın Yunus Hotel'in olduğu yer, Çeşme'nin merkezi. Burada 765 metrekare yer, burası da bir kupon arazi; bu kupon arazi ne hikmetse Malatya'daki arazi ile dükkânlarla takas ediliyor. Bakın, burası İzmir Doğanlar, sanayinin ortasında,

stadyumun karşısında, alın size kupon bir arazi; ne alakası var bunun Malatya'daki arsayla, Malatya'daki binalarla? Alın başka bir şey, arkadaşlar, burası Didim, Aydın Didim. Didim'de devlet hastanesinin hemen karşısında, gene kupon bir arazi; burası da Malatya'daki 187 adet dükkânla trampa edilmiş. Şimdi, burada, bunları alt alta koyduğumuz zaman ortaya muazzam bir sonuç çıkıyor. GEDAŞ yani TOKİ'nin değerleme firması bu 15 tane parsel 2 milyar 55 milyon lira değer biçmiş Sayın Vekilim. Bizim kısa zamanda yapmış olduğumuz çalışmamıza -ki en alt limitlerini almaya çalıştık, daha da yüksek olabilir- göre bu 15 arsanın, bu kupon arsaların, denize nazır arsaların toplam değeri 3 milyar 415 milyon lira; aradaki fark 1 milyar 360 milyon lira, neredeyse 2 katı. Ha, şunu da söyleyelim: Malatya'da o bahsetmiş olduğumuz dükkânlar Buğday Pazarı ve Şiire Pazarı olarak bilinmekte oradaki insanlar tarafından. Ben emlaka girdim, internet üzerinden bir çalışma yaptım, oradaki dükkânların fiyatları da 7-8 milyon lira ile 10 milyon lira arasında değişmekte; olacak iş değil!

CAVİT ARI (Antalya) - Şeytanın aklına gelmez bu oyunlar! Şeytan kırk yıl düşünse bunu bilemez!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Bakın, ne yapmışlar biliyor musunuz? Bunu yapan kim? TOKİ'nin şirketi, GEDAŞ Değerleme Şirketi yapıyor bunu. Ne yapmış? 187 adet dükkâna ederinin üzerinde bir fiyat belirlemiş, bizim "kupon arazi" diyebileceğimiz, hazineye ait, TOKİ'ye ait, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına ait 15 tane kıymetli arsayı da ederinin neredeyse yarısına getirmiş. Vermiş olduğum ederler inanır taban fiyatlardır, bu rakam doğru düzgün incelenirse çok çok daha fazla artacaktır.

Şimdi, burada en azından 1 milyar 360 milyon liralık bir kamu zararı var ve buradan çok pis kokular geliyor, buradan çok pis kokular geliyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Birilerinin cebine gidiyor, birilerinin cebine!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Bu trampa işleminin mutlaka ve mutlaka incelenmesi lazım Sayın Başkanım. Hoş geldiniz Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) - Kime gittiğini öğrenelim, belli olur ne olduğu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - 1 milyar 360 milyon liralık bir yolsuzluktan bahsediyoruz, buradan çok kötü kokular geliyor ve bu trampa'nın incelenmesi lazım diyoruz ama ne yazık ki kimse dinlemiyor bizi. Ben buradan Bakanlığa sesleneyim, Başkanımıza ulaşamadım, Bakanlığa sesleneyim ben buradan, savcılara sesleniyorum: Bunu araştırın arkadaşım, bunu mutlaka ve mutlaka araştırın, bununla ilgili bir soruşturma açın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Çok önemli açıklamalar yapıyor Sayın Başkanım, ülkede çok ciddi yolsuzluk var, onu anlatıyor. Çok önemli bir usulsüzlük yapılmış, onu anlatıyor sayın hatip; dinleyelim, öğrenelim Sayın Başkanım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Burada yapılması gereken şey, SPK'nin mutlaka bu işi araştırması lazım. Burada tüyü bitmemiş yetimin hakkı var arkadaşlar. Benim bahsettiğim rakam 1 milyar 360 milyon lira; bunu araştırın, bu işin peşine hep beraber düşelim, bu bizim paramız.

CAVİT ARI (Antalya) - Soruşturma açılmalı Sayın Başkanım, bu konuda sizin de bilginiz olsun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Bir insanın bir günde bir imzayla, iki imzayla bu kadar para kazanmaması lazım; yazıktır, günahtır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz İlhami Özcan Aygün'a aittir.

Buyurun Sayın Aygün. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli vekiller; yüce Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. 216 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde partim adına söz almış buluyorum.

Yasa teklifine ilişkin sözlerime başlamadan önce, partimizin önceki Genel Başkanlarından değerli parti büyüğümüz Altan Öymen'e Allah'tan rahmet, ailesine ve partimize başsağlığı diliyorum.

Evet, konu Türk lirasının kıymetini koruma. Arkadaşlar, böyle mi koruyacağız kıymetini paramızın? Az önceki, bundan önceki kanunda AK PARTİ ve MHP sıralarına baktık, tıklım tıklım doluydu ama Türk lirasının kıymetini korumaya geldik, şimdi geldiğimiz noktaya bakın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - CHP sıraları da böyle.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Arkadaşlar, işte, Türk lirasına vermiş olduğunuz değer ortada ama 2 tane şirket için zeytinlikleri... Madencileri nasıl koruduğunuz ortada yani AK PARTİ ve ortağının yapısı belli; belli şirketlere, 5'li çeteye her türlü hizmette varız ama Türk lirasının değerini korumaya geldiğimizde ise hiçiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Dinleyin de hiç olmazsa biraz gerçekleri öğrenin ya!

İSHAK ŞAN (Adıyaman) - Dinlemeye değmez yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Boşaltıyorsunuz, boşaltın, boşaltın...

Sayın vekillerim, bakınız, şu 200 lira çıktığı zaman 25 dolar alıyordu, şu anda 5 dolar alıyor, 5 dolar. 200 lirayı getirdiğiniz noktaya bakın; 25 dolardı, şimdi 5 dolar alıyor. İşte, Türk lirasının kıymetini koruma kanunu bu, arkadaşlar.

ATM'lere bakıyoruz, ATM'lerde artık 50 lira yok; ATM'lerde en düşük para 200 lira geliyor arkadaşlar çünkü paranın kıymetini bırakmadılar. Ekonomiye bakıyoruz, sürekli patinaj yapıyor ekonomi. İşsiz sayısı 13 milyonu aşmış, büyüme yavaşlamış, kapanan şirket sayısı artmış, yolsuzluk ise tavan yapmış. Peki, "Buraya nasıl geldik?" dersanız, bir yolculuk yapalım isterseniz. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtik, her konuda uzman olan bir kişi vardı ve diyordu ki: "Ben en iyisini bilirim, ben bilirim, ben ekonomistim." ve ondan sonra işte, ülkenin başına her şey geldi. Dönemin Cumhurbaşkanı Erdoğan "Faiz sebep, enflasyon netice." deyince ekonomimiz tepetaklak oldu. Dönemin Ekonomi Bakanı Nebati, hani gözlerini bir altı ay kapatacaktı, bir daha açınca "Her şey güzel olacak." diyordu, "Ortodoks ekonomi politikaları yok, bundan heterodoksa geçeceğiz." diyordu yani esasında "Erdoğanoks" metotlara geçtik. Yani bilimi, teknolojiyi, her şeyi attık, yeni bir tezle yani heterodoks yani "Erdoğanoks" teziyle yürüdü. İşte, o meşhur tezin ortaya koyularak gelinen noktaya bakıyoruz; politika faizi yüzde 19 iken, enflasyon yüzde 19,58 iken dolar kuru 8 liraymış ama bir yıl geçtikten sonra faiz yüzde 19'dan kaç gelmiş arkadaşlar? Yine, yüzde 9'a inmiş faizimiz ama inmeyen bir şey var, enflasyon. Nereye gitmiş? Katlanmış, yüzde 85'lere gelmiş. Dolar kuru 8 liradan 18 liraya çıkmış. Ne zaman çıkmış? Erdoğan'ın yaptığı o tezden sonra. Geldiğimiz noktada Nebati başarısız sayıldı, kenara atıldı, Mehmet Şimşek çağrıldı. Mehmet Şimşek geldiği günden beri vatandaşın hâlâ hep sabır istiyor. Ya, sıkacak dış kalmadı, kemer kalmadı ama hep sabır, sabır; geldiğimiz noktada, vergi üstüne vergiler biniyor, zam üstüne zamlar biniyor; milletimiz meyveyi, sebze yi artık taneyle alır hâlâ geldi, karpuzu dilimle yaptık, dilim. Tayyip Erdoğan'ı ve AK PARTİ'yi üzmeyen bir İstatistik Kurumu var, ona bakarsanız her şey mükemmel. TÜİK'e göre gıda fiyatları binde 27 gerilemiş arkadaşlar. TÜRK-İŞ'e göre baktığımızda ise enflasyon yüzde 4,8; İTO'ya göre gıda grubundaki fiyat artışı yüzde 1,93 olmuş. Sanayi sektörü alarm veriyor; sanayide ücretli sayısı, çalışan sayısı on aydır kesintisiz azalıyor arkadaşlar yani sanayi bitti. Sarayın faiz sıkıntısıyla, takıntısıyla ekonomide yarattığı depremle 2020 yılında yüzde 19 olan faiz bugün yüzde 46'lara gelmiş. Önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 93 artışla bütçenin faiz harcamaları artmış. Yani hani faiz haramdı, hani siz faize karşıydınız? Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! Faize karşı olanlar bütçenin büyük kısmını faize ayırmışlar. Evet, döviz kurunu tutacaksınız; yüksek faize, sıcak paraya yaslanan bu programın iş yaramadığını gördük, görmeye devam ediyoruz. Getirilen teklifin yaşanan sorunlara pansuman olduğunu hep beraber gördük. Kayıt dışılıkla mücadele etmek istiyorsunuz. Vergi adaletini ise kime yüklediniz bilir misiniz? Garibana yüklediniz. İşte, sizden kurtulmamız gerekir. Neden mi dersiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Tek çıkış yolu, bir avuç zenginle aynı gemide oturan AK PARTİ'den bir an evvel kurtulmamız gerekiyor, onun için de sandık gerekiyor. Sandığı önümüze, adayımızı yanımıza istiyoruz diyorum, sizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına son söz Sayın Ahmet Kılıç'a aittir.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika

AHMET KILIÇ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurulda görüşmekte olduğumuz Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'miz yalnızca bir teknik düzenlemeler bütünü değildir; bu teklif, vergi adaletini güçlendiren, yatırım iklimini iyileştiren, kamu maliyesinin disiplinini tahkim eden bir reform adımıdır. Ekonomide kararlılıkla uyguladığımız istikrar, sürdürülebilirlik ve yapısal dönüşüm politikalarının bir parçası olarak hazırlanan düzenlemeler mali disiplinden taviz vermeden kalkınma ve üretim odaklı yaklaşımımızın devamıdır.

Kıymetli arkadaşlar, bu kanun teklifiyle finansal sistemin denetimini artırıyor, teknoloji odaklı yatırımları doğru teşviklerle destekliyor, ülkemizin hak ve hukukunu koruyacak vergi sistemini güncelliyoruz. Bu çerçevede bazı önemli başlıkları özellikle dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, konvansiyonel araçların vergisi piyasa gerçeklerini yansıtmadığı için yüksek oranlı birikmiş bir yük hâline gelmişti. Özellikle matrah güncellemelerinde yetkinin sonuna gelinmiş, otomatik güncellemeler yapılamaz hâle gelmişti. Bu düzenlemeyle birlikte matrahlar yeniden tanımlanacak, araçların motor hacmi, batarya kapasitesi ve menziline göre farklı oranlar belirlenebilecektir. Bu adım, hem vatandaşımızın alım gücüne daha uygun bir sistem kurulmasını hem de yerli üretimi teşvik eden bir vergi mimarisi oluşturulmasını sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer önemli konu, arazi taşıtlarının, özellikle lüks sınıftaki bazı 4x4 araçların sembolik ÖTV oranlarıyla ithal edilmesi ve satılmasıydı. Bu, kabul edilebilir bir durum değildi yani lüks sınıf araçların vergi avantajı kılıfıyla düşük ÖTV'yle alınmasının önüne geçiyoruz. Bu düzenlemeyle, inşallah, vatandaşlarımızın da her anlamda hakkını, hukukunu korumuş oluyoruz.

Yine, yatırım teşvikleri üretim için vardır ancak geçmişte yatırım yapmaksızın vergi indirimi alanlar olmuştur. Bunun önüne geçiyoruz, indirimli kurumlar vergisi uygulamasına on yıllık süre sınırı getiriyoruz. Yatırımı yapan kazanacak, suistimal eden bu sistemden artık faydalanamayacak. Ayrıca, teşvikli kazanç dışındaki kazançlardan indirilebilecek oranı da yüzde 80'den yüzde 50'ye çekiyoruz. Bu düzenlemeyle de hem yatırımcının önünü açıyor hem de kamu kaynağını yerinde kullanıyoruz. AR-GE ve tasarım teşvikleriyle yüksek teknolojiye dayalı üretimi de destekliyoruz. Ancak bu alanlarda olağan dışı yüksek maaşlara istisna uygulanması sistemin istismarına neden olmuştu. Yeni düzenlemeyle AR-GE personeline verilebilecek vergiden istisna ücretlerin üst sınırı brüt asgari ücretin 40 katıyla sınırlandırılmış oluyor. Bu üst sınır sayesinde hem teşvik gerçek ihtiyaç sahiplerine gönderilecek hem de kayıt dışılıkla mücadeleye katkı sağlanacaktır.

Yine, LPG piyasasında dağıtıcılar arasındaki zincirleme satışlar üzerinden kayıt dışı faturaların vergi kaçacağı oluşturduğunu tespit ettik. Bu sistem artık sona eriyor, dağıtıcıdan dağıtıcıya LPG satışına sınırlama getirerek rekabeti bozan ve piyasayı bulandıran yapılarla mücadele ediyoruz. Vergi kaybını azaltacak ve kayıtlı ekonomiyi güçlendirecek noktada çalışmalarımızı da devam ettiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, özellikle bu teklif ranta değil üretime, istismara değil yatırımcıya, popülizme değil kamu disiplinine hizmet etmektedir. Devletin vergi toplama gücünü adaletli, şeffaf ve rasyonel bir zemine oturtma irademizin tezahürüdür. Üretimin, istihdamın, yerli sanayinin ve dijitalleşmenin önünü açan her adımda Cumhuriyet İttifakı olarak hazırız; varız ama aynı zamanda milletimizin vergisini koruyan, kaynağı israf etmeyen, kamu hukukunu gözeten anlayışla da şu anda buradayız.

Bu çerçevede, kanun teklifimizin hayırlı olmasını diliyor, başta ilgili bakanlıklarımız olmak üzere katkı sunan tüm Komisyon üyelerimize teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.13

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Nurten YONTAR (Tekirdağ)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

İstanbul

Hatay

Muğla

Şerafettin Kılıç

Mehmet Atmaca

Ertuğrul Kaya

Antalya

Bursa

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Ertuğrul Kaya.

Buyurun.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Vefat eden Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı merhum Altan Öymen'e Allah'tan rahmet, ailesine ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına sabırlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bu torba kanun teklifinin adı "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun" diye başlıyor. Evet, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu, gelelim paramızın kıymetine.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu 1 lirayla herhangi bir bakkaldan bir şey almanız maalesef bugün için mümkün değil. Ne yazık ki -üzülerek söylüyorum- artık bu 1 liramız yere düşse vatandaşlarımız yerden bile almak istemiyorlar. Kıymetli arkadaşlar, bu 1 lirayla bu gördüğünüz sakızı da herhangi bir bakkaldan alma imkânınız da yok, yanına 50 kuruş daha koyup bu sakızı almanız gerekiyor.

Kıymetli arkadaşlar, tabii, mesele kıymetli Türk paramız olunca hakikaten bunun kıymetini korumak için gerekli adımları hep beraber reformlarla atmamız gerekiyor. Böyle palyatif yöntemlerle Türk parasının kıymetini korumak mümkün değil. Keza, dolaşımda olan en büyük banknotumuz 200 lira kıymetli arkadaşlar bildiğiniz üzere. 200 liramızın tedavüle girdiği 2009 yılında değerli arkadaşlar, 200 lira tam 130 dolar karşılığı yapıyordu, dolar 1 lira 53 kuruştan işlem görüyordu. Fakat, değerli arkadaşlar, bugün Amerikan doları ne kadar? Tabela kuru 40 lira 36 kuruş ama 41 liranın altında maalesef işlem de görmüyor.

Kıymetli arkadaşlar, bu, 200 liramız; tabelalarda yazan kurdan bile almaya kalsak 4 dolar 95 sent ediyor yani az önce size gösterdiğim, bir zamanlar bir sakız parasına dolar alınabilirken bugün 200 liramızla şu gördüğünüz 5 doları alamayacak duruma geldik.

Kıymetli arkadaşlar, hakikati kıymetli AK PARTİ milletvekillerine ifade etmek adına objektif değerlendirmelerde bu zamana kadar bulunduk, bundan sonra da bulunmaya devam edeceğiz. Başka kıyaslar da vermek isterim.

Kıymetli arkadaşlar, bu 200 liramızla, üç harfli marketlerde, bildiğiniz üzere, bir zamanlar, tedavüle çıktığı dönemde 106 litre süt alınabiliyordu; bugün itibarıyla 6 litre süt alınamıyor. Bir zamanlar 200 liramızla 106 litre süt alınabiliyordu. Şimdi 100 litre süt nerede kıymetli arkadaşlar?

Yine bir başka örnek vermek istiyorum: Bugün itibarıyla bir dönem 200 liraya alabildiğimiz süt miktarı bugün itibarıyla 3.577 lira 50 kuruşa denk geliyor kıymetli arkadaşlar.

Yine bir başka örnek: Bu 200 liraya 2009 yılında 12 kilo 400 gram et alınabilirken bugün sadece 330 gram et alınabiliyor kıymetli arkadaşlar. “Aradaki 12 kilo et nerede?” diye soruyoruz değerli arkadaşlar.

Yine, bu 200 lirayla 2009 yılında 42,5 kilo pirinç alınabiliyordu, bugün ise sadece 2,5 kilo pirinç alınıyor. Biz de soruyoruz: 40 kilo pirinç nerede?

Kıymetli arkadaşlar, bu 200 lira 2009 yılında o kadar kıymetliydi ki 16 kilo 100 gram beyaz peynir alınıyordu, bugün 1 kilo 350 gram beyaz peynir alınabiliyor. Şimdi, biz de soruyoruz: 14 kilo 75 gram beyaz peynir nereye gitti?

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bir hakikati buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz: Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine kadar görev yapan AK PARTİ hükûmetlerinin gerçekten birçok alanda kıymetli başarıları oldu. O dönemde hakikaten ekonomik alanda, sağlık alanında, eğitim alanında çok kıymetli adımlar atıldı ama bir nokta var ki o noktaya girildiği andan itibaren her şey tepetaklak tersine döndü. Bu bir sistem problemi. Kıymetli AK PARTİ milletvekillerine buradan bu hususu, bu tarihî görevi de bir kez daha hatırlatmayı bir borç biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, önümüzde bir Anayasa değişikliği gündemimiz var, bunu ifade ediyorsunuz. Şimdi, bu Anayasa değişikliği Türkiye’nin içinde bulunduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Böyle bir karar alındı, hiçbir arkadaşına ilave süre vermedim.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Peki, teşekkür ederim, sağ olun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 1- 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun’un 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım satımı ve kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin alım satımı, kıymetli madenlerin rafinajı ile tüm bu eşya ve kıymetlerin, ticari senetlerin ve tediyeî temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına Cumhurbaşkanlığı salâhiyetlidir.”

Rahmi Aşkın Türeli

Mustafa Erdem

Cavit Arı

İzmir

Antalya

Antalya

Cevdet Akay

Gülcan Kış

Ahmet Vehbi Bakırloğlu

Karabük

Mersin

Manisa

Melih Meriç

Tahsin Ocaklı

Ayça Taşkent

Gaziantep

Rize

Sakarya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Gülcan Kış.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, partimizin 6'ncı Genel Başkanı Sayın Altan Öymen'i kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz. Türkiye'nin hem basın hem siyaset tarihinde onurlu bir iz bırakan Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, partimize ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bugün ağır bir ekonomik kriz yaşıyor; Türk lirası tarihin en değersiz döneminde, 200 liralık banknot artık 5 dolar etmiyor. 16 Temmuz sabahı dolar kuru 40 lirayı aştı, yılbaşından bu yana TL'nin değer kaybı ise yüzde 12'yi geçti. 200 TL bugün bir çay, bir simit, bir yol parası. Ekonomimizin özeti de budur. "Bu torba yasayla Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nu değiştiriyoruz." diyorsunuz; hangi kıymeti, neyi koruyorsunuz? O kıymeti zaten siz yok ettiniz. Hatalı ekonomi politikalarınızla, hukuku yok sayarak, Merkez Bankasını bağımsızlıktan çıkararak Türk lirasını itibarsız hâle getirdiniz. Şimdi kanun çıkararak sorunu çözebileceğinizi sanıyorsunuz oysa güveni kaybettiğiniz yerde hiçbir yasa da çözüm olmaz. Ekonomiyi yönetemediğiniz için yine bir torba yasa dayatıyorsunuz, içine her şeyi doldurmuşsunuz, usul tanımıyorsunuz, Anayasa Mahkemesi kararlarını da hiçe sayıyorsunuz. Tali komisyonları çalıştırmadınız, Türkiye'nin kanun yapma ciddiyetini zedeleyen bu yönetime şiddetle itiraz ediyoruz. Ekonomik tablomuz ortada. Bir tarafta değersiz bir para, diğer tarafta borç batağına saplanmış bir halk var. İcra dairelerinde 24 milyon dosya bekliyor değerli arkadaşlar, Türkiye'de her 4 kişiden 1'i icralık durumda. 2025'in ilk beş ayında 1 milyon 38 bin kişi borcunu ödeyemediği için icraya verildi. Bireysel kredi ve kredi kartı borçları da 4,8 trilyon liraya dayanmıştır. Halk borçla boğuşuyor, siz hâlâ yeni vergi yükleri getirmeye çalışıyorsunuz. Ne getiriyorsunuz bu teklife? Sanayiciye yeni vergi yükü getiriyorsunuz, organize sanayi bölgesi kredilerine banka ve sigorta muameleleri vergisi koyuyorsunuz; sanayici zaten yüksek faizle uğraşıyor, şimdi de vergi ödeyecek. Oysa Türkiye, sanayisiyle, üretimle ayağa kalkar ama siz sanayiciye destek değil köstek oluyorsunuz, AR-GE teşviklerini kısıtlıyorsunuz, teknokentlerde çalışan araştırmacıların gelirlerinden sağlanan teşvikleri daraltıyorsunuz. Oysa dünya inovasyona yatırım yapıyor, siz günü kurtarmanın peşindesiniz. Mülkiyet hakkını, şehircilik hukukunu yok sayarak alan genişletme yetkisini de sınırsız hâle getiriyorsunuz, Anayasa'ya aykırı düzenlemeler yapıyorsunuz. Cumhurbaşkanı ÖTV oranlarını istediği gibi değiştirme hakkına sahip oluyor. Ve hukuk demişken bu kürsüden bir gerçeği daha hatırlatmak istiyorum: 17 belediye başkanımız demir parmaklıklar arasında tutsak durumda. 19 Martta Ekrem İmamoğlu'nu tutuklayarak, daha geçtiğimiz günlerde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanımız Muhittin Böcek'i, Adana Büyükşehir Belediye Başkanımız Zeydan Karalar'ı tutuklayarak ve Adıyaman Belediye Başkanımız Abdurrahman Tutdere'ye ev hapsi vererek de bu ülkede demokrasiye açıkça darbe yaptınız. Bu tutuklamalar sadece o başkanlarımıza değil Türkiye ekonomisine, Türkiye hukukuna vurulmuş ağır bir darbedir. Siz bunları yaparak Türkiye'nin dünyadaki imajını yerle bir ettiniz. Türkiye artık hukuksuz, güvensiz, keyfi bir ülke olarak dışarıdan görülmektedir. O yüzden vizeler yüzümüze kapanıyor, yatırımcı gelmiyor, Türk lirası değer kaybediyor. Böyle mi koruyacaksınız Türk lirasının kıymetini? Böyle mi güven inşa edeceksiniz? Ekonomi güven ister, hukuk ister, öngörülebilirlik ister. Çökerttiğiniz kurumları yeniden ayağa kaldıracaksınız, Merkez Bankasını bağımsız bırakacaksınız ama bunu yapacak hiçbir iradeniz kalmadı. O yüzden günü kurtaran torba yasalar çıkarıyorsunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu anlayışı reddediyoruz. Ekonomide güveni yeniden inşa edeceğiz. Üretimi, sanayiyi, emeği, alın terini büyüteceğiz. Türk lirasına kıymet kazandıracak olan da budur. Bu torba yasayı gerçekçi bulmuyoruz, hayır diyoruz ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Vezir Coşkun Parlak

Mehmet Zeki İrmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Şırnak

Osman Cengiz Çandar

Celal Fırat

Zülfük Uçar

Diyarbakır

İstanbul

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Zülfük Uçar.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben öncelikle, zindanlarda direnen değerli yoldaşlarımızı ve bütün halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarihin birçok kırılma anı olmuştur. Biz bugün tam olarak bu kırılma anlarından birini daha yaşıyoruz. Demokratik toplum arayışında olduğumuz bu süreçte başarılı olursak Türkiye halkları için büyük bir tarihî atılımın yolunu açacağız çünkü bu süreç başarıya ulaşırsa Türkiye tarihinde ekonomik ve siyasi olarak en büyük adım olacaktır. Savaşın durması ve demokrasinin gelişmesi için dört elle sarılmamız gereken bu süreç başarıya ulaşmak zorundadır. Bunun zemini, hukukun bütünsel, adil, eşitlikçi bir şekilde yapılması ve uygulanmasıdır. Hep demiştik, Kürt halkının dilsel ve kimliksel taleplerinin yasal ve anayasal düzeyde güvenceye kavuşması demokrasinin ön şartıdır. Demokrasinin yerleşik hâle gelmesiye en temel mücadele stratejisi olacaktır. İfade özgürlüğü, örgütlenme hakkı, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi toplumun siyasete katılımını güçlendirecektir. Bütün bunlar hukuk devleti olmanın zorunlu sonuçlarıdır.

Bugün ülkede yürüyen sürecin sadece Türkiye'yle sınırlı kalmayacağını, çevresindeki bütün ülkelere de sirayet edeceğini, Orta Doğu halklarının tamamının kaderinde bir dönüm noktası olacağını iyi bir şekilde anlamak gerekiyor. Bu topraklarda birlikte inşa edeceğimiz demokratik yaşam Irak'a da bir temel olacaktır, İran'ın da demokratikleşmesine destek olacaktır, Suriye'nin de krizlerinde çözüm gücü olma hâline gelecektir. Bu süreç bütün Orta Doğu halkları için çok büyük bir potansiyel taşıyor, elbette en başta da Kürt halkı için. Kürdistan dört parça ama Kürtler tek bir bütün. Bu yüzden bu süreç Bakur Kürtlerinin değil 50 milyon Kürt'ün ortak sürecidir. Bu süreç, Güney Kürdistan yönetimiyle ilişkileri geliştirme süreci olduğu kadar Kuzey ve Doğu Suriye özerk yönetimiyle de barışma sürecidir; Rojava Kürtleriyle birlikte Suriye krizini çözme sürecidir. Süreç için küçük düşünmemek lazım. Sayın Öcalan bu sürecin diğer dört parça kürdistan'da da sonuçları olacağını ifade ediyor; Türkiye'nin bütün bu süreçlere öncülük ederek Kürt halkının demokrasi arayışına destek olması gerektiğini, bunun Türkiye'nin doğal rolü olduğunu ifade ediyor. Kardeşlik ittifakı tarihte defalarca kurulmuştur. Bu ittifakın bugünkü amacı ise demokrasidir. Tarihî Kürt-Türk ittifakının demokratikleşmesi Orta Doğu'da bütün sorunları çözme potansiyeline sahiptir. İşte demokrasinin en ileri örneği de bugün Rojava'da yaşanmaktadır. "Rojava'daki yaşam modeli neden önemlidir?" sorusunun cevabını bizler son birkaç gün içerisinde tekrardan aldık. Nusayrilere ve ardından Dürzilere yönelik yapılan soykırım girişimleri sonrasında Dürzi halkının Rojava yönetimine çağrı yapması, esasen Suriye halklarının inandığı ve güvendiği tek yönetimin Kuzey ve Doğu Suriye yönetimi olmasından ileri gelmektedir. Gazze'de en vahşi hâliyle gördüğümüz katliamlar ve vahşetler çağına karşı Rojava yaşam

modeli bir kurtuluş yoludur. Bakın, bir ütopyaдан bahsetmiyoruz, Kürtler, Araplar, Süryaniler, Ermeniler, Türkmenler ve daha birçok etnisite bir arada birbirini katletmeden yaşayabiliyor; bunu sağlayan Rojava’da vücut bulan demokratik modernite felsefesidir. Bu felsefeyi geliştirmek soykırım ve savaş anlayışına karşı mücadele etmenin zorunlu bir gereğidir. Rojava bütün dünya halklarına, bütün inançlara özgür bir yaşamın olduğunu kanıtladı. Rojava devrimi, insanlık değerlerine olan inancın, insana yeniden kazandırılmasının sembolüdür.

Bu vesileyle, dünyaya yeniden insanca yaşama umudu veren Rojava devrimini selamlıyorum. “...”⁸ Rojava. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Necmettin Çalışkan
İstanbul	Muğla	Hatay
Mehmet Atmaca	Şerafettin Kılıç	Haydar Altıntaş
Bursa	Antalya	İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi eski Genel Başkanı Sayın Altan Öymen’e Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve CHP camiasına başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bundan sekiz yüz yıl evvel Mevlâna’nın söylediği şu sözle sözlerime başlamak istiyorum: “İki yol var her insanın önünde, kolayını arar dininde geleneğinde, içindeki sese kulak verirse eğer, farklı anlamlar bulacaktır derinde.” diyor. Biz, hep beraber, iktidar veya muhalefet diye bakmaksızın Türkiye’nin bugünkü sorunlarına cevap ararken içimizdeki sese kulak vererek ne duyacağımızın bazı özetlerini size söylemek istiyorum. Bundan yüz yirmi beş yıl evvel yaşamış, Osmanlı Devleti’nin önemli devlet adamı ve yaptığı eserlerle cumhuriyete de esin kaynağı olmuş Cevdet Paşa’nın çok müthiş bir sözü var: “Toplumlar için en büyük tehlike, geçiş döneminde dengeyi kaybetmektir.” diyor. Evet, Türkiye Cumhuriyeti devleti 102’nci yılda içine girdiği acayip bir partili başkanlık sistemiyle dengesini kaybederek savruldu ve bu savrulmayla yönetilemiyor, halka dirlik düzenlik getiremiyor, ekonomiyi düzeltemiyor, her çeşit problem bu yönetemeyen sistemin içerisinden çıkıp üzerimize doğru geliyor. Eğer bu sistem doğru çalışsaydı her sınav döneminde sınavlarda hatalar yapılmaz, bunda şüpheye düşülmezdi; hukukun üstünlüğü zedelenmezdi, kuvvetler ayrılığı ilkesi ayak altına alınmazdı. Bu düzende ısrar etmeye devam ettiğimiz müddetçe anayasal değerlerimizin önemli bir bölümünü kaybedeceğimiz gibi, bu arada iktisadi değerlerimizden de bazılarını çok ciddi olarak kaybedeceğiz.

⁸ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bakın, şu rakama dikkatinizi çekmek istiyorum: Türkiye’de bugün 1 ila 249 arasında işçi çalıştıran işletmelerin toplam sayısı 2 milyon 183 bindir, bu işletmelerde çalışan işçilerin sayısı 13 milyon 400 bindir, toplam SGK kapsamındaki işçi sayımız 17 milyondur. Bu çerçeveden bakıldığında, bugün sıraları boş gözükmeyle beraber Cumhurbaşkanlığı Strateji Dairesinin yapmış olduğu teşvik planlarında 1 işçi çalıştırmak için 3 milyon lira yatırım yapmak gerekiyorsa Türkiye’nin göz bebeği olan ama bugünkü ekonomik modellerle hayatîyetleri tehlike altında olan bu 13 milyon 400 bin işçi ve onları çalıştıran 2 milyon 183 bin işletmenin sadece iktisadî değeri bir yıllık gayrisafi yurt içi hasılamızdan daha büyüktür. Bunların göz göre göre batmasına işte bu içine girdiğimiz yönetemeyen sistem sebep olmaktadır. Bu sistem çökerse Türkiye bu işin altından kalmaz.

Ayrıca, bütün ekonomik sistemde asimetrik bir model uygulanıyor. Mesela Çin’e kucağımızı açtık, Çin bizden ithal ettiği mallara yüzde 30 gümrük vergisi uygularken biz Çin’den gelenlere yüzde 3 vergi uyguluyoruz. Dolayısıyla Çin ile Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti arasında yapılan 2024 yılı dış ticaret açığımız 18 milyar doların üzerine çıkmıştır. İşte, bu model ve bu usulle işletmelerimizi yönetmeye kalkarsak ekonomimiz demokrasi gibi, hukuk gibi aynen çökecek ve bu çöküşün altında kalacağız.

Onun dışında bir örnek daha: Adı var, kendisi yok olan Türkiye Ziraat Odaları Birliğine sorarsanız 4 milyon çiftçi var, ÇKS’ye sorarsanız 1 milyon 750 bin-1 milyon 800 bin çiftçi var. “BAĞ-KUR ödeyen çiftçi sayısı ne kadar?” diye sorduğunuzda 400 bin kişi var. Bu şartlarda sosyal güvenlik primini bile ödemek için senede 210 bin lira para ödemek zorunda kalan ve bu parayı ödemek için en aşağı 21 ton buğday, 15 ton süt satmak zorunda olan bir çiftçi köyde niye dursun ve bu şartlarda gıda maddelerinin fiyatları nasıl ucuzlasın? Eğer sürekli ithalat yaparak “Paramız var.” diye davranırsak üretim kaynaklarımızın kökünü de kaybedeceğiz. Bütün bunların ötesinde kaybolan demokrasiye, kaybolan ekonomiye, kaybolan insan haklarına ve bozulan eğitim sistemine, sağlık sistemine, yirmi yılda 210 defa değiştirilerek ahlaka uymayan bir ihale sistemine baktığımızda bunun temel sebebi partili başkanlık sistemidir. Bu sistem insanların anayasal haklarını kullanma imkân ve kabiliyetini bile ortadan yok etmiş, meydana getirdiği korku tüneliyle kişiler söz söyleme haklarını bile kullanamaz hâle gelmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, birinci öncelik olarak bu bizi yönetemeyen partili başkanlık sistemini revize etmek ve ondan sonra da dünyanın normlarına, dünyanın kırılmakta olduğu noktaya ve kendimize bakarak iç yapıyı nasıl düzeltereçimize karar vermek zorundayız, aksi takdirde iç yapıyı düzelteremeyiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 2- 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ticari” ifadesi “yetkisiz” şeklinde ve “bir aydan altı aya kadar, tekrarı hâlinde ise sürekli olarak” ifadesi “bir ay süreyle” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, mevcut ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ilave edilmiş, mevcut üçüncü cümlesinde yer alan “Hazine Müsteşarlığının” ibaresi “Hazine ve Maliye Bakanlığının” şeklinde, sekizinci fıkrasında yer alan “suç” ibaresi “kabahat” şeklinde ve dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetleri izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç

veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi; eşya ve kıymetlerin rayiç bedelinin yarısından iki katına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması hâlinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.”

“Yetkisiz faaliyetin idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihi izleyen beş yıl içinde tekrerrü hâlinde idari para cezası üst sınırdan uygulanır.”

“Yetkisiz faaliyette bulunanların ilan ve reklamlarından veya yaptıkları işin mahiyetinden söz konusu iş yerini, sadece faaliyet izni veya yetki verilmesi gereken faaliyet konularında işgal etmek maksadıyla açtıkları veya işlettikleri anlaşılıyorsa söz konusu iş yerindeki tüm faaliyetler sürekli olarak durdurulur ve idari para cezası üst sınırdan uygulanır.”

“Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasında dokuzuncu fıkra hükmü dikkate alınmaz.”

“Yukarıdaki fıkralarda yazılı kabahatlerin, aynı kabahate ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihi izleyen beş yıl içinde tekrerrü hâlinde verilecek cezalar iki kat olarak uygulanır.”

Rahmi Aşkın Türelî	Mustafa Erdem	Cavit Arı
İzmir	Antalya	Antalya
Cevdet Akay	Melih Meriç	Tahsin Ocaklı
Karabük	Gaziantep	Rize
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu	Ayça Taşkent	Mehmet Güzelmansur
Manisa	Sakarya	Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Mehmet Güzelmansur.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu ve tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün maalesef ki ömrü boyunca cumhuriyet değerleri, demokrasi, basın özgürlüğü için mücadele eden önceki dönem Kıymetli Genel Başkanımız Altan Öymen’i kaybettik; kendisine Allah’tan rahmet, ailesine, sevenlerine, partimize ve ülkemize başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ben özellikle bu kanun teklifinde yer alan LPG piyasasında dağıtıcılar arası toptan satışa dair düzenlemenin yaratacağı sorunlara dikkatinizi çekmek istiyorum. Her ne kadar AKP bunu savunsa da ama gerçekleri bilmiyorlar. Maalesef bu tür düzenlemeler yapılırken sektörün görüşü alınmıyor, piyasa ve halka yansıyacak olumsuz yönleri değerlendirilmiyor; bürokratlar hazırlıyor, Meclise gönderiliyor, bizden de evet dememiz bekleniyor. Mesela, şimdi bu kanun teklifinde imzası olanlara soruyorum: Siz buna imza atarken bu düzenlemenin LPG piyasasının tedarik yapısına etkisini göz önünde bulundurdunuz mu? LPG piyasasındaki rekabet ortamını zayıflatma riskini değerlendirdiniz mi? LPG piyasasında faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli taşıma filolarının nasıl yok olacağını, bunların ne ölçekte zarara uğrayacağını hiç hesapladınız mı? En önemlisi de “Enflasyonu düşürürüm.” diyorsunuz ama bu düzenlemenin LPG fiyatını hangi seviyeye yükselteceğini ve enflasyonu ne oranda tırmandıracağını ön gördünüz mü? Hiçbirisi değil. Değerli arkadaşlar, bu soruların hepsinin cevabı birdir ve bu cevap da “Hayır.”dır. Bu öngörülerin hiçbirini yapmadınız çünkü eğer cevabınız “Evet.” olsaydı bu düzenleme bu kanunda yer almazdı ve hemen geri çekerdiniz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bu düzenleme Anadolu menşeli firmaları yok edecek bir düzenlemedir. Bakın, ben size sistemi kısaca anlatayım: Ülkemiz LPG tedarikini büyük ölçüde ABD, Cezayir ve Rus ülkelerinden sağlıyor. ABD ve Cezayir’den yapılan sevkiyatlarda nakliye maliyetinin düşürülmesi için 35, 40 bin ton gibi yüksek tonajlı gemilerle gerçekleştiriliyor, bunu gerçekleştiren

de yeterli depolama kapasitesine ve ağına sahip global ve büyük ölçekli şirketlerdir. Bizim Anadolu firmaları da ikmallerini ya bu büyük global ve büyük ölçekli firmalardan sağlar ya da rekabetçi alım fiyatını yakalamak için ihtiyaçlarını birleştirerek tek bir firma üzerinden ithal etme yolunu tercih eder. Siz bu düzenlemeleri hayata geçirdiğinizde yalnızca büyük ölçekli ve global nitelikli firmaların faaliyet gösterebildiği bir piyasayı oluşturuyorsunuz. Anadolu firmalarını yok ediyorsunuz, ya zaten amacınız budur ya da öngörünüz sıfırdır.

Bir diğer konu da bu düzenlemenin sektörün rekabet ortalamasını baltalaması konusudur. Değerli milletvekili arkadaşlarım, LPG sektöründe zaten yalnızca 3 veya 4 adet büyük ölçekli aktif LPG ithalatçısı vardır. Bunların depolama tesisleri de belirli bölgelerde yoğunlaşır yani sınırlıdır. Dolayısıyla, siz LPG’de dağıtıcılar arası toptan satışı yasaklarken aslında sadece depolama tesisi olan büyük firmaların dağıtıcılar arası toptan ticaret yapmasına izin vermiş oluyorsunuz. Bunu yaptığınızda da LPG sektöründeki rekabet ortamını zayıflatıyorsunuz. Oysa madde gerekçesi ne diyor? “Rekabet eşitsizliklerinin giderilmesi için bu düzenleme yapılmıştır.” Ben de bu ne yaman bir çelişki diyorum.

En büyük tehlike de LPG fiyatının artması tehlikesidir. Anadolu’daki yerli firmaların yani küçük firmaların düşük kâr marjı istedikleri için LPG pompa satış fiyatı yaklaşık 22-23 liradır, tabelalarda görüyorsunuz ama uluslararası şirketlerde ise bu fiyat 26 lira seviyesindedir. Yani Anadolu firmaları yok olduğunda ne olacak? Rekabet azalacak, fiyatlar yükselecek, enflasyon artacak. Hani siz enflasyonla mücadele ediyordunuz, bu nasıl mücadele? Değerli milletvekilleri, LPG sektöründe rekabet ortamını zayıflatan küçük, orta ölçekli dağıtıcı... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Meram anlaşıldı Vekilim.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinde yer alan “aşağıdaki şekilde” ibarelerinin “aşağıdaki biçimde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan	Vezir Çoşkun Parlak	Celal Fırat
Şanlıurfa	Hakkâri	İstanbul
Osman Cengiz Çandar	Mehmet Zeki İrmez	Nejla Demir
Diyarbakır	Şırnak	Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Nejla Demir.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu otoritesi tarafından toplanan vergilerin temel hedefi kamu hizmetlerini sağlamak için gerekli olan kaynağı temin etmekse ve bu da temel amaçsa bu amaç doğrultusunda maliye politikası gelirin adaletli bir şekilde dağıtımına hizmet etmeli ve vergi toplarken adalet ilkesini gözetmelidir ancak Türkiye’de vergi sistemi uzun yıllardır adalet ilkesinden sapmıştır. Gelire göre vergilendirmeden çok, tüketim üzerinden yani düşük gelirli sınıflardan vergi alan bir yapıya evrilmiştir. Bu dönüşüm ise vergi yükünü halkın sırtına yıkan, emekçi sınıfın yükünü ağırlaştıran, sermayenin ve yüksek gelir gruplarının ise vergi yükünü azaltan bir işleyişle yürümektedir. Oysa vergide adalet sağlanmış olsa bunun tam tersi olacaktı. Vergiyi geliri en çok elde edenler ödeyecek yani özellikle düşük ve orta gelirli kesimlerin vergi yükü azalırken sermayenin ve yüksek gelir gruplarının

vergi yükü artacaktı. Uzun yıllardır bu durum böyledir ancak AKP iktidarı döneminde vergideki bu adaletsizlik her geçen gün daha da derinleşmektedir. Bu anlayışın bir sonucu olarak derinleşen yoksulluk ise iktidar tarafından âdeta bir kader gibi meşrulaştırılmaktadır. Oysa yoksulluk kader değil adil bir şekilde işletilmeyen vergi ve gelir dağılımı politikasının bir sonucudur.

Değerli arkadaşlar, gelir dağılımı ve yoksulluk üzerine kullanılan “Parayı takip et, nasıl yönetildiğini anlarsın.” sözü aslında tam olarak Türkiye’de yoksulluk ve vergi adaletsizliğinin resmini ortaya koymaktadır. Misal, son bir yılda çoğunlukla emekçilerin ödediği gelir vergisi oranındaki artış yüzde 96,5 iken buna karşın şirketlerin ödediği kurumlar vergisi oranındaki artış yüzde 15,7 olmuştur. Yani kurumlar vergisindeki artış resmî enflasyonun çok altında iken gelir vergisindeki artış ise 3 katı olmuştur. Oysa Anayasa’nın “Vergi ödevi” başlıklı 73’üncü maddesine göre “Herkes, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.” Buna karşılık iktidar, Anayasa’ya dahi aykırı bir şekilde verginin yükünü dar gelirli yurttaşlara yüklemektedir. Üstelik dar gelirli haneler, hane bütçesinin neredeyse tamamını gıda, konut kirası, elektrik, doğal gaz tüketimi ve ulaşım gibi temel ihtiyaçları için kullanmaktadır. Dar gelirli yurttaşlarımız, sosyal yaşam bir kenarda dursun, temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanmaktadır. Diğer taraftan, lüks yatında tatil yapanlar ise harcamalarını dahi vergiden düşürmektedirler.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede dinine, diline, ırkına bakılmadan yurttaşla reva görülen tek şey yoksulluk ne yazık ki. Vergi adaleti ve gelir dağılımında adalet sağlanmazsa yoksulluğun zehirli bir sarmaşık gibi herkesi sardığı bir ülkeye dönüşürsünüz ki çoktan da o dönüşüm başladı zaten. Bir ülkede işsizlik, yoksulluk had safhada ise aynı zamanda temel eğitime ve sağlığa erişimde çok ciddi sorunlar yaşıyorsa bunun en önemli nedenlerinden biri gelir dağılımındaki adaletsizliktir. Dolayısıyla yoksulluk sadece bir ekonomik mesele değil, asıl olarak adaleti, eşitliği ve insan onurunu da içine alan bir toplumsal sorundur.

Bakınız, vergi gelirinin yaklaşık yüzde 65’i dar gelirli milyonlarca yurttaşla, emekçiye ödetilmektedir. Öte yandan, zenginleştikçe zenginleşen sermaye sahiplerine yönelik bir servet vergisi uygulanmadığı gibi “vergi teşviki” ve “vergi affı” adı altında ayrıcalıklarla milyonlarca liralık vergi yükünden muaf kalmaları sağlanmaktadır. Şimdi, bu tabloya baktığımızda ekmeğin bölüşümünde bir adaletten söz edebilir miyiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEJLA DEMİR (Devamlı) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Şerafettin Kılıç

Mehmet Atmaca

Antalya

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle döviz alım satımına dair izin ve ücret düzenlemeleri yeniden yapılandırılmakta, bazı yetkiler doğrudan Cumhurbaşkanına devredilmektedir. Ancak biz bu düzenlemeyi yalnızca teknik bir yetki transferi olarak değil, çok daha derin bir sorun başlığı olan Türk parasının kıymetini koruma iradesi üzerinden değerlendirmek istiyoruz çünkü artık mesele sadece dövizin artması meselesi değildir, mesele Türk lirasının itibarsızlaştırılmasıdır, mesele ekonomik bağımsızlığın döviz kurlarına ipotek edilmesidir. Türk lirası, bu milletin alın teridir, bu milletin emeğidir, bu milletin direncidir ama bugün itibarsızlaştırılan da budur. Döviz cinsinden verilen garantili ödemelerle, kamu-özel iş birliği adı altında yapılan ihalelerle, yabancı para üzerinden yapılan borçlanmalarla devletin bütçesi döviz merkezli bir düzene teslim edilmiştir. Köprüler, yollar, tüneller, şehir hastaneleri, hepsinde geçiş değil, döviz geçiş garantisi vardır. Bu anlayış Türk lirasını değil, doları korur; bu anlayış Türk ekonomisini değil, küresel sermayeyi sevindirir. Bugün size soruyorum: Türk lirasını korumak için hangi adımı attınız? Durun, ben söyleyeyim: 6 sıfır attınız 2005 yılında. Korumak için mi yoksa taşımayı kolaylaştırmak için mi, onu da aziz milletimiz takdir edecektir. Ama şunu ifade edebilirim ki 1 euro götürüp döviz büfesine, bir bankaya bozdurmaya kalktığınızda -o günün 6 sıfır atılmamış şekliyle ifade ediyorum- 47 milyon adet Türk lirasıyla ancak karşılayabiliyorsunuz. Onu da nasıl taşırsınız, onu da aziz milletimiz elbette takdir edecektir.

Kur korumalı mevduat mı, hazineye 1,2 trilyon liralık yük bindiren, fakirin vergisini zengine aktaran bir mekanizma mı; Merkez Bankası rezervlerini gizli kapaklı satışlarla eritmek mi; ihaleleri, sözleşmeleri, borçlanmaları dövize bağlamak mı? Bunların hiçbirisi Türk lirasını korumaz, aksine, kendi paramıza güveni bitirir. Tam da burada şunu net olarak ifade etmek gerekir: Doların yeşilini doğanın yeşiline tercih ederek Türk lirasının değerini koruyamazsınız, betona dövizle garanti verirken toprağa yatırım yapmadan bu milletin ekonomisini yeşertemezsiniz. Yeşil banknotlara aşkla bakıp yeşil mahsulü görmezden gelen bir ekonomi modeli ne yerli olur ne de millî olur.

Değerli milletvekilleri, paranın itibarı basıldığı kâğıtla değil arkasındaki ahlakla, üretimle, adaletle ölçülür. Türk lirasının kıymetini korumak istiyorsak bu milletin alın terini korumamız gerekir. Yerli üretimle üretilen her bir kazanım Türk lirasının değerine can veren bir nefes gibidir. Yerli üretim söylemleri makroekonomik planlara yansımadağı sürece sadece afişlerde kalır. Üretenin değil ithalatçının kazandığı bir düzende Türk lirasının değerinden söz etmek mümkün değildir. Bugün market raflarında ithal mallara yerli üretim etiketi yapıştırarak halkın gözünü boyayanlar sadece tüketiciyi aldatmıyor, Türk lirasının itibarını da sahte bir vitrine kilitliyor. Ekonomik bağımsızlık ithalatla değil istihdamla güçlenir. Bugün raflarınızdaki ürünlerin menşei kadar paramızın değeri de dışa bağımlılığın aynasıdır. Türk lirasının istikrarı dövizden medet ummakla değil yerli sanayi, yerli tarım, yerli teknolojiyle mümkündür. Unutmayın, Türk lirasını Londra'daki bankerin sağladığı krediler değil... (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bir dakika vermeyecek misiniz bana?

BAŞKAN - Onu kararlaştırmıştık, arkadaşlar size iletmediler herhâlde.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 1567 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin yedinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen paylarının devri izinlerinde ücret alınmaz. Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde belirtilen anonim şirketlerin paylarının devri izinlerinde ilgili tarifelerde belirtilen ücret, devralınacak pay oranı nispetinde ayrı ayrı alınır. Pay devri izninde bulunan anonim şirketin, bu maddede sayılan birden fazla faaliyet iznine sahip olması durumunda her bir faaliyet iznine ilişkin olarak ilgili tarifiede belirtilen ücret devralınacak pay oranı nispetinde ayrıca alınır. Devre konu payların vesayet yoluyla intikal etmesi veya pay devrinin bir mahkeme kararından kaynaklanması ya da payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin eşi, altsoyu, üstsoyu veya kardeşi olması durumunda ücret alınmaz.”

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Mehmet Akalın
Edirne

Selcan Taşcı
Tekirdağ

Burhanettin Kocamaz
Mersin

Turan Yaldir
Aksaray

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, hayatını kaybeden Cumhuriyet Halk Partisinin eski Genel Başkanı Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet, ailesine ve Cumhuriyet Halk Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

216 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 3'üncü maddesiyle, Türk parasının kıymetinin korunması, kanun teklifinin 4'üncü maddesinde yapılmak istenen değişikliklerle de ticari amaçlı döviz alım satımlarında bulunmak, Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Piyasasına üye olmak ve kıymetli maden rafinaj faaliyetlerinde bulunmak için Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınması zorunlu hâle getirilmekte ve belli bir ücrete tabi tutulmaktadır. Yapılacak bu düzenlemeyle Türk parasının değeri nasıl korunacak, bunu gerçekten merak ediyorum, bunu birilerinin bizlere açıklaması lazım. Allah aşkına, siz üzüm yemek mi istiyorsunuz yoksa bağcıyı dövmek mi istiyorsunuz? 2002 yılından yani sizin göreve geldiğiniz günden bu yana dolar 1,36 TL'den 40,35 TL'ye, euro 1,30 TL'den 46,77 TL'ye yükseldi yani TL, dolar karşısında yaklaşık 30 kat, euro karşısında 36 kat değer kaybetti. 2009 yılında piyasaya sürülen en büyük banknotumuz olan 200 TL tedavüle girdiğinde ortalama 1,6 TL olan kurla 125 dolar ya da 4,8 gram altın alınabiliyordu. Bugün ise 40,3'lük dolar kuruyla 200 TL'yle 5 dolar bile alınamıyor. 1 gram altın alabilmek için ise 22 adet; 4,8 gram altın alabilmek için ise 105,6 adet 200 TL gerekiyor. Türk parası her gün dolar ve altın karşısında değer kaybetmeye ve erimeye, vatandaşın alım gücü de her geçen gün azalmaya devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, maddenin teklifle değiştirilmeden önceki hâli şu şekilde: “Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakanlık tarafından geliştirilen bilgi sistemlerinin sistem kullanıcılarına sunumu kapsamında her bir başvuru, izin, belge veya sistem sunumu için bir mali yıl içerisinde 6 milyon TL'yi geçmemek üzere yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ücret almaya yetkilidir.” Anayasa Mahkemesi bu

hizmetler karşılığıyla alınacak bedelin resim niteliğinde olduğunu vurgulayarak bir mali yıl içinde 6 milyon TL'yi geçmemek üzere yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde lisans ücreti tutarının belirlenmesine ilişkin Bakanlığa yetki verilmesinin mülkiyet hakkının ve teşebbüs özgürlüğünün kanunla sınırlanması şartını karşılamadığı ve verginin kanuniliği ile yasama yetkisinin devredilmezliği ilkeleriyle de bağdaşmadığı gerekçesiyle iptal etmiştir. Maddeden anlaşılmaktadır ki ticari amaçlı döviz alım satımında yapılan yetkili firmalardan kuruluş aşamasında bir yılda toplam 6 milyon TL'yi geçmemek üzere yönetmelikle belirlenen bir bedel alınmaktadır ancak Anayasa Mahkemesi alınacak bedelin yönetmelikle değil, bizzat kanunla belirlenmesi gerektiğini belirtmektedir. Teklifte yer alan maddenin yedinci fıkrasında bu işletmeler kurulurken alınacak bedel, hisse devirlerinden de alınmaktadır. Oysa bu durum Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Zira bankalar kurulurken de belirli bir bedel almıyor ancak bankalar hisse devri yaparken ikinci bir bedel talep edilmemektedir. Böyle bir durum Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Bu yasanın Türk parasının değerlendirilmesine yönelik herhangi bir katkı sağlayamayacağını belirtiyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin giriş cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3- 1567 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Kanuna aşağıdaki (1), (2), (3) sayılı Ücret Tarifeleri ilave edilmiştir.

Rahmi Aşkın Türeli	Mehmet Güzelmansur	Mustafa Erdem
İzmir	Hatay	Antalya
Melih Meriç	Cavit Arı	Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Gaziantep	Antalya	Manisa
Cevdet Akay	Ayça Taşkent	Utku Çakırözer
Karabük	Sakarya	Eskişehir
	Tahsin Ocaklı	
	Rize	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılmıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime eski Genel Başkanımız Altan Öymen'i kaybetmenin derin üzüntüsünü ve ailesine, basın ve siyaset camiamıza başsağlığı dileğimi paylaşarak başlıyorum.

Sayın Başkan, torba yasanın adı "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun" ama hangi kıymet? Türk parası sizin iktidarınızda yerle bir olmuş durumda? İşte, en büyük banknotumuz 200 lira burada ama bu 200 lirayla pazara çıkılamıyor, yarım kilo kıyma almıyor bu 200 lira; 2009'da 135 dolar alıyordu, şimdi 5 dolar almıyor. Peki, kim bunun sorumlusu? Tabii ki "Ver yetkiyi, gör etkiyi." diyen saraydaki ekonomist.

Sayın milletvekilleri, bu yasa 16,5 milyon emeklimizi yok sayıyor. Bunlardan 5 milyonu ayda 14.469 lirayla yaşama mücadelesi veriyor. “Gelin, artıralım.” diyoruz, yok; “emekliye refah payı” yok, “Kök maaşı artıralım.” diyoruz, yok; hiçbirisi yok, milyonlarca asgari ücretlinin derdine derman da yok. Ne olması lazım? İnsan onuruna yaraşır bir ücret olması lazım ama Türkiye’de açlık sınırının altında. Siz 22 bin liralık asgari ücreti yedi aydır değiştirmediniz. “Haydi gelin, asgari ücreti 30 bin lira yapalım.” diyoruz, yok çünkü emek düşmanısınız. Ekonomi daralmış, reel sektör kan ağlıyor, konkordatolar rekor kırıyor. Bu pakette üreten, istihdam sağlayan KOBİ’imize, sanayicimize can suyu yok. Neymiş bu paket? Vergide adaleti sağlayacakmış. Kuyruklu yalan! Bunca yoksulluk varken bakın, dolar milyoneri sayısındaki artışta dünya 1’incisiyiz. Ne demek bu? Çok kazananan çok almıyorsun demek; vergiyi garibandan, emekliden, emekçiden alıyorsun demek, çiftçiden alıyorsun demek. Haydi gelin, çiftçinin kullandığı mazotun ÖTV’sini kaldıralım, var mısınız? Kaldırmazsınız çünkü çiftçi düşmanısınız.

Sayın milletvekilleri, itibarın bir göstergesi paranın değeri ise diğeri de demokrasinin gücüdür. Milyonların Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu’nu, Zeydan Karalar’ı, Muhittin Böcek’i, seçilmiş belediye başkanlarımızı hapse atarsanız, Beylikdüzü Belediye Başkanımız Murat Çalık’ı onca hastalığına rağmen zindanda ölüme terk ederseniz ülkemizin itibarı da artmaz, ekonomimiz de güçlenmez. Bir yandan “Toplumsal barışı sağlayacağız, terörsüz Türkiye yaratacağız.” diyorsunuz, diğer yandan bunları halka anlatacak gazetecileri zindana atıyorsunuz. Gazeteci Furkan Karabay altmış altı gündür iddianamesiz zindanda, gazeteci Ercüment Akdeniz yüz kırk sekiz gündür zindanda hem de on iki-on üç yıl öncesinden uydurma gerekçelerle. Yine, gazeteci Perihan Sevdâ Erkılınç egzama, astım, çölyak rahatsızlıklarına rağmen 1 Mayıs gerekçesiyle Bakırköy’de iki aydır zindanda. Fatih Altaylı bir aydır zindanda, akıllara ziyan bir durum ama sadece Fatih Altaylı değil, 86 milyonun haber alma hakkı da zindanda. Bir başka gazeteci, Oğuz Bakır, Genel Başkanımızın gündeme getirdiği, daha sonra başsavcılıkça ismi açıklanan Torosçu savcısını açıkladı diye şu anda ev hapsinde. Sözcü TV on gün karartılmıştı, on günün sonunda dün gece açılırken yeni bir cezaıyla açıldı; neresinden baksanız basına sansür, tutuklama, tehdit artarak sürmekte. O zaman nasıl anlatacaksınız terörsüz Türkiye’yi, toplumsal barışı bu millete? Yüce Meclisimizden çağırımızdır: Dünyaya Türkiye’yi iyiye gidiyor diye göstereceksek, paramızın, ekonomimizin itibarını yükselteceksek bunun yolu demokrasiden geçer, adaletten geçer. Murat Çalık ve tüm hasta tutukluları, evladına bakmak zorunda olan kadın tutukluları, milletimiz tarafından seçilmiş belediye başkanlarımızı, siyasi parti liderlerini, gazetecileri, hak savunucularını derhâl serbest bırakın ama siz bırakmazsanız da milletimize sözümüz söz; bu ülkede, mahkemede de pazarda da mutfakta da Türkiye’nin 1’inci partisi olarak biz Cumhuriyet Halk Partisi sağlayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son söz olarak, evet, bugün biz direndik, AKP-MHP oylarıyla zeytinleri yok eden talan yasası geçti ama Türkiye’nin dört bir yanında, işte Cemal Süreya Parkı’nda, memleketim Eskişehir’de Ulus Meydanı’nda, yurdun dört bir yanında yurtseverler “Maden yasasına karşı toprağımızı vermeyeceğiz.” diye yaşam nöbetindeler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIROZER (Devamlı) - Buradan onlara selamlarımızı, dayanışma duygularımızı yolluyoruz; direne direne kazanacağız diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan	Vezir Coşkun Parlak	Mehmet Zeki İrmez
Şanlıurfa	Hakkâri	Şırnak
Osman Cengiz Çandar	Celal Fırat	Zeynep Oduncu Kutevi
Diyarbakır	İstanbul	Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Zeynep Oduncu Kutevi.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tam on üç yıl önce Orta Doğu'nun kalbinde yanan bir kıvılcım, sadece bir direnişi değil birlikte yaşamın mümkün olduğunu kanıtlayan devrim başladı. Rojava devrimi Kürt halkı kadar Arap, Süryani, Ermeni, Türkmen ve bölgedeki tüm halklar için ortak, eşit ve özgür bir yaşamın mümkün olduğunu kanıtladı; inançların, kimliklerin ve dillerin eşit olduğu bir sistemi hep birlikte inşa etmenin mümkün olduğunu gösterdi. DAİŞ karanlığına, Baas rejiminin baskısına, her türlü saldırıya karşı halkların birlikte yazdığı bir direniş destanı oldu Rojava devrimi ve bu devrim kadınların öncülüğünde gelişti. On üç yılda kuşatmalarla, ambargolarla, saldırılarla yok edilmek istenen bu devrim hâlâ ayakta, hâlâ tüm dünyanın ilham aldığı bir model olmaya devam ediyor. Bu nedenle, Rojava'yı savunmak sadece bir coğrafyayı değil eşitliği, özgürlüğü ve onurlu bir yaşamı savunmaktır. Bizler, kadınların öncülüğünde kurulan bu devrimci iradenin arkasındayız. Bir kez daha "..."⁹ diyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin vergi sistemi maalesef derin ve yapısal adaletsizliklerle doludur. Bugün burada bu sorunlara kökünden çözüm getirmek yerine sadece bazı yüzeysel yasa değişikliklerini konuşuyoruz, oysa vergi sisteminde asıl ihtiyaç köklü ve radikal bir yapısal reformdur. Mevcut politikalar sermaye lehine şekillenmiş, emekçi milyonlarca yurttaşımız ise ağır bir vergi yükünün altında ezilmeye devam etmektedir; bu durum ekonomik adaletin temel ilkelerine aykırıdır. Anayasa'nın açık hükmü çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi alınmasıdır ancak uygulamada bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 65'i düşük gelirli vatandaşlarımızdan toplanmakta, servet sahibi zenginlerden ise vergi adaleti beklemek hayal olmaktadır. Yani Türkiye'nin vergi yükü servet sahibi zengin azınlığın değil, evinin mutfak ihtiyacını karşılayamaz, kirasını ödeyemez hâle gelen ve açlık sınırının altında ücretle borçlanarak yaşamaya mecbur bırakılan milyonlarca dar gelirli yurttaşın sırtındadır. Asıl konuşmamız gereken şey vergi değil doğrudan halkın geçimidir, yaşamıdır, geleceğidir çünkü vergi politikaları artık teknik bir düzenleme değil doğrudan bir yaşam meselesi hâline gelmiştir. Örneğin, başlangıçta lüks tüketimi vergilendirme amacıyla getirilen ÖTV, bugün geldiğimiz noktada neredeyse temel tüketim kaleminde karşımıza çıkıyor. Bugün dar gelirli yurttaş ÖTV ve KDV nedeniyle sadece otomobil değil bir buzdolabı dahi almakta dahi zorlanıyor. Bu ülkede yoksul da zengin de aynı miktarda ÖTV ve KDV ödüyor. Oysa gelir vergisi gibi doğrudan vergilerle sağlanması gereken adalet dolaylı vergilerle yerle bir ediliyor. Bu vergi politikası halk için değil iktidar için bir gelir kapağıdır; kolay gelir, garantili gelir. Bir diğer acı gerçek de şudur: Bu ülkede temel ihtiyaç ürünlerine ÖTV uygulanırken, iktidara yakın büyük şirketlerin vergi borçları her iki yılda bir

⁹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

affedilmektedir; milyarlarca lira borcu bir kalemde silinirken, dar gelirli yurttaşların üç kuruşluk borcu için haciz işlemleri başlatılmaktadır. İktidar, büyük sermayeye vergi aflarıyla kıyak geçerken, yurttaşın cebine el uzatmakta, geçim derdiyle boğuşan milyonları vergi yükü altında ezmektedir. Bu utanç verici durum, siyasi iktidarın seçim hesapları uğruna halkın sırtına yüklenen ağır bir kambur hâline gelmiştir. Vergide adalet ancak ve ancak yapısal reformlarla, adil ve dengeli bir düzenlemeyle sağlanabilir. Bize düşen görev bu ağır yükü emekçiden almak, vergi yükünü adil biçimde dağıtmak ve zenginlerden alınan payı artırmaktır. Vergi affı ve ayrıcalıklarla adaletin ayaklar altına alındığı bu sistemi değiştirmek zorundayız. Bu nedenle, DEM PARTİ olarak şayet gerçekten vergi adaletinin sağlanması isteniyorsa emekçiler, dar gelirli, emekliler, küçük esnaf, çiftçiler, kadınlar lehine kapsamlı ve radikal bir vergi reformu öneriyoruz, aksi takdirde vergi adaletsizliğinin giderilmesi mümkün olmayacaktır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Selçuk Özdağ

Muğla

Mehmet Atmaca

Bursa

Necmettin Çalışkan

Hatay

Mustafa Bilici

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Mustafa Bilici.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 4'üncü maddesi üzerine söz aldım ancak seçim bölgem olan İzmir'in sorun, sıkıntı ve beklentileri üzerinde konuşma yapmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin 3'üncü büyük şehri İzmir'imiz uzun süredir ihmal edilmişliğin, geri bırakılmışlığın ve görmezden gelinmişliğin sancılarını yaşamaktadır. Hükûmetin yatırım politikaları, ulaşım projeleri, çevre politikaları ve afet yönetimi uygulamaları İzmir'i sürekli olarak ikinci plana atmaktadır. Bu ihmal yalnızca şehrimizin altyapısını değil halkın yaşam kalitesini, gençlerin umudunu, doğanın dengesini tehdit etmektedir. Bu süreçte bizler İzmir'in sorunlarını yalnızca konuşmakla yetinmedik, yazılı soru önergeleriyle, basın açıklamalarıyla, kamuoyuna yaptığımız çağrılarla sürekli olarak İzmir'in, İzmirlinin hakkını savunduk ama iktidar ne yazık ki her seferinde İzmir'in feryatlarına sessiz kalmayı tercih etti. İzmir kamu yatırımlarında yıllardır hak ettiği payı alamıyor. TÜİK verileri açıkça gösteriyor ki kişi başına kamu yatırımlarında İzmir, İstanbul ve Ankara'nın çok gerisinde kalıyor. Oysa İzmir sanayide, tarımda, lojistikte, eğitimde ve turizmde Türkiye ekonomisine ciddi katkı sunan bir şehir. Peki, neden bu katkının karşılığı verilmemektedir? Neden İzmir'e yeni üniversiteler, hastaneler, ulaşım hatları, altyapı projeleri kazandırılmamaktadır? İzmirli gençler neden başka şehirlerdeki olanaklara imrenmek zorunda bırakılmaktadır? Bu durumun en çarpıcı örneklerinden biri şüphesiz ki Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren

Hattı'dır. Temeli 2012 yılında atılan bu proje 2025 yılına gelmemize rağmen hâlen tamamlanamamıştır. Her yıl "Bir sonraki yıl bitecek." denilerek oyalanan İzmir halkı bunun bedelini zamanla, parayla ve sabırla ödemektedir. Türkiye'nin başkenti ile 3'üncü büyük şehrini birbirine bağlayacak bu proje yalnızca ulaşımı değil ekonomik gelişimi de doğrudan etkileyecek stratejik bir hattır. Ancak Hükümet, mesele İzmir'e, İzmirli'lere yatırım olduğunda tabiri caizse vitesi 2'ye takmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bir diğer büyük ayıp ise Euro 2032'ye hazırlık sürecinde yaşanmaktadır. Türkiye ve İtalya'nın ortak ev sahipliğinde düzenlenecek Avrupa Futbol Şampiyonası'na İzmir'den herhangi bir stadyum dâhil edilmemiştir çünkü İzmir'in uluslararası standartlara uygun bir stadyumu yok; Alsancak, Göztepe ve Bornova Statları güzel ama bu seviyede bir organizasyon için yeterli görülmemiştir. 2025 yılında 50 bin kişilik, modern, çok amaçlı bir stat İzmir'e hâlâ yapılmamışsa burada büyük bir ihmal vardır.

İzmir'in bir başka önemli meselesi de çevre tahribatıdır. Son yıllarda özellikle Aliğa, Kiraz, Bergama, Menderes ve Bayındır ilçelerinde "ÇED Gerekli Değildir" kararlarıyla açılan taş ocakları, maden sahaları ve kimyasal tesisler İzmir'in doğasına büyük zarar vermektedir. Sırf bir şirket daha fazla kazansın diye halkın içme suyu riske atılıyor, tarım arazileri yok ediliyor, orman alanları talan oluyor; bu nasıl bir vicdan? Hangi yatırım çocuklarımızın temiz su içme hakkından, çiftçinin toprağını ekme hakkından, doğanın kendi dengesinden daha değerli olabilir? Bergama'da altın madenciliği uğruna siyanür kullanımı, Aliğa'da gemi söküm atıkları ve Kiraz'da taş ocaklarının yarattığı çevresel tahribat sadece bugünü değil, geleceği de ipotek altına almaktadır. Biz bu konuda defalarca uyarıda bulunduk, soru önergeleri verdik, Meclis gündemine taşındık ama maalesef iktidar, tıpkı Maden Kanunu'nda olduğu gibi sermayenin sesini halkın çılgınlığına tercih etti.

Değerli arkadaşlar, İzmir aynı zamanda yangınlarla sınanan bir şehir. Her yıl binlerce hektar orman alanı yangınlarla maalesef kül olmaktadır ama bu yangınlara karşı önleyici tedbirlerin alınmadığını, yangın söndürme ekipmanlarının yetersiz kaldığını, hava filosofunun her yaz yeniden tartışma konusu olduğunu görmekteyiz. İzmir'i yok sayan anlayışa karşı durmalıyız, bu güzel kenti sahipsiz bırakmamalıyız. Ne dağıtı ne ovasını ne denizini ne de halkını yalnız bırakmayacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 4- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 131 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle ilave edilmiştir.

"Şu kadar ki yoklama fişinin, bu Kanunun 132/A maddesi kapsamında, koordinat bazlı konum bilgisini ve yoklama yapılan yere ilişkin fotoğrafları içerecek şekilde elektronik ortamda tanzim edildiği durumlarda polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinin imzası aranmaz."

Rahmi Aşkın Türelî	Mustafa Erdem	Cavit Arı
İzmir	Antalya	Antalya
Ahmet Vehbi Bakırhoğlu	Cevdet Akay	Ayça Taşkent
Manisa	Karabük	Sakarya
Melih Meriç	Tahsin Ocaklı	Aşkın Genç
Gaziantep	Rize	Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen isteyen Sayın Aşkın Genç.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, partimizin önceki Genel Başkanlarından gazeteci, yazar ve siyaset insanı Sayın Altan Öymen'i saygı ve rahmetle anmak istiyorum. Altan Öymen Türkiye'de basın özgürlüğünün, demokratik siyasetin ve çağdaş sosyal demokrasinin yüz akı olmuş bir isimdi. Cumhuriyet Halk Partisinin hafızasında ve bu ülkenin demokrasi tarihinde onun yeri hep özel kalacaktır. Kendisine Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine, partimize ve tüm vatandaşlarımıza başsağlığı diliyorum.

Evet, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi âdeta bir torba yasa klasiğidir. 22 ayrı konuda her biri başlı başına birer ihtisas gerektiren düzenleme bir torbaya sıkıştırılmış, demokratik yasama usulü bir kez daha askıya alınmıştır. Bu torbanın içine yine her şey konulmuş ama halkın refahı, adaleti ve anayasal denetim ilkeleri konmamıştır. Teklifin vakıflarla ilgili maddesiyle Vakıflar Genel Müdürlüğünün yönettiği veya temsil ettiği vakıflar ile mazbut vakıfların mülkiyetindeki taşınmazların satışları KDV'den istisna ediliyor. Burada açık bir vergi istisnası söz konusu ama daha da önemlisi şu: Bu ayrıcalık kime, ne için tanınıyor ve kamuya nasıl bir yük getiriyor? Sorularımızın hiçbirine net bir cevap verilmiş değil. Bu torba teklifte yer alan birçok madde Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından dolanmak, kamu zararı doğuran uygulamaları aflu kapatmak ve yürütmeye denetimsiz yetkileri devretmek amacı taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'de 85 milyon vatandaş temel gıda ürünlerinden elektriğe, suya kadar her kalemde KDV öderken kamuya ait taşınmazların satışından birileri KDV ödmeden milyarlar kazanabilecek ne yazık ki. "Mazbut vakıf" deyip geçmeyelim, bunlar arasında, iktidarın doğrudan veya dolaylı kontrol ettiği kamu kaynaklarıyla büyütülmüş yapılar mevcut. Sayıştay raporlarına sıkça yansıyan, denetimden uzak işleyişleriyle bilinen bu yapılar şimdi, bir de vergi muafiyeti zırhına büründürülmek isteniyor. Bu düzenlemeye komisyon sürecinde neden itiraz ettiğimizi bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Birincisi: Vergi adaletini zedeliyor. KDV, dolaylı vergi olduğu için herkesin sırtına yükleniyor ama şimdi bu yükten bir kısım vakıflar kurtulacak. Neden? Gerekçe yok.

İkincisi: Şeffaflık yok. Satılacak taşınmazlar hangileri? Değerleri ne kadar? Bu satışlardan kimler yararlanacak? Hiçbir bilgi verilmemiş. Etki analizinde kamu bütçesi üzerindeki yük belirtilmemiş.

Üçüncüsü: Kamusal denetim ortadan kaldırılıyor. Bu tür muafiyetlerin kötüye kullanılma riski çok yüksektir. Yarın bir gün dernek kisvesi altındaki ticari işletmeler bu maddeye dayanarak kamu mülkünü el altından devralırsa şaşırmanın.

Sayın milletvekilleri, bugün, vatandaş doğal gaz faturasını ödeyemezken, esnaf vergi yükü altında ezilirken, öğrenciler KYK borçlarını düşünürken bu torba teklifle bazı kesimlere önemli avantajlar sağlanmaktadır. Asgari ücretliden, emekliden, çiftçiden alınan vergilerle oluşturulan bütçe şimdi, bir kısmı vergi ödemeyecek bazı vakıflara, bazı şirketlere, bazı çevrelere kaynak olarak akıtılıyor. Biz buna itiraz ediyoruz. Bu Meclis milletin meclisidir. KDV muafiyeti gerekiyorsa önce enflasyona ezdirilen halkın mutfak alışverişine getirilsin. Çocuğuna bez alamayan, kırtasiye masrafını karşılayamayan yurttaş getirilsin. Kamu mülkünü satarak servet biriktiren vakıflara değil Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu maddeye de teklifin bu zihniyetine de yansıyan tüm maddelerine de karşıyız. Unutmayalım ki maliye politikası sadece rakamlarla değil, tercihlerle de ilgilidir. Bu kanun teklifi hukuki dengeyi gözetmekten uzak, sosyal adaleti hiçe sayan ve kamu kaynaklarını belirli gruplara tahsis eden bir tercih beyanıdır. Anayasa Mahkemesi kararlarının etkisizleştirildiği, Sayıştay denetimlerinin yok sayıldığı, bütçenin şeffaflıktan uzaklaştığı bu düzenleme teknik olarak sorunlu, siyasal olarak ise adaletsizdir. Bu Meclisin görevi vergi istisnalarıyla ayrıcalık yaratmak değil kamu yararını gözetmektir diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Vezir Coşkun Parlak

Yılmaz Hun

Şanlıurfa

Hakkâri

Iğdır

Osman Cengiz Çandar

Celal Fırat

Mehmet Zeki İrmez

Diyarbakır

İstanbul

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi her ne kadar kamuoyuna vergi adaletini sağlamak, kayıt dışılığı azaltmak, gelir dengesini düzeltmek gibi olumlu başlıklarla sunulmuş olsa bile içeriğiyle bu hedeflerin çok uzağındadır. Aslında bu teklif uzun süredir halkın sırtına yüklenen adaletsiz vergi sisteminin sürdürüldüğünü, derinleştirildiğini ve siyasi tercihlerle yön verildiğini açıkça göstermektedir. Türkiye'de bugün vergi sisteminin adı konulmamış bir zulme dönüştüğünü açıkça ifade edebiliriz. Herkesin vergisini ödeme yükümlülüğü olduğu bir gerçekse bu yükümlülüğün adil olması da anayasal bir gerekliliktir. Oysa Türkiye'de vergi yükü alın teriyle geçinen emekçilerin, çiftçilerin, küçük esnafın omuzlarındadır. Türkiye'de bir asgari ücretlinin eline geçen maaş vergi kesintisiyle daha ay başında eksilmişken milyonlar kazanın holdingler teşviklerle, aflarla, istisnalarla donatılmıştır. Bu ne adaletle ne de sosyal devlet ilkesine yaraşır bir durumdur.

2025 bütçe verilerinde mayıs ayı itibarıyla gelir vergisinde yüzde 88,4'lük bir artış yaşanmıştır. Bu ne demek? Emekçilerden daha fazla vergi alınmış ama aynı dönemde şirketlerin ödediği kurumlar vergisi sadece yüzde 16,6 artmıştır yani sermayeye kıyak, emekçiye fatura. Ayrıca, bütçenin dörtte 1'ine denk gelen 3 trilyon lira vergi harcamasıyla bu vergilerin büyük bir kısmı büyük sermaye gruplarına çeşitli muafiyetler adı altında aktarılmıştır. Halktan alınıp sermayeye verilen bu düzene vergi adaleti demek mümkün değildir.

Öte yandan, Türkiye OECD ülkeleri arasında dolaylı vergi oranlarında ilk sıralarda yer almaktadır. Katma değer vergisi, özel tüketim vergisi gibi vergiler en çok temel tüketim ürünlerinden alınıyor yani yoksul da zengin de aynı vergiyi ödüyor gibi görünüyor ama gerçekte bu yükü emekçi, ücretli, halk taşıyor. Pazardan kilosu 30 liraya domates alan yoksul kadın da lüks restoranda 3 bin liraya yemek yiyen zengin sermayedar da aynı KDV'yi ödüyor ama bu yüzde 10'luk vergi kimin bütçesinden çıkıyor? Elbette yoksulun ekmeğinden çalınıyor. Vergi sistemi bu hâliyle bir sınıf ayrımcılığı aracıdır. Zengin daha zengin olurken yoksul daha da yoksullaşmakta, emekçi daha fazla yük altına girmektedir. Türkiye'de kişi başına düşen gelir 15 bin dolara yaklaşmış olabilir ama bu ülkede insanlar hâlen temel gıdaya ulaşmakta zorlanmaktadır. Bu ülkenin tarım işçileri, öğretmenleri, sağlık emekçileri, asgari ücretle geçinmeye çalışan milyonları yüksek vergiler altında eziliyor. Buna karşılık servetini katlayanlara, 5-10 konutu olanlara da hâlâ bir servet vergisi getirilmiş değil. Bu adaletsizliği kabul etmek mümkün değil. Vergi sistemi radikal bir şekilde yeniden düzenlenmelidir, "çok kazananan çok, az kazananan az" ilkesi hayata geçirilmelidir. Dolaylı vergilerin yükünü azaltacak, temel ihtiyaçları vergiden muaf tutacak bir sistem oluşturulmalıdır.

Gelir vergisi dilimleri güncellenmeli, servet vergisi getirilmeli. Vergi affını düzenli vergi ödeyen yurttaş cezalandıran bir araca dönüştüren uygulamalardan vazgeçilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin bir diğer dikkat çekici maddesi ise 4'üncü maddedir. Burada yoklama fişlerinin artık elektronik ortamda koordinat ve fotoğraf esasına göre tutulacağı belirtiliyor yani artık yoklama esnasında iş yerinde olmayan bir mükellefin savunması dahi alınmadan elektronik görüntüler üzerinden tespiti yapılabilecek, üstelik daha önce zorunlu olan muhtar, jandarma veya ihtiyar heyeti üyelerinin imzası da aranmayacak. Denetimin içeriği değil sadece şekli önem kazanacak. Şimdi, sabah yedide iş yerini henüz açmamış bir küçük esnafın kepenk fotoğrafları çekilerek "Bu mükellef faaliyet göstermiyor." denilirse ve cezai işlem uygulanırsa bu adalet midir? Bu esnafın açıklama hakkı yok mudur ya da bir köyde traktörüyle tarlaya gitmiş işçiye ait dükkânın önünden geçen görevli içeriği görmeden "faal değil" raporu verirse bu nasıl bir anlayıştır? Bu uygulamanın kapatma kararlarına kadar giden ağır sonuçları olacağı aşikârdır. Üstelik bu değişiklik Danıştayın 26 Nisan 2024 tarihli kararına da açıkça aykırıdır. Danıştay demiş ki: "Yoklama yapılanın veya yetkilisinin bulunmaması hâlinde elektronik yoklama imzasız olamaz." Ama iktidar bunu yok sayıyor; hukuku, yargı kararlarını, yurttaşın hakkını yok sayıyor. Bu yurttaş düşman gören devletin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ HUN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 5- 213 sayılı Kanunun Ek 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "160" ibaresi "500" şeklinde ve "%20'sini" ibaresi "%100'ünü" şeklinde değiştirilmiştir."

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Necmettin Çalışkan

Ertuğrul Kaya

Mehmet Atmaca

Hatay

Gaziantep

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Ertuğrul Kaya.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu madde, vergide kayıp ve kaçığın önlenmesi için sahadaki denetimlerini gece gündüz yapan Gelir İdaresi Başkanlığı personeline yapılacak ödemelerin artırılmasına ilişkin bir düzenleme. Ülkemiz için, milletimiz için çalışan, ter döken herkese emeğinin karşılığında aldığı ücretler helal olsun diyoruz.

Değerli arkadaşlar, aylardır Türkiye Büyük Millet Meclisine sadece vergi ve harçları artıran torba kanunlar dışında maalesef bir şey gelmiyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı da vergi toplamak için harıl harıl çalışıyor; alabildiği herkesten vergi alıyor, harç tahsil ediyor. Yollarda, pazarlarda, bakkalların önünde denetim yapan, lokantaların kasasında oturarak hesap yapan Maliye memurlarını kamuoyu zaten yakından görüyor ve izliyor. Bu maddeyle yapılmak istenen düzenlemeden de anlıyoruz ki o kadar çok vergi toplamaya odaklanılmış ve bu konuda bir çalışma programı yapılmış ki artık vergi memurlarımız bunlara dahi yetişemiyor. Vergi toplanmasın elbette ki demiyoruz, bu vergilerin onu verene hizmet olarak dönmesi için buradaki uyarılarımızı yapıyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, vergi dairelerinin önünde “Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır.” yazar, hepimizin malumu. Evet, bu son derece doğru. Peki, gençlerimize iş imkânlarını sağlamak da kutsal değil midir? Emeklilerimize insanca yaşam koşulları sağlamak kutsal değil midir? Demin de belirttiğim gibi, harıl harıl vergi tahsil ediliyor ama bu vergiler maalesef faiz ödemelerine gidiyor. 2025 bütçesinde malumunuz olduğu üzere 1 trilyon 950 milyar lira gibi çok yüksek, fahiş bir faiz maalesef devletimizin kasasından bu yıl çıkacak. Bu, önümüzdeki yıl katlanarak, artarak yukarılara doğru çıkacak. Bu vergiler faiz ödemelerine ve şişirilmiş kamu-özel iş birliği projelerinin müteahhitlerine maalesef aktarılıyor. “Kutsal olan bu mudur?” diye buradan da sormak istiyoruz. Bu paraları faize, faizcilerin kasasına aktarmak hakikaten 86 milyon vatandaşımız için adil bir uygulama değil, olmadı ve bu gelir dağılımındaki adaletsizliği bozan bir uygulamadır. Faiz ve enflasyon sarmalı arasına girmiş bu ekonomik sistemde yapısal reformların bir an önce yapılmasına odaklanılmasını burada bir kez daha tavsiye ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, TÜİK tarafından açıklanan işsizlik oranları ile vatandaşımızın yaşadığı işsizlik arasında derin bir uçurum olduğunu da bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Keşke TÜİK’in açıkladığı veriler hakikaten doğru veriler olsa, buna da razıyız ancak bu veriler bile OECD rakamlarının gerçekten çok çok üstündeki bir düzeyde seyrediyor. Bu tablodan, bu içinden çıkılmaz kaotik tablodan çıkmak için çözüm önerilerini burada ifade ediyoruz. Bir kez daha buradan belirtmek isteriz ki değerli arkadaşlar, kozmetik müdahalelerle ekonomide bu artan problemleri çözmek hakikaten mümkün değil. İktidar yetkililerine buradan şunu bir kez daha ifade etmek isteriz ki kurumsal reformlar hayata geçirilmeden, yargı reformu hayata geçirilmeden, hukuk alanında reformlar yapılmadan Türkiye’nin ekonomik yapısındaki bu bozulmaların düzelmeyeceğini bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, işsizlikle ilgili -gençlerimiz, kadınlar- maalesef toplumun her kesiminde geniş anlamda sorunlar artarak devam ediyor. Bu sorunların çözümü için uzun vadeli bir planlamaya ihtiyaç olduğunu bir kez daha buradan ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 5- 213 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında bulunan “160” ifadesi “300” şeklinde ve yüzde “%20’sini” ifadesi “%40’ını” şeklinde değiştirilmiştir.

Rahmi Aşkın Türeli

Mustafa Erdem

Cavit Arı

İzmir

Antalya

Antalya

Cevdet Akay

Ayça Taşkent

Nail Çiler

Karabük

Sakarya

Kocaeli

Melih Meriç

Tahsin Ocaklı

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Gaziantep

Rize

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Nail Çiler.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi, saygıyla selamlıyorum.

Evet, Cumhuriyet Halk Partisinin büyük bir çınarını daha kaybettik, sevenlerine ve Cumhuriyet Halk Partisi ailesine başsağlığı diliyorum. Hepimizin başı sağ olsun.

Şimdi Türkiye ekonomisine yön veren organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgelerinden bahsetmek istiyorum. Türkiye ekonomisinin bel kemiği, planlı sanayileşmenin adı yani organize sanayi bölgeleri. Bugün, Türkiye'nin dört bir yanında 300'e yakın faal organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. OSB'lerde üretim var, istihdam var, ihracat var ama daha önemlisi bu OSB'ler sayesinde sanayi disiplini kazanıyor, çevre korunuyor, yatırımcının önü açılıyor; bu yapının çatısında da OSB'leri bir araya getiren, onların sesi olan, kulağı olan güçlü bir çatı kuruluşu var, OSBÜK yani Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu. OSBÜK sadece bir çatı değil OSB'lerin sesi ve koordinasyon gücüdür. Türkiye'nin dört bir yanında OSB'leri ortak akılla buluşturup Ankara'ya sorunları taşıyan ve o sorunlara çözüm bulan, yeni fırsatları hep birlikte gören bir kuruluştur OSBÜK. OSB'ler için artık sanayi tesisi kurmak demek sadece bina yapmak demek değil yeşil dönüşüm, dijitalleşme, enerji verimliliği, eğitim, lojistik, sosyal, girişimcilik; hepsi OSB'lerin gündeminde ve bu iradeyi yöneten irade OSBÜK çatısı altındadır. Biz de Kocaeli olarak 14 tane organize sanayi bölgesiyle bu yapının içindeyiz ve öncüyüz çünkü biliyoruz ki güçlü OSB demek güçlü ekonomi demektir. Hep birlikte üreten, paylaşılan ve büyüyen bir Türkiye için çalışmaya devam ediyoruz.

Peki, ne oldu biliyor musunuz değerli milletvekilleri? OSB alanları üzerinde yapı bulunmayan parsellerle ilgili 5 Eylül 2024 tarihinde bakanlığın yaptığı düzenleme sanayicileri acaba cezalandırdı mı? Bugünkü ekonomik koşullarda ayakta durmaya çalışan sanayicilerin yatırım yapması engellenmeye çalışıldı. Nasıl biliyor musunuz? 5 Eylül 2024 tarihinde yapılan düzenlemeyle kullanılmıyor kabul edilen parsellerle ilgili uzatım harcı istendi. Diğer bir yandan da hiç olmayacak bir şey daha oldu, bu harç Bakanlığın döner sermayesine aktarıldı. Maliye Bakanlığına soruyorum: Acaba böyle bir kural var mı? Bu da yetmedi, OSBÜK delegeleri eskiden 15 kişilik yönetimlerini kendileri belirliyorlardı ve OSBÜK'ün başkanını da bu yönetim kurulu kendisi seçiyordu; evet, 15 kişilik yönetimden demokratik şekilde bir başkan seçiliyordu. Şimdi, 15 kişilik yönetimin içinden OSBÜK başkanını Bakan atıyor. Bu doğru bir şey mi?

Endüstri bölgelerine gelince; Türkiye'de 48 tane endüstri bölgesi var, bunların 18'i şu anda faal durumda. Endüstri bölgeleri kritik öneme sahiptirler. Devletin veya özel sektörün öncülüğünde planlanan sanayi yatırımlarını teşvik ederler. Altyapısı hazır, ulaşımı kolay, çevreye duyarlı ve katma değeri yüksek üretimi hedefleyen alanlardır. Üretim, istihdam ve ihracatın üssüdür. Yerel yöneticiler, ticaret ve sanayi odaları, devlet ortak akılla bir araya gelir, bölgenin potansiyelini değerlendirir; ulaşım, iş gücü, enerji yapısı, limanlar, lojistik, üniversite, sanayi iş birliği gibi faktörler masaya yatırılır yani bir yol haritası çıkartılır. Endüstri bölgeleri bir arsa gibi değildir, bu bir ekosistemdir. Üretim var, AR-GE var, ürün geliştirme var, istihdam var, tedarik zinciri var, bölgeler doğru planlınırsa teknoloji ağırlıklı katma değeri yüksek ürünler üretir ve marka yaratabilirler, gençler için yeni nesil iş kolları oluşturabilirler, istihdama katkı sağlarlar. Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi İzmir İktisat Kongresi'nde, her fabrika bir kale olmalıdır, tam bağımsızlık ancak ekonomik bağımsızlıkla mümkündür.

Değerli arkadaşlar, bizim için bundan fazla iş demek, aş demek, gelecek demek sadece üretim merkezleri yapmak demek değildir; sanayi-üniversite iş birliği sağlandığında nitelikli iş gücü artacaktır.

Buradan, bacadan duman çıkan değil umut yükselecektir diyorum, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "şeklinde değiştirilmiştir" ibaresinin "biçiminde değiştirilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Vezir Coşkun Parlak

Memmet Zeki İrmez

Şanlıurfa

Hakkâri

Şırnak

Osman Cengiz Çandar

Celal Fırat

Diyarbakır

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Dilan Kunt Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İŞİD karanlığına karşı kadınların öncülüğünde ve halkların ortak iradesiyle yapılan Rojava devrimi 13 yaşında. Rojava devrimi sadece Kürt halkı için değil Arap, Alevi, Dürzi, Türkmen, Suriye'de yaşayan tüm halklar ve inançlar için umut olmaya, demokratik bir Suriye için örnek model olmaya devam ediyor. Rojava'da katliamlara direnenlere, bin bir emekle barışçıl ve demokratik bir toplumu inşa edenlere bin selam olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, değerli arkadaşlar, bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifi açık bir sömürü düzenine dönüşmüş bir vergi sistemini sürdürmekten başka bir şey değildir. Türkiye'de vergi sisteminin en büyük yükü emekçilerin sırtına bindiriliyor. Maaşlı çalışanlar, öğretmenler, sağlıkçılar, işçiler, kamu emekçileri her ay daha maaşını cebine koymadan vergiye ucuveriyor. Ocak ayında yapılan zam şubat ayı gelmeden cepte eriyor. Bakın, temmuz ayındayız, yeni zamlar yapıldı; daha on beş gün geçmedi, vergiler alıp uçurdu. Türkiye'de halk hem maaştan vergi ödüyor hem de marketten aldığı domatesin KDV'sini ödüyor, akaryakıtın ÖTV'sini ödüyor, araba alırken ise MTV'sini ödemeye devam ediyor. Çifte değil bakın, katlanarak artan bir vergi sömürüsü içerisindeyiz. Halk vergisini söke söke öderken holdingler, şirketler vergi aflarından hâlen yararlanmaya devam ediyor bu ülkede. Gelin, bu tabloya en yakından bakalım, sadece 2024 yılında şirketlere 657 milyar TL'lik kurumlar vergisi muafiyeti verilmiş. Kim var bunun içerisinde? 5'li çete. Cengiz Holding, Kalyon, Limak, Kolin, Makyol başı çekiyor. 2010'dan 2024'e kadar toplam 128 adet vergi, resim, harç istisnası belgesi almışlar. Kalyonun 2022'de aldığı KDV muafiyeti Cengiz Holdingin ise Eti Alüminyum ve Kanyon projesindeki vergilerin istisnasını kim ödedi? Sütünü alamayan anne, maalesef ki traktörüne mazot alamayan çiftçi, pazar yapamayan asgari ücretli ödedi. Bakın, yirmi beş yılda tam 15 kez vergi affı çıkarılmış, cumhuriyetin ilk otuz altı yılında ise sadece 7 af varken son çeyrek yüzyılda bu sayı 2 katını geçmiş. Çok uzağa gitmeye gerek yok -az önce buradaydı kendileri de- daha şubat ayında, hatırlarsınız, AKP Antep Milletvekili İrfan Çelikaslan ve kardeşlerine ait Çelikaslan Tekstil AŞ'nin vergi kaçırdığı iddia edilmişti. Maaş zammı için eylem yapan işçilere vekilin kardeşi çıkıp ne dedi biliyor musunuz? "Zenginliği bana Allah verdi." Vallahi, hiç kusura bakmayın, zenginliği size bu AKP iktidarı işte bu yasaları getirerek verdi, hiç öyle Allah'ın arkasına sığınmayın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Denetimsizliğe, vergi kaçırmaya göz yumanlarla, siyaseti ranta açanlarla bu oldu.

Sonra ne diyorsunuz? Allah verdi. Hiç kusura bakmayın, Allah falan vermedi, kendi elinizle yaptınız. Bunu size veren Allah bu yalanı atanları da çarpar, buradan ifade edelim.

Ne yapmış bu Çelikaşanlar? Kârı üçte 1 göstermiş, 3 milyar olan cirosunun binde 1'ini vergi olarak ödemiş, geri kalanını da cebe atmış. Şimdi, bu sistemin üzerine bu yasayla şunu getirmeye çalışıyorlar, diyorlar ki: "Vergi denetim elemanlarına ücret artışı gelsin." Peki, sebep? Daha etkin bir şekilde kendilerince bir denetim yapacaklar. Küçük esnafa, çiftçiye, avukata yapılan denetimler AKP'li vekillerin şirketlerine yapılacak mı? Koca bir hayır. Asgari ücretlilerin açlık sınırının altında yaşadığı, orta gelir sınıfının yok olduğu, küçük esnafın sifatsız dükkân kapattığı bir ülkede daha halktan canını mı alacaksınız diye soruyoruz size. Şaşırmıyoruz; patronların, sermaye sınıfının partisi olmak bunu gerektirir elbette ki. Yoksuldan alıp zengine vererek çark döndürmek, emekçinin kuş kadar maaşına göz dikmek de ancak sizin işiniz olurdu. Biz buradan açıkça size soruyoruz: Neden bu ülkede hâlen bir servet vergisi yok? Neden gelir vergisi tarife dilimleri iktidar tarafından ısrarla güncellenmiyor? Patronlara gösterdiğiniz toleransı, cömertliği milyonlarca bordroluya göstermemekte neden ısrarcısınız? Tüm bu yapısal sorunlar çözülmeden, sosyal adalet sağlanmadan; güncel, bilimsel verilere ve gelirlere göre kademelendirilmiş vergi sistemi oluşturulmadan, yandaş sermaye sınıfına kayırmacılık son bulmadan bu sistem eşitsizlik yaratmaya mahkûmdur, devam da edecektir.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - İhalede bol sıfır, vergide sıfır sıfır; AKP anlayışı.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Muğla

Hatay

Şerafettin Kılıç

Mehmet Atmaca

Sadullah Kısacık

Antalya

Bursa

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüştüğümüz kanun teklifinde, binek araçların ÖTV oranlarının ve matrah sınırlarının belirlenmesinde Cumhurbaşkanına yetki verilmesini içeren maddeler bulunuyor. Şimdi, Türkiye'de binek araçlara uygulanan ÖTV oranlarını örneklerle sizlere bir anlatmak istiyorum: Bakın, burada 3 bin motor bir araba, bir araç. Vergisiz fiyatı yani aracın fabrikadan çıkış fiyatı 6 milyon 292 bin 300 TL, buna yüzde 220 ÖTV uyguluyor Hükûmet, iktidar. Bu ÖTV miktarı ne oluyor? 13 milyon 843 bin 50 TL daha sonra ÖTV'nin üzerinden bir de KDV alıyor. Bakın, ÖTV'nin de KDV'sini alıyor; araç fiyatı, artı ÖTV, artı bir de KDV alıyor. KDV ne kadar? 4 milyon 27 bin lira. Toplam ne kadar? 24 milyon 239 bin lira oluyor araç.

Bakın, fabrikadan 6 milyon 200 bin liraya çıkan araç yani sizlere -çünkü çoğu kişi binemiyor, bizim öyle bir derdimiz yok- 24 milyona mal oluyor. Ya, böyle bir vergi oranı olabilir mi ya? Bu kadar parayı millettten toplayıp ne yapıyorsunuz anlamıyorum?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Fakire...

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Şimdi ona da geleceğiz, fakire de geleceğiz, merak etmeyin. Yani bu şimdi sizlerden... Ama bakın, fabrikada aracı üreten 6 milyon alıyor, devlet bundan 17 milyon vergi alıyor, fabrikanın 3 katı alıyor. Bakın, hiçbir şeyi yok, aldığı yok, sattığı yok, ham maddesi yok; sadece onun üzerinden 17 milyon alıyor. Şimdi, diyeceksiniz ki: “Ya, Sadullah Kısacık, bize üst segment... Bu, üst segment bir araç, de ki orta segment bir araç... Hani, bir esnafın bineceği bir araç, bir memurun belki bineceği bir araç...” Bakın, bu motor hacmi 1993, 2000 değil 1993; 2000 olmamasına rağmen fabrika çıkış fiyatı ne kadar? 1 milyon 959 bin. Yüzde 150 ÖTV var. ÖTV miktarı 2 milyon 939 bin, bir de bunun KDV’si var 979 bin 956; ÖTV artı KDV 3 milyon 919 bin, toplam fiyat 5 milyon 900 bin yani fabrikadan 1 milyon 959 bine çıkan araç vatandaşa 5 milyon 900 bine mal oluyor.

Hadi diyeceksiniz ki ya daha da bir orta modele gel. İşte size 1.5 motor, normal baz donanımında bir araç, baz donanım; fabrikadan çıkışı 994 bin, vatandaşa mal oluşu 2 milyon 149 bin yani fabrikadan çıkan 994 bin, alınan vergi 1 milyon 154 bin yani bire bir vergi alıyor.

Şimdi diyeceksiniz ki ya Sadullah Kısacık, hadi onu da boş ver. İşte size şu anda Türkiye’deki en ucuz araçlardan biri ancak “Benim hastam var, işte, çocuk var, sağa sola bırakayım.” diye 1000 motor araba, motosiklet niyetine, köyün rampasını çıkamaz, bakın; 748 bin fabrika fiyatı olan araç asgari ücretliye, dar gelirliye 1 milyon 617 bine mal oluyor yani 748 bin fabrika fiyatı, 868 bin burada devlet alıyor. Ya, bu adalet mi?

Şimdi buradan bir öneride bulunuyorum; bakın, araç artık lüks değil, gelin şunu yapalım: Kanun teklifini veriyoruz. Hanesinde hiç araç bulunmayan -ya hastası var, babası var, yaşlısı var, çocuğu var, bebesi var- kişilere ÖTV’siz araç verelim, ÖTV muafiyetli araç verelim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gelin, bunu yapalım, sosyal devletsek yapalım. Adamın hanesinde araç yok ya! Hastasını götürecek, bebeğini akşam acile götürecek araç yok; gelin onlara ÖTV’siz araç verelim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 216 sıra sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 6 - 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ilave edilmiştir.

“o) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan “- Yük taşımada kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi (Yolcu taşıma kapasitesi sürücü dahil toplam yolcu sayısının 70 kilogramla çarpılması suretiyle hesaplanır. Bu hesaplamada koltuk olmasa dahi, koltuk montajı için bulunan sabit tertibatlar da koltuk olarak dikkate alınır.) istiap haddinin (bir aracın güvenle taşıyabileceği sürücü ve yolcu dahil toplam yük ağırlığı) %50’sinin altında olan motorlu araçlardan (bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilenler, binek otomobilleri, steysin vagonlar, yarış arabaları, arazi taşıtları hariç)” satırındaki motorlu taşıtlar ile 87.04 ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların, münhasıran milli savunma ve iç güvenlik ihtiyaçlarında kullanılmak üzere Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına teslimi,”

Rahmi Aşkın Türeli

Mustafa Erdem

Cavit Arı

İzmir

Antalya

Antalya

Cevdet Akay

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Ayça Taşkent

Karabük

Manisa

Sakarya

Melih Meriç

Murat Çan

Tahsin Ocaklı

Gaziantep

Samsun

Rize

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Murat Çan.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son nefesine kadar sürdürdüğü demokrasi ve adalet mücadelesi ve naifliğiyle demokrasi ve siyasi tarihimizde silinmez izler bırakarak hayata veda eden 6'ncı Genel Başkanımız, partimizin yetmiş beş yıllık neferi, örnek insan Sayın Altan Öymen'e Allah'tan rahmet; ailesine, basın dünyamıza ve bütün Cumhuriyet sevdalılarına sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Kanunu'nda olduğu gibi kişiye özel, yandaş patrona özel bir düzenlemeyi müzakere etmediğimiz için iktidar sıraları maalesef boş çünkü bu teklif bir göz boyama teklifi, sermayenin siparişi değil. Bu teklif, bugüne kadar, 28'inci Dönem boyunca iki yıllık sürede en tuhaf başlıklı teklif. Ne diyor? Yirmi üç yıllık iktidar partisi Türk Parasını Koruma Kanunu'ndan bahsediyor bize. Evet, yirmi üç yıl önce burada bugün size para gösterildi, araba gösterildi, sizi daha fazla mahcup etmeyeceğim. Yirmi üç yıl önce bir kilo kıyma bugünkü değerinden 200 kat daha ucuzdu; altın hesabı 250 kat, kira üzerinden bu hesabı yaparsak 150 kat. Korunması bugün aklınıza gelen paramızın değerinin yitirilmesinde kendini ekonomist zannedenlerin, Nureddin Nebatilerin, Berat Albayrakların rolü elbette yadsınamaz ama esas haksız hukuksuz, akademinin ve yargının aparatlaştırılmasıyla yaşatılan demokrasi darbesinin sorumluları ve bu darbenin ekonomi ayağının elebaşısı Mehmet Şimşek paranın değerinin yitirilmesinin baş sorumlusudur. Gelinek noktada faiz ve enflasyon kanun hükmüyle dizginlenmek istenmektedir. Çözüm için aslında yapılması gereken tek şey tarafsız ve bağımsız yargılamadır.

Bu teklifte Gelir İdaresi Başkanlığının emekçilerinin özlük haklarının iyileştirilmesi var. Ben size soruyorum: 86 milyon vatandaşın hakkını ne yapacaksınız? Ne vereceksiniz onlara? “Ekonomi uçuyor.” masallarını bir kenara bırakarak tabloyu özetlersek, vatandaşın cebine giren para günden güne eriyor, işsizlik derinleşiyor, enflasyon inatla yüksek seyrediyor. İktidar ise daha da büyük bir inatla, milyonları yoksullaştıran, toplumu yıkıma sürükleyen kaos ekonomisi programından vazgeçmiyor maalesef. Yirmi iki yılın sonunda AKP iktidarı ülkeyi pazarda soğanla, markette sütle, çiftçiye gümrükleri sıfırlanmış tarım ürünleriyle, çalışanı işsiz bıraktığı milyonlarla terbiye etmeye çalışır hâle gelmiştir. İktidardaki beyzadeler bize bugün burada büyüme masalı okuyor, büyüttükleri tek şey 5'li çetenin maden şirketlerinin ihale pastası, kendilerinin saltanat sefası.

Son olarak şunu söylemek isterim: Millete hakkı olanı vermeyen iktidar aynı şeyi benim seçim bölgem Samsun'da da yapmaya devam ediyor. İki yıldır her fırsatta bu kürsüden söylüyorum; Samsun, AKP iktidarı yüzünden hep kaybeden, hep hakları çalınan şehir oldu sizin sayenizde. Türkiye'nin en büyük 15-16 şehrinden biri, Karadeniz Bölgesi'nin her açıdan merkezi ve altyapısı ve üstyapısının her geçen gün daha da güçlendirilmesi gereken Samsun bu iktidar tarafından sahipsiz bırakıldı yirmi üç yıldır. Ekonomi sıralamasında 35'inci; bunun için size bir tek kanıt söyleyeyim: 2025 yılı Kamu Yatırım Programı, Samsun'un alacağı pay yüzde yarımın altında, binde 4,5. Şehrin her tarafı sorunlar yumağı ama iktidar duymuyor. İktidarın duyması için 17 ilçesinden birinin iktidarın ilçe başkanı “Ben

iş gördüremiyorum, hizmet alamıyorum, bu yüzden partimin ilçe başkanlığından istifa ediyorum.” dedi. Hiçbir şeyi görmüyorsanız bunu gelin görün; Türkiye’nin hakkını, Samsun’un hakkını verin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, sisteme girmişsiniz.

Buyurun, önce gerekçesini...

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Sayın Başkanım, eğer müsaadeniz olursa kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Tamam, önce, niçin söz talebinde bulundunuz?

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Efendim, adım zikredilerek bir milletvekilimiz beni bir konuda suçladı, bu konuda ben cevap vermek istiyorum.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - “İddia” dedim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Çelikaslan, buyurun...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hayır Başkanım, “iddia” dedim, suçlamadım, “iddia” dedim.

BAŞKAN - Buyurun, yeni bir sataşmaya meydan vermeden iki dakika söz veriyorum size.

Buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikaslan’ın, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan’ın 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Az önce konuşan bir milletvekilimiz benden bahsetti. Vergi kaçırıldığından, işte cirom 3 milyar ama hiç vergi vermediğimden bahsetti. Ben son iki yıldır...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ben “iddia” dedim Sayın Başkan, “iddia” dedim.

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Hanımefendi, lütfen...

MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) - Dinleme onu, sen boş ver.

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Son iki yıldır yaptığım bütün konuşmalarda şunu söyledim: Özellikle tekstil sektöründe yükselen faizler, enflasyonu durdurma noktasında, merkez bankalarının faiz yükseltmesi nedeniyle tekstil sektörü çok ciddi bir kriz yaşamaktadır. Bırakın kâr etmeyi, bakın, şu sağdan başlayalım, muhalefet milletvekilleri, bu salonun tamamında oturan sanayici milletvekillerimiz, tekstil işiyle uğraşan milletvekillerimizin hepsi benimle aynı kanaatte olacaktır ki üç yıldır biz zarar ediyoruz. Ya, biz yüzlerce insan istihdam eden, elli yıllık mazisi olan bir şirketiz. Suç mu; zararına da olsa aman işçi çikarmayalım, aman işçilerimizi sokağa atmayalım...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - O zaman niye “Zenginliği Allah verdi.” diyorsunuz?

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Bakın, siz maliyeci değilsiniz Hanımefendi. “Vergi kaçırmak” demek ne demek?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Bunun için maliyeci olmaya gerek yok.

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Bakın, iftira ediyorsunuz; yapmayın! Yakışmıyor size, yakışmıyor size, iftira ediyorsunuz!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ben “iddia” diyorum, ben “iddia” diyorum; ben “iddia” diyorum, ben “iddia” diyorum!

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Siz maliyeci değilsiniz, hesap uzmanı değilsiniz. Bizim kayıtlarımız ortada, hesaplarımız ortada. Bakın, Şeref Bey burada, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili, Ednan Bey, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili; Komisyonunda konuşuyoruz, hepimiz tekstil sektörünün üç yıldır çok ciddi bir problemle karşı karşıya olduğunu, bırakın vergi vermeyi, zarar ettiğimizi söylüyoruz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bunu biz diyoruz da sen... Onu biz diyoruz, sen...

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Biz zarar ediyoruz ama biz bu zarara rağmen işçilerimizi çıkarmamaya, sektörü ayakta tutmaya gayret ediyoruz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Onun için vergi mi kaçırılım yani? Zarar ediliyorsa vergi mi kaçırılırsın?

İRFAN ÇELİKASLAN (Devamla) - Bu sadece Türkiye'ye ait bir problem değil inanın, dünyanın birçok yerinde özellikle tekstil sektörü ciddi zarar etmektedir.

Teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - İrfan Bey, son cümleyi söylemeseydin helal olsun derdim.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Cebinizi doldurun, sonra da bu açıklamayı yapın. İddiaya tek bir ispatlı cevap veremediniz. Kusura bakmayın, demek ki doğruymuş.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - İftira etmeyelim, iftira etmeyin.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216) (Devam)*

BAŞKAN - 7'nci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Mehmet Akalın

Burhanettin Kocamaz

İstanbul

Edirne

Mersin

Selcan Taşcı

Turan Yaldır

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Tekirdağ

Aksaray

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUN SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle, bugün ebediyete intikal eden... Diğer bir vefat haberi de geçmiş dönem Ülkü Ocakları Genel Başkanlarından Ulvi Batu'yu -zaten bir rahatsızlığı vardı, üzerine de kalp eklenerek- bugün kaybettik. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Üzerinde söz aldığım 7'nci maddeyle Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesine bir istisna daha eklenmek isteniyor. Gördüğümüz şu ki vergi kanunlarını yine birilerine torpil geçmek için kullanıyorsunuz. Bu kez sahnede Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmazları var. Bu teklifle diyorsunuz ki: "Vakıfların elindeki taşınmazları satarken KDV almazsak daha iyi olur." Peki, hangi gerekçeyle

yapıyorsunuz? Vakıflar rekabet etmekte zorlanıyormuş. Allah Allah, acaba hangi rekabetten söz ediyorsunuz? Bu ülkede dükkânını kapatmamak için direnen esnaf vergi öderken; evladına harçlık veremeyen işçinin, memurun maaşından vergi, stopaj kesilirken, tüm bu yükü sırtına yüklenmiş çileli vatandaş nefes alamazken siz kalkıp vakıflara KDV muafiyeti getiriyorsunuz. Bu bir vergi düzenlemesi değil bir imtiyaz rejimi teklifidir. Bu teklif sadece vergi kaybı yaratmakla kalmaz, aynı zamanda şeffaflıktan uzak, hesap veremez ve keyfi bir mülkiyet politikasıyla da birleşir çünkü Vakıflar Genel Müdürlüğünün son dönem taşınmaz uygulamaları âdeta skandal boyutundadır. Bakın, kamuoyuna yansıyan örneklerden birkaçını hatırlatayım: İstanbul Kadıköy’de tarihî Haldun Taner Sahnesi için yapılan kira zammı yüzde 300’leri geçti. Bu kira zamlarının vakıfların mülkleriyle ilgili yüzde 800, yüzde 900’e ulaştığı yerler var. Eskişehir’de sanat atölyesi olarak kullanılan bir taşınmazın kirası bir yılda tam 4 kat arttı. En çarpıcı örneklerden biri de seçim bölgem Bursa’daki belediye hizmet binası oldu. Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından restore ettirilen, ardından parası ödenerek mülkiyeti satın alınan ve tapu sahibi Büyükşehir Belediyesi tarafından yıllardır kamu hizmetinde kullanılan bu bina şimdi Vakıflar tarafından geri alınmak isteniyor. Gerekçe: Satışı yapılmış bir vakıf taşınmazının geri alınabileceğine cevaz veren kanundaki bir boşluktan yola çıkan Bölge Müdürü “Ben bu binaya taşınacağım.” diye tutturmuş. 1928 yılında Bursa Belediyesi adına tescil edilen ve tam doksan yedi yıldır Belediyenin kullandığı bina için Bölge Müdürü “Kültür varlığı ve bize aittir.” iddiasında bulunuyor. Belediyenin yılda 1 milyon 440 bin lira kira ödemesini ya da tahliye ederek binanın devrini istiyor vesaire. Örnekler çok. Acaba amaç, Vakıfların elindeki taşınmazları satarken avantaj sağlamak mı yoksa ulufe gibi yandaşlara dağıtarak kıyak geçmek, ideolojik bir mülkiyet politikasıyla yeniden tasnif etmek mi? Efendim, Vakıflar Genel Müdürlüğü son dönemde taşınmaz sayısını dikkat çekici bir şekilde artırdı, âdeta bir gölge emlak idaresine dönüştü.

Ezcümle, bu maddedeki değişiklik teklifiniz gelir kaybı yaratır, vergi adaletini çiğner, rekabeti bozar, kamu denetimini de delik deşik eder. İşte bu nedenle itiraz ediyoruz; kamu adına, yurttaş adına, Anayasa’mız adına ve milletimiz adına.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Arpacı, sisteme girmişsiniz.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *Denizli Milletvekili Şeref Arpacı’nın, Gaziantep Milletvekili İrfan Çelikkaslan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

İrfan Bey benim de adımla andığı için tekstil sektörü hakkında küçük bir değerlendirme yapacağım.

Kendisi konuşmasında ben de kendisiyle aynı düşünceleri paylaşıyordum gibi yansıttı. Evet, biz tekstil sektörünün sıkıntılarını burada iki-iki buçuk senedir konuşuyoruz hatta iki sene önce burada bir araştırma önergesi verdim; kendisi de konu hakkında lehte konuştu, cevap verdi ve AK PARTİ’nin oylarıyla reddedildi. O tutanaklara da bakabilirsiniz, o konuşmada dedim ki: “Tekstil sektörü çok kötüye gidiyor -o dönemde 80-100 bin istihdam kaybı vardı- önlem alınmazsa daha kötü şeyler olacak.” Kendisi “Hayır, o kadar büyük sorun yok, dünyadaki konjonktürden kaynaklı bir sorun var.” demişti. Bugün gelinen noktada Türkiye’de istihdam kaybı 300 bin, Denizli’de istihdam kaybı 20 bindir. Sorunun kaynağında, evet, uluslararası piyasalardaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hemen toparlıyorum, son cümle...

BAŞKAN - Çok kısa olsun ama çok kısa olsun.

Buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sorunun temelindeki sıkıntılardan bir tanesi, evet, dünyadaki durgunluktur ama bu, bizim sorunlarımızın belki yüzde 20'lik kısmıdır, yüzde 80'lik kısmı dünyada çok pahalı bir ülke olmamızdan kaynaklanmaktadır. Bugün artık sadece tekstil sektörü değil gıdada, turizmde, hizmette çok pahalı bir ülke konumuna gelmiş durumdayız. (CHP sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, bu da demek oluyor ki iddialar gerçek.

BAŞKAN - Sonuç itibarıyla, iktidar da muhalefet de Türkiye'de tekstil sektörünün zor durumda olduğunu teyit etmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.31

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ile 106 Milletvekilinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3160) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 216) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Mehmet Akalın

Burhanettin Kocamaz

İstanbul

Edirne

Mersin

Turan Yaldır

Selcan Taşcı

Aksaray

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Abdulhamit Gül

Ali İnci

Süleyman Özgün

Gaziantep

Sakarya

Nevşehir

Mehmet Eyup Özkeçeci

Osman Sağlam

Gaziantep

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, Ülkü Ocakları eski Genel Başkanımız Sayın Ulvi Batu'ya Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve yakınlarına Allah sabır versin.

Bir vatandaş olarak benim zihnim vergiyi adaletle tamamlıyor. Muafiyet değil, istisna değil, af değil, kaçak değil, servet transferi değil "vergi" dendiğinde gayriihtiyari adaleti arıyorum ben hemen yanında, yöresinde, kapsamında var mı diye. Bu maddede de aynısını yaptım ama maalesef yok. Adalet olmadığı gibi -beteri- görece adil bir uygulamanın bizatihi yapımcıları eliyle yok edilmesi var. Ekonomi yönetiminin, bozuk saatin doğruyu göstermesi gibi nadiren denk gelebildiğimiz, aslında doğru, olumlu bir

adımından çok keskin bir U dönüşü var bu maddede. İktidar mali disiplini nasıl artıracaktı, gelirleri nasıl artıracaktı? Reform ajandasında neydi bütün bunların karşılığı? Yanlış hatırlamıyorsam eğer vergi istisna ve muafiyetlerini kademeli olarak azaltmaktı ki yirmi iki yılda 14 vergi affı çıkardıktan sonra 1 trilyon 375 milyar bütçe açığı verdiğimiz yıl 1 trilyon 477 milyar vergiden vazgeçtikten sonra herhâlde ders aldılar diye düşünüp umutlanmıştık, kursağımızda kaldı. Serbest bölgelere uygulanacak vergi istisnasını sadece yurt dışına yönelik satışlardan elde edilen kazançlarla sınırlandırılmalı daha bir yıl oldu -ki doğru bir adımdı, tekrar söylüyorum- peki, şimdi ne oldu da dönüyorsunuz bu doğru adımdan? Ne oldu da kırk yılın başında kalkıştığımız doğru bir işi, yürürlüğe girdikten sadece birkaç ay sonra onu delme ihtiyacı duyuldu? Ekonomi yönetiminin bu kadar tutarsız, bu kadar öngörülebilirlikten uzak olduğu bir ortamda, üzgünüm ama, mali disiplin iki kelimelik fıkra olur ancak. Ben, inşa etmeye çalıştığını kendi eliyle yıkan bu maddeye bakınca ekonomiyi kimin yönettiği konusunda aslında hem şüpheye hem de endişeye kapılıyorum; Bakanlık mı yönetiyor yoksa lobiler mi? Kimin lobisi daha güçlüyse ona boyun eğerek, ona taviz vererek, ona teslim olarak yapısal reform olur mu? İktidarın kendi ilan ettiği reform ajandasına göre kaldırması gereken ayrıcalıkları genişletiyor olması, ekonomi biliminin temel ilkelerini geçtim, bizatihi kendisiyle, kendi vaatleriyle bile çeliştiği garabet bir tablo oluşturuyor. Serbest bölgelere vergi istisnasının genişletilmesine ihracatı teşvik gerekçesi sunmak aklımızla alay etmekten başka bir şey değil. Geçtiğimiz yıl yaptığımız düzenleme zaten bunun içindi, ihracat zaten istisna kapsamındaydı ama siz şimdi ne yapıyorsunuz? Aynı serbest bölge içerisinde ya da diğer serbest bölgelere yönelik yapılan satışlardan elde edilen kazançları da vergi istisnası kapsamına alıyorsunuz, serbest bölge içindeki tedarikçilere özel vergi ayrıcalığı tanıyorsunuz; aynı nitelikte üretim yapan iki firmanın yalnız coğrafi konumu nedeniyle farklı vergi rejimine tabi tutulmasına yol açıyor yani vergide adaleti yerle yeksan ediyorsunuz. Aynı ürün serbest bölge dışında üreten KOBİ'leri mağdur ediyor, haksız rekabete yol açıyorsunuz. Toplam istihdamın yüzde 70'inden fazlasını sağlayan, pamuklara sarmamız gereken KOBİ'ler zaten perperişan; yüksek enflasyon finansmana erişimleri, rekabetçiliği zaten yeterince zorluyor. Sanki hiç böyle değilmiş gibi; sanki KOBİ'ler verimlilikte, katma değerde OECD'nin de Avrupa Birliği'nin de son sıralarında değilmiş, sanki "Önce küçüğü düşün." diye feryat etmiyormuş gibi iktidara, serbest bölge kayırmacılığıyla -yazıktır, günahtır gerçekten- bir de siz vuruyorsunuz, ellerinden tutup kaldıracağımıza bu kurumları. İstisna uygulayacaksanız, varsa eğer böyle bir konfor alanınız, asgari ücret açlık sınırının da altında kaldığı için asgari ücret kadar tutara gelen muafiyetin vergi adaletine katkı sağlama imkânı kalmadı ama yoksulluk sınırı altında kalan bütün gelirlere istisna uygulayabilirsiniz mesela; dediğim gibi, eğer varsa böyle bir konfor alanınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki 2'nci önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, teklifin 9'uncu maddesi daha sonra değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önergeler doğrultusunda 9'uncu madde teklif metninden çıkarılmıştır. Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonra maddeler üzerindeki önerge işlemlerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Turan Yaldır

Aksaray

Mehmet Akalın

Edirne

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Metin Ergun

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, bugün önümüze getirilen bu düzenleme ve ilgili 11'inci madde kamu görevlilerine yönelik koruyucu giyim ve donanım yardımlarını kapsayan geçici bir hüküm içeriyor. Görünüşte teknik bir düzenleme gibi sunulsa da gerçekte bu madde hukuk devletinin temel ilkelerine, kamu yönetiminin ahlaki omurgasına ve anayasal sorumluluğumuza ağır bir darbe vurmaktadır. Evet, burada bir uygulama farklılığı ya da yorum farkından değil hukukun açık hükümlerine rağmen yapılan bilinçli bir ihlalden söz ediyoruz. Mevzuat açıktır, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları da çok net ve açıktır; bu yardımlar aynı olarak yapılmalıydı ama bazı kurumlar bu kuralı hiçe sayarak bu yardımları nakdî olarak vermeyi tercih etmişlerdir. Şimdi ise bu hukuka aykırı işlemler bir yasa maddesiyle aklanmak isteniyor yani yapılan açık ihlale yasayla af getiriliyor.

Şimdi, sayın milletvekilleri, bu kürsüden özellikle şunu söylemek durumundayım: Burada, affedilen bir belirsizlik değil alenen çiğnenmiş bir hukuk kuralıdır, sorumlular da ilgili bakanlardır ve bu teklif kamu yönetiminde en tehlikeli emsallerden birini yaratmaktadır. Burada, kanunlara rağmen “Bizim direktiflerimizle farklı davranırsan sonra seni affederiz.” denilmektedir. Teklifin yalnızca 189 kamu görevlisini kapsadığı söyleniyor. Peki, soruyorum size: Hukukun ilkeleri kişi sayısına göre mi uygulanır? Adalet kaç kişi ihlal ettiyse ona göre mi biçimlendirilir? Bu, bir damla mürekkep gibi görünse de kamu yönetiminin tüm suyunu bulanıklaştıracak bir adımdır. Bugün 189 kişi için çıkarılan bu düzenleme yarın binlerce kişi için aynı kapıyı aralayacaktır, hukuka uygun davranan memurlar ise sessizce cezalandırılmış olacaktır çünkü bu düzenleme “Kurala uyan kaybeder.” anlayışını teşvik etmektedir. Denetim organlarının, özellikle de Sayıştayın tespit ettiği usulsüzlüklerin siyasi irade eliyle geçersiz kılınması yalnızca denetim mekanizmalarını işlevsizleştirmekle kalmaz, aynı zamanda Anayasa'nın 10'uncu maddesiyle güvence altına alınan “kanun önünde eşitlik” ilkesini de açıkça ihlal eder. Bugün bu işlemler affedilecek, tamam ama 1 Haziran 2025'te benzer bir uygulamayı yapan başka bir kamu görevlisi hakkında tekrar işlem yapılacaksa bu çifte standart hukukilik değil keyfiliktir.

Değerli milletvekilleri, Meclis yalnızca yasa yapmaz, adaleti de inşa eder. Eğer biz bu hukuka aykırılıkları geriye dönük olarak affedersek bu yalnızca bir maddenin geçmesi değil kamu vicdanında bir çatlak oluşmasıdır. İYİ Parti olarak biz, kamu görevlilerinin haklarını elbette korumak isteriz ancak bu, açıkça yasa ihlali yapanları korumak anlamına gelmez; bizim adalet anlayışımız bireysel ayrıcalıklara değil kurumsal bütünlüğe dayanır.

Değerli milletvekilleri, yasalara uyanı teşvik etmeli, hukuku ihlal edeni ise hukuk çerçevesinde sorumlu tutmalıyız. Bu nedenle, söz konusu geçici maddenin tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz. Ve buradan bir kez daha sesleniyoruz: Kanun, rüzgârlara göre yön değiştiren bir sancak değil taşa kazanmış

bir adalet sözüdür; kişiye göre eğilmez, makama göre bükülmez. Hukuk bir kez susarsa vicdan sonsuza dek susar diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 13 ila 24'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen şahsı adına bir sayın milletvekili vardır.

Şahsı adına Sayın Adalet Kaya.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekillerini ve bizi izleyen tüm yurttaşları saygıyla selamlıyorum.

Yurttaşların ve muhalefetin tüm itirazlarına kulak tıkayarak ormanları talana açan yasayı geçirdiniz. Kendinizden başka hiç kimseye ve hiçbir fikre kıymet vermediğinizi bir kere daha gördük. İşte, bu anlayışınız nedeniyle ülkede hukukun, yasaların, demokrasinin hiçbir kıymeti kalmadı. Bu değersizleşme ekonomik çöküşü de beraberinde getirdi. “Çokomelli” model ekonomiyi dibe götürürken heterodoks yaklaşımlarla iyice dibe çakıldı. “Reel ekonomiyle Mehmet Şimşek döneminde toparlarız.” dediniz ama yurttaşlar her geçen gün daha da yoksullaştı; işini, aşını, evini ve hatta umudunu kaybetti. Vaziyet böyleyken “Türk Parasının Kıymetini Koruma” adı altında mevcut ekonomik adaletsizlikleri derinleştiren ve yükü halkın sırtına bindiren bir teklifle karşınızdasınız. Kanun teklifinin genel gerekçesinde, kayıt dışılıkla mücadele edilmesi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki payının artırılması gibi hedefler sıralanmış ancak bu teklifle bu amaçlara ulaşılması mümkün değil çünkü Türkiye’deki vergi sistemi zaten adaletsiz bir sistem. Mevcut vergi sistemi asıl vergiyi alının teriyle geçinmeye çalışan emekçilerden almaktadır. Gerçekten vergi adaleti isteniyorsa buyurun vergi sistemini baştan aşağıya yenileyelim yani vergi sistemini Anayasa’ya uygun hâle getirelim. Anayasa’nın 73’üncü maddesi, herkesin mali gücüne göre vergi ödemesini ve vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını öngörür. Oysa bugün bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 65’i dar gelirli milyonlarca yurttaşın ve emekçinin ödediği dolaylı vergilerden oluşuyor; KDV, ÖTV, gümrük vergileri gibi dolaylı vergiler gelir seviyesine bakılmaksızın herkesten eşit oranda alındığı için düşük gelirli yurttaşların bütçelerini sarsıyor. Zira, dar gelirli haneler gelirlerinin neredeyse tamamını gıda, kira, elektrik, doğal gaz ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlara harcıyorlar ve bu nedenle de bu harcamalar üzerinden yüksek oranda vergilendiriliyorlar. Buzdolabı alan yoksul da lüks otomobil alan zengin de aynı oranda vergi ödemekte. Akaryakıtta uygulanan ÖTV süper lüks araç kullanan zengin ile tarımsal üretim yapan çiftiği aynı vergi yüküne maruz bırakmakta. Bu sistemde adaletten bahsetmek ne mümkün. Öte yandan, sermaye sahiplerine yönelik bir servet vergisi yok; aksine, yüksek gelir grubundaki sermayedarlar “vergi teşviki” ve “vergi affı” adı altında milyonlarca liralık vergi yükünden muaf tutuluyor. 2025 yılı Mayıs ayı bütçe gerçekleştirmeleri bu durumu net bir şekilde ortaya koymakta. Emekçilerin ödediği gelir vergisi yüzde 88,4 artarken şirketlerin ödediği kurumlar vergisi yalnızca yüzde 16,6 artmış. Bu durum, vergi gelirindeki artışın sadece enflasyonla açıklanamayacağını, iktidarın ekonomik yıkımın faturasını halka yüklediğini gösteriyor.

OECD, Türkiye’yi en adaletsiz vergi sistemine sahip ülkeler arasında sıralıyor. Ayrıca ücretler üzerindeki vergi yükünde de Türkiye OECD ortalamasının üzerinde. Yüksek vergi takozu hem ücretlilerin harcanabilir gelirlerini düşürüyor hem de işsizliği ve kayıt dışı istihdamı artırıyor.

Kanun teklifindeki ÖTV düzenlemesine gelirsek, arazi taşıtlarının özel tüketim vergisi oranının yüzde 4’ten yüzde 50’ye çıkarılması planlanıyor. Bu artışla kasaya 14 milyar lira fazla gelir girmesi bekleniyor. Ancak ÖTV başlangıçta lüks tüketimi vergilendirme amacıyla konulmuştu, bugün akaryakıttan otomobile, elektronik eşyadan temizlik ürünlerine kadar temel ihtiyaç ürünlerine uygulanmakta. Bu durum, devletin kolay gelir kapısı olarak yurttaşın cebine doğrudan yük bindiren vergilere yöneldiğini gösteriyor.

Vergi harcamaları kalemine baktığımızda yine aynı tabloyla karşılaşılıyor. Bu harcamaların ne kadarının etkin kullanıldığı, ne kadarının kimler tarafından kullanıldığı muamma. Vergi harcamaları sosyal ve ekonomik adaletsizlikleri ortadan kaldırmak yerine sermaye sınıfına kaynak aktarma aracı hâline gelmiş âdet. Ve bugün görüştüğümüz teklif de mevcut olan vergi adaletsizliğini ortadan kaldırmak bir yana, daha da derinleştirmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Devamla) - Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 17- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin onuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

‘Dağıtıcılar, herhangi bir dağıtıcıdan toptan LPG ticareti kapsamında LPG satın alabilirler ancak bu LPG’yi başka bir dağıtıcıya satamazlar.’

‘Depolama tesislerinde boş kapasite bulunan depolama lisansı sahipleri, depolama taleplerini, lisans sahibinin tesisine, depoladığı LPG’ye yönelik olarak bozucu veya risk artırıcı olumsuz etkileri olmaması koşuluyla karşılamakla yükümlüdür. Yükümlülüklerle ilişkin ilke, usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Depolama faaliyetlerine ilişkin tarifeler, lisans sahiplerince hazırlanarak Kurul onayını müteakip uygulanır. Kurul, tarife onay istemlerini müracaat tarihini takip eden otuz gün içerisinde karara bağlar. Bu tarifelere ilişkin ilke, usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu fıkra kapsamında depolama lisansı sahibi şirketler tarafından hazırlanacak ilk tarife teklifleri en geç 1/12/2025 tarihine kadar Kuruma sunulur.”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Osman Sağlam
Karaman

Latif Selvi
Konya
Mestan Özcan
Tekirdağ

Tuba Vural Çokal
Antalya
Mehmet Faruk Pınarbaşı
Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, gümrük bölgeleri çevresinde LPG depolama tesis kapasitelerinin sınırlı olduğu ve etkin kullanımın sağlanması gerekliliği gözetilerek tüm sektör oyuncularına boş kapasiteyi kullanarak ithalat yapabilmelerine imkân tanınması, depolama tesislerine ilişkin olarak tarife düzenlemesi suretiyle LPG ithal etmek isteyen orta ve küçük ölçekli LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin boş depolama kapasitesinden belirli kurallar ve tarife üzerinden faydalanmaları, ilk tarife tekliflerinin Kuruma sunulma tarihinin en geç 1/12/2025 olarak belirlenmesine yönelik düzenleme yapılarak ilk tarife döneminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair 5 önerge gelmiştir. Bu önergeleri, görüşmelere katılan siyasi parti gruplarından bir itiraz gelmemesi sebebiyle ve emsal teşkil etmemek üzere işleme alacağım.

Şimdi önergeleri sırasıyla okutup Komisyona soracağım, Komisyonun salt çoğunlukla katıldığı önergeler üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım. Salt çoğunluk 16 üyeyle teşekkül ediyor. Komisyonun salt çoğunlukla katılmadığı önergeleri ise işlemiden kaldıracağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 23 - 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanında Bazı Mali Hükümler Hakkında Kanunun mülga 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

‘Madde 28 - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerini Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.’”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Osman Sağlam
Karaman

Emre Çalışkan
Nevşehir
Orhan Ateş
Bayburt

Dursun Ataş
Kayseri
Yıldız Konal Süslü
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Yeni madde ihdasına dair 2'nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 24- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 109 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Yazılı veya elektronik bildirim

Madde 109 - Bu Kanunda öngörülen bildirimlerin ilgiliye yazılı olarak ve imza karşılığında veya işçinin yazılı kabulü şartıyla elektronik iletilerin, gönderimi ve teslimatı da dâhil olmak üzere kullanımına ilişkin olarak hukuki delil sağlayan, elektronik postanın nitelikli şekli olan kayıtlı elektronik posta (KEP) hesabı üzerinden gönderilmek suretiyle yapılması gerekir. İş sözleşmesinin feshi sonucunu doğuracak bildirimler herhalde yazılı yapılır. Yazılı bildirim yapılan kişi bunu imzalamazsa, durum o yerde tutanakla tespit edilir. Ancak, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu kapsamına giren tebligat anılan Kanun hükümlerine göre yapılır.

KEP sisteminin kullanılmasına ilişkin maliyetler işveren tarafından karşılanır. Bu maddede belirtilen elektronik bildirimler KEP sistemi ile ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.”

Abdulhamit Gül

Adem Yıldırım

Dursun Ataş

Gaziantep

İstanbul

Kayseri

Orhan Ateş

Emre Çalışkan

Bayburt

Nevşehir

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair 3'üncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 25- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Özel istihdam bürosu, işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan; iş arayanlar, açık işler, işe yerleştirmeler ve geçici işçi sağlama sözleşmeleri ile ilgili istatistikleri, uygulamanın takibi için gerekli olan diğer bilgi ve belgeleri ve yayımladığı açık iş ilanları ile açık işlere yönlendirdiği kişilere ilişkin verileri süresi, formatı ve esasları Kurumca belirlenen şekilde elektronik ortamda Kuruma bildirmekle yükümlüdür.”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Murat Alparslan
Ankara

Dursun Ataş
Kayseri

Emre Çalışkan
Nevşehir
Orhan Ateş
Bayburt

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair 4'üncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 26- 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

‘t) 19 uncu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan açık iş ilanları ile açık işlere yönlendirilen kişilere ilişkin verileri Kurumca belirlenen süre, format ve esaslara göre bildirmeyen özel istihdam büroları ihtar edilir. İhtara rağmen yedi gün içinde bildirimde bulunmayanlara yüz otuz altı bin yüz doksan Türk lirası, filin bir yıl içinde tekrarı hâlinde iki yüz yetmiş iki bin üç yüz seksen Türk lirası,”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Murat Alparslan
Ankara

Dursun Ataş
Kayseri

Emre Çalışkan
Nevşehir
Orhan Ateş
Bayburt

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına dair 5'inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE...- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 99 uncu maddesinin başlığı “Sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler, bildirimler ve yurt dışından başvuru” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanun ve bu Kanunla mülga kanunlar ile sosyal güvenliğe dair diğer kanunlar kapsamında Kuruma yapılması öngörülen başvurulardan Bakanlıkça uygun görülenler yurt dışında çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlik veya ataşelikleri vasıtasıyla alınabilir.

Yurt dışından hangi başvuruların alınacağına, başvuruların alınmasına, Kuruma iletilmesine ve başvurulara dair diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Murat Alparslan
Ankara

Dursun Ataş
Kayseri

Emre Çalışkan
Nevşehir
Orhan Ateş
Bayburt

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece teklife yeni 5 madde eklenmiştir. Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonra maddeler üzerindeki önerge işlemlerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

23'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin mevcut 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 23- Bu Kanunun;

a) 5 inci, 8 inci, 11 inci, 19 uncu ve 20 nci maddeleri yayımını izleyen ayın başında,

b) 16 ncı maddesi ile değiştirilen 5307 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin onuncu fıkrası hükmü ile 17 nci, 24 üncü, 25 inci maddeleri 1/1/2026 tarihinde,

c) 18 inci maddesi 16/6/2025 tarihinden önce başvurusu yapılmış ve reddedilmemiş olanlar hariç, yayımı tarihinden itibaren alınan yatırım teşvik belgelerine uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) 22 ncı maddesi 24/6/2025 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.”

Abdulhamit Gül
Gaziantep
Cevahir Uzkurt
Niğde

Fehmi Alpay Özalan
İzmir

Fatma Aksal
Edirne
Mustafa Oğuz
Burdur

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, kanun teklifinde yapılan değişiklikler doğrultusunda yürürlük tarihleri belirlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylamasından önce İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre bir milletvekiline aleyhte olmak üzere söz vereceğim.

Mersin Milletvekili Talat Dinçer...

Buyurun Sayın Dinçer. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, ben de partimizin daha önceki Genel Başkanlarından merhum gazeteci, yazar, siyasetçi Altan Öymen'i kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyim. Kendisine Allah'tan rahmet, sevenlerine, ailesine ve Cumhuriyet Halk Partisi ailemize de başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızda bazı hükümler vardır ki kesindir. Mesela, 2'nci maddemiz sosyal bir hukuk devleti olduğumuzdan bahseder. 10'uncu maddesinde kanun önünde herkesin eşit olduğu konusunda amir hüküm vardır. İşte 73'üncü maddesi de herkesin geliri oranında vergi yükümlülüğüne tabi olduğunu hüküm altına almıştır. Her sokağı gezdiğimizde sizlerden de bizlerden de toplumun hep talep ettiği konu herkesin geliri oranında vergi yükümlülüğüne tabi olması. Hep bundan, adil bir vergi sisteminin kurulmasından bahsederler. Ancak öyle bir noktaya geldi ki vergi sistemi, tamamen Anayasa'ya aykırı bir hâle geldi. Yani sistem herkesin geliri oranında bir vergi yükümlülüğünden çıktı, efendim, az kazananın çok vergi ödediği, çok kazananın da hiç vergi ödemediği bir duruma geldi; şu an piyasadaki uygulama bu.

KDV düzenlemesi getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Vakıfların mallarının satışında KDV istisnası tanıyacağız." Ya, vakıflar zaten öyle bir hâle geldi ki vakıflar emlakçı, vakıfların yüz binlerce ellerinde mülkü var ve bunları ne yapıyorlar? Bunları şahıslara kiraya veriyorlar ve geçen dönem görüldü ki yılbaşında vakıflar ellerindeki mülklerde işletmecilere yüzde 500 üzerinden kira artışı yaptı, ellerindeki bu kadar mülkte vatandaşa sıkıntı yaratacak şekilde kira artışlarına gittiler. Şimdi KDV'sinden istisna yapıyoruz. KDV'de bir istisna olacaksa veya KDV'de bir düzenleme olacaksa bakın, bu ülke genelinde binlerce restoran var, lokantacı var, kafeci var, kafe işletmecisi var; bunlar piyasadaki ürünü yüzde 1'le, yüzde 8'le alıyor ancak satarken yüzde 10 KDV'yle satıyor. Bir taraftan yüzde 1 ödeyerek aldığı ürünü diğer taraftan yüzde 10 KDV'yle tahsil ediyor. E, işte bu, işletmecilere büyük sıkıntı yaratıyor. Bunu niye düzenlemiyoruz madem bir KDV düzenlemesi yapıyorsak? Bu insanlar da sıkıntıda; milyonlarca lokantacı burada sizlerden çıkacak, bu düzenlemeyi yapacak bir haber bekliyorlar.

Şimdi, haksız rekabet aldı başını gitti, kayıtlı esnafı genelde kafesteki kaz misali görüyorsunuz. Biz diyoruz ki kayıt dışıyla mücadele edin, siz ne yapıyorsunuz? Kayıtlı esnafa gidiyorsunuz, kayıtlı işletmecilerin üstüne gidiyorsunuz, denetimleri bunlara yapıyorsunuz. Ya, biz, kayıt altında olmayan işletmeleri denetleyin diyoruz, onlardan tahsilat yapın diyoruz ama siz yine kayıtlı esnafın kasasına oturuyorsunuz; hasılat tespiti adı altında nasıl vergi alırsınız, nasıl bunları boğarsınız diye bunların mücadelesini veriyorsunuz. Bir taraftan holdinglere, büyük firmalara istisnalar tanıyorsunuz, bunlara teşvikler veriyorsunuz ama diğer taraftan vergi borcu oldu mu esnafın bütün borçlarını icraya veriyorsunuz. Ya, piyasadaki işletmeler bunun nasıl altından kalksın? İşletmeler zaten şu an borcu borçla öder durumda, finansmana erişemiyor, hiçbir şeye erişemiyor. Şu an icradaki işletmelerin icra dosyalarının sayısı inanılmaz derecede arttı yani icra dosyaları bu kadar artarken, kredi kartlarında bu kadar borçlar varken, esnafa yönelik bir düzenleme yapılması gerekirken siz yine bütün istisnaları büyük firmalara, holdinglere, yandaş firmalara yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamlı) - Bunu da halk kabul etmiyor.

Bu kanun teklifine Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı olduğumuzu belirtiyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Günler sonra bugün huzurlu bir Genel Kurul çalışması gerçekleştirdik, umarım yarın da aynı şekilde sürdürürüz. (CHP sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Olmayan yöneticiler sayesinde... Kayıtlara geçsin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama için üç dakikalık süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 216 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 335

Kabul : 252

Ret : 83¹⁰

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 20 Temmuz 2025 Pazar günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.35

¹⁰ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XL- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 215) Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 216) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 215

Oylama Saati : 17:01

Üye Sayısı : 600

Kabul Edenler : 254

Reddedenler : 200

Çekimserler : 0

Boş : 0

Geçersiz Oylar : 0

Mükerrer Oylar : 1

Toplam : 455

Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 216

Oylama Saati : 00:30

Üye Sayısı : 600

Kabul Edenler : 251

Reddedenler : 83

Çekimserler : 0

Boş : 0

Geçersiz Oylar : 0

Mükerrer Oylar : 1

Toplam : 335

Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Ret	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Ret	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Ret	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Ret	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Ret	Ret
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaldr	Turan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı

İli	Şoyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Ret	Ret
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Ret	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoş	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Ret	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret	Ret
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Ret	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Durmaz	Sadık	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Sarıroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	CHP	Ret	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret	Ret
Ankara	Türkçş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Ret	Ret
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Ret	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Ret	Ret
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Ret	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Ret	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Ret	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Ret	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Ret	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Ret	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Ret	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul	Kabul
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Ret	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı	Ret
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Ret	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Bingöl	Hilakü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Ret	Ret
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Ret	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Ret	Ret
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altıca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Ret	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayihan	CHP	Ret	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Ret	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Ret	Ret
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Ret	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Ret	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul	Katılmadı
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kayrıçı	Vahit	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Ret	Ret
Denizli	Bıçer Karaca	Gülizar	CHP	Ret	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Ret	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Akça Cüpolo	Ceylan	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Ret	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Ret	Ret
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Ret	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Kabul	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul	Katılmadı
Erzurum	Danış Betaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Ret	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Ret	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Ret	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semret	MHP	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Büyüamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	ÇelİKaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Ret	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Ret	Ret
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Giresun	İşık Gezmış	Elvan	CHP	Ret	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Ret	Ret
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Kaştıkcı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret	Ret
İğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Ret	Ret
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İsparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İsparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Birol	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Ayırım	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Salih Sera	TİP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karslı	Sengül	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	BAĞIMSIZ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Ret	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Ret	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Ret	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Ret	Ret
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Ret	Ret
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret	Ret
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul ² /Mük. ¹
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Ret	Ret
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Türelî	Rahmi Aşkın	CHP	Ret	Ret
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Ret	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Katılmadı	Ret
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret	Ret
Karabük	Keskinisliç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Ret	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Ret	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Ret	Ret
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Ret	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Aşila	Mehmet	YENİDEN REFAH	Ret	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Ret	Ret
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Ret	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Ret	Ret
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Ret	Ret
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Kabul
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Ret	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Ret	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Ret	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul ¹ /Mük. ¹	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Ret	Katılmadı
Manisa	Başıvırgen	Bekir	CHP	Ret	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Ret	Ret
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Manisa	Yenişehircioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mersin	Başarıır	Ali Mahir	CHP	Ret	Ret
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Diğer	Talat	CHP	Ret	Ret
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Katılmadı	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret	Ret
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Ret	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Ret	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Ret	Ret
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Ret	Katılmadı
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Ret	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Ret	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Ret	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	Doğan	Aysegül	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	BAĞIMSIZ	Ret	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret	Ret
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Ret	Ret
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 215	S. S. 216
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Ret	Katılmadı
Trabzon	Büyükdın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Ret	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Ciftiyürek	Sinan	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Uçar	Zükrüf	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Varlı	Gülderen	DEM PARTİ	Ret	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Ret	Katılmadı
Yalova	Büyükgümiş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Ret	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Ret	Katılmadı

